207

serseri milyoner
iki damla gözyaşı

ORHAN KEMAL

b

ORHAN KEMAL

HİKAYELER- 5

serseri milyoner

iki damla gözyaşı

BİLGİ YAYINEVİ

BİLGİ YAYINLARI 207

ORHAN KEMAL, BÜTÜN HİKÂYELERİ 5

Birinci Basım
Ağustos 1976

BİLGİ YAYINEVİ

Tunalı Hilmi Cad. 94
Tel: 26 80 45 - 26 70 84
Kavaklıdere Ankara

Rebii cad. 19/2
Tel: 22 52 01
Cağaloğlu İstanbul

ORHAN KEMAL

Serseri Milyoner
İki Damla Gözyaşı

BİLGİ YAYINEVİ

kapak düzeni fahri karagözoğlu

BİLGİ BASIMEVİ - ANKARA

SERSERİ MİLYONER

1

Henüz müşteriler sökün etmediği için, bar tenhaydı.

Cazın uzun boylu sarışın kemancısı kemanını bir kenara bırakıp, karşıdaki konsomatris kızların arasında dalgın dalgın sigara içmekte olan sevgilisine baktı. Kavuniçi tuvaletiyle gerçekten şâhâneydi. Söylentiler doğruysa, değil fabrikatör, Milletvekili, Bakan karısı olmak bile yakışırdı.

Kemanını tekrardan aldı.

Yeni tanışmışlardı. On gün önce. Daha doğrusu uzun zamandır bu barda çalışan Nilüfer, öyle açıktan açığa pas vermişti ki, dayanamamış, kapılıp gitmişti. Memnundu. Belki de bütün İstanbul barlarının en güzel kadınıydı. Başta bar sahibi, müşterilerden gördüğü candan ilgiye boşveriyor, şımarmıyor, konsomatris arkadaşlarıyle resmiyetten şaşmıyordu.

Kalktı. Henüz tek tük müşterilerin bulunduğu boş masalara kemaniyle solo yapmıya başladı.

Nilüfer'in dalgınlığı silinivermiş, gülümsüyordu. Acı bir gülümseyiş. Sonra bu gülümseyiş ağır ağır silindi. Yıllarca öncenin, silinmiyen, belki de hiç silinmiyecek en kuvvetli hâtırası canlandı:

Kocasından, sarışın sevgilisine kaçtığı ilk gece. Sarışın sevgilisi piyanoda, şimdi kemanla yapılan solonun melodilerini tıngırdatıyordu. Kapı vurulmuştu. Tiril tiril titreyerek elini tutmuştu sevgilisinin. Her şeyi gözüne aldığı halde, gene de korkuyordu.

«Her ihtimâle karşı yan odaya geçin!» demişti sevgilisi. Şaşkın, geçmişti. Üst üste çalınan zil, kapının zili. Az sonra baskına gelen fabrikatör kocası. Silah sesleri... Pencereden atlayıp kaçmıştı!

İçini çekti.

Bu köşk, içinde çocukluğu ve genç kızlığının geçtiği beyaz köşk canlandı gözünde.

Şehrin dışında, limon, portakal, vişne, kayısı, erik ağaçlarının koyu yeşiline gömülü o bembeyaz, o şipşirin köşk.

Köşk, Nâfiz Beyindi. Ufak tefek bir adam olan Nâfiz Bey yalnız karısı, kızı, cins cins kümes hayvanlarıyle çiçekleri için yaşıyan bir «Uyur Gezer» di. Zarif bir kadınınkini hatırlatan ufacık, bembeyaz, yumuk yumuk elinde çapa, her ikindi üstü bahçeyi düzeltir, zararlı otları temizler, çiçeklerin köklerini kabartır, onları kızı Nilüfer kadar severdi. Top top gül fidanları, karanfiller, hanımelleri, begonyalar, ıtrışahilerle bezeli bahçe zarif bir Acem halısı kadar renkliydi. Avukat Nâfiz Bey her ikindi üstü uşağı Ali'nin sürdüğü kırmızı Buick'le eve geldikçe kızı Nilüfer'i kapıda kendisini bekler bulurdu. Sarı çantasıyla arabadan usullacık, iner, çantasını hizmetçi Gülpembe'ye verir, Nilüfer'i kucağına alırdı.

Bu sırada köşkün sâdık bekçisi Nolân da yanlarındadır. Sürmeli, simsiyah gözleriyle gülümsiyerek kuyruk sallar, yaltaklanır, sevilip okşanmasını beklerdi. Nâfiz Bey onu da ihmal etmez, tombul eliyle okşar, sonra kucağında kızı, köşke doğru ağır ağır yürürdü.

Karısı takmış takıştırmış, sürmüş sürüştürmüş, köşkün taş merdiveninde, kocasını beklemektedir. Minnacık ayaklariyle basamakları ağır ağır çıkan Nâfiz Bey karısının yanında durur, gülümsiyerek sorardı:

«Nasılsınız?»

«Teşekkür ederim.»

Sonra, kızını yere indirmeden karısının dudaklarından öperdi.

Küçücük Nilüfer buna çok içerlerdi. Hiç belli etmemeğe çalıştığı bir kıskançlıkla içinde bir damar

sızlar, isterdi ki beybabası yalnız kendisini sevsin, yalnız kendisini öpsün.

Annesine de acımaz değildi. Annesini çok sever, ona acırdı ama, gene de beybabasının onu dudaklarından öpmesine razı olamazdı.

Bütün bunlardan sonra Nâfiz Bey kucağında kızı, yanında karısı, babasının odasına giderdi. Nâfiz Beyin babası, eski bir musakkafât kâtibi, oğlu Nâfiz gibi ufak tefek, yumuk yumuk bir ihtiyar, gözünde gözlük, beyaz gecelik entarisi sırtında marangoz âletleriyle yongaların içindedir. Oğlu, gelini ve torununun biraz geç farkına varır, varınca da gözlüğünü çıkarıp, elini peşin oğluna uzatır. Tıpkı tıpkısına Nâfiz Beyin eline benziyen bu tombul el sıcaktır. Peşin Nâfiz Bey öper, başına kor, sonra gelin, daha sonra torun.

Büyük baba tatlı mavi gözleriyle onları gözden geçirdikten sonra:

«Berhüdâr olun!» der.

Babaanneye gelince... O, öteki odada, mutlak saygı isteyen bir hırçınlık içindedir. Oğlu eve geldiği sıra kocasının yanındaysa, oğlunun peşin babasının elini öpmesine tahammül edemiyeceği için, öbür odaya geçer, el öpme merasimini özel şekilde kabul eder.

Çeşit çeşit kuş kafesleri, arka kaşımağa mahsus uzun saplı âletler, irili ufaklı arabalar, oymalı kutuların bulunduğu büyük babanın odasından neşeyle çıkılır, büyük annenin odasına saygıyla girilir. Çünkü o, mutaazzım bir kadınefendi vekarı içinde, hırslı, elini peşin oğluna uzatır. Bu el mavi damarları fırlak, sinirli bir eldir. Sımsıkı kapalı dudaklariyle öylece oturur, «Berhudâr ol» filân demez. Hattâ elini en son uzattığı gelinine bakmaz bile! Gelinine karşı tükenmez bir kini vardır. Çünkü, bir eski Alaybeyi'nin kızı olan gelin bir taşbebek kadar güzeldir. Kayınvalde bunu nefretle bilir. Bilir ama, kayınvalde de zamanında güzeldi. Hem de bütün ölçülerin üstünde güzel. Bunu herkes söylerdi. Evet söylerdi... Nerede onlar şimdi?

On beş yaşındayken öyle bir mekik oyası ya-

par, öyle güzel sigara sarardı ki, Nâfiz'in babasına gelinceye kadar nice büyük adamlar istemişti. Teyzesi, hâlâ beş vakit namazda beddua ettiği teyzesi, onu biraz da zorla bu basit musakkafât kâtibine vermişti. Halbuki o, sarı, burma bıyıklı, papatya sarısı saçlariyle yüreğini yakan bir mühendise gönlünü kaptırmış, bu sarışın mühendis için uykularını yitirmişti.

Enise Hanım oğlu Nâfiz'in babasını hiçbir zaman sevemedi. Yüreğinde sarışın mühendis, çoğu geceler sıcak gözyaşları dökerek, Nâfiz'i doğurdu. Enise Hanıma kalırsa, Nâfiz'in sarı saçlariyle bıyığı, sarışın mühendisi içinden söküp atmamasındandır. Nâfiz'i bundan dolayı çok sever. Ama o karısının mutlak etkisi altında olduğu için, o sapsarı, o güzelim bıyıkları kazıtır. Denebilir ki, Enise Hanımın lüzumundan çok hırçın oluşunun sebepleri arasında bu da vardır: Oğlunun, el kızının sözüyle bıyıklarını kazıtması! Eğer Nâfiz Bey karı sözüne uyup bıyıklarını kazımasa da koyuverse, Enise Hanım bu kadar hırçın, bu kadar sinirli olmıyabilir, kimbilir belki de, elini öptürdükten sonra hafifçe gülümser, «Berhüdâr olun!» diyebilirdi.

Nâfiz Bey annesine pek de aldırış etmezdi. Kucağında kızı, raflarında sıra sıra kitaplar bulunan yazı odasına geçtiği zaman artık rahattır. Kristâl yazı takımı, çeşit çeşit kalemler, dosyalarla pullu birtakım kâğıtların büyük bir düzenle durduğu ağır ceviz masa... Nilüfer'i masanın kenarına oturtur:

«Hah şöyle!» derdi.

Sonra soyunmaya başlardı. Peşin ceketi, sonra kravatıyle kemik kadar sert kolalı yakasını filân hiç acele etmeden, ağır ağır çıkarır, duvardaki askıya asarken, karısı hemen her zaman kapıda, rujlu dudakları ve iri lâcivert gözleriyle kocasını seyrederdi.

Bir gün Nâfiz Bey kızını gene masanın kenarına oturtmuş, soyunuyor, karısı da rujlu dudaklariyle gülümsiyerek kocasını seyrediyordu ki, birdenbire kayınvalde ağır bir gölge gibi peydahlandı. İncecik, siyah kaşlarında öfke, soğuk bir sesle:

Kocana yardım etsene» dedi.

Gelin kulak memelerine kadar kıpkırmızı kesilerek kocasına yardıma gitti. Gözleri dolu doluydu.

Nâfiz Beyse, dudaklarında o hiç silinmeyen hazin tebessümle karısına bakıyor, sadece bakıyordu. Annesi geldiği gibi silindikten sonra, karısının çenesini okşıyarak:

«Kızdın mı?» diye sordu.

Leman Hanım cevap vermedi. Kocasına yardım eden elleri titriyordu.

Nâfiz Bey devam etti:

«Kızma, hoş görmek lâzım. Ne dediğini, ne yaptığını bilmez.»

Leman Hanım gene cevap vermedi.

O zaman Nâfiz Bey, sevgili karısının firketelerle zarif bir şekilde toplanmış saçlarını öptükten sonra:

«Canım karıcığım benim,» dedi.

Leman Hanım ıslak kirpikleriyle kocasına minnetle bakarken, Nilüfer'in yüreğinde o incecik damar gene sızlamıştı. Haminnesine kızıyor, annesine acıyordu ama, bey babasını da çok seviyordu.

2

Kocaman bir midye gibi kabuğuna çekilen Nâfiz Bey, köşkünün dışındaki bütün insanlardan korkuyordu, insanları şuursuz, başıboş; her an kötülük yapmağa hazır, yağmurlu günlerde çıkıp, düştüğü yeri yakan korkunç yıldırımlara benzetiyordu.

Nâfiz Bey için insanlar, şuursuzca yakan, korkunç yıldırımlardı. Eviyse, bir siperisâika, paratoner. Evinin duvarları arasına sığınmakla serseri yıldırımlardan korunmuş olacağı için, boş vakitlerini evinin bahçesinde, kümes hayvanları, yahut çiçekleriyle geçirirdi.

Böyle zamanlarda kızı daima yanındadır. Etrafında bıcırdayarak dolaşır ve Nâfiz Bey onunla büyük bir insanmış gibi konuşur.

Meselâ Nilüfer kucağındadır. Bahçeye, çiçeklerin yanına gelmişlerdir. Nilüfer'in yere indirilmesi lâzımdır... Şöyle bir konuşma başlar:

«Sizi artık yere indirebilir miyim?»

Katıla katıla gülen Nilüfer,

«İndirebilirsiniz beybabacığım» cevabını verirdi.

«Çok naziksiniz küçük hanım.»

«Sizde çok kibarsınız beyefendi...»

«Ya... Demek öyle buluyorsunuz bendenizi?»

«Estağfurullah efendim, öyle buluyorum.»

Baba, kız tekrar tekrar sarılır, öpüşürler. Sonra Nâfiz Bey ciddîleşerek seslenirdi:

«Ali Efendi!»

Bir maşayı hatırlatan ince, uzun Ali, köşkün arkasından koşarak gelirdi:

«Buyur Bey!»

Nâfiz Bey hiç bir zaman «çapaları getir!» demez. Babasını hatırlatan yumuşacık sesiyle,

«Çapaları getirir misiniz?» derdi.

Çapalar gelirdi. Uzun saplı, ağırını Nâfiz Bey, kısa saplı hafifini Nilüfer alır, çiçeklere yanaşılırdı. Yarım saat, bir saat... Zararlı otlar aranırdı. Fakat nerede? Her gün itinayla temizlenen bahçede tek zararlı ot bulmak kabil mi?

Çiçeklerden sonra sıra tavuklara gelirdi. Üzerleri kırmızı Marsilya kiremitleriyle örtülü zarif kümesler yanyana üç taneydi. Her birinde kocaman kocaman Bizmutlar, ukalâ tavırlı İspençler, uzun uzun öttükten sonra baygınlık içinde sırtüstü devrilen Denizliler, uzun boyunlarıyle kazlar, yığınla renk renk tavuklar ve civcivler..

Nâfiz Beyle kızı kümese yaklaşmazlar mı, kümes halkında bir sevinç, bir telâş, bir heyecan...

Nâfiz Bey,

«Şu hayvanlardaki hürriyet arzusuna bak yavrum!» derdi. «Az sonra kavuşacakları hürriyetin sevincini nasıl da tes'it ediyorlar!»

Hiç bir şey anlamayan Nilüfer, âdet yerini bulsun diye başını sallardı.

Nâfiz Bey nihayet kümesin hapısını açar,

«Buyurun,» derdi, «buyurun efendim!»

Peşin, kan kırmızısı ibiğiyle baba horoz, arkasından küstah tavırlarıyle veliahtlar, daha arkada kraliçeler, prensesler... Saray âdetlerini gayet iyi bilen Nâzım Bey, kümes halkına birer isim takmıştı: Zatı şâhane, birinci, ikinci üçüncü kadınefendiler, şehzadeler, sultanlar... Sultanlardan sonra kalfalar, kahvecibaşı, havlucubaşılar v.s.

Nilüfer onları daha başka şeylere benzetirdi.

Bir gün kendini tutamadı, sordu:

«Beyba!»

«Efendim!»

«Size bir şey soracağım.»

«Sor yavrum.»

«Darılmazsınız değil mi?»

«Darılmak mı? Size mi? Size darılabilir miyim?

Nilüfer kümesten ilk çıkan azametli horozu göstererek,

«Bu,» dedi, «dedeme benzemiyor mu?»

Hiç âdeti olmadığı halde Nâfiz Bey bir kahkaha attı.

«Benziyor.»

«Bu da haminneme. Ya şu? Tıpkı tıpkısına annem. Şu da siz beybacığım...»

Nâfiz Bey durup durup gülerek civcivleri işaret etti:

«Bunlar, bu civcivler de size!»

O zaman Nilüfer bambaşka bir soru sordu:

«Peki beyba, benim niçin kardeşim yok?»

Bunu çocuğa anlatmak o kadar zordu ki.

«Bunu benden sormamış olsanız yavrum...»

Baltayı taşa vurduğunu anlayan Nilüfer boynunu bükerek,

«Peki,» dedi.

Deddi ama, niçin kardeşi yahut kardeşleri olmadığını da kafasından bir türlü atamadı. O kadar ki, bir gün marangoz âletleri arasında kendini kaybetmişe benzeyen dedesine usullacık,

«Dedeciğim,» dedi.

«Efendim?»

«İzin verirseniz bir şey soracağım.»

Torununa gözlüğünün üstünden bakan eski musakkafât kâtibi:

«Sor bakalım,» dedi.

«Benim niçin kardeşlerim yok?»

Dede kıskıs güldü:

«Babana sor!»

«Sordum söylemedi.»

«O halde annene sor.»

Annesine sormak aklına gelmemişti nedense.

«Niçin annene sormuyorsun?»

«.....?»

«Yoksa korkuyor musun?»

Nilüfer annesinden korkmazdı ama, soramıyordu da. Yoksa ayıp bir şey miydi bu? Babası nasıl da kulaklarına kadar kızarmıştı!

Haminnesine ise, ölse soramazdı. Ondan korkuyordu. Niçin korktuğunu bilmediği, korkmak için sebep de olmadığı halde, ödü kopuyordu. Oysa ihtiyar kadın en çok onu sever, heyheylerinin ayakta olmadığı zamanlar odasına götürür, kapıyı usullacık kapıyıp, hattâ arkasından da sürgüledikten sonra sandığından çikolata, renkli kâğıtlara sarılı şekerler ikram eder, sever, öperdi.

Nilüfer gene de büyük bir huzursuzluk içindedir. Haminnesinin fırlak damarlı kupkuru ellerinden iğrenir, bu ellerden, bu ellerin sinirli sahibinden kaçmak için fırsat kollardı. O zaman ihtiyar kadın öfkeden çıldıracak hale gelir, «Yılan,» derdi, «ne olacak yılan yavrusu! Astarına bak bezini al, anasına bak kızını al!...»

Bir gün,

«Annen kendini pek mi güzel sanıyor?» diye sordu.

Nilüfer,

«Pek güzel tabiî,» dedi.

Haminne sinirli sinirli içini çekti:

«Sen beni zamanında göreydin. Hiç kimse benim gençliğimdeki kadar güzel olamaz! Bir saçlarım vardı, topuklarımda. Bir kaşım, bir gözüm... Herkes benim güzelliğimden bahsederdi. Ah Enise Hamfendi, ne kadar güzelsiniz, ne kadar ne kadar... Ce-

mabiallah sizi özene bezene yaratmış! İpek çarşafımı giyip kapıdan çıkmaz mıyım, herkesler pencerelere üşüşürdü. Ama deden olacak sersem... O zaman da böyle, marangoz âletlerinden başını kaldırıp beni göremezdi ki...«

Nilüfer birdenbire bambaşka bir şey soruverdi:

«Benim niye kardeşlerim yok haminne?»

Haminne, etrafı çürümüş mosmor gözleriyle torununa öyle bir baktı ki....

«Demek beni dinlemiyordun?»

Nilüfer şaşırdı:

«Dinliyordum haminne.»

«Dinlemiyordun!»

«Vallahi dinliyordum.»

«Pis yalancı!»

«Bana mı söylüyorsunuz haminneciğim?»

«Sana söylüyorum, evet. Pissin, yalancısın, yılan yavrususun. Tıpkı annen gibi!...»

Gözleri dönmüştü, sesi titriyordu. Nilüfer'i kolları arasına aldı, sıkmaya başladı.

«Geberteceğim seni yılan yavrusu, geberteceğim!»

Nilüfer fena halde korkmuştu, ağlamaya başladı. Çocuk ağlamaya başlayınca öfkesi büsbütün artan, ama bir yandan da şaşıran haminne kalktı, kapıyı açtı, kupkuru parmağıyle dışarıya işaret ederek:

«Çık dışarı!» diye bağırdı, «cehennem ol!»

Sesi yılan ıslığı gibi kuruydu.

Nilüfer boşalan bir zenberek gibi fırlayıp çıktıktan sonra ihtiyar kadın kapıyı tekrardan sürgüledi. Öfkeden tiril tiril titriyordu. Geçti sedire oturdu. Gözlerini büyük bir kinle kapıya dikmişti. Beyaz yüzü büsbütün ağarmış, gözleri çukurlarına iyice gömülmüştü. Kırılan haysiyetiyle korkunçtu. Birşeyler yapmak, haysiyetini kurtarmak istiyordu.. Ne yapmalıydı? Aklına birden kocası geldi. Miskin, gene marangoz âletleri arasında, tahta parçalarıyla uğraşıyordu muhakkak. Gençliğinin, güzelliğinin katili.

Kalkıp yanına gitse, marangoz âletleriyle, yaptığı bütün işleri başında parçalasa!

Sonra teyzesini hatırladı. Daha sonra da hiçbir zaman unutamadığı, unutamayacağı tatlı bir fotoğraf canlandı kafasında: Sarı saçları, sarı bıyığı, tombul yanakları, daima gülen tatlı mavi gözleriyle sarışın mühendis... Ah ne olurdu, ne olurdu sanki teyzesi aksilik etmese de...

İhtiyar kadının gözleri dolmuştu. Buzlu bir cam gerisinden bakıyordu sanki dünyaya. Teyzesi, kocası, gelini, oğlu, Nilüfer her şey her şey silinmişti. O, yalnız o sarışın mühendis!...

Sert yüz çizgileri yumuşadı, buruşuklar sevimlileşti. O da ona gülümsüyordu. Ona, o sarışın mühendise.

Sonra birdenbire boşanarak sedire kapandı. Zayıf omuzları sarsıla sarsıla, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

3

Nilüfer haminnesinin öldüğü geceyi asla unutamadı:

Ateşler içinde yatıyordu haminnesi. Kıpkırmızı gözleri tavana dikilmişti. Sımsıkı kapalı dudakları, kuru elleri titriyordu. Ellerini göğsü üzerinde çaprazlamıştı.

Mevsim kış, sıkıca çekili pancurların ötesinde korkunç bir fırtına ıslak karanlıkları gümbürdetiyor, dünya sanki altüst oluyordu.

Enise Hanım muhakkak ki ıztırap çekmekteydi. Iztırap çektiği her halinden belli olduğu halde renk vermiyor, inlemiyor, ağlamıyor, dönülmez yolculuğa çıkmak üzere olanların ümitsiz telaşını göstermiyor, inatla, kinle, öfkeyle susuyordu.

Gece yarısına doğru ağırlaştı. Soluması azaldı, göz kapakları hafifçe örtüldü. Uzun siyah kirpiklerinin arasından bakıyordu dünyaya. İnce kaşları her

zamanki gibi çatıktı. Bir ara gelinin sirkeye batırılmış ıslak tülbentle yanına geldiğini, yanan alnına uzandığını farkedince, gözleri yuvarlarından fırlarcasına açıldı. Kuru eli yay gibi kalktı, gelinini itti.

«İstemeeem!...»

Elinde ıslak tülbentle gelin, şaşırmış kalmıştı. Kocasına baktı. O, her zamanki tebessümü ileydi. Bakıyor, sadece bakıyordu. Eski musakkafat kâtibi ise, «Ölecekse bir an önce ölse de kurtulsak. Âletlerim beni bekliyor!» demek istercesine, burnuna düşmüş gözlüğünün üstünden, Kur'an okuyordu.

Enise Hanımın son davranışı bundan ibaret kaldı. Çatık kaşları, sımsıkı yumulu dudakları, göğsü üzerinde çapraz elleriyle ve hınçla öldü. İhtiyar kâtip gözlüğünü çıkarıp, derin bir nefes aldı. Sırtından kocaman bir dağ devrilmiş, ferahlamıştı. Nâfiz Beyse, dudaklarındaki buz gibi tebessümle, dikilmeye devam etti.

İhtiyar musakkafat kâtibi, odanın şaşkınlığına hayretler içinde bakmakta olan torununun elinden tuttu, marangoz âletleriyle tahta parçaları ve kıvrım kıvrım yongaların bulunduğu odasına götürerek kapıyı örttükten sonra:

«Hele şükür,» dedi.

Gözlerinin içi gülüyordu.

«Kurtulduk değil mi?»

Nilüfer'e göre hava hoştu.

«Kurtulduk dedeciğim.»

«Bundan sonra istediğim gibi marangozluk yapar, türkü söyliyebilirim. Bana hiç kimse karışamaz... Öyle değil mi?»

«Tabiî dedeciğim. Bana tren bile yaparsınız...»

«Elbette elbette. Öyle seviniyorum ki... Ama bu konuştuklarımızı sakın beybabana, annene söyleme ha!»

«A.. Söyler miyim hiç dedeciğim...»

«Aferin. Sen ne kadar sır saklarsan, ben de seni o kadar çok severim. Hem biliyor musun, seninle komşu komşu, evcilik bile oynarız. Sonra kocaman bir dolap yapacağım. Ama kocaman! Dolu

kafeslerim olacak. Onları renk renk boyayacağım. Düşün Nilüfer, on beş, yirmi, otuz kafes. Al, yeşil, mor, sarı, eflâtun, pembe kafesler. Kafeslerde bülbüller, isketeler, kanaryalar... Evin içi kuş cıvıltılariyle dolacak. Sonra seninle küçük, şirin kuzular satın alacağız. Şu kadar şu kadar, minnacık minnacık... Islak burunlarıyle ellerimizi koklayacaklar.»

«Ah dedeciğim, canım dedeciğim.. Sen ne iyiymişsin...»

«Kocakarıdan nefes alamadım ki yavrum... Daha bitmedi hem, dur bak anlatayım: Tavşanlarımız olacak. Kırmızı gözlü, bembeyaz tavşanlar. Tavşanların nasıl ot yediklerini gördün mü sen hiç?»

«Görmedim.»

«Görsen bayılırsın. Bir demet ot at önlerine, meselâ taze yonca. İlkpeşin ürkek ürkek sokulurlar, koklarlar.. Sonra mit mit yemeğe başlarlar. Öyle güzel yerler ki... Bütün bunları sonra bol bol konuşuruz. Şimdi öbür odaya gidelim. Ama dur, sevincimizi belli etmememiz lâzım. Ben ne yaparsam sen de öyle yap!»

Minnacık ihtiyar gözlerine tükürük sürdü, kaşlarını çattı, kederli görünmeğe çalıştı. Nilüfer de onu taklit ederek gözlerine tükürük sürdü, kaşlarını dedesi gibi çattı.

Torununu gözden geçiren ihtiyar:

«Aferin,» dedi. «Seninle anlaşacağız!»

4

İhtiyar kâtibin hayatında yepyeni bir devir başlamıştı. Bir çeşit altın çağ. Odasında, marangoz âletleri içinde her zamandan daha mes'uttu. Boy boy, renk renk, çeşit çeşit hafesler yapmıştı. Kafeslerde isketeler, bülbüller, kanaryalar şakıyor, kırmızı gözlü tavşanlar taze otları mit mit yiyor, kuzular ıslak, mini mini burunlariyle köşk bahçesinde, tel kafesle yarılmış kısımda meleşerek dolaşıyorlardı.

Nilüfer de mesuttu. Haminnesi öldü öleli büsbütün çocuklaşan dedesiyle tam arkadaş olmuşlardı. Dedesi ona istediği arabaları, otomobilleri, hattâ treni yapmıştı. Hele kapakları dantelâ gibi işli kutulara Nilüfer bayılıyordu.

Bazen evcilik oynuyorlardı. Odanın bir köşesi Nilüferin, öbür köşesi eski musakkafat kâtibinin evi olurdu. İhtiyar kâtip başörtüsü, önlüğü, süpürgesi ve işi başından aşkın hamarat bir ev kadını telâşıyle koltukların yerlerini değiştirir, tozlarını alırken, söylenirdi:

«... İstediğin kadar titiz ol. Ev toz içinde. Görenler tuu lânet edecek. Bu evin kadını yok galiba diyecekler. Ben bu kadar pasaklı mıyım? Hiç de değil. Ama gel gör ki çocuklu evin hâli. Sağ olsunlar, çok haşarı, çok yaramaz şeyler. Bir dakika bir yerde durmazlar...»

Birdenbire bir şey hatırlamış gibi meçhullere kulak verir, sonra ufacık duvar saatına bakar, sözde telâşlanırdı:

«Saat onu geçiyor, eyvahlar olsun. Öğle olmuş. Ben ne yapacağım şimdi?»

Karşı komşuya seslenirdi:

«Nilüfer Hanım huuu!!!»

Nilüfer de sıkı sıkıya sarılı başı, önlüğü, süpürgesiyle hamarat bir ev kadını, cevap verir:

«Efendim canım?»

«Ne yapıyorsun?»

«Ev gailesi. Ortalığı süpürüyorum.»

«Allah kolaylık versin kardeş. Bir az bir az hafifledin mi bari?»

«Ne gezer kardeş... Sen ne yapıyorsun?»

«Ben de öyle, ortalık telâşesindeyim... Çocukları mektebe sevdim, yemeği ocağa oturttum...»

«Ben daha onu yapamadım. Sağ olsun bizim küçükler, düşman başına. Dosta yazık. Bir an bir yerde durmazlar. Daha yemeğe el sürmedim. Benimkine ne cevap vereceğim bakalım. Sağ olsun, boğazına çok düşkündür. Yemeği tam zamanında önüne konmadı mı, kıyametleri koparır.»

«Benimki aramaz. Yiyecek bir şey uydurup önüne sürdün mü, ses çıkarmaz. Yer kalkar...»

«Ne pişiriyorsun?»

«Oturtma. Haberin var mı, eczacının küçük aşiftesini dün gene bir başkasıyle görmüşler...»

«Allasen! Kim görmüş?»

«Müdürünki. Ant verdi kimseye söyleme diye. Sen yabancı değilsin, senden söz çıkmaz... Ya, böyle işte...»

«Böyle kardeş böyle. Herkes sen, ben mi kl evine kapanıp ortalıkmış, çoluk çocukmuş, kocaymış...»

«Herkes, Amasya'nın bardağı, biri olmazsa biri daha diyor. Kocadan çok ne var öylelerine?»

«Allah yazdıysa bozsun. Töbe töbe...»

Sonra ufacık süpürgelerle evler süpürülür, mutfaklara geçilir, yemekler hazırlanırdı. İlle eski musakkafat kâtibi! Bütün bunları sahici bir ev kadını hamaratlığıyla ve çoğu sefer kendinden geçercesine yapardı. Kocasını karşılayışı, boynuna sarılıp öpüşü, dilbaz bir genç kadın ağzıyla kocasının etrafında bıcırdayışı o kadar sahici olurdu kl, Nilüfer oyun oynadıklarını unutur, dedesinin kendinden geçercesine yaptığı ev kadını taklitlerini hayranlıkla seyrederdi.

Öğleden sonra misafirler sökün ederdi.. Eski musakkafat kâtibi derli toplu, ikramcı bir hamfendi rolündedir. Misafirleri usulünce buyur eder, hâl hatır sorar.

«Yaramazlar nasıllar efendim?»

Nilüfer,

«Ellerinizden öperler teyzesi,» der. «Sizinkiler?»

«İyiler efendim, ellerinizden öperler. Sağ olsunlar, ortalığı bir an temiz, tertipli bırakmazlar. Peşlerinden koşmak lâzım.»

«Hep öyle efendim. Çocuklu evin hali.»

«Tatlı belâlar...»

Usulünce gülüşülür.

Dedeyle torun böyle kendllerinden geçerek misafirlik oyununa daldıkları zaman dünya yıkılsa

umurlarında değildir. Misafirliğin en küçük özellikleri bile geri bırakılmaz, oyun saatlerce sürerdi.

Kayın pederinin huyunu bilen Leman Hanım, kocası evdeyse gider haber verir. Sofanın penceresinden usulcacık seyrederler, katılırlardı gülmekten.

İhtiyar kâtip oğlunun da taklidini yapardı. Buick'ten ağır ağır inişi, sarı çantasını Gülpenbe'ye verişi, Nilüfer'i kucaklayışı, merdiven başında bekliyen karısını dudaklarından öpüşü, çiçeklere, sonra da kümese gidişi, kümes kapısını açıp, tavuklara: «Haydi bakalım buyurun!» deyişi tıpkı tıpkısına oğludur. Hele «Rahmetli Kadın efendi» dediği karısını öyle güzel taklit ederdi ki, Nâfiz Bey de, Leman Hanım da gülmekten katılırlardı.

Oyunlar bundan da ibaret kalmazdı. Bugün komşu komşuluk, yarın Bolulu aşçı, öbür gün çamaşırcı kadın, bir başka gün, Arnavutluk kazalarında birlikte çalştığı daire arkadaşları, âmirleri yahut odacıları...

Arada kıra da çıkarlardı. Nilüfer ne kadar severdi kırları! Dedesinin dizine başını koyarak masmavi gökte bembeyaz kayan bulutlara baka baka uykuya dalar, uyandığı zaman bir de bakardı ki karyolasındadır. Gözlerini oyalayarak seslenir:

«Dedeciğim!»

Odasında marangoz âletleri, tahta parçaları, kıvrım kıvrım yongaların arasında beyaz bir elma kurdunu hatırlatan ihtiyar fırladı:

«Efendim yavrum?»

«Neredesiniz?»

«Buradayım evlâdım, geliyorum.»

Gider, torununun karyolasına ilişir, başlardı küçüğün koyu kestane saçlarını okşamaya.

«Niçin kırda değiliz dedeciğim?»

«Uyudun. Ben de aldım getirdim karyolana.»

«Peki dedeciğim, peri padişahının kızı ne oldu sonra?»

«Nerde kalmıştık?»

«Sarı saçlı, mavi gözlü şehzâde kılıcını çekti, hain peri padişahının askerlerine hücum ettiydi.»

Dede, kırda dizinde uyuyakalan torununa anlattığı masalın gerisine devam ederdi.

Yıllar böylece geçti. Bir gece ölüm ihtiyar musakkafat kâtibinin de yakasına yapıştı. O da karısı gibi, gece yarısına doğru, marangoz âletleri, tahta parçaları, kıvrım kıvrım yongalar, kontrplâk tabakaları, dantela gibi işli zarif kutular, boy boy renk renk kuş kafesleri, kırmızı gözlü tavşanlar ve tatlı tatlı meleşen kuzularıyle güzel dünyayı bırakıp, öldü. Ama karısının inadına, güle söyliye.

Ölmeden az önce,

«Eee.. Çocuklar, dedi. Hayatımın mesut çağını kapamak üzereyim. Öbür dünyaya göçüm sırası geldi. Fakat acaba orada gene Kadınefendiyle karşılaşacak mıyım dersiniz?»

Hiç kimse, gülmek mi, ağlamak mı gerektiğini kestiremedi.

O, endişelerini pervasızca belirtti:

«Eğer orda da Kadınefendiyle yaşamam mukadderse... Size bir şey söyliyeyim mi? Lâf aramızda, ben öbür dünyaya filân inanmıyorum. Şâyet öbür dünya varsa ve Kadınefendi de beni bekliyecek, yakama yapışacaksa, olmamasını dilerim öbür dünyanın. Toprak altında çürümek, Kadınefendinin dizi dibinde yaşamaktan cok daha zevklidir.»

Sonra, «İlâhi Kadınefendi» diye başını iki yanına sallıyarak gözlerini hayata yumdu.

Leman Hanım kayın pederinin yatağına kapandı. Nâfiz Bey, bütün felâketleri dudağındaki tebessümle karşılamıya ahdetmişcesine dimdik, babasının başucunda dikili kaldı.

Nilüfer'e gelince... Çeşit çeşit oyuncaklar, bitmez tükenmez şakalarla Nilüfer'i kahkahadan geçiren dedesinin öldüğü gece değil de, marangoz âletleri, tahta parçaları, renk renk, çeşit çeşit kafesleri, kırmızı gözlü tavşanlar, bilhassa dedesinin gözlüğünü her görüşünde uzun uzun ağladı.

Dedesi geceleri rüyâlarına girmeye başladı. Ufacık ihtiyar, eskiden olduğu gibi gözünde gözlük,

elinde kıl destere: «... sus kardeş, ağlama, diyordu. Ben burda çok rahatım. Bak marangoz âletlerim var gene, gene oyuncaklar, kuş kafesleri yapıyorum..»

Nilüfer bir gece de babaannesini gördü. İnce kaşları çatıktı. «Söyle o annen olacak kadına, beybabanın soyunmasına yardım etsin!» dedi.

Nilüfer bu rüyâyı beybabasına anlattığı sıra Nâfiz Bey, âdeti olduğu üzere gene çapasına dayanmıştı. Kızını dinledikten sonra:

«Bu rüyânızdan annenize bahsettiniz mi?» diye sordu.

«Hayır beybabacığım.»

«Bahsetmezseniz memnun olurum.»

«Niçin?»

«Çünkü, annenizin üzülmesini istemiyorum.»

Nâfiz Bey evvelâ annesinin, sonra da babasının ölümüyle çok sarsıldı. Bunu asla belli etmemeğe çalışıyordu ama, dikkatle bakıldığı zaman hissetmemek imkânsızdı. Kendini ölüme az daha yaklaşmış görüyor, etrafındakilere, belki de bu yakınlarda bırakıp ebediyen gideceği, dönüşü olmayan yollara gideceği zavallı varlıklar gibi bakıyordu. Bu zavallı varlıklar, şüphesiz ki Nilüferle Leman Hanımdı. Kendi olmadan nasıl yaşayacaklar? Bütün fonksiyonları iyi insanları baştan çıkarmaktan ibaret farzettiği korkunç insanlarla nasıl savaşabileceklerdi?

Leman Hanım, Nâfiz Beyin içindeki boşluğa, her zamandan çok daha kuvvetle yerleşmişti. Nâfiz Bey her sabah dudağında o silinmez tebessüm —bu tebessüm içindeki kaynaşmayı perdeliyordu— brikine binmeden önce karısına kuvvetle sarılır, onun taşbebek kadar güzel ve renkli yanaklarını öper, onu uzun uzun seyrettikten sonra brikine yerleşirdi. Artık yalnız karısının güzel yüzü. Yazıhanesine gelir, masasına geçer, dosyalar, birtakım kalın ciltli kitaplar, mahkeme muhakeme, hâkimler ve çeşitli insan yüzlerine rağmen, Leman Hanım daima birinci plânda, canlanırdı.

Günlük işini erken bitirmişse ne âlâ, bitireme-

miş de beklemesi gerekiyorsa, Baroda tenha bir köşeye çekilir, hafifçe yumulu gözleri ve dudağındaki tebessümle donmuş gibi hareketsiz, bâzen saatlerce otururdu. Dış âlemle ilgisi kalmamıştır. Evindedir, karısının yanıbaşında. Başını onun yumuşak dizine koymuştur. Kadın zarif parmaklarıyle kocasının yumuşak saçlarını okşamaktadır...

Nâfiz Beyi bir kenarda, yarı örtük gözlerliyle görenlerse hemen fiskosa başlarlardı:

«İsfenks. Dondu gene!»

«Peki ama, ne düşünüyor böyle bu adam?»

«Kimbilir?»

«Belki de esrarı âlemi...»

«Yahut da tefelsüfâtı bî nihayât bâbından...»

«Şakayı bırakın. Bu adamın şuur altına yerleşmiş, bir türlü söküp atamadığı bir derdi olmalı.»

«Dertsiz insan olur mu?»

«Bu öylesi değil. Fixé olmuş bir dert!»

Bâzan da dayanamaz sorarlardı:

«Yahu Nâfiz Bey, nedir bu sükûtîliğin: Silkin biraz, kendine gel birâder!»

Nâfiz Bey hiç telâş etmez. Kızmaz da.

«Ben kendimdeyim,» cevabını verir.

«Hayret!» derler.

Usulcacık sorar:

«Niçin?»

«Kahve bilmezsin, meyhâne bilmezsin, eğlenceden nasibin yok. Ömrün evle Adliye arasında tükeniyor!...»

«Ne yapmalıyım?»

«Hiç olmazsa bizim gibi... Gül, söyle, iç, eğlen...»

Keser atardı:

«Saadeti aramaya ihtiyacım yok!»

Leman Hanım da zamanla ona benzemişti. O da hattâ Nilüfer'den önce kocası için yaşıyordu. Saadetlerini sık sık gölgeliyen kayınvaldesinin ölümünden sonra, kocasına büsbütün sarılıp bağlanmıştı. Bu da sebepsiz değildi: Annesini çok küçük yaşta kaybeden Leman Hanımın babası tekrardan evlenmiş, yeni karıdan yeni yeni çocukları olmuş-

tü. Kâh süt anne, kâh üvey anne elinde büyüyen Leman Hanım tam bir baba ana şefkati görememiş, sevilmeğe hasret kalmıştı. Yirmi ikisinde Nâzif Beye vardığı zaman, onda yalnız koca değil, aynı zamanda baba, ana ve kardeş sevgisini de bulmuştu. Yâni Leman Hanım için Nâfiz Bey, hem koca, hem anne, hem baba, hem de kardeş olmuştu.

Her ikisinin de hayatta kimseleri kalmamış sayılabilirdi. Leman Hanımın üvey kardeşleri, yeğenleri vardı ama, yıllardır ne Leman Hanım onları aramıştı ne de onlar Leman Hanımı. Zaten Nâfiz Beyle kızı Nilüfer'den başkası tarafından aranmayı beklemiyordu Leman Hanım. Sabahları kocasının brike binmesine yardım eder, onu uğurlar, brik yol boyunca uzanan böğürtlenlerin kalabalık yeşili gerisinde kayboluncaya kadar arkasından bakar, araba silinip gittikten sonra, köşke dönerdi.

İyi anlaşmış bir çiftten çok, genç mekteplilerin plâtonik aşkı içindeydiler.

Plâtonik aşk!

Çünkü Nâfiz Bey, karısının dizine başını koyup, gözlerinin tâ içine bakmayı ona yeni yeni çocuklar kazandıracak birleşmelere tercih ederdi.

«Seni müthiş doğum sancılarının cehennemine atmak istemiyorum!»

Derdi.

Doğru söylüyordu. Nilüfer'in doğumunda, lohusa odasının kapısında sabahlamış, içerden karısının feryatları geldikçe de çılgına dönmüş, kendisini bir câni gibi görmüştü. Onca, bu bir cinayetti. Başkasına zarar veren, ıztırap çektiren hareketleri suç olarak vasıflandıran «Vâzıı Kanun»un, kocası tarafından gebe bırakılıp müthiş sancılar cehennemine fırlatılan bir kadının çektiği ıztıraplardan dolayı kocayı niçin suçlu görmediğini zaman zaman düşünmüştür.

Tabiat mı? Allah mı?

Bir kaatilin, işlediği suçtan dolayı bizzat mı sorumlu olması gerektiği, yoksa onu suç işlemeğe

elverişli yaratanın mı suçlu olması lâzım geldiğini hiçbir zaman halledemedi.

«İradei cüz'iyye» mi?

Neydi bu «iradei cüz'iyye?» Bunu da Allah, yahut tabiat, yahut da iradei külliye yaratmamış mıydı? Cüz'î irade yaratılmışsa, o halde mesele kalmamak lâzımdı. Cüz'î iradenin işleyeceği her türlü suç, onu yaratana ait ve râciydi. Yok eğer cüz'î irade kendi kendini yarattıysa, bu sefer de işin içine cüz'î iradenin hâlikliği giriyordu.

Buraya geldi mi, Nâfiz Bey irkilirdi. Rüculara başlar, hızını alamaz, aptes, namaz... Ne yapsa boş. O kurt beynini kemirmeğe devam etmekte Nâfiz Beyi günaha sokmaktadır. Cüz'î iradeye hâliklik, yâni Allahlık izafe etmekle «Günahı kebâir» de bulunmuştur. Peki ama, istemediği halde bu fikirler ona nereden geliyor? Ona bunları ısrarla düşündüren nedir? Kimdir? Beyni mi? Bu beyni veren kim? Beyin kendi kendini yaratmadı ya. Allah yarattıysa Nâfiz Beyin suçu ne?

Tavuk mu yumurtadan çıktı, yumurta mı tavuktan?

İster tavuk yumurtadan çıksın, isterse yumurta tavuktan. Daha fazla düşünmez, bir suretle yan çiziverirdi. İnsanların vereceği zarardan sakınıp, insanlara zarar vermeden yaşamak isteyen, bencil, nemelâzımcı huyu burda da kendini gösterirdi.

Bir gece köşke hırsız girdi. Leman Hanım tuvaletten dönmekteydi. Sofanın bahçeye bakan pancurunun itildiğini duyarak kocasının yanına koştu. Sıcacık yatağında mışıl mışıl uyuyan Nâfiz Beyi uyandırdı.

«Ne var karıcığım?»

«Köşke hırsız giriyor galiba!»

«Hırsız mı giriyor? Nerede?»

«Sofanın pancuru zorlanıyor..»

Nâfiz Bey ipek pijamasıyla karyoladan fırladı.

Ne yapacaktı?

Leman hanım da bunu pek merak ediyordu.

Nâfiz Beyin yapacağı hiçbir şey yoktu ki...

Önce, tabancası yoktu, sonra tabancanın tetiğine dokunacak parmak, daha sonra da, velev binlerce lira olsun, yaşıyan bir insanın ölümüne sebep olacak kalb!

Bununla beraber, sanki bir şey yapacakmış gibi, oda kapısına sokuldu. Titriyordu. Anahtar deliğine eğildi, sofayı görmeğe çalıştı. Sofa karanlıktı.

Karısına döndü:

«Ne yapmam lâzım Leman?»

Leman Hanım:

«Çekil şöyle!»

Dedi, kapıyı sertçe açtı:

«Kim o? Kim var orda?»

Pencereden atlayıp kaçan birinin ayak seslerini duydular.

5

Arkadaşları Nafiz Beyi buz gibi bir İsfenks saymakta haklıydılar. Çünkü o, bütün rica ve ısrarlara rağmen, ne balolara adımını atar, hattâ ne de yıldan yıla Baro'ca tertiplenen içkili toplantılara kapılırdı. Evine kapalı, insanlardan böylesine kaçan bir «Midye insan»a her zaman rastlanmadığı için, çevresini yadırgatırdı.

Nâfiz Bey insanlardan korkuyordu. Bilhassa geceleri, başını karısının dizine koyup, onun bir türlü doyamadığı yüzüne gözlerini diktiği anlar, aklından neler geçmezdi! Ya bir gün ölüverir de, sevgili karısıyle kızını, her an kötülük yapmaya hazır saydığı insanların karmakarışık dünyasında yapayalnız bırakırsa...

Henüz otuz altısını sürüyordu, ölümü düşünmeğe vakti çoktu ama, ölümün kaşla göz arasında beklediği, gence ihtiyara bakmadığı da muhakkaktı. Ya günün birinde böyle bir şey olur, canından çok sevdiği sevgilileri nobran, hoyrat, tehlikeli insanlar arasında yapayalnız kalırsa?

Kabuğuna çekilmesi, kötü, nobran, tehlikeli, hoyrat saydığı insanların şerrinden korumak içind. En melek gibileri bile birer canavardı. Para ve başıboş şehvetten başkasını gözleri görmüyordu. Namus, din, mukaddesat, ahlâk... Birer maskeydi. Böyle şeylere kimsenin aldırdığı yoktu. Bütün mel'anetlerini bu maskelerin gerisinde saklıyorlar, tuzaklarına düşürecekleri insanlara plânlarını bu maskelerin gerisinde hazırlıyorlardı. Hepsi fenaydı. Hepsi alçaktı, hepsi rezil. Şurada yüzünüze güleri, öbür tarafta fırsatını buldu mu karınıza, kızınıza alçakça el uzatmaktan çekinmiyordu. Binaenaleyh ölmek, sevgililerini böyle bir dünyada teminatsız bırakmak demekti.

Çoğu geceler bu türlü, bundan da beter, karanlık düşünceler içinde bunalır, sabahı sabah ederdi.

Ne yapmalıydı? Onları teminatsız bırakmak zorunda kalacağı gün elbette gelecekti, o zaman ne olacaktı?

Nâfiz Beyin bütün meselesi bundan ibaretti denebilir.

Kızının bir an önce büyüyüvermesini istiyordu. İlki, ortayı, liseyi... Ama herhangi bir liseyi değil, bir İngiliz lisesini bitirsin. İngiliz lisesini tercih ederdi, çünkü Nâfiz Beyin memlekette fikirlerine değer verdiği, sözlerini önemle dinlediği tek insan, Osmanlı Bankasının ağır başlı İngiliz müdürüydü. Hayrandı bu ihtiyar İngilize.

Nilüfer Hukuk Fakültesine İngilizce okur yazar olarak girmeliydi.

Bu kararı, yânî Nilüfer'in İngiliz lisesinden sonra Hukuk fakültesine girip avukat olması kararı, kesindi. Karısını da bu fikri paylaşmıya razı etmişti. Nice geceler, dışarda fırtına köşkün sımsıkı pancurlarını zorlarken, onlar, ne tatlı hayâller kurarlardı!

Nilüfer'i Hukuku bitirdiği yıl, annesi gibi güzel, ince, nârin bir kız olacaktı. Kütüphanesi İngilizce, Fransızca, kabil olursa İtalyanca kitaplarla dolu. Baba artık ihtiyarlamış. Yazıhanede otura-

cak. Dosyalarla uğraşıp, kızının müdafaalarına temel olacak notları çıkaracak, temyiz lâyihalarını hazırlayacak, iş güç sahiplerini karşılayıp dertlerini dinliyecek.

Nâfiz Bey böyle tatlı hayâller âleminde yüzerken çocuk gibi neşelenirdi.

«Değil mi Leman? Değil mi karıcığım? Yazıhanede kalıp, ona notlar çıkarıp, erbabı mesalihle meşgul olmam daha uygun değil mi?»

Onu gayet iyi anlıyan Leman Hanım asla itiraz etmez, kocasının tatlı hayâllerini bozmaktan sakınırdı.

«Elbette kocacığım. Senin yazıhanede oturman daha doğru olur! Gelen gidenle temas eder, kızına notlar çıkarırsın.»

«Hem o bizim gibi değil, birkaç yabancı dil bilen, mücehhez bir avukat olacak değil mi? Roma hukukunu aslından okuyacak!»

«Elbette.»

«Öyle yapalım karıcığım. İlki, ortayı bitirdikten sonra alıp İstanbul'a götürelim, yahut en iyisi biz de oraya göç edip, kolleje verelim.»

«İnşallah.»

«Yatılı!»

«Yatılı veririz.»

Fakat daha önceki «İnşallah» sözü, Nâfiz Beyin tatlı hayalleriyle birlikte olanca neşesini de yıkan bir darbe olurdu.

«... İnşallah. Yâni, Allah izin verirse. Niçin verir? Niçin vermez? Madem iki yol yaratmış, kullarına iyiyi, kötüyü göstermiş, onlara fark ve temyiz kaabiliyeti de vermiş.. Niçin bırakmaz? Kul, yâni ben, iyi yolu seçtim, gideceğim. Bu arzuyu gösterdiğime göre, gitmemem için sebep yok demektir. Ayrıca bir de Allahın iznine ne hâcet?»

Tatlı hayâller tuzla buz olmuş, yerini karanlık düşünceler, «İradei cüziyye», «Hâlik, mahlûk» meseleleri ve bu meseleleri bin şekilde evirip çeviren bir muhakeme zinciri kurulmuştur. Arkasından ümitsizlik korku. Bilhassa korku.

Ölmüştür. Kızıyla karısı fena insanların arasın-

da kalmışlardır. Bütün insanlar elbirliği edip karısıyle kızını baştan çıkaracaklardır. Akla hayâle gelmez entrikalar çevrilmeğe, tuzaklar kurulmağa başlar. Düşürürler, nihayet her ikisini de düşürürler. Feryatlar, içki âlemleri, çalgı, tabanca bıçak...

Nâfiz Beyin muhayyilesi bu türlü işlemeğe başladı mı, Nilüfer'i büyümüş, serpilmiş bir kız ve bir yabancının kolları arasında çırılçıplak tasavvur eder. Kız bir yatağa sürüklenmededir. Gitmek istemez. Bağırır, çağırır, çırpınır, ağlar. Fakat yabancı kollar insafsız ve haşindir. Nilüferin nârin vücudunu mıncıklar, hattâ tokatlar. Nilüfer gücünün yettiği kadar bağırmakta, «Anneciğim, anneciğim... İstemem, istemem, istemem!!!» diye çırpınmaktadır. Fakat nâfile. Kollar, yabancının kuvvetli kolları onu yatağa fırlatır Sonra eller, kıllı, kocaman kocaman eller... Bu eller küstahtır, terbiyesizdir...

Nâfiz Bey artık çıldırtıcı bir kâbusun karanlığındadır. Karyoladan **bunalırcasına fırlar:**

«Karıcığım, bunalıyorum karıcığım, Leman!!!»

Leman Hanımın uykusu çok hafiftir.

«Ne var Nâfiz? Ne oluyorsun kodacığım?»

«Bilmem. Yahut hiç hiç... Bir şey yok.»

«Rüyâ mı gördün?»

«Bilmiyorum.»

«Su vereyim mi?»

«İçine birkaç damla Nevrol Cemal damlat...»

Leman Hanım karyoladan kalkar, elektriği açar, yarım bardak suya birkaç damla Nevrol Cemal damlatıp kocasına uzatır. Adam ilâçlı suyu içer. Kalbi hâlâ hızlı çarpmaktadır. Ağlamak, katıla katıla ağlamak gelir içinden. Sonra karısını elinden tutup yanına çeker. Onun hâlâ bir genç kızınki kadar sert göğsüne başını kor, dakikalar, dakikalarca öyle kalır.

Bir gün gene böyle, kâbuslu bir geceydi. Leman Hanım elektriği yakmış, kocasına ilâçlı suyu uzatmış, sonra da onun cayır cayır yanan başını göğsüne çekmişti.

Son günlerde artan bu sinir bozukluklarının bir sebebi olmalıydı. Kocası öyle herkesle senli ben-

li, içli dışlı değildi ki birisine içerlemiş, atışmış, öfkelenmiş olsun.

Sordu:

«Benden sakladığın bir derdin var gibi geliyor bana Nâfiz!»

Nâfiz Bey derdini nasıl söyler, kızının sürüklendiği yabancı yataklardan nasıl söz açabilirdi?

«Yok karıcığım, hiçbir derdim yok.»

«Var Nâfiz, saklıyorsun.»

«Yok.»

«Bana söylemekten çekindiğin...»

«Yok. Olsa söylerim. Sadece âsap bozukluğu.»

«Âsap bozukluğuna sebep olan ne?»

«Hiiiiç...»

Leman Hanım müthiş bir şey söyledi:

«Söylemezsen...»

«Evet?»

«Ölü yüzümü öp!»

Nâfiz Beyin aklı gitti. Lemanın ölü yüzünü öpmek ha?

«O halde, söyle!»

Çaresiz:

«Evet, dedi. Senden sakladığım, içimi kemiren bir derdim var.»

«Nedir o?»

«Korkmuyorum Leman. Bu dünyadan, bu dünyanın patlamağa hazır mayınlar gibi yaşıyan, başıboş insanlarından korkuyorum. Bilhassa seninle Nilüfer hesabına. İstediğiniz kadar iyi, istediğinlz kadar dürüst, istediğiniz kadar namuslu olun. Bir gün nerden geldiği bilinmez, insafsız bir darbe, sizi de, namusunuzu da, emellerinlzi her şeyinizl de târümar edebilir. İstemiyerek her şey olabilirsiniz. Fena olabilirsiniz... Kötü olup umumî evlere düşenler, o hayata istiyerek sürüklenmediler!»

Leman Hanım:

«Beni korkutuyorsun!» dedi.

«Ben de korkuyorum. Geceleri uykularımı haram eden bu korkudur işte. İçimde, içimin derinliklerinde bir yerleri kemiren dert bu derttir. Bana

öyle geliyor ki, seninle Nilüferin iyi, yahut kötü oluşunuz benim sağlığımla ilgili. Ben ölüverirsem, iki ayaklı canavarlar sizi istemediğiniz yollara çekip sürükliyebilirler!»

Leman Hanım itirazı bastı:

«Hayır Nâfiz, bu kadarı fazla. Benim gibi bir kadını bu tarzla ithama hakkın yok!»

«Demek istediğimi anlamadın karıcığım... Biliyorum, sen dünyanın en namuslu, en aklı başında, hislerine son derece hâkim, mâkul bir kadınsın...»

«Peki?»

«Biliyorum bütün bunları... Ama ben sarhoş, rezil, kendi havasında sefih bir insan olsaydım....»

«Estağfurullah.»

«Bir an öyle farzet.»

«Peki?»

«Seni kendi rezil ve sefih hayatımın iğrenç yoluna sürüklemek isteseydim...»

«Evet?»

«Kocana bağlı, dürüst, dürüstlüğü kocasına bağlılıkta sayan bir kadın olduğuna göre, benim dilediğim yolda yürümeğe mecbur saymaz mıydın kendini?»

Leman Hanım:

«Aklı başında, haysiyet sahibi bir kadın, rezil bir kocanın fena yolunda yürümeğe mecbur saymaz kendini!» dedi.

«Ne yapar?»

«Gayet basit.»

«Nedir?»

«Ayrılır.»

«Sonra?»

«Babasının evine döner.»

«Böyle bir ev yoksa?»

«Namusu dairesinde çalışır.»

«Meselâ?»

«Tahsili varsa, kâtiplik, daktiloluk... Çalışmak ayıp mı? Yahut tekrar evlenir, hayatını yeni baştan kurar.»

«İkinci izdivaç da birinci gibi çıkarsa?»

«Ondan da ayrılır.»

«Üçüncü, dördüncü, beşinci!..»

«Çalışır efendim. Evlenmek şart değil ya.»

Nâfiz Bey acı acı güldü:

«Ya iş veren de rezilin biriyse?»

Leman Hanım şaşaladı. Maksadı bir münakaşada illâki haklı çıkmak olmadığı için,

«Beni korkutma! dedi. Bütün bunları benden çok kızımız için düşündüğünü biliyorum. Fakat bir aile reisi sıfatıyle, bu kadar karamsar olmıya hakkın yok! Sen böyle olur, bizi de çıkışı olmıyan, karanlık, ümitsiz düşüncelere sürüklersen, ne yaparız sonra? Allah var. Mazlumların sahibi.»

«Ne yaptığını ne yapmak istediğini bilmiyen bir sahip değil mi? Zalime ne lüzum vardı? Mazluma ne lüzum var?»

Leman Hanım:

«Tövbe estağfurullah,» diye mırıldandı.

Nâfiz Bey de gene ileri gittiğini anlamıştı. O mesele, hep o mesele: Tavuk mu yumurtadan çıktı, yumurta mı tavuktan? «Ne yaptığını bilmiyen sahip..» fikrini ona veren kimdi? Beyni mi? Kabul. Beyni yaratan kimdi? Kendisi mi? Yoksa Kadiri Mutlak mı?

İşte gene «İradei cüz'iyye, hâlik mi, mahlûk mu?» çıkmazı!

Bütün bunları bir kenara bırakarak yumuşamaya çalıştı:

«Leman, Lemancığım.. Senden bir şey rica edebilir miyim?»

— Bir şey mi? Her şeyi rica edebilirsin Nâfiz, bilmiyor musun?»

«O halde karıcığım, dinle: Şayet ben ölüverirsem, kimse ile sıkı fıkı ahbap olmayın emi? Kapınızı gene böyle, kötü insanların karmakarışık dünyasına kapayın, yuvanızın mes'ut duvarları arasında... Fakat Nilüferi mutlaka okut. Kolejde okut onu. Sonra Hukuka yolla. Bu karmakarışık dünyada fena insanlara karşı mücehhez olanlar muhakkak ki hukukçulardır!»

Leman Hanım tatlı tatlı gülerek kocasının boynuna sarıldı:

«İlâhi Nâfiz.. Ciddî ciddî vasiyetlerde bulunuyorsun. Ayol ölümü düşünmeğe dur bakalım daha! Turp gibisin maşallah...»

Evet ama, ölüm kaşla göz arasında. Hem tuhaf bir his, ölecekmişim, ölüverecekmişim, sıra bendeymiş gibi geliyor. Ölmem inşallah. Fakat şâyet bir emri hak vâki olursa, kapınızı kapayıp, evinize çekilin. Nilüferi okut, avukat olsun. Sen yazıhanede otursun, o da mahkemede...

Gözleri parlamıya başladı.

«Fransızca, İngilizce bilen, mükemmel bir avukat! Sabahları evden birlikte çıkar, akşamları birlikte dönersiniz...»

«Bütün bunlar olacak Nâfiz. Kızımla ben değil, sen birlikte gidip geleceksin, kızının yazıhanesinde sen oturacaksın!»

«Sahi mi Leman? Bunlar olacak ben ölmiyeceğim değil mi?»

«Ölmiyeceksin!»

«Peki, sen ne yapacaksın o zaman?»

«Ben de evde, size güzel güzel yemekler, tatlılar hazırlıyacağım.»

«Sen gene böyle, boyanır, süslenir, beni kapıda karşılarsın değil mi?»

«Tabiî.»

«Sonra, Nilüferi, kafamıza uygun, bizim gibi birisiyle...»

«İnşallah.»

«O zaman onlar, ikisi birlikte gider gelirler işe...»

«Tabiî.»

«Seninle ben de...»

«Onların dönüşünü bekleriz.»

«Torunlarımız olur, torunlarımızı sever, onları büyütürüz.»

«.....»

«.....»

Leman Hanım:

«Haydi yatalım artık,»

«Yatalım karıcığım.»

Karyolaya girdiler.

Leman Hanım yorganı çekti, uyumağa hazırlanırken:

«Leman!»

«Efendim?»

«Babam elli altısında ölmüştü.»

«Evet?»

«Benim de o yaşta öleceğimi farzetsek, daha yirmi senem var değil mi? Yirmi seneye kadar Nilüferi okutur, adam edebilirim!..»

«Sen babandan çok sıhhatli, çok da rahatsın. Onun hayatı küçücük bir memur maaşıyla yıllarca sürtmekle geçmiş. Sen elbette ondan çok yaşıyacaksın. Ama sözüme gücenme, efendi babam başka bir kadınla evlenmiş olsaydı, muhakkak ki çok daha fazla yaşardı!»

«Mâmâfi Leman, aklımızda kalsın, bir emri Hak vâki olursa...»

Leman Hanım sinirlendiyse de, belli etmemeğe çalışarak:

«Kimseyle sıkı fıkı olmayız, kapımızı da dünyaya kapatırız!»

Dedi, yorganı tepesine çekti.

6

Nâfiz Bey kızını, tehlikelerden uzak farzettiği köşkünün duvarları içine kapayıp, fena insanların düzensiz dünyasından uzak yetiştirmekle, kurtaracağını sanıyordu.

İhtimal Nâfiz Bey bu kadar da mücerret düşünmüyordu.

Nâfiz Bey bu karmakarışık dünyayla ilgilenmek istemiyor, hele onun düzene girmesi için savaşanlara katılmayı aklına bile getirmiyordu. Onca bu dünya, ahlâkî hercümerçlerin kaynaştığı kangren bir dünyaydı. Karısı ve kızıyla bu kangren dünyada yaşamıya mahkûm edilmişti. Allah yahut tabiat mahkûm etmişti. Kendisi, kızı ve karısı tertemizdiler. Binaenaleyh, sokak kapısının dışında kalan pis-

liğe bulaşmaktan korunmaları lâzımdı. Bunun için de kabuklarına çekilmek, insanlardan uzak yaşamak, kendi imkânlarını kendileri için, yalnız ve yalnız kendi yuvalarının saadeti için kullanmak!

Kendisi yaşadığı müddetçe mesele yoktu. Fakat ya ölürse? İşte Nâfiz Beyin rüyâlarına giren köşkünün kapıları sokağa açılır, kangren dünyanın insanları köşküne girerse! Yahut karısıyle kızı, bu kangren dünyadan ekmeklerini kazanmak zorunda kalırlarsa!

Çoğu geceler böyle düşünerek sıkıntılı saatler geçirdiği sıralarda, kafasının içinde bir yerlerde sanki bir kapı aralanır, «kangren dünyanın», nefret ettiği dessas insanları pis pis sırıtarak: «Sen öl de, kolay. Biz işimizi biliriz. Senin o güzel karını da, kızını da...» demek isterlerdi.

O gece bir rüyâ gördü:

Ölmüş. Nilüfer büyüyüp serpilmiş, annesine benzeyen çok güzel bir kız olmuş. Başsağlığına gelenler arasında bir de çapkın avukat var. Bu avukat, Baro'da en nefret ettiği avukattı. Gençti, yakışıklıydı, kadınlar arasındaki başarılarıyle ün salmıştı. Nâfiz Beyle çokluk alay eder, «E... Monşer, derdi, gene mi tefelsûfâtı bî nihâyat? Bırakın şu esrârı hilkat muammasını canım!» İşte bu avukat, baş sağlığı filân derken, Nilüferi kafese koyup, yatak odasına sürüklüyor, çırılçıplak soyuyor...

Nâfiz Bey rüyâdan ter içinde uyanmıştı. Kalbi söküllürcesine çarpıyordu. Karısını uyandırmağa niyetlendi peşin, sonra vazgeçti. Karyoladan usullacık indi, ayaklarının uçlarına basarak odadan çıktı, karanlık sofayı geçti. Nilüferin odasına gitti.

Fakat hayret! Nilüfer yatağında yoktu.

Acaba tuvalete mi gitmişti?

Bekledi. Beş dakika, on dakika, çeyrek saat... Gitti, baktı. Orada da yoktu. Heyecanı büsbütün arttı. Gecenin bu saatinde, küçücük kız, nereye gidebilirdi?

Odaya döndü. Şakakları yanıyor, soğuk soğuk terliyordu. Karısını uyandırdı. Kocasının huyunu bilen Leman şaşmadı.

«Nereye gidebilir?»

«Bilmem Leman. Nereye gidebilir? Gördün mü başımıza geleni?»

«Canım, kocacığım... Kötüye yorma hemen. Dur bakalım...»

Karyoladan atladı, sırtına sabahlığını alıp, peşinde kocası, Nilüferin odasına geçti. Çocuk sahiden de yerinde yoktu.

Peki ama, gecenin bu saatinde nereye gidebilirdi?

Birden kafasında bir şimşek çaktı:

«Gülpembenin yanına gitmiş olmasın?»

«Gülpembenin mi?»

«Evet.»

«Hizmetçi kadının yâni...»

«Bir ihtimal.»

Köşkün arka kapısından bahçeye çıktılar. Ağaçların karanlık denizini hışıldatan kaba bir rüzgâr esiyordu. Karanlıkta yaltaklanarak kuyruk sallıyan Nolânın yanından geçtiler. Gülpembenin beyaz perdeli penceresi aydınlıktı. Sokuldular. Perdenin aralığından içeriye baktılar: Oradaydı. Başını Gülpembenin dizine koymuş, hizmetçi kadının anlattıklarını dinliyor, kadın da yün örüyordu.

Karısına dehşetle dönen Nâfiz Bey:

«Beğendin mi? dedi, beğendin mi Leman? Dehşetin farkında mısın?»

Leman Hanım için hiç de müthiş değildi

«Fakat,» dedi, «nihayet bir hizmetçi...»

«Ne çıkar?»

«Kızımın ayak takımı insanlarla bir arada bulunması normal mi?

«Ayak takımı insanlarla bulunması normal olmıyabilir...»

«Peki?»

«Gülpembe ayak takımı insanlardan değil ki..»

«Ya?»

«Bizim sâdık adamımız o Nâfiz.»

«Hayret! Üzerine titrediğim, büyük emeller beslediğim, müstakbel avukat Nilüfer Hanım öyle mi yetişmeli?»

Leman Hanım bir az da sinirli, boşandı:

«Herşeye rağmen, çocuğun suçu yok. Nâfiz. Onu bu türlü harekete biz zorluyoruz.»

«Biz mi?»

«Evet, biz. Çünkü dedesinin sağlığında değil gece, gündüzleri bile Gülpembe'nin yanına uğramazdı. Dedesi öldü, kardeşi yok, arkadaşı yok, dört duvar arasına hapsolmuş bir çocuk... Unutma ki sen, ne de ben onunla arkadaş olamıyoruz!»

«Her gün çiçeklere birlikte gidip, tavuklarla birlikte meşgul olmuyor muyuz Leman?»

«Kâfi değil. Onunla büyük insanmış gibi konuşmak, sizli bizli konuşmak, resmiyet... Sen ne dersen de, Nilüferi bu türlü harekete biz zorladık!»

Ertesi gün köşke gene her zamanki gibi, Gülpembe'nin kocası Ali'nin sürdüğü brikle dönen Nâfiz Bey, arabadan ağır ağır indi, çantasını her zamanki gibi Gülpembe'ye verdi. Nilüfer'i kucağına alarak, köşkün taş merdiveni başında kendisini bekliyen karısına ağır ağır yürüdü.

Her şey her zamanki gibiydi ama, kucağındaki Nilüfer her zamanki Nilüfer değildi. Daha doğrusu, Nâfiz Beye öyle geliyordu. Daha ağırlaşmış, daha yabancı, eski temizliğini kaybetmiş, bir parça hizmetçileşmiş, kendi kızı olmaktan çıkmış gibiydi. Eteğine «kangren dünyanın» pisliği bulaşmıştı sanki

Renk vermedi. Karısının rujlu dudaklarını her zamanki gibi öptü. Kitap odasına geçti. Nilüferi masanın kenarına oturttu ama o kadar dalgındı ki, her zamanki gibi, «Hah, şöyle!» demeyi unuttu.

Nilüfer, pırıl pırıl gözleriyle cin, bir küçücük cin:

«Hah şöyle demediniz babacığım?»

Nâfiz Bey duymadı bile. Kızına boş, bomboş gözlerle baktı.

«Ne dediniz?»

«Her zaman beni tutunca, hah şöyle, derdiniz Bugün demediniz!»

«Demedim mi?»

«Demediniz.»

«Unutmuşumdur...»

Sonra, çiçeklere, daha sonra da tavuklara gidildi.

Akşamki «suçunu» açsa mıydı acaba? Yoksa sussa mı? Susmak hiç de uygun değil. Sonra her akşam gider. Daha önemlisi, Gülpembe neler anlatıyordu acaba? Basit bir hizmetçi kadının anlatacağı şeyler neler olabilirdi ki? Masal mı? Yarının büyük avukatı masalla mı besleniyordu yoksa?

Birdenbire:

«Sizi bu gece rüyâmda gördüm» dedi.

Tıpkı bey babası gibi çapasına dayanan Nilüfer:

«Hayırdır inşallah...»

Diye, merakla baktı.

«Sizi öpmek, sevmek istiyor canım. Odanıza geliyorum, bir de bakıyorum ki...»

«Karyolamda yokum!»

Nâfiz Bey duraladı.

«Sonra beybabacığım?»

«...Eyvah diyorum, canım kızım, sevgili Nilüferim yok. Nereye gitti? Tuvalete mi? Bakıyorum, orda da yok!»

«Kim bilir nasıl üzülmüşsünüzdür...»

«Annenizi uyandırıyorum. Birlikte aramaya başlıyoruz. Orada da yok. Bir de bakıyoruz ki...»

«Pembe ablanın odasında!»

Nilüfer, beybabasının kahkahayla güleceğini sanmıştı. Ama o, asık yüzüyle adamakıllı ciddiydi.

Şaşırdı.

«Ne yapayım beybaba? Kabahat benim mi? Yalnızlıktan patlıyorum. Ne arkadaşım var, ne kardeşim. Kardeşlerim olsaydı bâri...»

«.....?»

«...kardeşlerim olsa, onlarla oynardım. Yok. Ben de Pembe ablanın masallarını dinliyorum. Öyle güzel masallar biliyor ki Pembe abla. Ben çok seviyorum Pembe ablayı!»

Nâfiz Bey duyuyor, anlamıyordu. Yarının büyük avukatı Nilüfer, bir hizmetçi kadını çok sevdiğinden bahsediyordu!

«Pembe abla da bizim gibi insan!»

«İnsan değil dedim mi Nilüfer?»

«Demediniz ama, biliyorum ben. Ben her şeyi biliyorum...»

«Annenizle konuştunuz mu?»

Yetişkin bir insan gibi başını mânalı mânalı sallıyan Nilüfer:

«Konuştum,» dedi. «Pembe ablanın odasına ben kendim gidiyorum, o çağırmıyor beni. Aman Nilüfer diyor, gelmesen iyi olur, beybaban darılır belki diyor. Sizden çok korkuyor...»

«Ben onu korkutacak hiçbir şey yapmıyorum ki...»

«Korkuyor. Yapmasanız da korkuyor işte.»

Nâfiz Bey, kızının çok olsun, âdeta yetişmiş bir insan olduğunun yeni farkına vararak bu bahsi kapamak istiyordu. Kız, ihtimal haklıydı... Haklıydı ama, kapamalıydı bu bahsi.

«Büyük bir avukat olacağınızı unutmuyorsunuz değil mi?» dedi.

«Unutmuyorum.»

«O halde mesele yok.»

«Tavuklara gidebiliriz beybabacığım...»

Gittiler.

Nâfiz Bey, kümesin kapağını her zamanki gibi açtı, tavuklara her zamanki gibi «Buyurun, buyurun efendim!» dedi Ama Nilüfer bakmıyor, düşünceli görünüyordu. Hayvanlar bahçede yem yiyerek dolaşırlarken bile, Nilüfer ilgilenmedi. Oysa, her zaman nasıl bıcırdar, sağa sola nasıl koşardı!

Bir ara:

«Beyba!» dedi usulcacık.

«Efendim?»

«Hizmetçi fena insan mı?»

«Anlamadım.»

«Hizmetçi fena insan mı diyorum...»

«Yoo... Niçin?»

«O halde Pembe ablamın odasına gitmemi niçin istemiyorsunuz?»

Nâfiz Beyin verecek cevabı yoktu.

«Annem dedi ki, sen avukat Nâfiz Beyin kızısın,

o bir hizmetçi parçası. (Birden coştu) Kardeşim yok, arkadaşlarım yok, dedem de yok... Pembe ablayla da konuşmazsam, ne yapayım ben?»

Hüngür hüngür ağlamaya başladı. Nâfiz Bey kızını ilk defa böyle hüngür hüngür ağlar görüyordu. Kucağına aldı. Göz yaşlarıyle ıslanmış yanaklarını tekrar öptü.

Anlıyordu, anlıyordu ki kızı, göğsünde son derece heyecanlı bir kalb taşıyor. Kafası da öyle her hangi bir çocuğun kafası değil. Soran, eşeliyen, mantıksızlıklar karşısında dikilen, nedenler, niçinlerle karşısındakini didikleyen bir kafa.

Akşam yemeğinden sonra Leman Hanım:

«Kızla konuştum» dedi.

Nâfiz Bey başını salladı:

«Ben de!»

«Nasıl buldun?»

«Müthiş zekî, hassas, bilhassa hırçın. Hırçınlığı...»

«Sevgili kayınvaldeme çekmiş değil mi?»

«Galiba. Sana bir şey söyleyeyim mi? Annem esasta büyük çapta bir kadındı. Cahil, devrinin mahrumlukları içinde kapalı kaldığından...»

«Her neyse, ikinci bir «kadın efendiye» tahammülüm yok!»

Nâfiz Bey uzun uzun, yumuşak yumuşak güldü:

«Benim de karıcığım, benim de tahammülüm yok. Mamafih, tıpatıp benzemez herhalde. Senden ve benden bir şeyler olacağı muhakkak.»

«Bırakalım da Gülpembe'yle oyalansın!»

Nâfiz Bey içini çekti. Sonra:

«Evet, dedi. Başka çare yok. Dedesinin yerini dolduracak yakın bir alâkaya ihtiyacı mutlak!»

7

Gülpembe'nin odasına istediği zaman, istediği gibi gidebiliyordu artık.

Aslen Tercanlı bir Ermeni kızı olan Gülpembe

kendini Kürt sanırdı. Birinci büyük Harb sırasında tehcire tâbi tutulan annesiyle birlikte Derzor'a sevkolunacakken, annesi, sonu belirsiz mâceralara evlâdını da sürüklememek için, kızını dost bir Kürt karısına emanet ederek, yaşlı gözleri arkada, muhacir kafilelerine karışıp gitmişti.

İhtiyar kadının yanında Gülizar ismini alan küçük Hayganoş, bu kadınla birlikte peşin Van'a, sonra da Ümraniye'ye gitti. Ümraniye'de beş yaşını sürdüğü sıra, Güney illerinden birine vazifesi tahvil edilen bir nüfus müdürüne evlâtlık verildi. Nüfus müdürünün kısır karısından başka kimsesi yoktu ama, kadın «Yedi denizin dışarı attığı» cinsten, Allahın bir belâsıydı. Kara, kuru, sinir yükü, çılgın gibi bir şey. Değil sonradan ismi Gülpembe olan Gülizar'a, kocası nüfus müdürüne bile dünyayı zindan ediyordu. Yirmi yıllık evlilik hayatını «çirkefe düşürülmüş yıllar» sayan nüfus müdürü, günün birinde bu «belâyı berzah»tan kurtulunca, sabaha kadar durmaksızın içti.

Gülpembe'nin on beş yaşına kadar, yani tam on yıl, nüfus müdürünün evinde çekmediği kalmamıştı. Sırtında kırılan sopaların haddi hesabı yoktu. Bununla beraber, kadının iyi tarafları da vardı. Akşamları eve topladığı mahalleli kadınlarla gece yarılarına kadar yârenlikler edilir, masallar söylenir, mısır patlatılır, şerbetler içilirdi.

Gülpembe böyle gecelerin tadına doyamazdı.

Günün birinde hanımı ölüp de nüfus müdürü hürriyete kavuşunca, Gülpembe'yi evde tutmak istemedi. Çirkin dedikodular olabilirdi. İlk zuhur eden talibe verip selâmetledi. Bu talip bahçıvan Aliydi. Namuslu adamdı. Kimsenin etlisine, sütlüsüne karışmaz, her gün elinde çapa, çiçek tarhları arasında kan tere batıp çıka uğraşır dururdu. Sonraları avukat Nâfiz Beyin köşküne yerleşince, rahata kavuştu.

Ali bahçede çiçeklerle uğraşır, Nâfiz Beyi kırmızı brikiyle Adliye'ye götürüp getirir, hayvanı timar eder, akşam yemeğinden sonra da, Konçina,

Altıkollu iskambil oynamak için mahalle kahvesine çıkardı.

Gülpembe'yse Nâfiz Bey köşkünün direğiydi âdeta... Çamaşır, tahta, ütü, kola, yemek kap kacak, sökük, yama her şeye el atar, işine hiç kimse karışmazdı.

Sağlığında büyük hanım bile... Evin içinde bir sinir, bir kıskançlık rüzgârı gibi esen Enise Hanım bir günden bir güne Gülpembe'ye karışmamıştı. Pek pek mutfakta, yahut çamaşır yıkarken yanına usullacık gelir, Leman Hanımı çekiştirirdi. Çekiştirirdi ama, ne? İşittiği sözler Gülpembe'de kalır, Leman Hanıma kaynanasından söz açmazdı.

Yıllar yılı, o kadar istediği halde, tek çocuğu olmamıştı Gülpembe'nin. Ne kadar istemişti bunu!. Bir çocuğu olsa, dünyaları ona vermişler kadar sevinecekti. Ümidini kesmişti. Suç ister kendinde, isterse kocasında olsun, üzerinde durmuyordu.

Bütün sevgisini Nilüfere vermişti. Kız kaçıp odasına geldikçe kollarının arasına alır, sıkar, öper, sever, sonra da başını dizine koyup saçlarını okşayarak başlardı masala.

Ne renkli masallardı bunlar!

Peri padişahları, Keloğlan, Kaf dağları, Çini-Mâçin... Çini-Mâçin nerdeydi, Kaf dağları nerede?

Hayatı boyunca el kapısında itilip kakılmak, döğülüp söğülmekle ömür geçirmiş Gülpembe'de, kocası Ali'ye rağmen, hayatta yalnız kalmış kimselerin zavallılığı vardı. Çünkü Gülpembe, bahçıvan Ali'ye pek öyle fazla bir şey ifade etmiyordu. Ali'ye göre o, yemeğini tam vaktinde önüne getiren, çamaşırını yıkayıp yırtığını, söküğünü diken, geceleri de koynuna girmeğe mecbur bir dişiden başka bir şey değildi. Buysa, Gülpembeye yetmiyordu. Kocasının yakın ilgisini bekliyordu. Onunla meşgul olmalı, uzun uzun konuşup, gece yarılarına kadar dertleşmeliydi.

Gülpembe'de bir, anlatmak, uzun uzun anlatmak, heyecanla anlatmak ihtiyacı vardı. Bundan dolayı Nilüfer'e dört elle sarılmış, ona saatler, saatlerce süren masallar anlatma yolunu tutmuştu. İkisi de

memnundular. Nilüfer artık ne arkadaş istiyordu, ne de babasından kardeş.

Peri padişahları, şehzâdeler, bir dudağı yerde bir dudağı gökte Araplar, hamam anaları, billûr ırmakların kaynaklarını tutmuş yedi başlı devler, zümrüt çayırlar, sihirbaz değnekleri, cadılar, küp uçuranlar yıllarca sürüp gitti.

Nilüfer beş yıllık ilk okulu bitirip orta okula başladığı yıllara kadar bu masallardan kendini alamadı.

Orta okulun son sınıfına geldiği yıl, masallara karşı ilgisi birden tavsamıştı. Farkında bile değildi. Gene ilk okuldanberi yaptığı gibi, okul dönüşleri eve kendini dar atıyor, «Pembe abla»dan acele kahvaltı istiyordu ama, eskiden olduğu gibi başını dizine koyup:

«E... Sonra Pembe abla?» diye, masalın gerisini istemiyordu.

On beşinde, alımlı, dal gibi, kütür kütür bir kız olmuştu. Arkadaşı Zerrinle okula gidip gelirken, çarşı esnafı, haşarı liseliler en çok ona bakıyor, ona lâf atıyorlardı. Nâfiz Bey gibi ufaktefek, ama Nâfiz Bey gibi kabuğuna çekilmiş biri olmıyan bir doktor kızıydı Zerrin. İki yıl önce memlekete gelip yerleşmiş, ilk zamanlar kızları dolayısıyle ahbaplık etmeyi denemişlerse de, Nâfiz Beyin aşırı çekingenliği, sıkıfıkı ahbaplığına imkân vermemişti.

Zerrinin babası Ali Bey, karısına,

«Bırak şu korkak herifi» diyordu. «Karıya benziyor be! Avukat arkadaşları boşuna İsfenks demiyorlar... Evine kapanmakla içinde yaşadığı dünyanın levsinden kaçıp kurtulacağını sanıyor. Düşünmüyor ki, ne kadar kaçarsak kaçalım, levs temizlenmezse, daha doğrusu, onu bizler, hepimiz, elbirliğiyle temizlemezsek, günün birinde bulaşmak hattâ belki de gırtlaklarımıza kadar onun içine gömülmekten kurtulamayız!»

Doktor Ali Bey bir gece Nâfiz Beyle kıyasıya çekişmiş, onu adamakıllı kırmıştı. Hanımlar donmuş kalmışlar, ne söyleyeceklerini şaşırmışlardı. Ama iki aile hiçbir zaman «Resmen» darılıp, ilgiyi kesme-

mişti. Kesemezlerdi de, biliyorlardı bunu. Kızları canciğer dosttu, ailelerine boşveriyorlardı. O kadar ki kızlar, ortaokulun son sınıfına devama başladıkları yıl artık açıktan açığa birbirlerinin sır ortağı olmuşlardı.

İsimleri şehirde «Çifte kumrular»a çıkmıştı; Aynı boy, aynı dal gibi endam, aynı dolgun göğüs, hattâ aynı iskarpinler, aynı pardesü. Ayrı olan gözleri, saçlarının rengi, tenleriydi. Nilüferin koyu kahverengi saçları koyu elâ gözleri, pembe beyaz tenine karşılık, Zerrin'in saçları, gözleri simsiyahtı, teni de hafif esmer, kişmirî...

Paydoslarda okul kızlarına sarkıntılığı meslek edinmiş çapkınlar bilhassa «Çifte kumrular»ı bekliyor, lâf atıyorlardı. Tabiî lâfların yüzde sekseni Nilüfer'e atılıyordu:

Nâfiz Bey zaman zaman:

«Korkuyorum,» diyordu. «İçimde tuhaf bir korku var. Hiç ummadığım anda, korkunç haberler alacakmışım gibi geliyor!»

Leman Hanım omuz silkiyordu:

«Hiçbir şey olmaz inşallah! Ali Beye baksana. Zerrece endişe ediyor mu?»

«Etmiyor. Ben Ali Bey değilim. O Zerrin'i insanlardan kaçırmak değil, insanların arasında korkusuzca yaşamıya hazırlıyor. Delilik bence. Kapımı dünya tehlikelerine karşı açık tutamam!»

O yıl içinde Zerrinin amcasının oğlu çıkageldi. Ali Beyin Doğu'da bir yerlerde tabur komutanı olan kardeşi, oğlunun eline sıkıştırdığı mektupta şöyle diyordu: «..... bilirsin, Suat hem zekîdir, hem de uslu. Yeni tâyin edildiğim yerde lise yok. Yatılı vermek de malum, para meselesi... Sana yollamayı uygun bulduk. Lise sonu bu yıl senin yanında okusun, bir dahaki seneye Allah kerim. Doğu hizmetim bitiyor.»

Babasının mektupta belirttiği gibi, Suat gerçekten de son derece zekî bir çocuktu. Görünüşe bakılırsa usluydu da. Yaşına göre uzun boylu, geniş omuzlu, dalga dalga sarı saçlı, kâğıt kadar beyaz bir delikanlı. Tatlı mavi gözleriyle apaydınlık, pırıl pırıl

bakıyordu. Zerrin onu ilk görüşte sarsılmış, kalbi çarpmıya başlamıştı. Fotoğraflarına hiç benzemiyordu. O kadar beğenmişti ki, annesine,

«Ay anneciğim,» demişti, «ne kadar güzel değil mi?»

Yalnız güzel değil, konuşkandı da. Hafifçe gülümsiyerek öyle tatlı şeyler anlatıyordu ki... Şiirler yazıyormuş, büyük bir yazar olmak istiyormuş. Cilt cilt romanlar yazan, yabancı dillere çevrilen bir yazar. Nasıl da kendinden emindi!

Âdeti olduğu üzere, ananas likörünü ağır ağır yudumlıyarak yeğenini dinliyen doktor Ali Bey bir ara sormuştu:

«Demek büyük bir yazar olmak niyetindesin. Güzel, ama, bizde bu işin sökme derecesini biliyor musun?»

Suat şaşırmıştı:

«Nasıl yâni?»

«Basbayağı... Bizim memlekette böyle şeyler pek de ciddiye alınmaz. Edebiyat bizde bir süs, bir kadeh vermut, yahut ne bileyim bir bardak bira gibidir. İşi esnaflığa dökmeden, kalemiyle geçinen kaç muharrir gösterebilirsin bana?»

Henüz bilmiyordu piyasayı, ama, ne olursa olsun, kafasına koymuştu.

Cevap vermedi.

Ali Bey odasına çekilip, yengesi de bir iş için mutfağa gittiği sıra yalnız kaldılar. Yalnızlık Zerrini heyecanlandırmıştı. Kalbi çarpmıya başladı. Kulakları yanıyordu. Gözlerini usullacık kaldırdı, gözgöze geldiler.

Suat gülümsiyerek:

«Kocaman kız olmuşsun Zerrin,» dedi.

Zerrin dargın dargın sordu:

«O kadar mı Suat âbi?»

Suat fısıldadı:

«Tabiî çok da güzelleşmişsin!»

«Mersi!»

Gözlerini indirdi. Kulak memelerine kadar kıpkırmızı kesilmişti.

Sonra herkes odasına çekildi.

Dünyalar sanki Zerrinindi. O, sarı saçlı, mavi gözlü, tatlı bakışlı genç adam tarafından beğenilmişti ha?

Pencerenin önüne gitti. Tatlı geceyi seyre koyuldu ama, ne mümkün? Ne ay ışığı, ne tenha asfalt, ne de çıtırtılarıyle sâkin geceyi dolduran böcekler. Kafasında Suat, yalnız Suat: Uzun boyu, sarı kıvır kıvır saçları, bilhassa, bilhassa mavi gözleri!

Kaabil olsa da ondan hiç ayrılmasa. Sabahlara, sabahlardan akşamlara kadar oturup konuşsalar. Ona kitaplarını gösterse, okuduğu romanları, defterlerini.

Ne demişti? «Tabiî çok da güzelleşmişsin!» mi?

Aynanın karşısına geçti.

Gerçekten beğendiği için mi, yoksa âdet yerini bulsun diye mi?

Sırtındakileri telâşla çıkardı. İpek kombinezonuyla dekolte kaldı. Aynada kendine uzun uzun baktıktan sonra mırıldandı:

«Elbette güzelim!»

Güzeldi. Körpe, taze.. Ya göğsü? İpek kombinezondan taşmıya çalışan yumrular?

İçini çekti. Gözleri yaşarmıştı. Ufacık, yumuk yumuk ellerinin tersiyle gözlerini sildi. Geceliğini giyindi. Lâmbayı söndürdü, karyolasına girdi.

Uyku tutmak ne mümkün.. Ah, sabah oluverse de Nilüfer'e ondan söz açsa! Söz açsa ama, doğru mu? Hele tanıştırmak... Başka çaresi de yok. Nilüfer olmasa bir başkasına açmak, uzun uzun anlatmak, ona dair duygularını paylaşmak... Ne olursa olsun, Nilüfer'e açılacak!

Ertesi gün, uykusuzluktan yanan kıpkırmızı gözleriyle Nilüferi okul kapısında karşıladı. Bir çırpıda her şeyi anlattı. Gözlerinde sevinç şimşekleri çakıyordu.

Nilüfer şüpheyle sordu:

«Ne oluyorsun? Nedir telâşın kız?»

Zerrin uzun uzun anlattı.

Nilüfer gülümsedi,

«Demek sarı, kıvır kıvır saçları var? Gözleri de mavi mi dedin?»

«Öyle tatlı bir mavilik ki, nasıl anlatayım...»

«Uzun boylu mu?»

«Uzun boylu geniş omuzlu... Onun kadar güzel erkeğe rastlamadım. Herkesten güzel. Canım Suat abi!»

Nilüfer:

«Tuh,» dedi. «Edepsiz!»

«Ne yapayım çok güzel kardeş...»

Nilüfer, hayâlinde Suat'ı canlandırmaya çalışıyordu. Galiba tam da onun tipiydi. Daha şimdiden öyle meraklanmıştı ki... Görmeliydi, onu mutlaka görmeliydi. Ama Zerrin gibi değil. Sadece görmek için, o kadar.

Zerrinse sayıklar gibi söylenip duruyordu:

«Şiir bile yazıyormuş. Büyük bir muharrir olmak istiyor. Bey babam da. Ne tuhaf insanlar şu bey babalar... Her şeyi mutlaka parayla, kazançla ölçerler. Her şeyin esası para mı? Evet parasız hiç bir şey olmaz ama, gene de para her şey değildir!»

Birden Nilüfer'e dikkat etti: Dalmıştı. Sordu:

«Ne düşünüyorsun?»

Nilüfer içini çekti:

«Hiç.»

«Bize gel, seni onunla tanıştırayım?»

Silkindi:

«Aşkolsun. Onu mu düşünüyorum? Hem bana ne senin amca çocuğundan kardeş?»

Bir garipseme içindeydi. Niçin onun da böyle bir amca çocuğu yoktu? Ama çocuğundan geçtim, âbisi yahut? Sonra Zerrin... Çok mu güzeldi ki, Suat: «Çok da güzelleşmişsin!» demişti? Keşke kendisinin de Suat gibi bir amca çocuğu olsaydı da «A... Nilüfer. Amma da güzelleşmişsin!» deseydi.

Birden kafasında bir şimşek çaktı: Zerrin mi daha güzeldi, kendisi mi? Suat kendisini görse ne der, nasıl bulurdu acaba?

O gün akşama kadar hemen hemen yalnız bunu düşündü. Derslerde ne not tuttu, ne de öğretmenlerini dinledi. Henüz yüzünü olsun görmediği birine kafasının takılması tuhafına gitmiyor değildi

ama, bu birisi, lâalettayin birisi değildi. Kıvır kıvır sarı saçlı, mavi gözlü, uzun boylu birisi. Onu içinde yaratmıştı bir sefer. Söküp atamıyordu ki:

İkindi paydosunda, Zerrinle çıktılar. Kız hâlâ amcasının oğlundan bahsediyordu. Artık sinirine dokunmaya başlamıştı. Ona hiçbir zaman bugünkü kadar kızdığını hatırlamıyordu. Yalnız kızmak değil, nefret de başlamıştı. Bu his şaşılacak şekilde büyüyüp gelişiyordu. Kaşları çatıldı. Her gün yanlarından sürtünürcesine geçen, lâf atanlara alttan alttan gülerdi. Birbirlerine iyice sokulurlar, koltuklarında çantaları, adımlarında telâş, heyecandan boğulurcasına uzaklaşırlar, ama gene de erkekler tarafından kovalanmanın gururunu duyarlardı.

O gün ilk defa bu gururu duymadı.

Zerrin habire, sanki mahsustan, amcasının oğlundan bahsediyor, Nilüfer de sinirlendikçe sinirleniyordu. Bir ara boğulacak hale geldi,

«Anladık kardeş,» dedi. «Sarışın, mavi gözlü, uzun boylu, güzel konuşuyor. Anladık. İlk görüşte âşık olmuş gibisin. Ne bu?»

Zerrin pişkinliğe vurdu,

«Gel bize gör de bak!»

Nilüfer tam ters bir cevap verecekti ki yanından kırmızı bir bisiklet ok gibi geçti. İrkildi. Çatık kaşlarıyle bisikletlinin arkasından sertçe baktı: Gene oydu, her günkü arsız liseli! Yirmi metre ilerde bisikletini kuvvetli bir frenle durdurup dönmüştü. Kıpkırmızı yanakları, uzun kirpikli simsiyah gözleri, kocaman gövdesiyle en azından otuzunda gösteriyordu. Liseli kızlar arasındaki ismi «Serseri milyoner»di.

Kızlar yollarını karşı kaldırıma değiştirdiler.

Serseri milyoner hemen yanlarına sokuldu.

Yoldan gelip geçenler durmuş bakıyorlardı.

Nilüfer tıkacını atmışçasına:

«Gene mi siz? Ne var? Ne istiyorsunuz Allahaşkına? Doğru yolunuza gidemiyor musunuz?»

Beriki boynunu büktü:

«Sayenizde, gidemiyorum efendim.»

«Aa.»

Zerrin kıkırtıyla gülüverdi.

Nilüfer bu sefer ona döndü:

«Aşkolsun yâni Zerrin! Yaptığını beğeniyor musun?»

«Gülüyorsun. Büsbütün şımaracak!»

Adımlarını açtılar.

Serseri milyoner, her günkünden de beter bir yapışkanlıkla peşlerini bırakmıyordu. Arada yanlarından rüzgâr gibi geçip, otuz, kırk metre ötede sert bir frenle duruyor, geri dönüyordu. Çok zengin bir fabrikatörün yeğeni olmaktan başka, adamın tek vârisiydi. On dokuzunu sürüyordu. Cebinde demetle ellilik, yüzlükler... Har vurup harman savuruyordu. Öğretmenlerle «Birader» diye konuşurdu. Lise sonda takılıp kalmıştı ama, umurunda değildi.

Nilüfer her günkü gibi asfaltın dönemecinde Zerrin'den ayrıldı. Öyle hızlı yürüyordu ki yanakları kızarmış, saçlarının diplerini ılık ılık ter basmıştı. Bir ân önce eve kendini atıp arsız oğlandan kurtulmak istiyordu. Her gün takılır, lâf atar, yanlarında sürtünürcesine geçerdi ama bugün nedense azıtmıştı. Sevmiyordu, sevemiyordu. Kara kaş, kara göz, ablâk, hattâ bön surattan nefret ediyordu. Ne diye konuşacaktı?

Birden kırmızı bisiklet durdu. Kalbi çarpıyordu. Etrafa bakındı. Hiç kimseler yoktu. Evse en azdan üç yüz metre ötedeydi. Yakın bile olsa seslenemezdi ki. Seslense, babası gene Gülpembe'nin kocası Ali'yi takardı yanlarına. Koskoca kızın «jandarma»yla gidip gelmesine ne derdi arkadaşları? Alay etmezler miydi?

«Ne istiyorsunuz benden?»

İri delikanlı:

«Kalbinizi,» dedi.

Nilüfer nefretle cevapladı:

«Terbiyesiz. Seni beybabama söylersem!»

«Beni öldürür mü dersiniz?»

«Vallahi bağıracağım şimdi!»

«Ne duruyorsunuz? Bağırsanıza?»

«Sizinle konuşmak istemiyorum, zorla mı?»

«Nilüfer, Nilüferciğim...»

«Aa... Beni nereden tanıyorsunuz?»

«Sizin gibi fevkalâde güzel bir kızı tanımamak için kör olmak lâzım!»

Nilüfer yoluna devam etmeyi denedi, olmadı. Serseri milyoner bisikletiyle önünü kesivermişti.

«Bana bak Nilüfer. Uzun lâfın kısası, seni seviyorum. Değil avukat Nâfiz Beyin kızı, Hazreti Allah'ın kızı olsan seni alacağım, karım olacaksın!»

Nilüfer öyle bir öfkeyle baktı ki, serseri milyoner ürktü. Bisikletini çekti, genç kıza yol verdi.

O, öfkeden çılgına dönmüştü. Bir şeyler söylemek, bağırıp çağırmak istemişti ama, elinden gelmemişti. Neler söylemişti yarabbi! «...Hazreti Allah'ın kızı bile olsan seni alacağım, karım olacaksın!»

Utançtan yerlere geçiyordu. Terden sırılsıklam olmuştu.

Eve âdeta uçarcasına gelmiş, kendini Gülpembe'nin odasına attı. Yüzükoyun kapandığı sedirde omuzları sarsıla sarsıla hıçkırıyordu. Gülpembe hayretler içindeydi. Her gün neşeyle gelip, acele kahvaltı isteyen kıza ne olmuştu bugün?

Yanına gitti, sedire ilişerek saçlarını okşamaya başladı. Fırtınanın geçmesini bekliyordu.

Fırtına nihayet geçti. Sedirden kalktı, Gülpembe'nin yanına oturdu, kollarını kadının boynuna doladı.

Gülpembe sordu:

«Hayrola?»

Nilüfer herşeyi bir solukta anlatıverdi..

«İlâhi Nilüfer,» dedi Gülpembe. «Ben de başına kötü bir şey geldi sanmıştım...»

«Bundan daha kötü şey olabilir mi? Pembe abla?»

«Senin başına Devletkuşu konmuş ayol!»

«Kendine gel rica ederim, neler söylüyorsun?»

«Neler söylüyorum?»

«Bu yaştaki bir genç kız böyle şeyler düşünür mü? Ne ayıp!»

«Kızlar eskiden on beşine bastı mı kocaya giderdi ayol!»

«Şimdi devirler değişti. Hem ne sanıyorsun? Öyle aylâk, serseri biriyle evlenmektense kendi kendimi öldürürüm daha iyi!»

«Büyük söyleme. Allah yazdıysa... Hem niçin beğenmiyorsun o çocuğu? Yarın dayısı gözlerini yumuverse dağ taş mal ona kalacak!»

«Rica ederim kapa bu bahsi!»

Gülpembe üstlemedi. Kahvaltı tepsisini getirip önüne koydu.

Gülpembe'nin aklı fena takılmıştı fabrikatör yeğenine. Ne zaman asfalta inse de muhteşem köşkün önünden geçse. Nilüfer'i düşünür, genç kızın bu köşke gelin gelmesini tasarlardı. Fabrikatör Süleyman Beyin dünyalar kadar zengin olduğunu herkes biliyordu. Adamın zenginliği dillere destandı. Nilüfer'in böyle zengin bir köşke gelin gitmesi kendileri için de bulunmaz bir nimet olmaz mıydı?

Masallara renk, koku, yeni entrikler katan muhayyilesi bu mesele üzerinde işlemeğe başlamıştı:

Nilüfer fabrikatörün köşküne gelin gidiyor. Bir zaman sonra da hep birlikte köşke göçülüp yerleşiliyor. Kocası Ali, burada olduğu gibi, orda da köşkün bahçesiyle uğraşmaya başlıyor. Kendine gelince... Fabrikatörün köşkünde hizmetçilerin başına kâhya kesiliyor. Oooooh, yan geliyor her işi onlara emrediyor. Yazdan yaza da gelsin yaylâ, gitsin İstanbul!

Fabrikatörlerin yaylâ, yahut İstanbul gezilerine tekmil hizmetçilerini de birlikte götürdüklerini işitmişt.

Bir ara Nilüfer'le gözgöze geldiler.

Nilüfer,

«Şu Zerrin'e öyle kızıyorum ki...» dedi.

«Niye?»

«Amcasının oğlu gelmiş diye kurumundan geçilmiyor!..»

«Gelmiş mi?»

«Gelmiş. Şöyle güzel, böyle güzel... Bana ne?

Sarı saçlı. Mavi gözlü, şiir yazıyor, büyük muharrir olacak... Bütün gün dilinden düşürmedi!»

Gülpembe'nin aklındaysa fabrikatörün köşkü. Fabrikatör hiç evlenmemiş. Çocuğu yok. Yetmişine de merdiven dayadığı söyleniyor. Kız kardeşiyle yeğeninden başka vârisi de olmadığından...

«Suat doktor muharrir olacakmış,» dedi Nilüfer.

«Suat mı? Kim o?»

«A... Demindenberi anlatıyorum Pembe abla. Zerrin'in amca çocuğu!»

Gülpembe omuz silkti.

«Doktor, avukat, eczacı... Bütün bunlar niçin? Para kazanıp rahat yaşamak için değil mi? İnsan rahatı bunlarsız bulabildikten sonra...»

«Ne demek istiyorsun?»

«Hiç. Sözün gelişi...»

Nilüfer ona da kızmaya başlamıştı. Ne demek istiyordu? Kara kaşlı, kara gözlüleri sevmiyordu işte. Zengin diye zorla da sevemezdi. Hem ne karışıyordu başkalarına?

Odasına çıktı.

Sarı saçlı, mavi gözlü, uzun boylu olsa hadi neyse. O bön bakışlardan Allah saklasındı.

Aynalı dolabın karşısına geçti. Saçlarını çözdü, topladı. Yandan, sonra ortadan ayırdı. Daha sonra gecebaşı yaptı. O kadar güzelleşmişti ki, niçin şimdiye kadar saçlarını bu türlü toplamadığına şaştı. Şaştı ama, niçin toplıyacaktı? Serseri milyoner için mi? «Hadi canım bırak şu aptalı... Onu bunu bırak ama, Suat beni böyle görse! Zerrin'den çirkin miyim yâni? Hiç te bile. Zerrin'e o sözleri kompliman olsun diye söylemiştir. Herkes beni daha güzel buluyor. Hoş Suat haklı galiba. Çünkü beni henüz görmedi. Beni görse, Zerrin'e yaptığı komplimandan dolayı özür dilemese bile, içten içe pişmanlık duyar!»

Aynadan çekildi. Pencereye gitti. Tül perdeleri araladı.

Zerrinler şu sıra herhalde salonda oturuyor olmalıydılar. Kimbilir, belki de Suat'la beraberdiler! «...acaba Zerrin benden söz açtı mı? Kimbilir bel-

ki de Suat, arkadaşın var mı diye sormuştur. Zerrin' de var demiştir. Bir avukatın kızı. Güzel mi çirkin mi? Ne cevap vermiştir? Güzel, benden çok daha güzel demiye dili varır mı? Diyemez. Kaabil değil. Kendini benden çok daha güzel sanıyordur aptal. Aptal tabiî, sersem. Ne diye arkadaş oldum şununla sanki? Kendini beğenmiş! Ben onun gibi; ilk gördüğüm insana âşık olmadım ya! Onun gibi aptal mıyım ben? Koskoca fabrikatörün yeğenini bile reddettim. Ama kimbilir, belki de Suat'a bir fabrikatörün yeğeniyle konuşuyor demiştir. Demiş midir acaba? Ya demişse? Ne yaparım sonra? Suat bana bakmaz. Baksa bile, flörtü var diye boşverir. Pis kız, edepsiz kız, namussuz kız... Ah yarabbi ne kadar bedbahtım!»

Pencerenin kenarına dayanarak ağlamaya başladı.

Ne diye, ne diye iftira ediliyordu? Sevmiyordu, onu, o bön bakışlı, o aptal çocuğu sevmiyordu, ne diye seviyor sanılsındı? Hele uzun boylu sarı saçlı, mavi gözlü biri ne diye böyle sansındı?

Gözlerini yumruklarının tersiyle silerek ders çalıştığı masaya geçti. Masanın üstünde duran, Zerrin'in zarif portresine nefretle baktı:

«Yalancı!» dedi. «Suat'a böyle söylemekten utanmıyor musun?»

Birden kendi sesinden ürktü. Etrafa bakındı. Perdeler inikti. Görülmesine, duyulmasına imkân yoktu.

Ama kimbilir belki de aralarında böyle bir konuşma geçmemişti.

Durdu meçhullerden gelecek sese kulak verdi âdeta. Sonra kesinlikle,

«Geçmiştir,» dedi. «Mutlaka geçmiştir Geveze kız. Hem flörtü var, hem de çirkin demiştir benim için. Ben bilmem mi onu? Ne domuzdur o. Ama alacağı olsun! Elbet gözüm görür o Suat'ı! Hem ne, nasıl olsa görecek beni. Onun beni çekiştirmesinin ne kıymeti olabilir?»

Zerrin'den güzel, hem de çok güzel olduğunu işpat etmeliydi!

Nasıl? Hiç olmazsa şu anda nasıl?

Hırsından Zerrin'in fotoğrafını alıp yere fırlattı.

Başına bir ağrı yapışmıştı. Çıldıracaktı. Ne diye, ne diye gelmişti şu Suat? Gelmişti hadi, şu pis kız neden yalan atmış flörtü var demişti?

Ders mers umurunda değildi. Soyunup yatağına girdi.

Yarın, yarın değilse öbür gün, öbür gün değilse daha öbür gün Suat'la ne yapıp yapıp tanışmalıydı.

Kapının usulcacık açıldığını, içeriye annesinin girdiğini hissederek gözlerini yumdu.

Leman Hanım usul usul geldi, elini kızının alnına koydu. Sonra telâşla odadan çıktı. Az sonra kocasiyle geldiler.

Nâfiz Bey de elini kızının alnına koyup çekti,

«Ateşi var!»

«Uyandırsak mı acaba?»

«Bilmem ki..»

«Uyandıralım istersen.»

«Sen bilirsin.»

Leman Hanım hafif hafif sarstı.

Nilüfer inledi. Sonra gözlerini açtı.

«Ne var anneciğim?»

«Niye erken yattın bugün yavrum?»

«Bilmem.»

«Hasta mısın?»

«Bilmem.»

«Bir yerin ağrıyor mu?»

Cevap vermedi. Babasının Asprin içirmeğe hazırlandığını anlayınca, direndi. Bu kadarı da fazlaydı.

«İçmem,» dedi. «Başım ağrımıyor ki...»

«Niye erkenden yattın?»

«Hiiç... Uykum geldi yattım!»

Yapılacak bir şey yoktu. Odadan çıktılar ama, hiçbir mânâ verememişlerdi. Nâfiz Beyse büyüttükçe büyütüyordu.

«Mutlaka bir sebebi olmalı değil mi Leman?»

Leman Hanım sıkılmaya başlamıştı:

«Olsa söylerdi kocacığım.»

«Söylemez. Bu yaştaki çocuk psikolojisini bilmez misin?»

«Çocuk diyorsun ama, maşallah genç kız oldu artık. Göğsünü falan görmüyor musun?»

Nâfiz Beyin içindeki korku karanlık bir deniz gibi sallandı. Görmez olur muydu? Görüyordu. Gördüğü içindi zaten bu korku. Dünyayı bozan rezillerden birinin hışmına uğramasındı Nilüfer? Takılmış, hattâ hattâ sıkıştırıp öpmüş olmasınlardı?

Titreyen sesiyle,

«Leman,» dedi.

«Efendim?»

«Biz gene Nilüfer'i Ali'yle birlikte gönderip akşam üzerleri de Ali'yle eve dönmesini temin etsek... Ne dersin?»

«Olmaz. Utanıyor. Arkadaşlarından utanıyor ayol. Hiç kimsenin kızı muhafızla gidip gelmiyor. Arkadaşları arasında alay mevzuu mu olmasını istiyorsun?»

Nâfiz Bey ısrar etmedi ama, kızının yatağa vakitsiz giriş sebepleri üzerinde de sabahlara kadar zihin yordu.

Ertesi sabah Nilüfer okula, Nâfiz Bey de işine gittikten sonra Gülpembe'yi bir kenara çekti:

«Akşam Nilüfer erkenden yattı. Ateşi de vardı. Niçin acaba?»

Buna Gülpembe de dikkat etmişti. Gülpembesiz yatağa girmezdi pek.

«Bilmem ama hanımcığım, zannedersem peşine takılan delikanlının yüzünden...»

«Peşine takılan delikanlı mı? Kim bu?»

Gülpembe uzun uzun, ballandıra ballandıra anlattı.

Leman Hanım şehrin en büyük caddesi üzerindeki koca köşkü hatırladı. Fabrikatörün hemşiresiyle görüşmediği için, serseri milyonerin annesi hakkında fazla bilgisi yoktu. Yalnız, Doktor Ali Beyinkinden defalarca işitmişti ki, milyoner fabrikatörün liseye gidip gelen haylâz, müsrif, sırnaşık bir yeğeni vardır. Önüne gelene takılır...

«Ne demiş kıza?»

«Fazla bir şey söylemedi hanımcığım. Ağzını aradığım halde, hiç. Dedim ki, seni alsa ne iyi olur Nilüfer değil mi dedim de...»

Sözünü kesti,

«Aşkolsun sana Gülpembe! Yaptığını beğendin mi?

«Ne yaptım hanımcığım?

«Daha ne yapacaksın? Bizim evde böyle şeyler konuşulur mu? Sonra Nâfiz Bey... İsterse milyoner olsun, bir serseriye kız verir mi?»

Sinirli sinirli çekildi gitti.

Gülpembe arkasından eliyle «Nah!» yaptı.

«Vermezse turşu kursun!»

Bulaşıklarının başına oturdu.

8

Nilüfer okulda erkenci kızların voleybolunu seyrediyordu ki, Zerrin koşarak geldi. Gözleri alev alevdi. Heyecanla,

«Suat âbi seni çok beğendi,» dedi.

Nilüfer heyecanlandı.

«Nasıl nasıl? Beni beğendi mi? Nerde görmüş?»

«Benim albümdeki fotoğraflara bakıyorduk, senin resmini görünce, kim dedi. Söyledim....»

Nilüfer'in kulakları vınlıyor, başı dönüyordu. Demek beğenmişti? Demek Zerrin hakkında düşündüklerinden dolayı haksızlık etmişti? Demek çok kötü kalbli bir kızdı?

Kötü kalbli kız oluşuna müthiş üzülmeğe başladı. Başını önüne eğmiş, Zerrin'in yüzüne bakamıyor, sanıyordu ki Zerrin: «Sen benim hakkımda çok kötü şeyler düşündün ama, ben senin gibi kötü kalbli değilim!» diye düşünecek!

Oysa farkında bile değildi. Hep aynı içtenlikle anlatıyordu:

«...resmini albümden çıkardı, uzun uzun baktı, ama sahiden de uzun uzun...»

Utanmasa, daha doğrusu kibrine yedirse Nilü-

fer'in boynuna sarılır, yanaklarını öpücüklere boğardı. Demek Suat, uzun boylu, mavi gözlü, sarı saçları kıvır kıvır Suat onu beğenmiş, fotoğrafını albümden çıkarıp uzun uzun bakacak kadar ilgilenmişti?

Artık haminnesi Enise Hanıma onu benzeten kıskançlık yanı arka plâna gitmiş, tertemiz, pırıl pırıl yanı ortaya çıkmıştı. Sevinç şimşekleri çakıyordu içinde. Öyle pişman, öyle iyi kalbli, öyle dokunsalar ağlıyacak kadar yumuşak ve dopdoluydu ki...

Demek Suat'ın dikkatini çekecek kadar... Ama imkân varmıydı buna? Zerrin doğru mu söylüyordu acaba? Ya mahsustan söylediyse? Ya maksadı alay etmekse?

«Bize gel, sizi tanıştırayım!»

Can attığı halde:

«A.. dedi, ne ayıp!»

«Ayıp mı? Niçin ayıp olsun kardeş? Amcamın oğlu. Yabancı mı? Şu, matematik problemlerini çözdün müydü?»

Nilüfer'in aklı başında değildi ki. Bütün gece Suat'ı düşünmüş, çeşitli ihtimaller kurarak sabahı sabah etmiş çok az uyumuştu. Matematik problemlerine el bile sürmemişti. Ama matematikçi mazeret dinlemezmiş, sıfırı basarmış... Umurunda değildi. Albümdeki fotoğraflar arasında onun dikkatini çekecek kadar güzeldi ya, isterse otuz tane matematikçi bir araya gelip sıfırı bassınlar!

Zerrin cevap bekliyordu. Alamayınca tekrar sordu.

«Çözdün mü?»

«Hayır.»

«Ben çözdüm. Daha doğrusu, Suat âbi çözüverdi bana. Bak!»

Çantasından defterini çıkarıp açtı.

Nilüfer yazıya heyecanla göz attı: Zerrin'in değildi.

«Bu yazı senin değil.»

Göz kırptı:

«Onun! Güzel değil mi?»

«Çok...»

Dedi, utandı. Zerrin farkında bile olmadı. Ra hatladı. şimdi de bu yazıyı yazan elin parmaklarını düşünüyordu. Herhalde ince ince, uzun, son derece düzgün parmaklardı. Hem kimbilir...

«Ne o Nilüfer?»

Kendine geldi:

«Ne var?»

«Yanlış yazıyorsun kardeş?»

Gerçekten de yanlış yazmıştı. Aklı başında değildi ki. Lâstikle silmeğe başladı.

«Affedersin...»

«Affedersem bir daha yaparsın.»

Güldü. Artık onu da, sarı saçları, mavi gözleri, ince uzun parmaklarını da kafasından atacaktı. Hem ne oluyordu? Daha yüzünü bile görmemişti. Ayıp değil miydi?

Başını kaldırdı,

«Evet,» dedi. «Devam edelim!»

Zarif parmakları arasındaki kurşun kalem Zerrin'in çözülmüş problemlerini deftere uslu uslu geçirmeğe koyuldu. Tamamiyle yabancı olduğu, hiç tanımadığı birine karşı bu ilgi gerçekten de ayıp, hem de çok ayıptı. Ayıptı, biliyordu ama... Gözleri gene Suat'ın yazısına ilişmiş elinde olmıyarak kafasında Suat'ın peşin ince, nârin parmakları, sonra da sarı saçları, mavi gözleri canlanıvermişti.

«A... Fazla gelmeğe başladın ama!»

Nilüfer gene güldü,

«Pardon.»

«Ne var bugün sende ayol?»

«Hiiiiiç...»

«Var var bir şeyler var!»

Ders ziline kadar tekmil problemleri kopya ettiler. Sonra sınıfa girildi, çıkıldı.. Nilüfer'in aklında Suat, hep Suat!

«Suat âbinin kayıt muamelesi bugün bitmiştir herhalde. Bittiyse yarından itibaren o da liseye devama başlar. Sabahları birlikte gidip geleceğiz. İstersen seni de bekliyelim!»

«Kaçıncı sınıfa?»

«Suat âbi mi? Son sınıfa.. Bekliyelim mi seni de?»

«Bilmem ki. Ya geç kalır da sizi bekletirsem?»

«Kimbilir, belki de biz geç kalır seni bekletiriz!»

«Demek Suat âbin, serseri milyonerin sınıfına gidecek?»

«Sâhi ha.. Belki de arkadaş olurlar!»

«.....»

«.....?»

Akşam paydosunda her zamanki gibi, birlikte çıktılar. Kapının önündeki grupları görünce ikisinin de kaşları çatılıvermişti. Her gün böyle. Şık giyinmiş bir takım salaklar... Kızlara yiyecek gibi bakar, lâf atar, çoğu sefer yüz bulamasalar bile gene de bildiklerinden şaşmazlardı.

Adımlarını tam açacaklardı ki Zerrin:

«A..» dedi, «Suat âbi!»

Nilüfer sarsıldı. Titremeğe başladı.

«Hani? nerede?»

Birden gördü: Uzun boylu, sarı saçlı, mavi gözlü... Tam, tam da istediği, düşündüğü, kafasında yaşattığı gibiydi. Tekrar göz göze gelmemek için başını önüne eğdi.

Suat yanlarına yaklaşmıştı..

Zerrin tanıttı,

«Suat âbi...»

«Arkadaşım Nilüfer. Hani akşam fotoğrafını görmüştün!»

«Evet, anladım. Çok memnun oldum...»

El sıkıştılar. Nilüfer'in ufacık, yumuk eli, delikanlının sert avucunda eridi sanki.

Yan yana yürümeğe başladılar. Zerrin ortadaydı. Nilüfer sarhoş gibiydi.

Uzun yolu, sonra çarşıyı yanyana geçtiler. Ara sokaklara saptılar. Daha sonra da asfalt caddeye çıktılar.

Suat bir ara,

«Nilüfer Hanım,» dedi, «her zaman böyle utangaç mısınız?»

Zerrin güldü,

«Yok canım, her zaman güler söyler...»

«O halde benden sıkılıyor... Bundan sonra rahatsız etmiyelim!»

Nilüfer'in aklı gitti,

«A... Niçin? Rica ederim...»

Zerrin'in eli elinde, sıkıyor, sıkıyordu. Tam bu sırada serseri milyoner kırmızı bisikletiyle peydahlandı. Hızla geliyordu Nilüfer'in yanından sürtünürcesine, ok gibi geçerken, genç kız:

«Ayy,» dedi.

Suat'ın kumral kaşları hemen çatılmıştı. Gidenin ardından öfkeyle bakıyordu. Sordu!

«Kim bu?»

Zerrin sinirli sinirli,

«Serseri milyoner,» dedi.

İki kız gülüştüler. Suat şaştı:

«Amerikan filmlerindeki gibi değil mi?»

«Evet ama, ne demek istedi yâni?»

«Ne demek istiyecek? Sarkıntılık. Her zamanki huyu. Önüne gelene takılır!»

«Başında kasket var, lise kasketi.. Öğrenci demek?»

Nilüfer,

«Belki de aynı sınıfta arkadaşlık edeceksiniz,» diye söze karıştı.

Suat tatlı tatlı baktı,

«Benim hakkımda epey bilginiz var demek?»

Nilüfer kıpkırmızı kesildi. «Demek benimle bu kadar meşgulsünüz?» demeye getirdiğini anlamıştı.

«Zerrin sizden o kadar çok bahsetti ki..»

Üzerinde durmadılar. Suat serseri milyonerle ilgili bir sürü şey sordu, cevaplar aldı. Sonunda:

«Kazanılmış parayı harcamak dünyanın en kolay işi,» dedi. «Mârifet, parayı kazanmakta. Para kazanmayı da bir tarafa bırakalım, adam olmakta!»

Tam bu sırada gene serseri milyoner,, müthiş bir hızla geliyordu.

Suat,

«Kenara çekilin!»

Diye, Zerrin'le Nilüfer'i yedeğine aldı.

Serseri milyoner ablak yüzüyle yanlarından sinirli sinirli geçti.

Suat durmuş arkasından bakıyordu. Nilüfer her halini beğeniyordu onun. Öfke ayrı, bambaşka bir güzellik vermişti.

Yollarına koyuldular.

«Demek her zaman rahatsız eder sizi?»

Nilüfer cevapladı.

«Her zaman, her yerde, her kadını...»

Suat cevap vermedi ama, iyice içerlemişti.

Nilüfer'in ayrılacağı köşede durdular. Suat, niçin sorduklarını sordu. Söylediler. Nilüfer'i yalnız göndermek uygun düşer miydi? Düşmezdi herhalde.

«Yalnız mı gideceksiniz?»

«Evet.»

«İsterseniz sizi ben götüreyim?»

«Hayır hayır. Teşekkür ederim...»

Olabilirdi ki serseri milyoner gene peşinden gelir, Suat'la kavga ederdi.

El sıkışıp ayrıldılar.

Suat'la tanışmanın hazzıyle uçuyordu. Tam, tam istediği, içinde yaşattığı gibiydi. Sarı kıvır kıvır saçlarını, mavi gözlerini, boyunu, öfkesini her şeyini seviyordu.

Birden gerilerde bir vınıltı.. Döndü: Felâket! Geliyordu, serseri milyoner dolu dizgin geliyordu!

Kaldırıma çıktı.

Az sonra kırmızı bisiklet gene dünkü gibi önünde zınk dedi durdu.

Serseri milyonerle karşı karşıyaydılar, gözgöze. Koyu siyah, simsiyah gözler, katran karası saçlar, çatık simsiyah kaşlar... Nefret ediyordu Nilüfer.

Serseri milyoner sordu:

«Kimdi o?»

Nefretle cevapladı,

«Sana ne?»

«Senin yanında ne maksatla bulunduğunu öğrenmek istiyorum!»

«Sana hesap vermeğe mecbur değilim!»

«Mecbursun.»

«Yaa.. Tuhaf!»

«Tuhaf ama gerçek. Çünkü, karım olacaksin!»

Nilüfer'in gözleri doldu,

«Terbiyesiz, küstah!»

«Belki. Ama, buna karar verdim Nilüfer. İstesen de istemesen de seni....»

«Bana Nilüfer diye hitap edemezsin, seni tanımıyorum, tanımak ta istemiyorum. Defol git yoluna!»

«Emredersin!»

Bisikletini çevirdi, atladı, hızla uzaklaştı.

Nilüfer dönüp bakmadı bile. Hemencecik unutmuştu. Zaten unutmak zorundaydı da. Aksi halde iş büyüyebilir, babası peşine bahçıvan Ali'yi takabilirdi.

Koltuğunda çantası, bahçe kapısından girdi. Suat'la doluydu. Onunla tanışmış, konuşmuş, beğenildiğini onun ağzından öğrenmişti ya. Vızgelirdi dünya!

Gülpembe'nin odasına geldi. Eskiden olduğu gibi, kadının boynuna neşeyle sarıldı,

«Bil bakalım Pembe abla, bugün kiminle tanıştım?»

«Suat âbiyle!»

«Sevinclnin sebebi bu demek?»

Nilüfer utandı,

«Aşkolsun Pembe abla...»

«Hadi hadi ağız yapıp durma. İçiniz ister de dışınız bırakmaz. Sizi gibi mektepliler sizi!»

Gitti kahvaltısını getirdi, önüne koydu.

Nilüfer dalgın dalgın karnını doyururken Suat'ı, hep Suat'ı düşünüyordu.

Gülpembe farkındaydı işin ama, memnun değildi. Ne diye önüne çıkan kısmeti tepiyor da, yazının züğürdüne gönül veriyordu? Kendisi olmalıydı ki onun yerinde... «Tevekkeli, bir kızı kendi keyfine bırakırsan ya davulcuya varır ya zurnacıya dememişler?» diye aklından geçirdi.

Okula birlikte gidip geliyorlardı.

Nilüfer erkenden uyanıyor, içinde bir sevinç, bir sevinç.. Uzun uzun yıkandıktan sonra geçiyordu ayna karşısına. Taranıyor, taranıyor, taranıyordu. Suat'a güzel, çok güzel görünmemek için zavallı saçlarını ne hallere sokmuyordu! Yandan ayırıyor olmuyor, bozup ortadan ayırıyor olmuyor, arkaya tarıyor olmuyordu. Esasta oluyordu tabiî... Saçlarını hangi biçimde tarasa yakışıyor, her tarayışta bambaşka bir güzellik alıyordu ama içine sinmiyordu. Güzel, çok güzel olmalı, Suat bu güzellik karşısında kendini kaybetmeli, başı dönmeli, «Ah demeli, ah Nilüfer ne kadar güzelsin!»

Sabahları evden erken erken fırlıyor, dönemeçte heyecanla bekliyordu. Nihayet geliyorlardı ama, onun için gelen tek kişiydi: Suat! Zerrin umurunda değildi! Gözlerini delikanlının mavi gözlerine dikiyor, elini uzatıyor, kendinden geçiyordu. Bu el, Suat'ın kalın kemikli, sert eli ne sıcak ne kudretliydi! Ufacık elini bu kudretli ele teslim ettiği ânın heyecanını bütün gün unutamıyordu.

Suat'la henüz pek bir şeyler konuşmamıştı. Bütün tuvaletine, titizliğine rağmen Suat henüz: «Ah-Nilüfer, ne kadar güzelsin!» dememişti. Dememişti ama kayıtsız da değildi. Bunu anlıyordu. Elini sıkarken gözlerinden taşan mânâ, kudretli elin titreyişi, ateş gibi yanışı, Suat'ın kayıtsız olmadığını açıkça belirten şeylerdi. Elbette bir gün bir fırsat düşecek onunla yalnız kalacaktı. Kimbilir, belki o zaman bir şeyler söyliyecekti. Yoksa utanıyor muydu? Hiç de öyle görünmüyordu. Ama bilinmez, belki de «Seni seviyorum Nilüfer» demek büyük cesaret işiydi.

Acaba kendisi mi söylese? Nasıl? «Sizi seviyorum, sizin her halinizi, her şeyinizi her hareketinizi seviyorum!» mu desin? Bunu diyemezdi, ölse diyemezdi. Geceleri odasında ders çalışırken ne mektuplar yazmıyor, neler nelerden söz açmıyordu!

Hemen her gece odasına erkenden kapanıyor, defterinin ortasından kopardığı bir tabaka kâğıda hislerini döküyordu. Neler yazmıyordu!

Sonra temize çekiyor, levantalayıp katlıyor, göğsüne, sert memelerinin arasına saklıyordu.

Ertesi gün onu mutlaka verecektir. Zerrine hissettirmeden, el sıkıştıkları sıra, mutlaka mutlaka...

Ama sabahleyin buluşunca iradesi eriyiveriyordu. Ya sevmiyorsa? Ya mektubunu okuduktan sonra: «A... Ben sizinle kardeş gibi konuşuyordum. Ne ayıp!» derse? «... pek âlâ da diyebilir. Niçin demesin? Belki de Zerrin'i seviyor. Zerrin çirkin bir kız değil ki. Sonra, amcasının kızı. Bir çatı altındalar. Her an burun buruna... Eğer böyle bir şey var da benden saklıyorlarsa? O zaman ben nasıl zavallı, nasıl gülünç duruma düşerim! Pusulamı Zerrin'e gösterir. Başbaşa verip okurlar, gülerler, alay ederler. Sonra da her şeyi benden saklayıp alaylarına devam ederler. Ne yaparım o zaman?»

Aklına korkunç şeyler geliyordu: «İntihar ederim!»

Kurtuluş bundadır. Bir şişe tentürdiyotu tepeye dikip, bu güzel, bu yaşanası Dünya'dan göçüp gitmektedir.

İçinde bir kımıldanma, bir kabarıp taşma... Bu taşma peşin gözlerinden dökülür, sonra bütün gövdesi titreye, sarsıla sarsıla başlardı hıçkırmaya. Uzun uzun ağlardı. Önünde kitap, defter ne varsa ıslanır, başının bir hareketiyle saçlarını geriye atarak söylenirdi:

«Ah, yarabbi ne yapmalı, ne yapmalı?»

Onun için belki en doğrusu yatmaktır. Kalkar, soyunup yatağına girerdi. Uyku tutmak ne mümkün! Bu sefer de ölümünden sonra nelerin olabileceğini düşünmeğe başladı:

Gece. El ayak çekilmiştir. Odasına kapanıp, kapıyı arkasından sürgülüyor. Peşin Suat'a bir vedâ mektubu yazmaktadır. Mektup ama, uzun uzun değil, kısacık, şöyle: «Sevgili Suat! Hiçbir zaman senin olamayacağımı bildiğim bu dünyada yaşamaktan ne çıkar? Elvedâ!»

Sonra, koca bir şişe tentürdiyotu su bardağına boşaltıp bir nefeste dikiyor. Az sonra müthiş sancılar başlıyor. Yatağında kıvrana kıvrana ölürken

oda kapısı kırılıp içeriye annesiyle babası giriyorlar. Beybabası bilhassa, çılgına dönmüştür. Annesi baygınlıklar geçiriyor. Ne yapacaklarını şaşırmıştılar. Bahçıvan Ali doktora koşuyor. Doktor şüphesiz Zerrin'in babası. Pijamalarıyla geliyor. Geliyor ama iş işten geçmiştir, son nefesini vermiştir Nilüfer. Annesi bayılıyor, beybabası aklını oynatıyor. Derken kara haber Zerrinle Suat'a, bilhassa Suat'a ulaşıyor

Suat haberi alınca ne yapardı acaba?

«Pişman olur herhalde. Belki de ağlar. Yahut odasına kapanır, haftalarca dışarı çıkmaz. Belki de kendini öldürür!»

Gece rüyâsında hemen hemen aynı şeyleri görerek, kâbuslar içinde uyanıyor, bir daha uyuyamıyordu.

Karyolasından kalkıyor, pencereye gidiyor, Suatların evine doğru gözlerini dikiyor, öylece kalıyordu. Bâzan saatlarca. Arada evden çıkıp, onlara gitmeyi düşünmüyor da değildi. Değildi ama, ya Suat «A... Ben sizinle kardeş gibi konuşuyordum! Ne ayıp!» derse?

Bir gece gene böyle pencere önünde beyaz ipek geceliğiyle dikilmiş dışarları seyrederken, köşkün önündeki asfaltta bir karaltı peydahlandı. Boğulacak kadar heyecanlı, gözlerini karaltıya dikti. Ay bulutların gerisindeydi, donuk bir ışık vardı... Karaltı ağır ağır geldi, korkak, çekingen, pencerenin tam karşısında durdu.

Kimdi acaba? Serseri milyoner olmasın?

Benzemiyordu. Serseri milyoner kaba, ağır, hantaldı. Buysa... Birden her şeyi anlıyarak, fırtınanın çalkaladığı deniz gibi heyecanlandı: Oydu Suat, ta kendisi!

Artık tereddüde, şüpheye, korkuya, şu veya bu ihtimali düşünmeğe lüzum yoktu. Suat'tı gelmişti, evinin önüne kadar gelmişti, ona, sırf ona gelmişti, bekliyordu...

Sırtına bir şey almayı olsun akıl edemeden odadan çıktı. Karanlık sofayı beyaz bir gölge gibi geçti. Sürgülü kapıyı şaşılacak bir sessizlikle açıp dışarı süzüldü.

Suat'tı evet, Suat!

Elini donmuş avuçları içine alarak fısıldadı:

«Cüretimi mâzur görün. Affedersiniz. İhtimal büyük, çok münasebetsizlik ama...»

Nilüfer tek cevap veremiyor, içi içine sığmıyordu. Bir ara bir şeyler mırıldandıysa da, önemli değildi. El ele bahçenin gerilerine doğru yürüdüler, limon, portakal, vişne, kayısı ağaçlarının karanlık denizinde kayboldular.

Koyu karanlığa gömülmüş bir portakal ağacının altında yan yana oturuyorlardı. Eli, genç adamın avuçları içindeydi.

«Bana darılmıyacaksınız değil mi?»

«Size mi? Darılmak mı?»

«Teşekkür ederim. Kaç vakittir sizinle açık açık konuşmak istiyordum. Hattâ, tuhaf belki, mektuplar yazdım, ama vermeğe cesaret edemedim.»

«Niçin?»

«Reddedilmekten korktum!»

Nilüfer tek kelime söylemedi, kendini delikanlının kollarına bıraktı.

Başı kalbinin üzerindeydi. Kuvvetle çarpıyordu. Gözlerini yumdu. Mengene kadar kuvvetle sıkan kolların arasında, kendinden geçmişti. Hayatında hiç böyle anlar yaşamadığını, bunun bambaşka bir şey olduğunu düşünüyordu.

Birden dudak dudağa geldiler. Sonra nemli toprağa yuvarlandılar.

Nilüfer kendini tamamiyle bırakmıştı, itiraz etmiyordu. Değil bu, çok daha ileri gitse bile itiraza mecali yoktu. Ne çıkardı? Ne olabilirdi? İsterse çok kötü olsundu sonu. Vız gelirdi, umurunda değildi...

Genç adam fazla ileri gitmekten kaçındı.

Kalktılar.

«Fotoğrafınızı gördüğüm anda sevdim sizi!»

«Bana niçin siz diyorsun?»

«Bilmem?»

«Sen, de.»

«Peki.»

«Benden önce başkasiyle tanıştın mı?»

«Hayır, yahut pek az. Mektup yazanlar oldu ama...»

Nilüfer sertçe baktı,

«Cevap vermedin mi?»

«Hayır.»

«Yalancı...»

«Vallahi, gözlerim kör olsun ki...»

Nilüfer'in içi gitti. Mavi gözlerin kör olması... Dayanamadı. Boynuna sarıldı.

«Bir daha böyle yemin etme!»

«Peki.»

«Beni ne kadar seviyorsun?»

«Dünyalar kadar. Sen?»

«Ben de...»

Saat gecenin ikisini geçiyordu.

Leman Hanım uyandı. Kocası mışıl mışıl uyuyordu. Karyoladan usullacık indi. Tuvalete gidecekti. Odadan çıktı. Karanlık sofayı geçerken aklına Nilüfer geldi. Kaç vakittir sabahları çok erkenden kalktığı, ayna karşısında uzun uzun tarandığı, evden erken çıktığı, gece yarılarına kadar masa başında heyecanlı heyecanlı bir şeyler yazdığı gözünden kaçmamış, ama sebebini de sormamıştı. Kocasına açacak olmuşsa da, vazgeçmişti. Evhamlı adamın evhamını büsbütün artırmaktan başka neye yarayacaktı?

Tuvalete girdi çıktı. Dönüşte Nilüfer'in odasına uğradı. Kapıyı itti. Tavandaki kırmızı gece lâmbası yanıyordu. Nilüfer de herhalde uyuyor olmalıydı.

Kapıyı çekip odasının yolunu tuttu.

İçeriye tam girecekti ki, salon kapısının açıldığını, beyaz bir gölgenin içeriye usullacık kaydığını görerek durdu. Gölge, aşırı çekingenlikle salonda âdeta kayarak ilerlerken, tanıdı:

«Nerden geliyorsun böyle?»

Nilüfer irkildi. Kalbi çarpmaya başladı. Cevap veremedi.

Annesi tekrar sordu,

«Ha? Nereden?»

Bir yalan atmak, inandırıcı bir yalan atmak, annesini aldatmak zorundaydı.

«Hiç anneciğim» dedi. «Bahçeden.»

«Ne işin vardı bahçede?»

«Sıkıldım da hava almak için...»

«Gecenin bu saatinde? Saat ikiyi geçiyor evlâdım!»

«Ders çalışmıştım. Uyku tutmadı. Hava almak istedim...»

Leman Hanım inanmış göründü. Yoksa kaç vakittir dikkatinden kaçmıyordu. Başında bir şeyler dolaşıyordu kızının, mutlaka. Dalgınlık, telâş, heyecan... Boş değildi.

«Pek âlâ, dedi. Ama sırtına bir şey almadan çıkma bir daha olmaz mı?»

«Peki anneciğim.»

Odasına girip kapıyı usullacık örttü.

O geceden sonra bir daha buluşmadılar ama Nilüfer ne kadar istiyordu bunu. Sık sık buluşmak, kuvvetli kolların arasına kendini atmak, gözlerini yumup kendinden geçmek...

Bir gün Suat yalnız geldi.

Nilüfer memnun, gene de sordu,

«Zerrin nerede?»

«Rahatsız.»

«Nesi var?»

«Soğuk almış. Hem, ne yapacaksın onu? Böyle daha iyi değil mi?»

Bulutsuz, masmavi gök, ortalığı altın gibi parlatan kuvvetli güneş.

Suat,

«Hava ne güzel değil mi?» diye sordu.

Nilüfer de aynı şeyi düşünüyordu.

«Çok.»

«Hava bu kadar güzel olunca insanın aklına neler gelmiyor değil mi?»

«Neler geliyor?»

«Okulun sıkıcılığını düşünüyorum...»

Nilüfer de aynı şeyi düşündü. Yıllar yılı ezberlediği yüzler, karatahta, sıralar, sınıf duvarındaki tabiat levhaları filân:

«Haklısın, dedi.»

«O geceyi bir türlü unutamıyorum.»

Nilüfer güldü,

«Ben de.»

«Demek annen... Peki, üstümüze gelseydi ya?»

Nilüfer omuz silkti,

«Gelirse gelsin.»

«Ne cevap verirdin?»

«Hiç. Her şeyi olduğu gibi söylerdim.»

«Ne derdin meselâ?»

«Ne diyeceğim? Sevişiyoruz derdim...»

«Baban?

«Meraktan kendi kendini yerdi, yesin. Ona ne?»

Okula dönülecek köşede birden duruveren Suat genç kızın elini tuttu:

«Hayatınızda okuldan kaçtınız mı hiç?»

Nilüfer işi anlamıştı.

«Hayır» dedi.

«Vazgeçelim mi gitmekten?»

«Okula mı? Olur mu?»

«Niçin olmasın? Kırlarda gezer dolaşırız. Bir portakal bahçesi biliyorum, nehrin kenarında. Hârika!»

Nilüferin kafasından o gece geçti.

«Peki ama» diye gevşedi. «Duyulursa ya?»

«Nereden duyulacak? Zerrin hasta. Kırk yılın başı bir gün gitmemişsin ne çıkar?»

Nilüfer cevap vermedi. Eli delikanlının elinde, sürüklendi.

Nehir kenarındaki portakal bahçesi gerçekten de nefisti. Zaman zaman portakal yemeğe gelenler olursa da, sabahları tenhaydı. Gene öyle, kimseler yoktu. İhtiyar sahibi, kerpiç kulübesinin önünde çamur karıştırıyordu. Şöyle bir baktı. Suat'ın selâmını başıyla alıp işine koyuldu.

Nehir kenarına indiler.

Köpüklü sular kıyıyı döverek ağır ağır akıyor, etrafta beyaz kanatlı kelebekler uçuşuyordu.

Nilüfer çantasını kalın bedenli portakalın altına attı. Kuvvetli güneş siyah saten göğüslüğü içindeki

bedenini kavramış ,tatlı tatlı yakıyordu. Kollarını açtı:

«Oooooh, dedi. Ne güzel değil mi?»

«Çok. Hele seninle yanyana olunca!..»

«Ne düşünüyorum biliyor musun?»

«Ne düşünüyorsun?»

«Beybabamı. Bizi burada görmeli!»

Suat,

«Sahi» dedi. «Dün akşam amcam anlatıyordu... Çok tuhaf adammış beybaban. İnsanlardan kaçıyormuş değil mi?»

«Evet. Güveni yok insanlara... İlle beni çok düşünüyor. Avukat olacakmışım, yabancı diller bilecekmişim bilmem ne. İnsan hem herhangi bir meslek sahibi olur, hem de...»

«Hayattan kâm alır değil mi?»

«Tabiî!»

«Portakalın kalın gövdesi dibine yanyana oturdular.»

Nilüfer,

«Kötü kadın olmamdan korkuyormuş» dedi. «Baştan çıkmamam için beni insanlardan saklamak istiyor...»

«Ama insanlar... O uyurken bahçesine girip...»

«Yahut o işindeyken okuldan kaçırıp...»

Kahkahalarla güldüler, sonra kucak kucağa geliverdiler. Artık her şey silinmişti. Dudak dudağaydılar. Nilüfer o geceden daha bayıltıcı buluyordu. Gözlerini yummuştu.

Gözlerini açtı, genç adamın mavi mavi gülen gözlerine baktı... Sonra tekrar yumdu.

.....

Nilüfer ağlıyordu.

Suat telâşlandı:

«Ne var? Niçin ağlıyorsun?»

«Hiç» dedi.

«Sahi niçin ağlıyorsun? Sana bir zararım dokundu mu?»

«Onun için değil, başka.»

Suat eğildi kollarının arasına aldı. İsrar etti.

Nilüfer anlattı,

«Okuldan kaçıp, bahçe köşelerinde... Bir öğrenci için çok ayıp değil mi? Meselâ, üstümüze geliverseler, kavgaya tutuşsan. Karakolluk olsak...»

Suat hemen ciddileşti,

«Olmayız.»

«Niçin olmıyalım? Pek âlâ da olabiliriz.»

«Olursak... Bana niçin güvenmiyorsun? Hatâmı tâmir etmiyeceğimden mi korkuyorsun? Koskoca adamın. Senin için her şeyi göze almasam buralara kadar gelmezdim.»

«Teşekkür ederim ama, sen de bir öğrencisin henüz!..»

«Doğru. Ama senden biraz farklıyım. Evvelâ, erkeğim, sonra lise son sınıfdayım. Okulu bırakır, bir iş bulabilirim.»

Çok inandırıcıydı.

«... evleniriz. İki odalı bir evimiz olur, küçücük. Her sabah erkenden uyanırız. Ben fileyi alır çarşıya giderim. Et, ekmek, sebze ne lâzımsa alır gelirim. Sen beni kapıda karşılarsın. Kahvaltımızı yaparız. Sonra işime giderim. Kalbimde sen, yalnız ve yalnız sen. Masamın başında yalnız seni düşünerek.»

«Ben de yemek tenceresinin başında seni!»

«Birkaç saat ayrı kalmaın dayanılmazlığı içinde...»

«Sabrımız tükenerek...»

«Buluşma zamanımızı iple çekeriz!»

«Ama benim sabrım taşıverir bakarsın...»

«Ne yaparsın?»

«Ne yapacağım, hiç. Asarım dâireyi, öğle paydosundan yarım, yahut bir saat önce geliverirım.»

«Ben belki de mutfakta yemekle meşgul olurum o sıra...»

«Daha iyi. Anahtarım vardır, kapıyı usulcacık açar girerim. Senin haberin bile olmaz. Belki de gazocağının sesine sesini uydurmuş bir türkü söylemektesindir...»

«Kimbilir?»

«Usulcacık girer, seni arkandan kucaklayıverirım.»

Nilüfer sâhiden kucaklanmış gibi gıdıklandı,

«Ayy yapma Suat, öyle yapmak!»

«Gıdıklanır mısın?»

«Çok.»

«Daha iyi ya...»

«Şaşarım. Böyle erken nasıl geldin derim değil mi?»

«Tabii. Derim ki, senin için derim, hasretine dayanamadığım için karıcığım derim.»

«Sonra?»

«Sonra...» (Güldü) «Getir kulağını!»

Nilüfer gıdıklanmışcasına güldü, kızardı, delikanlının ağzına elinin tersiyle hafifçe vurdu.

«Ne ayıp!»

«Ama hârikulâde değil mi?»

Nilüfer cevap vermedi. Önüne bakıyordu. Hâlâ kıpkırmızıydı ama utancından değil. Kafasından «o ân» geçiyordu, «o ânı» yaşıyordu.

Suat devam etti,

«Çocuklarımız olur, onları herkesten çok başka türlü büyütüp yetiştiririz.»

«Beybabamın beni yetiştirmek istediği gibi değil mi?»

«.....»

«Elin oğlu bizden habersiz bahçemize girer, kızımızı ağaçların altına çeker...»

«Yahut portakal bahçesine götürür... Hayat, bu be Nilüfer. Vallahi hayat bu! Bir de neyi seviyorum biliyor musun? Küçücük evimizde yapayalnızız. Ama şikâyetçi değiliz. Dışarda kurtlar gibi uluyan bir kış. Biz sıcacık odamızda, karyolamızdayız. Sana müthiş mâcera romanları okuyorum. Sen korkarak bana sarılıyorsun, kocacığım diyorsun, canım kocacığım, korkuyorum. Ama zarar yok, devam et! Ben devam ediyorum. Dışarının vahşi uğultusu...»

«Yahut aşk romanları okuruz...»

«Canımız hangisini isterse...»

«Roman, insanı hüngür hüngür ağlatmalı!»

«Lâ Dam O Kamelya gibi..»

«Yahut Varter gibi. Okudun mu Varter'i?»

«Hayır. Ben daha çok bizimkilerden okudum.»

«Varter'i mutlaka oku. Ben belki yirmi defa okudum!»

Gözleri daldı mırıldandı:

«Bir Varter de ben olmak isterdim!»

«Niçin?»

«Çünküüü...»

Cevap vermedi.

«Bu roman çok mu güzel?»

Tam bu sırada bir yerde kaba bir öksürük. İrkildiler. Nilüfer'in gözleri korkuyla büyüdü. Etrafa heyecanla bakıyor, sesin sahibini araştırıyorlardı.

Nilüfer Suat'a sımsıkı tutundu,

«Gidelim Suat, ne olursun gidelim. Çok korkuyorum!»

«Korkma, güven bana!»

«Güveniyorum ama, gene de korkuyorum...»

Kalktılar. Portakal bahçesinin hafifçe nemli, ama sımsıcak toprakları üzerinden, dışarı çıktılar.

O gün Nâfiz Bey, eve her zamandan erken, her zamandan başka, coşkun bir neşe içinde geldi. Hattâ çantasından ananas likörü çıkardı.

Leman Hanım şaştı,

«O ne o?»

Nâfiz Bey güldü,

«Likör!»

«Dehşet!»

«Haklısın. Benim için sahiden de dehşet ama, bildiğin gibi değil, sevincimden uçuyorum!»

«Sebep!»

«Kaba müvekkillerimle Barodan kurtuluyorum artık.»

Anlattı: Serseri milyonerin dayısı fabrikatör Süleyman Bey hususî arabasını gönderip fabrikaya dâvet etmiş. Uzun uzun görüşüp konuşmuşlar. Adamın bir umumî vekile ihtiyacı varmış. Gerek fabrika, gerekse civar kasaba ve köylerdeki «Emvâli gayrimenkule»si ile alâkalı işlerle uğraşacakmış. Aylık ücret vesaire üzerinde de mutabık kalmışlar. Hattâ fabrikadaki zarif bürolardan birisi yazıhane olarak tahsis bile edilmiş...

«... artık ne Baro, ne de lâfını bilmez kaba sa-

ba müvekkillerim! Nihayet bir hafta içinde bütün işlerimi tasfiye edip, fabrikadaki büroma yerleşeceğim.»

Leman Hanım da memnun oldu.

«Bu adam söyledikleri kadar zengin mi sâhiden?

«Hem de nasıl... Fabrikadan başka civar kasaba ve köylerde emlâki, uçsuz bucaksız tarlaları var. Bu tarlalar yüzünden de köylülerle ihtilâf halinde. Fuzulî işgalleri mahkeme yoluyla temizleyeceğiz.»

Elini yüzünü yıkamak üzere musluğa gitti.

Gülpembe salonun bir köşesinde, konuşmaları dinlemiş serseri milyonerin dayısından söz edildiğini anlamıştı ama, niçin edildiğinin farkında değildi.

Nâzif Beye havlu tuttu.

Nâzif Bey yeni işinin sevinci içindeydi.

«E,» dedi. «Nasılsın bakalım Pembe abla?»

Gülpembe, beyin böyle iltifatlarına alışkın olmadığı için şaştıysa da:

«Sağlığınıza duacıyım beyefendi..»

Cevabını verdi.

«Artık Barodan da, kaba saba müvekkillerimden de kurtuluyorum Gülpembe. Nihayet bir hafta sonra fabrikadaki zarif büromdayım...»

Kurulandığı havluyu uzattı.

Gülpembe aldı. Hiçbir şey anlamamıştı.

Nâfiz Bey karısının yanına döndü. Genç kadın düşünceliydi. Yanına yaklaştı. Oturduğu koltuğun kenarına ilişti, saçlarını okşamaya başladı.

«Nen var canikom?»

Leman Hanım içini çekti.

«Hiç. Daldım öyle...»

«Yoksa yeni işimden memnun olmadın mı?»

«Fena değil ama, köylülerle kötü kişi olacağın bir tarafa, uzun, meşakkatli yolculuklara katlanman icap edecek.»

Nâfiz Bey koltuğun kenarından indi.

«Edecek tabiî.»

«İhtimal geceleri de yatacaksın.»

«İcap ederse.»

«Kışta kıyamette, yağmurda çamurda...»

Gözlerini kocasına dikmiş, endişeyle bakıyordu.

Ufak tefek adam, elleri arkasında, kaba tüylü halının üzerinde ağır ağır gidip geliyordu. Karısı haksız değildi. Süleyman Bey hesabına köylülerle kötü kişi olacağı şüphesizdi. Kötü kişi olmaktan geçtim. Tren, otobüs işlemeyen sapa kasaba, köylere hayvan sırtında gidip gelmesi gerekecek, kasabaların gübre kokan pis otellerinde sabahlamak zorunda kalacaktı.

Ama ne olursa olsun, bütün bu zahmetler çekilmeğe değerdi. Alacağı maaşlarla primler, serbest avukatlıktan kazandığıyla hiçbir zaman kıyaslanamayacak kadar bol olacaktı. Bir, iki sene dişini sıktı mı, Nilüfer'in Üniversite tahsili için İstanbul'a rahatça yerleşebilecek duruma geleceklerdi.

Likör şişesini almak üzere masaya giderken, içerden Nilüfer'in öksürüğü geldi.

Likör şişesine uzanan eli öylece kaldı. Döndü,

«Nilüfer mi?»

«Evet.»

«Evet.»

«Niçin? Mektepte değil mi?»

«Gitmişti. Hastalanmış, erken geldi.»

«Hastalanmış mı? Tuhaf...»

Nilüfer'in odasına gitti.

«Neyin var evlâdım?»

«Hastayım babacığım?»

«Neren ağrıyor?»

«Başım.»

Elini kızının başına koydu. Ateşi filân yoktu ama, var gibi gelmişti.

«Vah yavrum vah... Çok mu ağrıyor?»

Nilüfer attı,

«Çok ağrıyor.»

Yeni işini filân unutmuş, neşesi uçmuştu. Karısının yanına geldi.

«Cayır cayır yanıyor. Doktor mu çağırsak acaba?»

«Yok canım. Doktorluk bir şeyi yok bence...»

Nâfiz Bey gene elleri arkasında, salonda gidip gelmeğe başladı. Kızın hastalığı ağır bir hastalığın başlangıcıysa ya? Ehemmiyet verilmediği için ar-

tar, azıtırsa? Azıtınca önünü alamazlarsa? Kız elden giderse?

«Doktor Ali'yi çağırtsak fena olmayacak Leman...»

«Yok bir şeyi Nâfiz icat çıkartma Allah aşkına!»

«Çağırtalım çağırtalım...»

Gülpembe'nin odasına gitti Karı koca ağız ağıza vermiş. Nâfiz Beyin yeni işini konuşuyorlardı. Yolda beyefendi Ali'ye bahsetmişti bundan.

Ayağa fırladılar.

«Gülpembe, koş kızım bizim doktor Ali Beye, Nilüfer Hanım hasta, acele sizi istiyorlar de.»

Gülpembe çıktı.

Yalnız kaldıkları zaman Nâfiz Bey,

«Senin aylığını da arttırırım» dedi. «Zaten her yere seninle gidip geleceğiz. Arada kasaba otellerinde kalmamız icap edecek. Ne yapalım, her zahmete katlanacağız. Sizin de, bizim de istikbâlimiz bakımından lâzım. Ne dersin?»

Bahçıvan Ali pek bir şeyler anlamamıştı. Tek kelimeyle cevap verdi.

«Sağol!»

«Birkaç sene dişimizi sıktıktan sonra atlarız İstanbula, küçük ama kullanışlı bir köşk satın alırız. Nilüfer Üniversiteye devam eder. Birkaç sene sonra bitirir. (Gözleri parladı) birlikte avukatlık yaparız, oooooh... Nedir şu ölümlü Dünyada...

Kızının odasına döndü.

Nilüfer yarı örtük gözlerini karşı duvara dikmiş, Suat'ı, hep Suat'ı düşünüyordu. Ne diye bir öksürükten korkup da gidelim diye tutturmuştu sanki? Öksüren belki de işlyle gücüyle meşgul bir bahçıvandı. Keşke okulun öğle paydosuna kadar otursalardı!

Aman yarabbi... Neler konuşmuşlardı! Ya fırtınalı gecelerde başbaşa roman okuyacakları anlar? Suata iyice sokulur, başını göğsüne dayar. Eli, Suatın sıcacık avucunda...

Bundan sonraki buluşmalarda hiç acelecilik etmeyecekti...

Birden Zerrin'i hatırladı. Aptal, henüz hiçbir şeyden haberi yoktu. Haberi olsa ne derdi acaba?

Annesine babasına yetiştirir miydi? Herhalde amcasının güzel oğlunu yabancılara kaptıracak değildi ya!

Kızdı. Bir an, kendi yerinde onu farzetti: Vahşi uğultulariyle korkunç gece, Suat roman okuyor. Yanında kendisi değil, Zerrin! Yahut, Suat işten dönünce mutfakta kendisi değil de Zerrin'i buluyor; ayaklarının uçlarına basarak yaklaşıyor, Zerrin'i arkadan kucaklıyor!

Kendini kaybedercesine kızdı. «Hayır hayır, dedi. Olmaz, olamaz...»

Kafasındaki sinemanın filmi kopuverdi birden. Babası endişeli yüzüyle içeri girmişti. Ağır ağır karyolaya yaklaştı,

«Ali Bey amcana haber yolladım yavrum...»

«A... Niçin?»

«Seni iyice muayene etsin. Birçok büyük hastalıklar böyle başlar. Üzerinde durulmaz, ehemmiyete alınmazsa Allah göstermesin ihtilâtlara sebebiyet verebilir.»

Birden yeni işini hatırladı,

«Artık Baro, yazıhane ve müekkillerimden kurtuluyorum!»

«Nasıl? Avukatlığı bırakıyor musunuz?»

«Yoo... Fabrikatör Süleyman Beyin Vekili umuru oldum!»

Gözleri daldı. Hayâller hayâllerin peşisıra akmaya başladı,

«Düşün Nilüfer! İstanbula nakletmiş, Boğaz'da yahut Adalardan birinde güzel bir köşk satın almışız. Ben gene avukatlık yapıyorum. Sen Üniversiteye gidiyorsun. Birkaç sene sonra en azdan bir yabancı dil bilen bir avukat olmuşsun. Birlikte çalışıyoruz. Ne saadet değil mi yavrum?»

Kapıdaki karısına gözü ilişti:

«Öyle değil mi karıcığım? Kızımla birlikte çalışıyoruz. Mahkemelere o giriyor, ben erbâbı-mesâlih'le meşgul oluyorum...»

Kocasının pırıl pırıl hayâllerini yıkmak istemiyen Leman Hanım başını salladı:

«İnşallah...»

Halbuki, bu yeni işi hiç beğenmemişti. Kış, kıyamette, yollarda bellerde, dağ başlarında dolaşmak. Sicim gibi yağmurun altında iliklerine kadar ıslanmak. Belki de kötü hastalıklara tutulacaktı!..

Ne lüzumu vardı? Kazancı yetmiyor muydu? Daha fenası, köylüleri topraklarından arttıracaktı. Topraklarından atılan köylüler de Nâfiz Beye düşman olacak, kimbilir belki de kötülük yapacaklardı. O kışlarda, kıyametlerde önüne çıkıp döğseler, yahut yolu üzerindeki uçurumlardan birine iteleyiverseler!

Doktor Ali Bey yarım saat sonra geldi. Salondaki masanın üzerinde duran likör şişesini görünce Leman Hanım kadar şaştı,

«Ne bu, Hazret?

Nâfiz Bey göğsünü gere gere,

«Senin yârı vefakârın» dedi.

«Burda ne işi var?»

Abdülhak Hâmit ağzıyla cevapladı,

«Mâşuku için selâma durmuş!»

Tam yerinde yapılan bu espri Doktoru uzun uzun güldürdü. Sonra,

«E, dedi, kızımız nerede?»

Yol gösterdiler.

«Bizimki de hasta,» diye içeri girdi. «Neyin var bakalım Prenses?»

Nilüfer hasta taklidi yaparak,

«Başım ağrıyor Ali Bey amca,» dedi.

«Başın ağrıyor ha? Zerrin de senin gibi. Mektepte çılgınlar gibi koşup oynuyor, terliyor, üstüne de su içiyorsunuz. Tamam! Çıkar dilini bakayım!»

Nilüfer dilini çıkardı.

«Dilde bir şey yok. Nabız? Nabız da normal... Ateşe gelince...»

Derece koydu. Çıkardı.

«Hiçbir şeyin yok, dedi. Turp gibisin. Size şöyle kırılmaz cinsden birer meşe sopası lâzım!»

Salona çıktılar.

Ali Bey masanın üzerinden likör şişesini aldı. Rahat koltuklardan birine kendini bıraktı.

«E... Ne var ne yok bakalım?»

Leman Hanım tirbüşon getirmeğe giderken, Nâfiz Bey Fabrikatör Süleyman Beyin teklif ettiği yeni işi anlatmaya başlamıştı.

Öyle heyecanlıydı ki..

10

Fabrikatör Süleyman Beyin köşkü...

Şehrin en büyük caddesi üzerinde, muhteşem bir saray heybeti içindeki bu köşkün plânlarını bir İtalyan mühendisin yaptığı söylenirdi. Günün hemen her saatinde, istorları yarı yarıya inik pencereleriyle, tok bir mirasyediyi hatırlatarak tenbel tenbel uyuklardı. Futbol maçı, pehlivan güreşi, yahut at koşusu olmadığı Pazarlar halk parka giderken mutlaka bu tenbel tenbel uyuklayan köşkün önünde durur, başlarlardı:

«Ne bina ya!»

«Bir buçuk milyon gitmiş diyorlar...»

«Bir buçuk milyonu, plânı çizen İtalyan almış. Sen neyin nesinden bahsediyorsun?»

«Deme be?»

«Arkadaş doğru söylüyor. Ben de duydum. Plân masrafı, bina masrafı derken beş milyonun kapısı!»

«Vay anam babam vay!»

«Kaç odaymış?»

«Sen de yüz, ben deyim iki yüz.»

«Bu kadar büyük bina üç kişi için ha?»

«Ne bakıyorsun üç kişi olduğuna? Herif nam sevdasında. Diyormuş ki, nâmım ecnebi düvellere yürüsün diyormuş.»

«Gözlerini yumuverse herif, mal mülk yeğenine kalacak değil mi?»

Gözler ihtirasla parlar, başlardı muhayyileler işlemeye: Küp küp altınlar, elmaslar inciler, sandıklar dolusu bankonotlar...

«Para ile ne yapılır?»

«Peki, ne yapacak bu kadar parayı?»

«Kaşık kaşık yenir.»

«Oynama!»

«Onu bunu ne yapacaksınız köşkün üst katı ağız ağıza mobilya tepiliymiş. Doğru mu bu?»

Bütün bu konuşmalar içinde galiba en doğrusu buydu. Gecikmiş bir zenginliğin ihtirasiyle Süleyman Bey, uğradığı her mezat salonunda rastladığı eşyayı satın alıp köşkün üst katına tıkabasa doldurmuştu. Aralarında koca koca farelerin cirit attığı, toz içindeki eşyaların bulunduğu salonda ne yoktu ki:

Biblolar, yağlı boya, kurşun kalem tablolar, imzalı gümüş tepsiler, tuğralı tatlı takımları, birçok heykel ve Bohem vazolar, İngiliz istilinde zengin yemek ve oda takımları, İngiliz Maon Meppil salon takımı, Lui Kenz Paris malı altın yaldızlı salon takımı. Viyana ipekli perdeleri ile divanlı; vitrinli salon takımları Marköteri poker ve salon masaları, şatolara ait çift çift Berjer koltuklar, Maon koltuklar, stil aslon vitrinleri, yaldızlı konsollar, aynalar, irili ufaklı, boy boy, cins cins aynalar, gardroplar, ağaç oyma, emsâli nâdir bulunur yaldızlı orta masaları, büyük Goblen tablolar, ipekli kadife perde ve tüller, dünyaca tanınmış Steiner yarım kuyruklu konser piyanoları, Ispaıta, Buhara, Tebriz taban halıları, kilimler, kilimler, tekrar halılar, tekrar kilimler, havagazı fırınları, uzun çini sobalar, gaz sobaları, pikaplar, gramofonlar, radyolar...

Bütün bu eşya değerlerinden çok yüksek fiatlarla zaman zaman alınıp, köşkün üst kat salonuna doldurulmuş, doldurulduğu andan itibaren de unutulmuştu. Çünkü, ne bütün hayatı boyunca bulgur pilâvı, turşu, pastırma, yoğurttan ötesini pek bilmiyen, kadın olarak genel evlerdeki kadınlardan başkasını tanımıyan Süleyman Beyle, hâlâ kasabadan geldiği günün ürkek câhilliği içindeki kız kardeşi Fadime ve köşkün tek akıldânesi olan oğlu lise öğrencisi Ahmet te dahil, yukarıda sayıp dökülen stil eşyayı falsosuz kullanacak kimse yoktu.

Yemeklerini köşkün alt katındaki daracık odalardan birinde, yere serdikleri sofra bezi etrafına bağdaş kurarak yerler, yemekten sonra da yağlı ağız

larını sofra bezinin ucuyla şöyle bir silip, «Hak şükür» diye sofradan kalkarlardı.

Ahmet bazen,

«Bugün de masada yiyelim anne!»

Dese, geniş omuzlu, uzun boylu, at gibi kadının kaşları çatılır:

«Amaaan bire oğlum,» cevabını verirdi, «masası batsın. Babamızdan, dedemizden görüp alıştığımız gibi, yerde ağız tadiyle yiyelim. Masa icadını da nereden çıkardın gene? Adamın içine sinmiyor yediği be?»

«Peki bu kadar eşya ne zaman kullanılacak?»

«Biz ne zaman ölürsek...»

«Biz» dediği, kendisiyle ağbeysi fabrikatör Süleyman Beydi. Ölüm bahsinde kendisi samimiydi ama, Süleyman Bey böyle şeye asla yanaşmaz, hattâ düşünmekten bile hoşlanmazdı.

Altmışını çoktan geçtiği halde henüz dipdiriydi. Sekiz silindirli pırıl pırıl hususîsine rağmen köşkten fabrikaya, fabrikadan köşke yayan gider gelir, yürüyüşlerini çoğu sefer daha da uzatırdı. Memlekete beş parasız gelip uzun yıllar çeşitli işlerde çalışmış biri olduğu için, o günlerde tanıdığı pek çok eşi dostu, ahbabı vardı. Yolda bunlardan biri, yahut birkaçına raslasa durur, eski günlerin aşırı lâübaliliğiyle şakalaşır, hattâ oracıktaki bir esnaf kahvesinin alçak hasır iskemlelerine oturarak çay, kahve, sigara içer, tatlı tatlı muhabbete dalardı.

Bazen eski bir hâtırayı gözleri yaşara yaşara anlattıktan sonra,

«Aaah ah derdi, nerede o günler!»

«Niye? Halinden memnun değil misin? Millet sana imreniyor tekmil, sen de...»

Başını acı acı sallardı,

«Doğu. Allah, şükür mal mülk vermiş. Vermiş amma neye yarar? Eski gençlik, eski kuvvet, eski heves olmadıktan sonra...»

Gençliğini ağır, yorucu işlerde harcıyan Süleyman Beyde, genelev kadınlarından öteye geçemeyişin verdiği mahrumluktan gelen tükenmez bir ihtiras vardı. Güzel, zarif, bilgiç kadınlara bayılırdı.

Köşkün orta katındaki odasında her yalnız kaldığı zaman içindeki bu ihtiras şeytanı canlanır, altmışını aşmış sinirlerinde bir gerilme, bir kontakt başlar odasının pancurları gerisinden komşu köşk yahut konaklardaki güzel kadınları gözetleme imkânları arar sık sık ta bulurdu.

Süleyman Beyin günün her saatında sımsıkı çekili pancurları gerisinden gözetlenilmek gibi bir ihtimali akıllarından geçirmeyen komşu kadınlar, evlerinin tarasında, yahut ardlarına kadar açık pencereler gerisinde karyolalarında sereserpe oturur, yatarlardı.

Bütün bunlara ihtiyacı yoktu halbuki. Bir işaretiyle koşacak kadınlar olduğu gibi, kadınların en nefisini kolları arasına atacak adamları vardı. Ama o bundan çok, hırsızlama seyirden hoşlanıyordu.

Bir de açık saçık, müstehcen aşk sahnelerinin en ince teferruatına kadar anlatılmasını dinlemek!

Bayılıyordu. Mevsim yazsa soğuk bira, limonata, dondurmalar ısmarlanır, kışsa çaylar demlenir, kahveler pişer, sigaralar tellendirilir, tatlı konuşulurdu.

Aşk mâceralarının en açık saçıklarını anlatmakta üstad, Niyazi Yumruktu. Ufak tefek, yakışıklı bir Rumeliliydi. İncecik bıyığıyla görünmez mi, fırlardı.

Süleyman Bey her şeyi, herkesi unutur, masasından

«Buyurun Niyazi Bey!»

Yumruk Niyazi kıskıs gülerek,

«Buyurduk,» derdi. «Göster bakalım adaletini!»

«Adalet», yazın soğuk bira, kışın da çay, kahve, bol bol sigaraydı.

Ne iş yaptığı, geçimini nerden, nasıl sağladığı pek belli olmayan Yumruk, günün birinde Süleyman Beyi kafese koyarak küçük bir bar için gerekli sermayeyi almış, memlekette ilk bar'ı açmıştı. Basit bir orkestra, tertemiz masalar, Beyoğlu barlarında ömür tüketmiş tecrübeli bir şefgarson, müşterileri servetlerine göre ağırlamakta usta yerli garsonlar ve İstanbulun üçüncü sınıf barlarından toplanmış beş altı kadınla bar, birdenbire memleketin birinci sınıf

bir eğlence yeri oluvermişti. Az zamanda öyle kazanç sağlamış, öyle gelişmişti ki, Niyazi Süleyman Beye gerçekten minnet hisleriyle,

«Velinimetim!»

Demeğe başlamıştı.

O yıl içinde birbirl peşinden iki bar daha açılmıştı. Açılmıştı ama hiçbiri Yumruk Niyazi'nin (Kiraz Bar)ıyla yarışamıyordu; Kiraz Bar'ın arkasında fabrikatör Süleyman Bey vardı.

Serseri milyoner Ahmet, ilk içkisini bu barda içmiş, kadını bu barda tanımıştı. İlk kafayı çekmeğe başladığı sıralar sarhoş oldu mu Niyazinin boynuna sarılır, adamın yanaklarını öper öper, «Emret,» diye bağırırdı. «Emret Niyazi amca! Senin için ölmeyenin anasını avradını...»

Güvercin göğüslü bar kadınlarının elinden içtiği çeşitli içkilerle sarhoşluk dünyasına alışmıştı. Bu dünya çok güzeldi. İnsan kahramanlaşıyor olduğundan başkalaşıyordu. Ayıkken hakkından gelemeyeceği her hangi bir şeyi, kafayı çektiği zaman kolaylıkla hallediveriyordu.

Bar geliştikçe fabrikatör Süleyman Beyin biricik vârisi de gelişmiş, İstanbullu kadınlardan bıçak çatal tutmayı, kadınlara karşı usulünce davranmayı, lâf arasında espri yapmayı öğrenmişti. Zaman zaman annesine: «Masada yiyelim be anne!» deyişi bundandı. Ama annesi, odunum odun, babasından dedesinden gördüğü gibi gitmek istiyor, gidiyordu da. Kar gibi francalalar dolapta bayatlarken yufka ekmekler sulanır, arasına peynirle maydanoz yatırılıp dürüm yapılırdı. Hele bir baş iri sovan da olduktan sonra...

Mavi boyalı demir parmaklıkları önüne birikip köşkü imrentiyle seyredenlerse çok başka türlü düşünürlerdi,

«Kimbilir ne pahalı yemekler yiyorlardır!»

«Tavuk, hindi, kuzu kızartmaları...»

«Francalalar, patlıcan dolmaları...»

«Sütlâçlar, kadın göbekleri, dilber dudakları...»

«Yemek masaları altındanmış!»

«Çatallar, bıçaklar, kap kacak herşey altından!»

«Her gün süt banyosu yapıyorlarmış...»
«.....»
«.....!»

11

Süleyman Beyin umumî vekili avukat Nâfiz Bey, fabrikadaki odasında, ağır ceviz masası başında, yeniden açılacak «Fuzulen işgalden tahliye» dâvalarının arzuhallerine esas olacak notları almaktaydı.

Doğruldu, Altın çerçeveli zarif gözlüğünü çıkardı, yorgun gözlerini yumruklarıyle ovaladı, esnedi...

Tahmin ve tasavvurunun üstünde çetin bir yükün altına girdiğini anlıyordu. Daha şimdiden kırka yakın «Fuzulen işgalden tahliye» dâvası açmıştı. Daha da kimbilir kaç dâva açması lâzım gelecekti. Gerçi tapu kayıtlarına göre Süleyman Bey köylünün «Fuzulen işgali altında» bulunan tarlaların yeni sahibiydi ama, o kadar. Tarlalar yıllar yılı hiçbir kayda dayanmadan babadan oğula, oğuldan toruna geçe geçe bugüne kadar gelmiş, tapu karışıp gitmişti.

Biraz da bundan dolayı, tapu kayıtlarına göre sahipleri tarafından ucuz ucuz elden çıkarılan bu toprakları Süleyman Bey, gene tapu defterlerine göre satın almış, defterlerde intikaller yapılmıştı.

Bütün bu olup bittiler köylünün umurunda bile değildi. Nelerine gerekti şehirdeki tapunun kayıtları? Toprağı bilirlerdi onlar. Toprak kimde, kim ekip biçiyorsa sahibi oydu. Cenabı Allah vermişti toprağı onlara. Çalış kulum demişti. Çalışıyorlardı. Kazandıklarıyle çoluk çocuklarını geçindiriyor, sonra da zamanı geldi mi yerlerine evlâtlarını bırakıp ölüyorlardı. Yıllar yılı bu böyle gelmiş, böyle gidecekti!

Kanun böyle demiyordu ki ama. Kanun, tapu dairelerindeki kara kaplı, kalın defterlerin sözüne önem veriyor, defterde adı yazılı her kimse, tarlaların sahibi odur diyordu. Yıllar yılı bir karış yer olsun sürüp ekmedikleri, hattâ çoğu sefer topraklarının yerlerini bile gelip görmemiş sahipler vardı. Toprak-

la uğraşmasalar bile gene de «Sahip»tiler ve bir gün diledikleri gibi satış edebilirlerdi. Yeni sahip te adamlarıyla traktörlerini gönderip topraklarını sürmek isterse sürebilirdi. Kanun böyle emrediyordu!

Bir gün Süleyman Bey, Nâfiz Bey, Kiraz Bar'ın sahibi Yumruk Niyazi, Süleyman Beyin sayesinde zengin olmuş bir kaç kravatlı, bir otomobile atlayıp tarlalara gitmişlerdi. Göz alabildiğine uzanıp güneşin altında uyuklarcasına sâkin sâkin yatan kırmızı topraklar az sonra düşük bıyıklı, avuçları toprak rengini almış köylülerle dolmuştu. Kuşkuluydular. Gene ne vardı? Bunlar da niçin gelmişlerdi? Bu kravatlıların burada ne işi olabilirdi?

Az sonra iş anlaşılıp ta, birinin bu toprakların yeni sahibi, kısa boylu kalın yapılı adamın da avukat olduğunu öğrenince, evlerine savuşmuşlardı.

Süleyman Beyle arkadaşları köye gitmişlerdi. İstedikleri kadar tatlı dilli, güler yüzlü olsunlar, para etmemiş, sınırlar hakkında sorulanlara doğru cevap alamamışlardı. Köyün yedisinden yetmişine kadar, kadını erkeği, sanki dilsiz kesilivermişti. Ne sorulsa,

«Bilmiyoruz!» dan öte cevap vermiyorlar, hain hain bakıyorlardı.

Nâfiz Bey muhtarı kenara çekmişti,

«Siz köycle Devletin temsilcisisiniz. İstediğimiz bilgiyi bize vermeğe mecbursunuz?»

Muhtar hemen her zamanki ağzı kullanmıştı,

«Âmenna. Kanuna karşı boynumuz kıldan ince ama, elimden ne gelir? Görüyorsunuz. Köylü inat etti, bildiğini söylemiyor!»

«Biz bu işi mahkeme yoluyla halletmesini de biliriz»

«Hay haay... Eliniz uzun, kolunuz uzun. Keşke öyle bir iyilik yapsanız da hak hukuk meydana çıksa...»

«Pekâlâ. Kadastroyu harekete getirir, jandarma mârifetiyle...»

Muhtar bıyık altından gülmüştü. Bu köyde, bu topraklar için, bu iş ilk olmayacaktı ki, Fabrikatör

Süleyman Beyle avukatı Nâfiz Beyden önce de çok daha nüfuzlu kimseler bu yolu denemiş, hattâ jandarma mârifetiyle köyü yerinden atmıştı ama, jandarma gittikten sonra herşey eski halini alıvermişti.

Muhtarın köyde devleti temsil etmesine gelince. Doğruydu. Devletin köydeki temsilcisiydi şüphesiz ama, onun da tarlası, çifti çubuğu vardı, geçimini muhtarlıktan değil tarlasının ekilip sürülmesinden kazanıyordu. Tarlasının ekilip sürülmesi, zamanı gelince hasadının yapılması içinse köylüsüne ihtiyacı vardı.

Nâfiz Bey altın çerçeveli gözlüğünü tekrardan gözüne taktı, kurşun kalemini eline aldı, notlarına devam etti.

Az sonra, göğsünden başlayan kocaman karnıyla fabrikatör Süleyman Bey içeri girdi. Şapka devrimine aykırı düştüğü için fabrika içlerinde başından çıkarmadığı lâcivert beresi, gene fabrika içlerinde giydiği yumuşak rugan terlikleriyle Nâfiz Beyin masası yanındaki rahat koltuğa yürüdü.

Nâfiz Bey biraz geç farkına varmıştı, kalktı, patronuna yer gösterdi.

«Buyrun efendim...»

Süleyman Bey koltuğa kendini bıraktı:

«Neler yazıp çiziyorsun bakalım?»

Nâfiz Bey de yerine ilişerek anlatmaya başladı:

«Mâlûmu âliniz, şimdiye kadar açtığımız dâvalar kırkı buldu. Daha da en azdan bir o kadar açmak icap edecek...»

Süleyman Bey hayreti belirten bir ıslık çaldı,

«Vay anasına. Seksen dâva ha?»

«Belki de daha çok. Biliyorsunuz, toprakların köylünün işgali değil, istilâsı altında!»

Cebinden iri siyah taneli tesbihini çıkaran Süleyman Bey gözlerini tesbihine dikti. Zor işti. Ama her ne pahasına olursa olsun bu topraklar eline geçmeli, köylüden temizlenmeliydi. Tapuda kayıtları vardı, eski sahiplerine avuç dolusu para verip edinmişti bunları. Ne demek oluyordu köylü? Kanun vardı. Şeriatın kestiği parmak nasıl acımazsa, ka-

nunun emrettiğine köylü de uymalıydı. Para saymıştı para! Bu parayı boşuna saymamıştı. Çocukluğundan beri içinde yaşayan «Emin Ağa Çiftliği» gibi bir çiftliğe sahip olmak istiyordu. Fabrikatörlükten hevesini almıştı. Son bir arzusu, çiftlik ağalığıydı. Şurada bilemedin üç beş senelik bir ömrü kalmıştı. Bu ömrü fabrikasında değil, çiftliğinde tüketmeliydi. Toprakları üzerinde kuvvetli traktörlerin homurdanarak dolaştığı çiftliğinde-

Parlıyan gözleriyle Nâfiz Beye iştahla baktı,

«Gayret senden, tevfik Allahtan!»

Nâfiz Bey gülümsedi.

«Sâyenizde beyefendi.»

«Hâşâ... Cenabı Allahın sayesinde!»

İçeri serseri milyoner girdi. Gene sarhoştu. Gözlerinin aklarındaki kızartıdan belliydi. Dayısının yanındaki koltuğa teklifsizce, hattâ bir parça da küstahça yerleşti, bacak bacak üstüne attı.

Süleyman Bey sordu,

«Nerden bu geliş efe?»

«Mektepten» dedi, Nâfiz Beye baktı.

Nâfiz Bey gözlerini kaçırdı. Sevmiyordu. Terbiye düşkünü, serkeş, küstah bir oğlandı. Ama renk te vermiyordu. Ne olursa olsun koskoca fabrikatörün gözbebeği, üzerine titrediği, bir dediğini iki etmediği biriydi. Dahası var, bütün bu dünyalar kadar malın mülkün de yarınki sahibiydi.

Gözlerini kaldırdı. Ahmedin kara gözleriyle karşılaştı.

«Nasılsın Ahmet Bey?»

«İyiyim, teşekkür ederim.»

«Dertli görünüyorsunuz?»

Serseri milyoner hemen cevap vermedi. Sarhoş gözleriyle baktı. Sonra sordu:

«Suat akrabanız oluyor galiba?»

Nâfiz Bey hiçbir şey anlamadı.

«Suat kim?»

«Tanımıyor musunuz?»

«Hayır.»

«Nasıl olur? Kızınız her sabah onunla birlikte okula gidip geliyor!»

Nâfiz Beyin yüzü al bez gibi kızardı. Sonra sapsarı kesildi. Ne demek, ne demek oluyordu? Hiç tanımadığı biriyle Nilüfer nasıl gider gelirdi?

Serseri milyoner,

«Doktor Ali Beyin yeğeni canım,» dedi.

Nâfiz Bey kuvvetli bir yumruk yemiş gibi sarsıldı. Hatırlamıştı. Sarışın, mavi gözlü oğlan!..

«Her gün mü birlikte gidip geliyorlar?»

«Hemen her gün. Durakta buluşup.. Ben, biliyorsun sanmıştım. Affedersin. Pot kırdım galiba? Kimbilir, belki de sizden saklıyordu, çok fena oldu.. »

Dayısı döndü, gülümsiyerek şöyle bir baktı: Sanki: «Ah namussuz, hem çiviyi koydum, hem de ağız yapıyorsun değil mi?» demek istedi.

Serseri milyoner bıyık altından gülerek göz kırptı. «Aldırma. Sonra anlatırım...» gibilerden.

Nâfiz Bey serseme dönmüştü. İçinde o her zamanki, hattâ her zamandan çok daha derin, çok daha kuvvetli acı. Ciğeri yanıyordu. Demek kızı kendinden habersiz, belki de gizli münasebetlere başlamıştı? Bu münasebetin sınırı nerede bitiyordu? Gizli gizli buluşup sevişiyorlar mıydı? Ahmet her şeyi biliyor da laf dokundurup alay mı ediyordu?

Gözlerini tekrar Ahmet'e kaldırdı. Sevtanca bakıyordu. Büsbütün telaşlandı. Herhalde vardı birşey. Olmalıydı ki böyle alay edercesine bakıyordu.

Hiç lüzum yokken sigara tablasının yerini değiştirdi.

Ya, aralarındaki münasebet adamakıllı ilerlediyse? Ya birlikte şuraya buraya gidiyorlarsa?

Bir ara Nilüfer'i bir otel odasında, çırılçıplak, Suat'ın kolları arasında hayâlledi.

Bütün bunlar gerçekmiş, Nilüfer'le Suat bir otel odasında imişler gibi masasından telâşla kalktı. Sonra Süleyman Beyle Ahmet'i farkederek, toparlandı. Onları unutmuştu âdeta.

Huzursuzlukla tekrar yerine oturdu.

Bu, Süleyman Beyin gözünden kaçmamıştı.

«Hayrola?» dedi.

Nâfiz Bey yutkundu,

«Bir şey yok.»

«Var var... Birden ateş aldın!»

Attı,

«Refika'yı rahatsız bırakmıştım da...»

«O halde ne duruyorsun? Git, bak Nâfiz Bey. Biz yabancı değiliz, haydi!»

Nâfiz Bey zile bastı. Odacıya, Ali'yi bulup arabayı hazırlamasını emretti.

Suat'ı ilk gördüğü an, kızı için ciddî bir tehlike saymıştı. Tecrübesiz, roman, sinema düşkünü genç kızlar için ne büyük bir tehlikeydi o! Bunu bildiği halde işi ne diye hafif tutmuştu sanki? Bahçıvan Ali'yle okula gidip gelmeyi reddedişinden niçin manâ çıkarmamıştı? Ya aralarındaki münasebet adamakıllı ilerledi de tamiri imkânsız hâl aldıysa? Ya kızı, sonu felâketle neticelenen mâceralardan birine atıldıysa?

Odanın içinde kısa, sinirli yürüyüşlerle dolaşıyor, arada sinirli söyleniyordu:

«Gevşek tutmamalıydım, gevşek tutmamalıydım. Suç bende!»

Bahçıvan Ali arabanın hazır olduğunu söyleyince, odasından koşarak çıktı, arabaya atladı.

Yolda kafasından barlar, kabareler, dansingler, hattâ genelevlerin ağzı sigaralı, al, yeşil, sarı dekolteler içindeki kadınları geçti. Bunlardan biri de Nilüfer'i olursa ya? Bu türlü kadınların hayatlarından bahseden romanlarda hep bu Suat gibi delikanlılar mühim roller oynamamışlar mıydı?

Brikin bahçe kapısından girmesini beklemesi. Atladı. Karısına koştu. Ona o kadar ihtiyacı vardı ki!

Taş merdivenin başından seslendi:

«Leman!»

Leman Hanım Gülpembeyle mutfaktaydı. Koştu.

«No? Hayrola?»

Nâfiz Bey ağlayacak haldeydi. Kendini salondaki iskemlelerden birine bıraktı.

«Nilüfer nerede?»

Leman Hanım bir şeyler sezerek,

«Bahçede,» dedi. «Zerrinle birlikteler! Ne var?»

«Mektébe kiminle gidip geliyor?»

«Bilmem. Yalnız herhalde...»

«Yalnız değilmiş Leman, yalnız değilmiş karıcığım!»

«Ya?»

«Suat'la birlikte gidip geliyormuş.»

«Kimden duydun?»

«Kimden duyduğum mühim değil. Mühim olan, Suat'la birlikte gidip gelmesi!»

«Doğru ama, sanmam. Pek pek üçü birlikte gidip geliyorlardır.»

«Üçü kim?»

«Nilüfer, Zerrin, Suat.»

«Öyle de olsa, sen bu işle alâkadar ol Leman!»

Leman Hanım kocasını bildiği için, hak verdi.

«Merak etme,» dedi. «Ben yakından alâkadar olurum.»

«Leman, Lemancığım... Korkuyorum. Aklıma çok kötü ihtimaller geliyor, kahroluyorum. Belki evham, belki hastalık derecesinde hassasiyet, ne dersen de, korkuyorum. Bu düzensiz, bu karmakarışık, bu rezaletlerin ayyuka çıktığı Dünya beni korkutuyor!»

Leman Hanım kocasının elini tuttu. Buz gibiydi.

«Kendini boşuna üzme!»

«Elimde değil.. Sor soruştur, öğren. Mâni ol. İcap ederse Doktor Ali'yi görüp halledelim meseleyi. Gerçi onun için böyle şeyler umuru âdiyedendir ama, olsun. Arkadaşlık, dostluk, ahbaplık hatırı için yeğeninin dizginlerini çeksin!»

«Peki peki.. Ben gider görüşürüm.»

«Hemen git!»

«Hemen giderim.»

Hemen gidecekti, vazgeçti. Peşin kızını sorguya çekip, meselenin enini boyunu öğrenmeliydi. Ama bu da uygun değildi galiba. Nilüferle şimdiye kadar değil böyle, buna yaklaşan meselelerde bile karşılıklı konuşamamıştı. Doğru değildi. Bir, iki derken yüzgöz olabilirlerdi.

Ertesi gün kocası fabrikadan bürosuna, Nilüfer de okula gittikten sonra, doktorlara yollandı.

Doktorun hanımını köşkün tarasında buldu. Yün örüyordu. Leman Hanımı görünce şaştı. Şimdiye kadar hiç böyle sabah sabah gelmemişti. Sevinçle karşıladı, karşılıklı oturdular.

Leman Hanım kendini tutuyor, hiç bir şey belli etmemeğe çalışıyordu ama, heyecanlıydı. Hoş beşten, sözü döndürüp dolaştırdıktan sonra, meseleyi açtı.

Suat'ın dürüst, terbiyeli bir çocuk olduğundan, herhangi kötü bir maksatla hareket edebileceğini sanmamakla beraber, memleketin küçük, insanların böyle şeyleri hazmedecek karakterde olmadıklarını, dedikodunun yayılmasından, bununsa vahim neticeler doğurması mümkün olduğundan, Nâfiz Beyin evhamından uzun uzun bahsettikten sonra:

«Aman kardeş,» dedi. «Ne olursa senden olur. İşi usulünce idare et de.. Çünkü ne oluyorsa bana oluyor arada. Bütün gece uykularımı kaybediyorum...»

Doktorunki, Leman Hanımı haklı bulmuştu. Suat'ın eve yerleşmesinden esasen memnun değildi. Ne de olsa onun da kızı vardı, dedikodu onlar için de pekâlâ vâridi.

«Sen hiç merak etme şekerim,» dedi. «Ben yapacağımı biliyorum?»

Akşam yemeğinden sonra, Zerrinle Suat odalarına çekilip, yalnız kaldıkları zaman durumu kocasına açtı.

Her zamanki gibi, ananas likörünü süze süze içen doktor, güldü,

«Aygırımı salıverdim kısrağı olan düşünsün hanım!»

Hanım hiç te böyle düşünmüyordu,

«Tuhaf mantık» dedi.

«Niçin?»

«Aygır senin kendi aygırın değil, üstelik senin de kısrağın var. Hem de aynı çatı altında yaşıyorlar!...»

«Yaşasınlar, ne çıkar?»

«Ne mi çıkar?»

«Öyle ya. Nasıl olsa günün birinde evlenip gitmiyecek mi? Yarın varacağı adamın zaptiyeliğini mi yapacağım? İkisi de genç. Ufak tefek yaramazlıkları olursa kıyamet kopmaz ya!»

Hanım öfkeyle salondan çıktı.

Ali Bey arkasından uzun uzun baktı. Sonra elinde dolu likör kadehi, yeğeninin odasına geldi.

Suat, ayağa kalktı.

«Buyrun amca..»

«Ne yapıyorsun? Şiir mi yazıyorsun yoksa?»

«Hayır. Cebir problemleri vardı da...»

Amcasının dilinin altında bir şeyler olduğunu sezmişti.

Nitekim,

«Seni ne kadar sevdiğimi bilirsin,» diye başladı.

«Bilirim amca.»

«Hakkında en küçük bir söz söylenmesini istemem!»

Suat afalladı.

«Birşey mi işittiniz yoksa?»

«Maalesef, evet.»

«Ne işittiniz?»

Ali Bey elindeki kadehi tepesine dikti. Diliyle yalandıktan sonra devam etti:

«Sabahları şu kılkuyruk avukatın kızıyla birlikte gidiyormuşsun mektebe...»

«Evet. Ben, Zerrin, o.»

«Hah, mesele bu işte. Küçük hanımın kadın yapılı beybabası istemiyormuş kızıyla gidip gelmeni. Biliyorsun, o herif vesveselinin biri. İyi kötü bir de hukuk teessüs etti aramızda. Sonra, şu fabrika doktorluğu meselesi de var, tavassut eder belki...»

Suat'ın rengi atmıştı. Oda, tepesinde dönüyordu. Az kalsın: «Atı alan Üsküdar'ı geçti amca, sen ne söylüyorsun?» diyecekti, kendini tuttu.

Usullacık,

«Peki,» dedi. «Bir daha yalnız gider gelirim.»

Amcası geldiği gibi çıktıktan sonra masası başına geçti, yüzünü avuçları içine aldı. Öfkesi gittikçe

artıyordu. Şimdi kalkıp oraya gitmek, kapıyı çalıp içeri girmek, avukatı kızının, karısının yanında tokatlamak geçti içinden.

Kalktı. Pencereye gitti. Ay vardı dışarda. Her taraf gündüz gibiydi.

Peki ama, Nilüfer'in suçu neydi? Belki de haberi bile yoktu!

Ne olursa olsun, babasına inat, kızını ayaklarına kapandıracak, onu peşinden sürükliyecekti.

Pencereden çekildi.

12

Serseri milyoner ertesi gün bisikletine atlayıp her sabah Suat'la Zerrin'in Nilüfer'i bekledikleri durağı görebilecek, ama onların göremiyeceği bir kenara gizlendi.

Koyduğu çivinin tesirini merak ediyordu. Kızının sabah okula Suatla birlikte gidip geldiğini öğrendiği zaman Nâfiz Beyin renkten renge girişi aklından çıkmıyordu. Belki de eve gidince kızı çağırıp güzelce azarlamış, hattâ kimbilir, tokatlamıştı belki de.

Dudağını ısırıp tükürdü.

Ne olursa, olsun, şu Yumruk Niyazi çok anasının gözüydü. İşin enini boyunu öğrendikten sonra «Düşündüğün şeye bak! demişti. Kızı ısrarla takip, hattâ tehditten hiç bir şey çıkmaz. Bütün mesele kaleyi içinden fethetmek. Kız Suat'ı mı seviyor? Kolay. Araya fit sokar, uzaklaştırırsın. Şimdi yapacağın şey gayet basit: Kızın babasına vaziyeti çıtlat Yâni, kızının Suatla birlikte mektebe gidip geldiğini söyle. Gerisini vaziyete göre düşünürüz...»

Gizlendiği yerde fazla beklemedi. Az sonra Zerrin'le Suat göründüler. Serseri milyoner az daha gizlendi. Durakta bekliyecekler miydi acaba? Beklerlerse değişmiş hiç bir şey olmadığını anlıyacaktı.

Durağa yaklaştılar. Suat'ın kaşları çatıktı, öfkeli

öfkeli bir şeyler anlatıyordu. Durağın önünden geçtiler ama beklemediler.

Serseri milyonerin içi içine sığmıyordu. Demek bir şeyler geçmişti. Yoksa niçin durup beklemesinler?

Bilek saatine baktı. Nerdeyse Nilüfer'in de gelmesi lâzımdı. Yoksa daha önce mi gitmişti? Kabil değildi. Az sonra tahmininde aldanmadığını anladı. Nilüfer, elinde çantası, tek başına geliyordu. Kızı görünce serseri milyonerin yüreği çarpmıya başladı. Gittikçe güzelleşiyordu.

Durakta durdu. Bilek saatine baktı, saati kurdu.

Peki ama, niçin durmuştu? Neden bekliyordu? Nâfiz Bey onlarla buluşmasını yasak etmemiş miydi?

Nilüfer bir bekledi, iki bekledi, baktı gelen giden yok. tekbaşına okulun yolunu tuttu.

Serseri milyoner de bisikletine atlayıp hızla uzaklaştı. Yumruk Niyazi'nin tavsiyesine uyarak, kıza takılmayacak, Suat'a da renk vermeyecekti.

Lisenin büyük kapısından bisikletle girdi. Bahçenin bir kenarına bisikletlerin yanına bıraktığı bisikletine kilidi vurdu, öğrencilerin kaçak sigara içtikleri helâ aralığına geldi.

Aralık gene yükünü almıştı. Sigaralar yakılmış, dumandan gözgözü görmüyordu. Birden Suat'ı gördü. Koridorun nihayetine çekilmiş, tekbaşına sigara içiyor, düşünceli görünüyordu.

Yanına gitti:

«Merhaba!»

Suat öyle dalmıştı ki, biraz geç cevapladı.

«Merhaba!»

Serseri milyoner sigara paketini çıkarıp uzattı,

«Tâzele!»

Suat hep o dalgın, bilhassa üzgün haliyle, serseri milyonerin paketinden bir sigara aldı. Beriki, kurnazca eşeledi:

«Niçin canın sıkkın?»

Suat içini çekti,

«Hiç.»

«Kimyacı not atacak bugün. Çalıştın mı?»

Omuz silkti:

«Ya cebir problemleri?»

Tatlı mavi gözlerini serseri milyonere çevirdi, baktı baktı, sonra elindeki sigarayı yere atıp helâ aralığından çıktı.

Serseri milyoner bunu hakaret sayarak peşinden yürüdü. Yoksa işi biliyor muydu? Olabilirdi ki Nâfiz Bey eve öfkeyle gitmiş, bağırıp çağırmış, kızının Suat'la gidip geldiğini «Süleyman Beyin yeğeninden» duyduğunu söylemiş, bu da Suat'ın kulağına gitmişti.

Ama öyle olmadığını anladı. Suat sinirli sinirli kapıya doğru giderken ânide durmuş, geri dönmüştü. Serseri milyonerle yüz yüze geldiler. Dostça,

«Benimle birlikte gelir misin,» dedi.

«Nereye?»

«Okulu asmak istiyorum bugün.»

«Sebep?»

«Sonra anlatırım.»

«Bisikleti alayım mı, dursun mu?»

«Al istersen.»

Serseri milyoner bisikletin kilidini açtı. Yanyana büyük kapıdan çıktılar. Yolda Suat,

«Öfkeden kendi kendimi yiyorum,» dedi. «Bütün gece gözüme uyku girmedi. Hıncımı almazsam öfkem kaabil değil yatışmaz, rahat edemem. Bana bir akıl öğret!»

Serseri milyonerin ekmeğine yağ sürülmüştü. Suat'ı Yumruk Niyazi'nin barına götürdü. Suat kapıda durdu:

«Ne o?»

«Bir masaya geçer rahat rahat konuşuruz. Sabah sabah barda kimseler olmaz. Sonra, Niyazi âbi şeker gibi adam. Bana karşı eyvallahı var. Barın sermayesini veren dayım...»

Girdiler.

İki garson ortalığı süpürüyordu. İskemleler masaların üzerine bindirilmiş, masalar da kenara çekilmiş, temizlik yapılıyordu. Garsonlar serseri milyoneri görünce işi bıraktılar,

«Buyurun Ahmet Bey..»

Elleri arkasında sordu:

«Yumruk nerede?»

«Akşam çok geç gittiydi, gelmedi henüz.»

«Bize Yumruğun odasını açın, hafif tertip bir şeyler de hazırlayın.»

«Başüstüne. Ne emredersiniz?»

Suat'a döndü:

«Ne içelim?»

Suat şaştı:

«İçmek mi? Deli mi oldun yahu?»

«Çocukluğu bırak. Mühim meseler içmeden hallolunmaz! (Garsonlara döndü) Küçük bir rakı!

Suat tereddüt içindeydi.

Yumruğun odasına girdiler, iskemleleri çekip masaya karşılıklı oturdular.

Sormuyordu. Suat'ın niçin canının sıkkın olması lâzım geldiğini bildiği halde sormuyor, mahsustan o dallara basmıyordu. İstiyordu ki o açsın!

Garsonlar soğuk mezelerle hemencecik sofrayı hazırladılar. Serseri milyoner bu işlerde hayli pişti-ğini göstermek istercesine kolları çemirlemişti. Altınbaş rakısının dibine yumruğuyla vurarak tıpayı çıkardı, kadehlere yarı bellerine kadar koydu, üzerlerine su kattı, kadehini kaldırdı:

«Haydi göçelim!»

«Göçelim mi? O da nesi?»

«Rakıya başlarken böyle denir. Şerefe!»

Kadehi bir nefeste dikti, soğuk bir parça söğüşeti ağzına attı.

Suat, elinde kadeh, tereddüt içindeydi.

«Ne duruyorsun, asılsana!»

«Hayatımda ağzıma koymadımdı..»

«Hiçbir zaman koymamak için sebep mi?»

«Değil ama...»

«Hele hele... İlk yudumdan sonra şerbet gibi gelecek. Bunu içmeden ne hovardalık olur, ne de erkeklik. Dayan!»

İlk yudum Suat'ı allak bullak etti. İkinci, sonra üçüncü yudumlara Yumruk Niyazi geldiği zaman zarif Altınbaş şişesi yarıya inmişti.

Yumruk kapıda durdu:

«Oh oh oh... Şeytanın gür olsun!»

Serseri milyoner masadan fırladı, Niyazi'nin boynuna sarıldı, yanaklarını öpmeğe başladı:

«Eyvallah Niyazi âbi... Sen kimin âbisisin be! Bak, Suat. Sınıf arkadaşım. Şu avukat var ya, bizim fabrikanın avukatı...»

Niyazi bir anda her şeyi anladığı halde anlamamış davrandı:

«Nâfiz Bey mi?»

«Tamam. Onun kızıyla geziyor!»

«Ooo... Çok iyi!»

Suat'la el sıkıştı. Sonra bir iskemle çekip masaya geçti. Dereden tepeden konuşmaya başladılar. Ne serseri milyoner, ne de Niyazi «O mesele»ye dair tek şey sormuyorlardı.

Suat'ın bembeyaz yanakları al al olmuş, büsbütün güzelleşmişti. Tatlı mavi gözleriyse içlerinden alev almış gibi pırıl pırıl. Babasından, kardeşlerinden, amcasından, yengesinden, Zerrin'den, liseyi bitirdikten sonraki tasavvurlarından **uzun uzun** bahsetti. Sonunda:

«Lâkin bırak,» dedi. «Olmuyor. Öyle içerliyorum ki.»

İskemlesinde sarsıldı, masaya tutundu. Masaya tutununca sarsılan masadaki rakı şişesi devrildi.

Kaldırdılar.

Niyazi delikanlının iyice sarhoş olduğunu anlamıştı. Bu kadarı yeterdi. Fazlası cıvıklaştırır, hiç bir şey konuşamazlardı. Garsonlara işaret etti, masa olduğu gibi kaldırıldı. Yeni masa, koca bir tabakta bol meyvayla beraber, barın en güzel kızlarından Suzan da geldi. Zarif tayyörü içinde son derece nefisti. Niyazi'den avans istiyecekti.

İçerdekilere süzgün süzgün baktıktan sonra. Niyazi'ye,

«Biraz gelir misiniz patron?» dedi.

Niyazi fırladı.

Suat'ın gözü Suzan'ın çıktığı kapıya takılı kalmıştı.

«Ne karı be!» diye mırıldandı.

Taşı gediğine koymanın tam sırasıydı:

«Seninkinden de mi güzel?»

Suat birden Nilüfer'i, sonra da babasını hatırladı. Yüzü gerildi, morardı.

«O Nâfiz Beyin alacağı olsun!»

«Niye?»

Meseleyi bir çırpıda anlattı. Sonunda,

«O istediği kadar amcama şikâyet etsin beni,» dedi. «Geceleri bahçesine girip kızını kollarımın arasına almama mâni olamaz!»

Serseri milyoner yeni, yepyeni bir şey öğrenmiş, beyninden vurulmuşa dönmüştü.

«Kollarının arasına mı? Oldu mu bu şimdiye kadar?»

«Elbette oldu. Bundan sonra da her gün olacak!»

«Birşey yaptın mı kıza?»

«İstesem yaparım!»

Sözleri inandırıcıydı. Serseri milyoner öfkeden kuduruyordu.

Suat'sa coşmuştu:

«Kafamı kızdırırsa, kızı peşime takar, okulu filân boş verip basar giderim İstanbul'a. Genç adamım. Bir iş bulur çalışırım. İki gönül bir olduktan sonra...»

Yumruk Niyazi'nin farkında değillerdi. İçeri girmiş, bir kenarda dinliyordu. Serseri milyonerin fenalaşmakta olduğuna dikkat ederek yanına yaklaştı, kolundan tuttu. Kaldırdı. Birlikte dışarı çıktılar. Serseri milyoner hırsından ağlamaya başlamıştı.

Niyazi,

«Çocukluğu bırak,» dedi.

Delikanlının kulağına söz girmiyordu:

«Hayır. Gidip Nâfiz Beye her şeyi anlatacağım. Kızı kaçıracak yahu! Nilüfer'i.. O kaçar giderse, anam avradım olsun kendimi öldürürüm!»

«Deli. Nereye gidermiş? Hiç kimse götüremez onu. Korkma. Yol yoluyla, orman baltayla oğlum. Bana cevap ver şimdi: Bu kızı seviyor musun sâhiden?»

Serseri milyoner hayretle baktı:

«Bu da lâf mı Niyazi âbi? Sevmek değil tapıyorum be!»

«Güzel!. Taptığın o kız senin olacak!»

«Nasıl?»

— Nasılına karışma, bana bırak. Ben yapacağımı biliyorum. Göreceksin, eğer tereyağından kıl çeker gibi işi halletmezsem yuh benim ervahıma! Gel seni yatırayım!»

Serseri milyoneri arka odalardan birisine götürüp yatırdı.

«Suat beni sorarsa ya?»

«İdare ederim ben, aldırma...»

Suat'ın yanına döndü. O da fenalaşmıştı. Başını, masaya çaprazladığı kollarına dayamıştı.

Niyazi,

«Kediler sizi,» dedi. «Kedi sirke içer mi? İkişer kadehle ne hale geldiniz!»

Suat doğruldu. Akları kıpkırmızı gözlerle baktı:

«Ahmet nerede?»

«Nerede olacak, sızdı. Yatıyor!»

Ayağa kalktı:

«Ben de gideyim öyleyse..»

«Sen bilirsin.»

Suat yalpalıyarak çıktı.

Nâfiz Bey odasında düşünceli düşünceli dolaşıyordu. Günlerdenberi fena halde bozulmuştu. Şu fabrikaya nereden de gelmişti! Eski hayatı bin kat iyiydi. Şimdi köylülerin çirkin küfürleri, sert bakışlarına katlanmak gerekiyordu. Toprak davaları da gittikçe arap saçına dönüyor, dosyalar kabarıyordu. Köylüyle uğraşmak amma da zor işti. Oysa ki, memlekette kanun vardı. Bütün vatandaşlar bu kanunlara harfi harfine riayet etseler, herkes hakkına razı olsa, fenalıklar kalkardı.

Yarın gece (C...) ilçesine gitmesi lâzımdı. Aşağı tarlaların duruşması vardı. Bu ilçe, dik yamaçlı.

korkunç dağların arasında, küçücük bir yerdi. Süleyman Beyin köylüler tarafından işgal edilmiş tarlaları, bu ilçeye bağlı olduğundan, muhakeme burada görülüyordu. Yol, baş döndürücü uçurumların kenarından geçiyordu. Bâzan o kadar darlaşıyordu ki, taksinin tekerlekleri ancak sığıyordu. Hafif bir kayma, yahut küçücük bir direksiyon kaçırışı...

Kapı vuruldu.

«Gel!»

Postacı bir mektup getirdi. Nâfiz Bey zarfı evirdi, çevirdi. Akşam hayli indiği için okuyamadı. Elektriği yaktı. Pulun üzerindeki damgayı okudu: Dahiliydi. Birden heyecanlandı. Heyecanlanacak birşey yoktu belki. Ama heyecanlanmıştı işte. Dahilî mektuptan ürktü. İçinde fena havadisler olabileceğini tahmin ediyordu.

Zarfı yırttı, okumaya başladı:

Çok muhterem Nâfiz Beyefendi:

Zâtıâliniz bendenizi tanımazsınız. Fakat ben zâtıâlinizi tanır, nâmus ve iffet sahibi bir insan olduğunuzdan hürmet ederim. Yâni gıyabî hürmetkârlarınızdan birisiyim.

Bu cümleden olmak üzere, böyle nâmuslu bir insana karşı hizmet etmeyi vazife bilirim. Beyefendi, siz işiniz, gücünüzle meşgulken, etrafınızda dolaşan müthiş bir tehlikeden elbette haberdar olamazdınız. Amma bu gıyabî dost, sizi, sizin, aile ve nâmusunuzu adım adım takip ediyor.»

Nâfiz Beyin heyecanı çarpıntı halini almıştı. Gözleri kararmaya başladı. Ne vardı? Ne oluyordu yarabbi, hey sen bilirsin Allahım... Hiç mi rahatlık yoktu?

Mektubu tekrardan okumaya başladı.

«... Bu tehlike, kısaca şudur:

Kerimeniz Nilüfer Hanım, erkek lisesi öğrencilerinden, dahiliye mütehassısı Ali Beyin yeğeni Suat'ı çılgın gibi sevmektedir. O kadar ki, Suat öl dese ölmeye hazırdır. Kızınızın gözünde ne ana, ne baba, ne de herhangi bir hâil vardır. Onun bir işareti üzerine takılıp gidecek, sonu belirsiz, karanlık istikbâllere koşarak gidecektir. Sizin bu münasebetten

haberdar olduğunuzu, mâni olmak istediğinizi, herşeyi gayet iyi biliyorum. Fakat mâni olamadınız, olamıyacaksınız, olmanıza ihtimal yoktur. Kızınız, Suat'ın esiri aşkıdır. Suat onu âdeta büyülemiştir. Kuvvetli, çok kuvvetli bir müdahale belki de faydalı olur.

Son söz: Suat, ya bu gece ya da yarın gece evinizin bahçesine bizzat gelecek, kibritle parola vermek suretiyle kızınızı bahçeye çıkaracak ve belki peşine takıp kaçıracaktır. Nereye mi? Orasını bilmem. Fakat, alıp kaçıracağı vâkıadır. Esasen bu telâkkiler yeni değildir, devam edegelmektedir.....»

Mektup bu tempoyla uzayıp gidiyordu.

Nâfiz Bey buz kesilmişti. Her tarafı titriyordu. Mektup elinden düştü. Kendini koltuğa bırakarak, donmuş, sâbit gözlerle karşı duvara bakmaya, israrla bakmaya başladı. Demek... Düşünemiyordu, muhakemesi işlemiyordu. Bakıyor, sadece bakıyor, bir ölünün hareketsiz, sâbit nazarlarıyla bakıyordu. Ne yapması lâzım geldiğinin de farkında değildi. Yalnız bir acı, yüreğinde derin bir acı, o kadar. Sızlıyordu, içi sızlıyordu. Gittikçe acıyan bir sızıyla acıyordu içi. Yavrusu, Nilüfer'i, serde çiçek yetiştirir gibi yetiştirdiği Nilüfer'i... Ağlıyamıyordu da. Gırtlağına sert birşey takılmış gibiydi. Hızla akşam olmaya başlamıştı. Ne de çabuk? Hiçbir zaman bu kadar çabuk akşam olduğunu bilmiyordu. Bugün başka, çok başka bir akşam olmaktaydı. Akşam, kara, kapkara bir sis, kesif bir bulut halinde, sağ taraftan geliyor, elektrik körleniyordu. Kalkmak istedi olmadı, akşam daha çabuk geldi. Elini kaldırmak istedi, kaldıramadı. Hareket? O da yok Birdenbire kendinden geçti, koltuğa yığıldı.

Süleyman Bey evine gitmek üzere odasına çıkmıştır. Odacının uzattığı şapkasını aldı. Bu sırada gözleri Nâfiz Beyin aydınlık pencerelerine ilişti.

«Nâfiz Bey hâlâ gitmedi mi?»

Odacı,

«Gitmedi beyim» dedi

«Tuhaf. Bu vakte kalmazdı. Git bak bakayım!»

• Odacı emre uyarak, koştu. kapıyı vurdu, bekledi. Cevap alamadı. Tekrar vurup gene cevap alamayınca, kapıyı açtı. Nâfiz Bey koltuktan yere kaymış, ölü gibi yatıyordu!

Müthiş bir çığlıkla Süleyman Bey koştu.

Süleyman Bey bir fevkalâdelik olduğunu anlamıştı. Odacının vereceği izahatı dinlemeye lüzum görmeden koştu. Kapıya gelip de içerdeki manzarayı görünce, şaşırdı.

«Polis, polis!» diye kekeledi.

Az sonra Nâfiz Beyin kapı önü, fabrika ustaları, bir kısım işçiler, memurlar ve kontrolörlerle dolmuştu. Fabrika hukuk müşavirinin bir cinayete kurban gitmesi ihtimalinden korkuluyordu.

Süleyman Bey,

«Polis geliinceye kadar kimse içeri girmesin,» dedi.

Oda sıkı bir kordon altına alındı.

Hükûmet doktoru ve savcı geldiler. Nâfiz Beyi gördüler. Hükûmet doktoru çabucak muayene edip doğruldu:

«Sadece bayılmış,» dedi.

Birden gözlerine masanın altındaki mektup ilişti. Savcı mektubu aldı, bir hamlede okudu. Doktora baktı. Doktor da okumuştu. Bakiştılar.

«Anlaşılıyor,» dedi doktor «fartı teessür...»

Doktor, fabrika eczanesinden bâzı ilâçlar getirtip Nâfiz Beyi ayılttı. Ayılan Nâfiz Bey, odaya, odadakilere şaşkın şaşkın baktı peşin. Sonra birden herşeyi hatırlayarak, tekrar kendinden geçti.

Serseri milyoner, kapıda, dayısının yanıbaşındaydı.

«Zavallı adam,» dedi. «Nolmuş dayı?»

«Bilmem. İşin içinde birşeyler var amma...»

«O mektup ne mektubu acaba?»

«Kimbilir. Öğreniriz şimdi...»

Nâfiz Bey ikinci defa ayılınca bir ağıttır tutturdu. Hıçkıra hıçkıra, gözlerinden yağmur gibi döke döke ağlıyordu. İtidalini kaybetmişti.

Serseri milyoner sevincinden neredeyse hava-

ya uçacaktı. Yumruk Niyazi'nin kurduğu plânlar tahakkuk edecekti. Birkaç dakika içinde neler olmamıştı. Kendi kendine:

«Vay hergele vay!» diye mırıldandı. «Bu herifte iş var. Dayım ölüp mal mülk bana kaldıktan sonra bile bu herifi bırakmamalı. Cin gibi be...»

Süleyman Bey:

«İhbar mektubunu yazan kim, biliyor musunuz?» diye sordu.

Nâfiz Bey,

«Biliyorum, dedi. Bir dostmuş, ama nasıl dost?»

«Dost olduğu muhakkak. Dost olmasa... Bak neler yazmış.»

«İsmini niye saklıyor?»

«Adının karışmasını istemiyor herhalde..»

«Herhalde.....»

Nâfiz Bey kendine gelmişti. Artık ağlamıyordu.

«Evet evet,» dedi. «Bu pis iş temizlensin artık. Yalnız, Leman'ın haberi olmasın bâri...»

Hep birlikte çıktılar.

Brik hazırdı.

Süleyman Bey otomobiliyle gideceği için, Nâfiz Bey briğe atladı.

Yolda Ali sordu:

«Ne oldu size beyefendi?»

«Hiç,» dedi. «Hafif bir bayğınlık... Tansiyon düşüklüğü olacak.»

«Herkes diyor ki, bir mektup almışsınız da...»

Nâfiz Bey sinirlendi:

«Ne mektubu? Herkesin değil, benim sözüme inanmakla mükellefsin! Evde gevezelik edip de Gülpembe'ye filân bundan bahsetme.»

«Etmem beyim.»

«Yarın değil öbürgün gene gideceğiz o Allahın gazabı yere...»

«(C...) kazasına!»

Ali'nin aklından heybetli dağlar, baş döndürücü uçurumlar geçti. Korkuyordu. Taksinin uçuruma kayıvermesinden korkuyordu. Eskiden ne iyiy-

di! Yalnız briği koşar, beyi yazıhaneye, yazıhaneden Adliyeye, Adliyeden de eve getirir. Beygiri söker, tımar eder, sonra da karısının yanına gelirdi. Akşamları oooh... Mahalle kahvesinde arkadaşlarıyla altı koltu iskambil veya konçine oynardı.

Kamçısını bir az da hırsla şaklattı.

Gece yarısıydı.

Avukat Nâfiz Bey karyolasında sırtüstü yatıyor, ama uyumuyordu. Gözlerini karanlık tavana dikmiş düşünüyor, büyük bir huzursuzlukla, sadece düşünüyordu: Mektupta bahsedilen şeyler inşallah gerçekleşmez, onu hiç arzu etmediği, şiddetle kaçındığı şeylerin kucağına atmazdı. Bu takdirde ne yapacağını bilmiyordu. Ya büyük, çok büyük bir rezaletle karşılaşırsa? Ya, mektupta sözü edilen şeyler gerçek çıkar da, rezil rüsva olurlarsa?

Yanı başında karısı bir yandan bir yana döndü.

Nâfiz Bey farkında bile olmadı. Korkunç, iğneleyici dedikoduların kucağında kıvranmaktansa, basıp İstanbul'a gitmeyi tasarladı. Ama bu da hemen mümkün değildi. Fabrikatör Süleyman Beyin Umumî vekili sıfatıyle açtığı seksen küsur dava, kendini bekliyordu .Bu davaların neticelenmesi ise yıllar yıllara bağlıydı.

İçini çekti. «İnşallah mektup yalan söylüyordur. Hiç bir şey yoktu. Huzurumuzu kaçırmak için tertiplenmiş bir.....»

Düşüncelerinin şeridi koptu.

Leman Hanım yanından ihtiyatla kalkmıştı. Elektriği filân yakmadan, tayyörünü sırtına aldı, ayaklarının uçlarına basarak kapıya gitti, topuzu usullacık kıvırıp kapıyı açtı, dışarı süzüldü.

Nâfiz Bey bir şeyler sezerek, heyecanlandı. Karısı niçin ihtiyatla hareket etmişti? Helâya gittiyse, niçin elektriği yakmamıştı? Yoksa kendisinden sakladığı bir şey mi vardı? Ne olabilirdi? Onun fevkalâde nâmusundan emindi. Emindi, ama, gizlediği, duyurmaktan çekindiği bir şeyler vardı.

Karyoladan atladı, kapıya usulcacık gitti, kapı aralığından sofaya baktı. Ordaydı karısı, Nilüfer'in

sofa üzerindeki penceresinin önünde, beyaz bir gölge gibi dikilmekteydi.

Niçin? Yoksa onun da mı haberi vardı? Gıyabî dost ona da mektup yollayıp, kendisine bahsettiği şeylerden mi söz açmıştı?

Dışarı kaydı. Çarpan kalbini eliyle bastırarak, karısına yaklaştı! Kadın öyle dalmıştı ki, yanına kadar gelen kocasını hissetmedi bile.

Nâfiz Bey karısının omuzu üzerinden içeriye baktı. Nilüfer, bahçeye bakan pencere önünde dikiliyor, birini bekliyordu âdeta.

Artık şüphesi kalmamıştı. Gıyabî dost karısına da mektup yollamış, Nilüfer'den bahsetmişti. Ve şüphesiz ki, yazdığı şeyler doğruydu. Nilüfer Suat'ı bekliyordu. Kalbinin çarpıntısı büsbütün arttı, gözleri kararadı, ev sallandı âdeta. Bir yere tutunmak için savrulan eli karısına rasladı. Bir elin ânî temasıyle irkilen Leman Hanım, korkuyla döndü. Kocasını yanıbaşında görünce, bir suç üzerinde yakalanmış gibi şaşırdı.

«Ayy... Nâfiz, sen miydin?»

«Evet,» dedi, Nâfiz Bey, «Benim Leman.»

«Yüz numaraya çıkmıştım da...»

«Burada işin ne? Nilüfer pencere önünde kimi bekliyor? Odadan niçin ihtiyatla çıktın? Niçin elektriği yakmadın?»

«Nâfiz!»

«Benden gizlediğin şey nedir?»

Leman Hanım kocasını elinden yatak odasına çekti. Lâmbayı yakmadan, ayak üstü konuşmağa başladılar.

«Senden gizliyecek neyim olabilir?»

«Olamaz mı?»

«Olamaz elbette.»

«Yalan söylüyorsun!»

«Ben mi Nâfiz?»

«Sen, evet.»

«Haksızlık ediyorsun.»

«Birbirimizi aldatmıyalım. Bana gelen mektup sana da geldi, benim bildiklerimi sen de biliyorsun

ve benim sakladığım gibi, sen de benden saklıyorsun!»

Leman Hanım hayretler içindeydi. Ona mektup filân gelmemişti. O sadece merakla kızını kolluyordu. Bir gece bahçeden dönerken yakalamıştı, o kadar.

Karısına mektup gelmediğine kanaat eden Nâfiz Bey, kendisine gelen mektuptan bahsetti.

Leman Hanım fenalaşarak halının üstüne yığıldı.

Nâfiz Bey karyolanın yanındaki komodinin üzerinde duran kolonya şişesini el yordamıyla bulup, karısının yanına geldi. Yüzünü kolonyayla yıkadı, şakaklarını, bileklerini oğmaya başladı.

«Kendine gel,» dedi. «Metin olmağa mecburuz. Çünkü biliyorsun ki...»

Tam bu sırada Nolân acı acı havlamağa başlamıştı. Demek ki bahçeye yabancı biri girmişti. Belki de Suat'tı. Kolonya şişesini, karısını filân bırakıp fırladı. Salon kapısında kızıyla karşılaştı. Babasını hiç beklemediği anda karşısında bulan Nilüfer, donmuştu.

Nâfiz Bey sertçe sordu:

«Nereye gidiyorsun?»

«Hiç beybabacığım... «Helâya gidecektim.»

«Helâ bu tarafta mı?»

Birden haykırışmalar bekçi düdükleri... Nilüfer hafif bir çığlıkla babasının kollarına bıraktı kendini.

Nolân çıldırırcasına havlıyor, ağaçların arasında gölgeler koşuşuyordu. Gülpembe'yle bahçıvan Ali de idare lâmbasiyle, don paça fırlamışlardı. Polisler bekçiler Suat'ı sımsıkı yakalamışlardı. Gülpembe'nin elindeki lâmbanın sarı ışığında kâğıt gibi, bembeyaz yüzüyle dikiliyor, telâş filân göstermiyordu. Herşeyin bittiğine inanıyordu.

Gözlerinin önünden amcası, yengesi, Zerrin, sonra babası, annesi ve kardeşleri geçti. İlle babası... Çatık kaşlarıyla dargın, bakıyor, «tuh sana, di-

yordu. Yazıklar olsun. Ben seni oraya bunun için mi yolladım?»

Gözleri yaşardı.

Polislerden biri sordu:

«Ne geziyordun burada?»

Suat cevap vermedi.

Bir başkası:

«Ne gezecek, hırsızlık için tabiî...» dedi.

Suat'ın kafasında şimşek çaktı: Ne olursa olsun, sevgilisini korumalı, onu dile düşmekten kurtarmalıydı.

«Evet,» dedi. «Hırsızlık için!»

Polislerle bekçilerin arasında bahçeden çıktı. Dünyadan habersiz Ali:

«Zavallı,» deyip mırıldandı. «Hiç de hırsıza benzemiyor.»

.....

Nilüfer bayılıp ayılıyordu. Nâfiz Bey karısını falan unutmuş, telâş içindeydi. Bahçıvan Ali'yi doktora, Gülpembe'yi de karısına koşturmuş, kızının bileklerini, şakaklarını oğuyordu. Ne olursa olsun, herşeye rağmen gene de memnundu. Büyük bir gaileden kurtulmuştu.

Hiç de zannettiği gibi olmadı. Yâni büyük bir gaileden kurtulma yerine, büsbütün büyük bir gailenin içine düşmüştü.

Ertesi gün cürmü meşhut mahkemesinde Suat, Nâfiz Beyin bahçesine kızı için değil, düpedüz hırsızlık kasdıyle girdiğini söylediyse de, amcası müdahale etti. Onun hırsızlık yapacak tıynette bir delikanlı olmadığını, sırf Nâfiz Beyin kızı için bahçeye girdiğini, esasen aylardanberi seviştiklerini ve bu münasebet üzerine ne biliyorsa, Zerrin'den neler işitmişse hepsini saydı döktü. Zaten mahkeme de dinlediği şâhitler ve Suat'ın kılığı kıyafeti dolayısıyle bu kanaata varmıştı: Suat bahçeye kızla buluşmak için girmişti! Gıyabî dosttan gelen mektup her şeyi açıkça anlatıyordu zaten.

Üç gün sonra Suat'ın babası öfkeyle gelmiş, kardeşi doktora bağırıp çağırmıştı. Lâkin doktor Ali Bey:

«Uzatma,» demişti, «nihayet bir aşk macerası. Hangimizin başından geçmedi? Bütün mesele, fiyasko'yla neticelenmesinde. Bunun suçu da bana değil, oğluna ait. Beceriksiz teresin biriymiş...»

Leman Hanım büyüttükçe uzattıkça uzatmıştı. Öyle fenasına gidiyordu ki...

Annesinin hiç de tabiî olmıyan ağlayıp sızlanması karşısında Nilüfer şaşkına dönmüştü. Bunun büyük, çok büyük bir suç olduğuna hükmederek kendi kendini yiyor, hattâ intiharı geçiriyordu aklından. Suat'ı falan düşündüğü yoktu. Düşündüğü yoktu değil, annesinin üzüntüsü karşısında düşünmeğe vakit bulamıyordu. Hepsi her taraftan teselli ediyorlardı. Hele serseri milyonerin annesi... Yanından ayrıldığı yoktu. İki gece ayni odada yattılar. Ama Leman Hanım avunmuyor, teselli bulmuyordu.

Nâfiz Beye gelince, karısı kadar olmamakla beraber, o da sararıp solmuştu. Fabrikadaki odasında, başı yumrukları arasında boyuna düşünüyor, kendi kendini yiyordu. Bir ara, çoluğunu çocuğunu toplayıp memleketi terk etmeyi düşündü. Hattâ bunu Süleyman Beye bile açtı.

Süleyman Bey:

«Hadi hadi,» dedi, «çocukluğu bırak. Koskoca avukatsın. O kadar mühim bir şey mi? Gençlikte hangimizin başından geçmedi? Atla deve değil ya!»

Daha mühimi, fuzulen işgallerle ilgili seksen küsur davaya kim bakacaktı? Memlekette avukat yok değildi ama, Nâfiz Bey kadar dürüstünü bulamıyacağını sanıyordu. Öyle ya, milyonluk davalardı. Muvâzaaya elverişli, dişe dokunur şeyler...

«Büyütüp durma. O kadar mühim değil bu...»

«Değil ha?»

«Değil ya. Ne olmuş? Serserinin biri kendi kendine gelin güvey olmuş ve enselenmiş. Mesele bundan ibaret...»

Bütün bunları bir kenardan sessiz sessiz dinliyen serseri milyoner de aynı kanaattaydı. Kabına sığamıyordu. Sahiden de, serserinin biri kendi kendine gelin güvey olup enselenmişti. Suat'ı «Serseri»

diye düşünmekten hoşlanıyor, «Kılkuyruk, diyordu. Bir emriyle kızı peşine takarmış. Hani? Niye takamadın?

Nâfiz Bey:

«Ben fazla büyütmüyorum,» diyordu, «Refika bilhassa...» Sarardı, soldu, bir şeyler olmasından korkuyorum..

Süleyman Bey:

«Bir şey olmaz evelâllahın izniyle,» dedi. «İstersen...»

Nâfiz Bey'le gözgöze geldiler. Devam etti:

«O evden çıkın!»

«Sonra?»

«Sonrası Allah kerim bire Nâfiz...»

«Evet ama....»

«Bizim köşke gelin. Bomboş yatıp duruyor zâti...»

Hiç de fena olmazdı. Bütün memleketin imrentiyle baktığı, gece gündüz dilinden düşürmediği şâhâne köşke yerleşmek!... Hemen cevap vermedi.

Serseri milyonerinse kalbi çarpıyor, Nâfiz Beyin vereceği cevabı bekliyordu. Uzun bir sessizlik olunca, lâfa karıştı:

«Çok iyi olur vallahi amca...»

Süleyman Bey:

«Tabiî oğlum,» dedi. «İyi olmaz mı? Fabrikanın kamyonu gelsin eşyalarınızı yüklesin, bir seferde...»

Nâfiz Bey:

«Refika'yla konuşalım da,» dedi.

«İyi ya, konuşalım.»

Bu evden bıkmıştı zaten. Hâlâ zaman zaman kaynanasını hatırlatan neler yoktu? Bu son hâdiseyse tuz biber ekmişti.

Bir sabah fabrikanın kamyonu eşyaları yükledi, Süleyman Beyin köşkünün yolunu tuttu.

13

Köşkün asfalt caddeye bakan orta kat daire-

lerinden en şâhanesine yerleştiler. Gülpembe ile kocası da birlikte gelmişler. Süleyman Bey köşkünün hizmetçileri arasına katılmışlardı. Gülpembe'nin etekleri zil çalıyor, bütün gününü, serseri milyonerin annesiyle, Leman Hanımın yanında geçiriyordu.

Leman Hanımın hali hal değildi. Birden on yaş ihtiyarlamış gibiydi. Gözlerinin etrafında mor halkalar peydahlanmış, gözleri gölgelenmişti. Yalnız bırakılmamasına rağmen, zaman zaman dalıyor, bazan saatlerce hiç konuşmadan öylece kalıyordu. Nâfiz Bey sevgili karısının bu halini hiç beğenmiyordu. O da haraptı, o da yorgundu. Onun da ihtimama ihtiyacı vardı. Ama, karısının bu hali yüzünden her şeyi unutmuştu. Kendini ihmal ediyordu. Zâten başka türlü de hareket edecek halde değildi. Her gün bir yenisi açılan seksen küsûr davanın peşinde, haftada hiç değilse dört, beş gün, muhakemelerin görüldüğü kasabaya gidiyor, bitmez tükenmez dilekçeler yazıp, şâhit bulma işi ile uğraşıyor, duruşmalara girip çıkıyor, başını kaşımağa vakit bulamıyordu.

Bu davalar rüyalarına girmeğe başlamıştı. Çoğu geceler ter içinde uyanıyor, gördüğü rüyanın heyecanından kurtulamıyordu.

Fabrikadaki yazıhanesine çokluk gitmiyor, evinde çalışıyordu. Yazıhaneyi eve taşımıştı. Günün birinde şu duruşma işini de hallederse, muhakemelerin görüldüğü kasabaya gitmiyecekti. Meselâ, yeni mezun olmuş, genç avukatlardan birisiyle anlaşacak duruşmalara onu gönderip, kendisi geriden işi idare edecekti.

Nilüfer için pek bir endişesi yoktu. Görünüşte kız, Suat'ı unutmuşa benziyordu. Köşkün bahçesinde, yemiş ağaçlarının koyu gölgesi altında Süleyman Beyin yeğeniyle dolaşıyor, kitap okuyor, uyuyor, semiriyordu.

Gerçekten de semirmeğe başlamıştı Nilüfer. Okulu filân bırakmış, bol bol roman okuyor, yiyor, içiyor, «Bir serserinin tecavüzüne uğrayacakken kurtarılmış olmayı!» kabullenmiş görünüyordu. An-

nesi de dahil, Süleyman bey, serseri milyoner, serseri milyonerin annesi, Gülpembe, bahçıvan Ali, herkes böyle söylüyordu: Kendi kendine gelin güvey olan bir serseri bir gece evin bahçesine girerken bekçiler tarafından görülmüş ve enselenmiştir. Mesele bundan ibaretti...

Nilüfer de buna inanmış görünerek, bilhassa ansını üzmemek yolunu tutmakla beraber, asıl güttüğü maksat başkaydı. Babası: «Bu yıl mektep kalsın kızım, demişti. Gelecek yıl inşallah İstanbul'a nakledeceğiz. Yahut da seni Dam dö Siyon'a yatılı veririm, biter gider!»

İşte bu gelecek seneyi beklemekteydi. Her ne pahasına olursa olsun İstanbul'a gitmeli, orada Suat'ı bulmalıydı. Bulacağına emindi. Çünkü Suat: «Orda dayılarım var. Bana istediğimden âlâ iş temin ederler...» demişti. Son günlerde o da okula devam edemiyordu. İhtimal İstanbul'a, dayılarının yanına gider, bir iş bulup çalışırdı. Yoksa onun aydınlık, pırıl pırıl mavi gözleri, sarı saçları, uzun boyu, kuvvetli kollarının çekiciliğinden kurtulmuş, onu unutmuş değildi. Unutmasına imkân yoktu. Suat içine yer etmişti. Boylu boyunca uzanmış, gönlünü kuvvetli elleriyle sımsıkı yakalamıştı. Hele mahkemede, amcasının boyun damarını şişire şişire ağız dolusu ithamlar savurmasına karşılık, ayağa erkekçe kalkıp: «Hayır, amcam yalan söylüyor. Benim Nilüfer'le hiçbir münasebetim yok. Bahçeye sırf hırsızlık için girmiştim.» deyişindeki mertliği unutamıyor. Suat'ın hayâlinden sıkılıyordu. İlk günler Suat hayâlinde canlanır: Gördün ya Nilüfer senin için fedakârlığa girdim. Ama sen? Sen kılını bile kıpırdatmadın?» demek istiyerek bakardı. Bu bakışlardan, çok sevdiği, çıldırdığı Suat'ın bu haklı bakışlarından kahrolur, yerlere geçerdi. Kendini tutamaz, başlardı hıçkırmağa. Babası, yahut annesi görmesin diye de lâmbayı söndürür, pencere önünde saatlerce ağlardı.

Suat'ın büyük fedakârlığına karşılık kendisi gerçekten de kılını kıpırdatmamıştı. Hani, uğruna ölebilirdi? Bir işaretiyle her türlü fedakârlığa hazırdı

hani? Nerede? Lâfta kalmıştı hepsi. Delikanlıya ettiği yeminler, verdiği sözler, göz yaşları herşey, herşey lâfta kalmıştı. Acaba Suat ne düşünüyordu? Vefâsız mı diyordu? Kalleş mi diyordu? Boşuna yandığını mı sanıyordu? Herhalde. Başka türlü düşünülemezdi ki. Kim olsa böyle düşünürdü. Ama, hele şu sıkıcı aylar geçsin, İstanbul'a kapağı atsın... Biliyordu yapacağını!

Ve hayâller hayâllerin peşi sıra başlıyordu akmaya:

Bir gün İstanbul'da bir sinemada, yahut tramvay veya vapurda rastlıyordu. Suat'a Suat iri mavi gözleriyle şaşırıyor, «Sen? diyordu, sen ha?»

O, evet o... Başlıyordu hıçkırarak her şeyi anlatmaya:

«Suat, diyordu, Suatcığım. Senin için, seni arayıp bulmak, boynuna sarılmak, emrinde olduğumu söylemek için geldim. Senin olmak için geldim: Biliyorum benim için fena şeyler düşündün. Haklıydın belki. Ama görüyorsun ki, karşındayım. Bir işaretini bekliyorum. Sen hayatımın biricik varlığısın. Senden başka hiç kimseyi tanımadım, tanımak istemiyorum...»

Suat herhalde inanırdı. İnanırdı, muhakkak inanırdı. Buna zerrece şüphesi yoktu. Ondan sonra kolkola, belki de bir vapura atlayıp Boğaza açılırlar insanlardan, insanların kıskanç bakışlarından uzak bir köşede rahat rahat sevişirlerdi.

Sonra ne olurdu? Ne olmazdı ki... Küçücük, şipşirin bir evleri olurdu. Suat sabahları işine gider, kendisi de zarif mutfağında, evinin öğle yemeğini hazırlardı.

Boyalı dudakları, manikürlü tırnakları, zarif elleriyle, bir aşk türküsünü mırıldanarak Suat'ın yemeğini pişirmek!

Sonra öğle olurdu. Yemek pişmiş, hazırdır. Suat bir demet taze çiçekle gelir. Koşar kapıyı açar, kocasıyla çılgınlar gibi kucaklaşır, ayaküstü öpüşürler, öpüşürler.

Nilüfer'de bu türlü hayâller, tekmil günlerini almağa başladı. Köşke geleli beri Nilüfer'in etrafın-

da pervâne kesilen serseri milyonerse, hayatının en mesut günlerini yaşamaktaydı. Onun, köşke bu kadar bağlandığı görülmemişti. Etekleri zil çalarak, merdivenler inip, merdivenler çıkıyor, Nilüfer'i eğlendirmek, dikkatini çekip gözüne girmek için neler icat etmiyordu!

Her gün tıraş, her gün briyantinle uzun uzun oğulup taranan pırıl pırıl saçlar, hayat ve canlılık taşan gözler, kıpkırmızı yanaklar... Bu hal ne annesinin, ne de dayısının gözünden kaçmıyordu. Şöyle konuşuyordu kızkardeşiyle:

«Hani Nilüfer de Nilüfer ha bacı!»

«Ne diyorsun âbi...»

«Oğlun ondan iyisini alacak değil ya!»

Kadın, gülümsiyerek susuyor, razı görünüyordu. Oğluna Nilüfer'i alırsa, kız koca köşkü çeker çevirir, düzene sokardı. Kendileri basit insanlardı. Köşkün üst katına tepili eşyaların dilinden anlamıyorlardı. Kız onları düzene sokar, yerli yerine yerleştirirdi. Yalnız bu kadar mı? Ne münasebet? Allah için güzel kızdı. Böyle bir geline kaynana olmak, onu peşine takıp hemşerilerine gezmeğe gitmek.

Bir gün gene gününü Nilüfer'le bahçede, ağaçların altında gezip kızı güldürmek, eğlendirmekle geçiren serseri milyoner, kızı yolcu edip kendi kısımlarına geçtiği zaman, annesiyle dayısını sofra başında buldu. İkisinin de gözlerinin içi gülüyordu.

Serseri milyoner pirelenerek:

«Ne o?» dedi. «Ne gülüyorsunuz?»

Dayısı, kızkardeşine baktı:

«Cevap ver!»

Omuz silken kadın:

«Sen dayısın,» dedi. «Sen cevap ver...»

Serseri milyoner meraktan çatlıyacaktı. Verilecek cevap neydi?

Dayısı şöyle başladı:

«Seni Yumruk soruyor...»

Serseri milyoner birden Yumruk Niyazi'yi ve barını hatırladı. Kaç vakittir unutmuştu.

«Ne diyor?»

«Bu kadar dosttuk, aramızdan kara kedi mi geçti» diyor.

Serseri milyoner cevap vermedi. Bu sorudaki serzenişi sezmişti. Yanakları al al, dayısına baktı, güldü.

Annesi,

«Sen ne cevap verdin?» dedi.

«Ne diyeceğim, Nâfiz Beyin kızı rahat bırakmıyor ki çocuğu dedim..»

Serseri milyoner büyük bir yılışıklılıkla,

«İyi demişsin» cevabını verdi «O beni değil, ben onu rahat bırakmıyorum...»

Annesi arkasını sıvazladı:

«Aferin oğluma benim, arslan oğlum.. Canın sağ olsun.Sen istedikten sonra... Hızır ayağımıza da gelmiş... Öyle değil mi ama ağa?»

Süleyman Bey başını salladı.

O günden sonra serseri milyonerin Nilüfer'e düşkünlüğü arttı. Ona karısı nazariyle bakıyor, yanından bir dakika ayrılmıyordu.

Nilüferse bütün bunların farkındaydı ama aldırış ettiği yoktu. Suat'la öylesine doluydu ki, bir değil beş, on, yirmi serseri milyoner vızgelirdi. Vakit geçiriyordu, ne olursa olsun şu birkaç ayı geçirip, İstanbula gitmeyi, orda ne yapıp yapıp Suat'ı bulmayı düşünüyordu. Zâten birkaç ayı geçirivermek için de serseri milyonerden daha canlı eğlence olmazdı. Bir defa aptaldı. Hislerini olanca çıplaklığıyla meydana koyuveriyor, dünya sanki kendi arzuları ve dayısının milyonlarının emrindeymiş gibi düşünüyordu. O gece dayısıyla annesinin imaları bile söyleyivermişti. Nilüfer sinirlenmiş, kaşlarını çatarak: «Aaa.. demişti. Siz amma da cüretkârsınız.»

Serseri milyoner şaşırmış, renkten renge girmişti. Onu daha fazla mahçup durumda bırakmak için, lâf olsun diye, dalında fevkalâde olgun bir kayısıyı göstermişti. Serseri milyoner, kız onu beğendi diye, ağaca tırmanmağa başlamış, pantolonunun dizini yırtmıştı.

Nilüferin azat kabul etmez bir kölesi olmuştu

sankî. Kızın en küçük arzularını bile gözünden okumağa çalışıyor, onu memnun etmek için kabiliyetinin üstüne çıkıyordu.

Bütün bunlar ne Leman Hanımın, ne de Nâfiz Beyin gözünden kaçmıyordu. Hattâ Nâfiz Bey bir gün,

«Ne dersin karıcığım» dedi, «günün birinde hayâllerimize sünger çekmek icap edecek mi?

Leman Hanım sadece omuz silkmişti.

«Alnında ne yazılıysa...»

Ve hemen dalıvermişti. Elinde değildi. Can sıkıntısına benziyen bir haldi bu. Bir sönüklük, bir neşesizlik, bir boşalmışlık, yahut da, uzun yolculuklardan sonra gelen dehşetli bir yorgunluk, bir halsizlikti. Uzun uzun dalıp gidiyordu, böylece yapayalnız kalmak istiyordu. Bıraksalar günler, belki de haftalarca böylece kalır, batan bir güneş hüznüyle, gözleri bir noktaya dikili, dünyayı unutturdu.

Ağlamak geliyordu içinden. Ağlamak, kana kana, hıçkıra hıçkıra ağlamak, sonra gene ağlamak.

Ama yalnız bırakılmıyordu. Ne Gülpembe, ne de serseri milyonerin annesi, bütün gün, bir dakika bile yalnız bırakmıyorlar, oyalayıp avutmak için, ellerinden geleni geri koymuyorlardı. Hele Gülpembe... Bildiği, yahut uydurduğu ne masallar, ne hikâyeler anlatmıyordu. En nekrelilerine bile pek şöyle bir gülümseyen Leman Hanım, sonra hemen ciddileşerek durgunlaşıyor, hiçbir zaman kurtulamıyacak gibi görünen hüzün uçurumuna yuvarlanıp gidiyordu.

14

Aylar geçti.

Hiç hesapta olmıyan, hatır ve hayâle gelmiyen müthiş bir felaket, arkasından ikincisi, Süleyman Bey köşkünü allak bullak etti:

Avukat Nâfiz Bey bir tahliye dâvasının müdafaasını yapıp mahkemeden çıkarken, bir kurşunla öldürüldü. Bunu haber alan Leman Hanımsa, müthiş

bir çığlıktan sonra aklını oynattı. Nilüfer bayıldı...

Bütün bunlar bir gün ve bir an içinde oluverdi. Nilüfer'in hayat yolu gene o anla birlikte değişti. Artık babasından öksüz, anadan yetimdi. Annesi ölmemişti ama, akıl hastahanesinde ömrünü tamamlamaya mahkûm bir anneydi, yarı ölmüş sayılabilirdi.

Nilüfer ağladı, günler, haftalarca ağladı. Gözleri yumruk yumruk şişti. Sarardı, soldu, bir deri bir kemik kaldı. Ama o kadar. Ne ölen babası dirildi, ne de aklını oynatan annesi iyi olup hastahaneden çıktı. Artık yapayalnızdı dünyada. Ne tarafa dönse babası, yahut annesinin hâtırasıyla karşılaşıyor, içi kabarıyordu. Ne Süleyman Bey, hele ne serseri milyonerle annesi yahut Gülpembenin tesellileri para etmiyordu. Zaman zaman annesinin sandığı başına geçiyor, elbiselerini çıkarıp yere yayıyor, onları alıp kokluyor, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Ya babasının öteberileri? Onları da öyle.

Kızın bu hali, serseri milyoner başta olmak üzere, köşkü çok müteessir ediyordu. Hele Süleyman Bey... Kendi işi, kendi tarlaları uğrunda ölen umumî vekilinin biricik kızına öyle candan bir ilgiyle bağlanmıştı ki...

Bir gün,

«Yavrum» dedi, «evlâdım. Sen bana babandan biricik yâdigârsın. Bundan sonra baban benim. Senin her şeyinle meşgul olmak bana düşer. Söyle bakayım, istikbal hakkındaki fikirlerin ne? Bâdema ne yapmak niyetindesin?»

Nilüfer'in hiçbir fikri yoktu. Hâl ve istikbal mefhumlarını kaybetmişti. İmkân olsa, «Beni yalnız bırakın. Babamın, annemin hâtıraları arasında ömrümün sonuna kadar ağlayayım!..» derdi. Diyemedi. Boynunu büktü, teşekkür etti.

Suat bile silinmişti. Birbiri peşisıra vuran bu ikiz felâketin üzerinden aylar geçtikten sonra bile, Nilüfer Suadı düşünmeğe vakit bulamadı. Acındırıcı bir sâkinlikle, bükük boynu, yaşlı gözleri, dalıyor, saatlarca dalıp gidiyordu. Babasının kurşunlanmış cesedi, annesinin acı çığlığı, yuvalarından fırlıyan korkunç gözlerini unutamıyordu. İlle o gözler! Na-

sıl da çirkinleşivermişti güzel annesi! Demek ki, diyordu kendi kendine, bu yalancı dünyada hiçbir şeyin değeri yok. İnsan hiçbir şeye bel bağlamamalı. Herşey hiç hesapta olmayan uğursuz bir tesadüfle hiç ümit edilmeyen bir şekilde değişiveriyor...

Aylar geçtiği halde kızın kendini bulamaması, serseri milyoneri de üzüyordu. Annesi oğlunun bu halini gördükçe endişesi artıyordu. Nilüfere kızmağa başlamıştı. Bu densizliğe ne lüzum vardı sanki? Dünyada bu kadar ölen, çıldıran vardı. Babası öldüyse ölmüştü, ne çıkardı? Düşünmek, ağlamakla geri gelecek değildi ya. Sonra annesi... Annesi ölmemişti. Günün birinde iyi olabilirdi. Allahtan gelen bir şeye insan niçin boyun eğmemeli, niçin kadere rıza göstermemeliydi?

Serseri milyoneri bir gün bir kenara çekti:

«Ahmet» dedi «Ne oluyorsun oğlum? Sana ne?»

Serseri milyoner annesine öyle bir baktı ki, kadın sustu.

Peki ama, ne olacaktı bunun sonu?

Ağabeysine dert yanarak ağladı:

«Ölenle ölünmez ya ağa. Dayı ol da şu oğlanı çek kenara, ağzını ara. Ona ne oluyor? Öldüyse öldü, dellendiyse dellendi. Ehmede ne?»

Süleyman Bey,

«Sen bu işlere karışma» dedi.

«Niye karışmıyacakmışım?»

«Aklın ermez de ondan?»

«Benim mi aklım ermez? Benim aklım her bir şeye erer. Evlâdımın gözümün önünde sararıp solmasına tahammül edemem!»

Süleyman Bey başını salladı.

«Haklısın. Fakat, dur bakalım hele...»

«Dur bakalımı makalımı yok ağa. Gayri bıçak kemiğe dayandı. Sen hem kızın, hem de oğlanın babası sayılırsın. Meseleyi kendine aç, bir cevap alalım. Yok derse, kendi bilir. Heye derse, bu işin icabına bakalım...»

Süleyman Bey de böyle düşünüyordu. Bu suretle belki de oyalanır, anasını babasını yavaş yavaş unuturdu.

Bu karara vardıktan sonra bile, Süleyman Bey Nilüfere hiçbir şey açmadı açamadı. Birkaç sefer niyetlendiyse de, Nilüfer'in yaşlı gözleri, bükük boynu içine dokundu, caydı. Beklemeğe karar verdi. Kız zamanla unutacaktı herhalde. Unutsun, rengi yerine gelsin, ondan sonra diye düşünüyordu.

Kız kardeşiyse, gittikçe sabırsızlanıyor, hırçınlaşıyordu. Başta Gülpembe, bütün hizmetçiler kadına hak veriyorlardı. Bundan daha uygun teklif mi olurdu? Peşinde pervane kesilmiş, zengin bir delikanlıydı Ahmet. Birçok kızların can attığı, akça pakça, sıhhatli bir genç. Hangi kız şöyle bir köşke gelin gelmeyi, o kadar mala mülke konmayı istemezdi?

«Sen kendin aç,» diyorlardı. «Oğlan anasısın. Aç, fikrini al. Peki derse ne âlâ, demezse...»

Başının çaresine baksın diye düşünüyorlardı. Gülpembe müstesna. O kararını vermişti. Nilüfer'den ayrılmayacaktı. Sonra, biliyordu ki, Nilüfer artık başka türlü hareket edemez. Süleyman Bey köşkünden bir yere gidemezdi. Nereye gidecekti? Sevdiği kimse de yoktu. Zaten etrafını görecek halde de değildi.

Bir gün serseri milyonerin annesi meseleyi açınca, hayretler içinde kaldı:

«Anlamadım,» dedi. «Sırası mı şimdi?»

Kadın gemi azıya almıştı:

«Sırası» dedi. «Tam sırası. Görüyorsun, evlâdım senin yüzünden bir deri bir kemik kaldı. Allahın emriyle bir şey... Düşün taşın... Yarına kadar müsaade sana!»

Nilüfer düşündü, uzun uzun düşündü. Kadını pek de haksız bulmamıştı. Aylardır hiç yok yere ıztırap çekmişlerdi. Zorları neydi? Ya çekilip gitmeli, ya da...

Tam bu sırada odaya Gülpembe girmişti. Nilüfer eskiden olduğu gibi kendini gene Gülpembe'nin koluarına atmış, sarsıla sarsıla ağlamış, serseri milyonerin annesinden, yaptığı tekliften bahsetmişti. Serseri milyonerin annesi tarafından gönderilen Gülpembe, küçük hanımı kollarında sıkmış, göz yaşlarını silmiş, tereddütlerini geçiştirmeğe çalışmıştı.

«Allah babana cennet istirahati, annene şifalar versin ama, beni dinlersen, bu işe peki, de. Ben de senin bir annen sayılırım. Gene hep birlikte güle söyleye yaşar gideriz...»

«Gülmek, söylemek mi Pembe abla?»

«Tabiî Nilüfer. Gülecek, söyleyeceksin elbette..»

«Annem orada hastayken ha?»

«Allah şifalar verir evlâdım. Hep böyle kalacak değil ya...»

«Demek peki dememi uygun buluyorsun?»

«Buluyorum Nilüfercik. Seni ne kadar sevdiğimi bilirsin. Ben de senin bir annen sayılırım. Senin fena olmanı ister miyim?»

«Benim yerimde sen olsaydın?»

«Hiç düşünmeden peki derdim!»

«Ya sevmediğin, sevemediğin bir insansa?»

«Gene peki der, sevmeye çalışırdım.»

«Sevemeyeceğini bildiğin bir insansa bile öyle mi?»

«Seversin Nilüfer. Bir gün gelir seversin. Hele başından nikâh geçsin... Nikâhta keramet olduğunu unutma. Çocuk senin için iğne iplik oldu. Görmüyor musun? Ona da yazık. O da ana baba kuzusu. Üstelik zengin de. Senin yerinde başkası olsa, etekleri zil çalardı...»

Nilüfer dalgın dalgın dinliyordu. Bir anda Gülpembe nazarında öyle bayağılaşmıştı ki. Para için insanlara neler tavsiye edebiliyorlardı!

Gülpembeyse, memnundu. Kızı razı ettiğine kanî, seviniyor, kadına müjdeyi vermek için kalkıp koşmak geliyordu içinden. Çünkü Nilüfer Ahmetle evlenmeğe razı olursa, ömrünün sonuna kadar kalabilecekti. Köşkte kalmak, herkesin imrendiği, önünde durup hayran hayran baktıkları böyle bir köşkte kalmakla öteki insanlardan ayrılmış seçkinleşmiş farzediyordu kendini. Sanıyordu ki, köşke bakanlar, kendisine de imreniyorlar. Bu ise gururunu okşuyordu.

Nilüfer'in yanından heyecanla çıktı, Ahmet'in annesine koştu. Daha büyük bir heyecanla:

«Oldu,» dedi, «gönlü oldu hanımefendi!»

Kadın hiç de heyecanla karşılamadı:

«Ne oldu?»

«Gönlü oldu.»

«Olmayıp da... İsterse olmasın Gülpembe. Bana göre hava hoş kızım. Benim oğlum elini saliasa ellisi, başını sallasa teliisi gelir. Kendi bilir. Bana kalsa... Fakat nedir, babacığı ağbeyimin işinde vurulup öldü de... Yoksa... Öyle değil mi amma?»

Gülpembe hemen yapıştırdı:

«Doğru hanımefendi... Ahmet Bey gibi alımlı, zengin bir delikanlı her zaman ele geçmez. Aklı varsa...»

«Zaten son defa bir teklifte bulunacaktım. Olmadı mı, haydi kızım, başının çaresine bak diyecektim...»

Gülpembe'nin aklı gitti.

«Lüzum yok hanımefendi. O da herkes gibi can atar Ahmet Beye. Deli mi? Yalnız ne var, babacığı, annesi...»

Havâdis, köşkü yıldırım gibi dolaştıktan sonra, şehre atladı, iki gün içinde tekmil şehri dolaştı. Artık bu mesele günün tek konusu olmuştu: Fabrikatörün yeğeni, serseri milyoner, kurşunla öldürülen avukatın kızıyla evleniyormuş!

Haset, kin, kıskançlık ayaklandı. Ahmet'te ümidi olanlar göz yaşı döktüler. Kızlarını Süleyman Beyin yeğenine verip, memleketin bu en büyük iş adamıyla akraba olup işlerini genişletmeyi kuranlar hayâl kırıklığına uğradılar, velhasıl uzak, yakın pek çok insan bu havadisle ilgilendi.

Ahmet'te gözü olan genç kızlar:

«Gördün mü» diyorlardı, «nasıl da avladı çocuğu?»

«Avladı. Ötekine de aşk olsun doğrusu... Suat meselesini ne çabuk unuttu?»

«Mide yok ki... Demek pespâyenin biriymiş...»

«Bakalım düğünleri nasıl olacak?»

«Memleketi çalkalarlar herhalde...»

«Herhalde.»

Herkes kendi âleminde, olağanüstü düğünler kuruyordu. Herhalde sabahlara kadar eğlenilecek,

içki, müzik, neşeli kahkahalar memleketi yerinden oynatacaktı. Gelin ne giyecekti acaba? Gelinliğini hangi terzi dikecekti? Elbiseleri nasıl olacaktı? Köşkün hangi dairesi tahsis edilecekti? Davetiilerin köşkü gezmesine izin verilecek miydi?

Havadis Zerrin'lere de ulaşmıştı. Doktor Ali Bey ananas likörünü sinirli sinirli süzerek salonda dolaşırken, bu meseleyi kafasında indirip kaldırıyor, karısıyle kızına karşı ilgisiz görünüyordu. Ama içi içini yiyordu. Kendi veya kızı için değil, mahkemede atıp tuttuğu, rezil ettiğini sandığı bir kızın, hiç ümit edilmedik, göz alıcı şekilde yükselmesine içerliyordu. Bir ara karısıyle kızına kulak verdi Zerrin,

«Londra'dan terzi getirteceklermiş,» diye fısıldayınca, tepesi attı.

«Yeter!» diye bağırdı, «illâllah sizin tecessüsünüzden!»

Karısı,

«Niçin?» diye sordu.

Cevap vermedi. «Mahkemede yerin dibine geçirdiğimi sandığım bir kızın muvaffakıyetini çekemiyorum!» diyebilir miydi?

Oysa ki, hiç de aşırı bir hazırlık içinde değillerdi. Bir defa Nilüfer, düğün filân istemiyordu. Etrafında her zamandan çok pervâneleşen serseri milyoner, gözlerinin içine bakıyor, arzularını kafasında belirir belirmez keşfetmeğe çalışıyordu. Nitekim bunu da keşfetmiş:

«Mâdem öyle istiyorsun, öyle olsun sevgilim,» demişti.

Beri yanda ise, annesi hop oturup hop kalkıyordu:

«Görülmüş şey mi? Benim bir tanecik evlâdım. yavrumun mürüvvetini göremezsem gözüm açık gider. Düğün olmalı!»

Tabiî dinleyen yoktu. Serseri milyonerin gözü, değil ana, dünyayı görmüyordu. Nilüfer'in en küçük arzusu bile onca emirlerin en büyüğüydü. Hemen yerine getirliyor, sonra Nilüfer'in karşısına geçerek, gözlerinin içine bakıyordu.

Nilüfer'se oralı değildi. İçinde, içinin tâ derinlerinde hâlâ yaşıyan, ama bir türlü yüze çıkamayan sarı saçlı, mavi gözlü tatlı huzursuzluk, başkasına can ve gönülden bakmasına engel oluyordu. Ama Nilüfer'i iliklerine kadar doldurmuş, emri altına almıştı. Sarı ve mavi renklerin baskısı altındaydı. Zaman zaman verdiği söze pişman da olmuyor değildi. Bir gün, gece yarısı, el ayak çekildikten sonra köşkten usullacık İstanbul'a kaçmayı tasarlıyordu. Sanıyordu ki Suat ordadır. Her hangi bir işte çalışıyor. Küçücük bir evi vardır. Bir tesadüfle bu evi bulur, yahut da rastgelir Suat'a. Peşinden gider. Kolundan tutar. Suat hayretler içinde, afallar. «Sen, sen haa!» diye kekeler. Sonra birlikte Suat'ın evine giderler. Küçücük, zarif, şipşirin bir evdir bu. Vaktiyle en ince teferrüatına kadar konuştukları, müşterek hayâller kurdukları, küçücük ev...

Düğün, daha doğrusu sessiz sedasız gerçekleşmesine karar verdikleri evlenme işinin yaklaşması, Nilüfer'in bu türlü hayâllerine kuvvet veriyor, içinde bir his, «Kalk, diye dürtüyordu, gece yarısı köşkten kaç. İstanbul'a git. Suat'ı bul. O seni orada bekliyor. Onunla mes'ut ol!»

Kaçmasına lüzum yoktur belki de. Süleyman Beye çıkıp:

«Beyefendi» dese. «Yeğeninizle evlenmek istemiyorum. Çünkü sevmiyorum. Zannettiğiniz gibi, Suat bizim bahçeye hırsızlık için girmemişti. Benim için girmişti. Ben Suat'ı hâlâ seviyorum, seveceğim. Ondan başkasını sevebilmeme ihtimal yok. Beni bırakın. Ahmet'e başka, daha hayatiyetli, ihtimal daha temiz bir kız bulun. Bana da müsaade edin!» diyebilir. Ama buna bir türlü cesaret edemiyor. Çünkü Ahmet'e acıyor. Onu sevmiyor, ama acıyor, bir zamanlar küstah br şımarıktan başka bir şey olmadığını sandığı bu renkli delikanlının, hassas taraflarını yakalamıştı. Felâket günlerinde yanından ayrılmamış, onu gölge gibi takip etmişti. Seviyordu, ölebilirdi uğrunda. Bu kadar candan bağlı bir insanın gençliğiyle oynamayı doğru bulmuyor, susuyordu. Bu takdirde kendini felâkete sürüklediğinin, bizzat

kendi gençliğiyle oynadığının farkındaydı ama, kaçmak kararı veremiyordu bir türlü.

Zamanı geldi, nikâh dâiresine hep aynı isteksizlikle gitti. Nikâh memurunun uzattığı kalemi aynı isteksizlikle aldı, aynı isteksizlikle defteri imzaladı, aynı isteksizlikle dâvetlilerin ellerini sıktı ve aynı isteksizlikle Ahmet'in resmen karısı oldu.

Aynı isteksizlik?

Balayları aynı isteksizlik içinde geçti. Serseri milyonerin köprü, adalar... Fakat aynı isteksizlikten kurtulamıyor, tam bizzat kullandığı zarif otomobil, yataklı vagon, uçak... İstanbul, tersi, bu isteksizlik gittikçe artıyor, çoğalıyor, benliğine hâkim oluyordu.

Bir gün serseri milyoner dayanamadı:

«Nilüfer, sevgilim... Görüyorum ki bana karşı soğuksun. Niçin? Seni mes'ut edemiyor muyum? Beni sevmiyor musun hâlâ? Neyin eksik? Emret her arzunu, en olmayacak arzularını yerine getireyim!»

Nilüfer sadece boynunu bükmüştü. Ne söyleyebilirdi? İçimdeki sarı saçlı, mavi gözlü hâtıranın esiriyim. O içimde yaşadıkça seni nasıl sevebilirim? diyemezdi ki.

Çok sevdiği karısının bükük boynu, yaşlı gözleri içine dokunan serseri milyoner söylediğine pişman,

«Affet karıcığım, beni affet!» diye ellerine sarılmış, onu kolları arasına alarak olanca kuvvetiyle sıkmıştı.

Nilüfer sadece gözlerini yummuştu. Serseri milyonerin, kendisinden memnun olduğu, hazlandığı için gözlerini yumduğunu sanmasına rağmen, Nilüfer içindeki sarı saçlı, mavi gözlü hâtırayı duyarak, dakikalar geçirmişti.

Sevemeyecekti. Ne Ahmet'i ne de başkasını. Bir gün Ahmet'le Ada'ya giderken vapurda bir an yüreği ağzına geliverdi. Tıpkı tıpkısına Suat'a benzeyen bir delikanlı, tam karşılarına gelip oturmuştu. Onun gibi sarı saçlı, mavi gözlü bir delikanlı. Tıpkı onun gibi, ama o değildi. Bununla beraber, gene de gözlerini ona dikmiş uzun uzun bakmıştı. Karşı-

sında oturan delikanlıda Suat'ı bularak ferahlamış, Suat'ı, babasını, arkasından annesini kaybedeliberi ilk defa gülmüş, konuşmuştu. Karısının bu âni değişikliğini yorumlamaya çalışan Ahmet, çok geçmeden sebebini anlamıştı: Karşı sırada oturan sarışın delikanlıydı bu neşenin sebebi. Öfkelenmiş, ama Nilüfer'e belli etmemeğe çalışmıştı.

O günden sonra serseri milyonerin Nilüfer'e olan sevgisi, gölgelenmişti. Halbuki o, Suat'ı filân çoktan unutmuştu. Karısının hâlâ eski sevgilisinde gözü olduğunu bilmek, çıldırtıyor, parçalamak geçiyordu içinden.

Parçalamak!

Bunu yapabilir miydi? Eli varır mıydı? Kim bilir? Belki de...

Memlekete dönülmüş, kış geçmiş, yaz gelmiş, tekrar İstanbul'a gelinmiş, Boğaz'da güzel bir köşk kiralanmıştı. Serseri milyoner artık eskisi gibi düşkünlük göstermiyor, karısını bırakıp bırakıp gidiyordu. Arkadaşlarıyle, barlarda, meyhanelerde çılgınlar gibi içiyor, yeni yeni mâceralar peşinde koşuyordu. Çoğu sefer Nilüfer'i de götürüyordu arkadaş toplantılarına. Birlikte yiyip içiyor, dans ediyor, eğleniyorlardı sözde. Asıl eğlenen serseri milyonerdi. Nilüfer için değişmiş bir şey yoktu. İçindeki sarı saçlı, mavi gözlü huzursuzluğun mutlak tesiri altında, gülüyor, söylüyor... O kadar.

Eğlence âlemleri çoğu sefer adamakıllı çığırından çıkıyordu. Meclisteki kadınlar, erkekler zil zurna, birbirlerine sarılıp, işi rezilliğe döktükleri de oluyorsa da, Nilüfer gene bir kenarda tekütenha kalıyor, başka bir âlemde gibi, yahut da rüya görüyormuş farzediyordu kendini. O kadar ki, kocasını kaç sefer yabancı kadınlarla dudak dudağa görmüş, en küçük bir kıskançlık duymamıştı. Duymasına imkân da yoktu. Sarı saçlı, mavi gözlü, tatlı huzursuzluktan başkası için yaşamıyordu ki.

Bütün bu ilgisizliklerse, serseri milyoneri tahrik etmekteydi.

«Yahu» diyordu. «Ne biçim kadınsın sen? Niçin kıskanmıyorsun beni?»

Nilüfer sadece gülümsemekle yetiniyordu.

«Beni hiç mi sevmiyorsun?»

«.....?»

«Çıldırtırsın insanı. Ben senin neyinim?»

«Kocamsın.»

«Başka?»

Nilüfer gözlerini önüne indirip susuyordu. Kocasından başka neyi olabilirdi? Sevgilisi mi?

Bununla beraber, gene de son derece vefalı bir karıydı. İçkiye karşı müthiş bir düşkünlük gösteren serseri milyoner, tam bir serseri milyoner deliliğiyle âlemler tertipliyor, etrafını alanlara ziyafetler çekiyor, bu ziyafetlerde de en çok içip, en fazla sarhoş olanlardan, belki de başta geleni oluyordu. Karısının kayıtsızlığını içine atarak kafayı çektikçe, ona karşı olan öfkesi kin halini alıyor, düşkünlüğü artıyordu. Herkes, son derece yakışıklı olduğunu söylüyordu. Hele zarif kadınlar... Küçük bir işaretiyle hemen geliyor, teslim oluyorlardı. Ama bu yetmiyordu serseri milyonere. Tuhaf bir inatla Nilüferin peşini bırakmıyor, illâki onun yakınlığını istiyordu.

Gene aşırı eğlencelerle sarhoş olduğu bir gün, Yumruk Niyazi'ye,

«Çıldıracağım» dedi. «Hiçbir kadın kocasına karşı bu kadar alâkasız olmamıştır. Görülmüş şey değil .Başkalarını yanında öpüyorum da, aldırmıyor, gülüp geçiyor!»

Yumruk Niyazi,

«Daha ne istiyorsun evlâdım? Cevabını verdi. Karı dediğin böyle olmalı. İdeal kadın! Böylesini insan çamla çırayla ararsa bulamaz. Ne mutlu sana. Bir ye, bin şükret!»

«Niçin?»

«Çünkü, her hareketten şüphelenen, kocası geç kalınca başını örtüp çarşı pazar arayan kıskanç kadınların ne kadar çekilmez olduklarını bilmezsin!»

«Ne olursa olsun Yumruk. Ben karımın bana düşkün olmasını, beni kıskanmasını, benim için ağlamasını, hattâ hattâ, beni ihanet etmemden dolayı tehdit etmesini, daha da ileri varıp...»

«Seni vurmasını...»

«Tamam. Vurmasını isterim. Bunu istiyorum. Benim karım benim için canavar kesilmeli. Benim üzerime titremeli, kıskançlığı hastalık halinde olmalı!»

Serseri milyonerin bu sözlerinde zerrece mübalâğa yoktu. Karısının onu kıskanıp, hırçınlaşmasını ihtirasla istiyordu. Nilüfer kayıtsız kalıp, umursamadıkça, bu hissi kuvvetleniyor, her gün daha kuvvetli bir aşkla karısına bağlanıyordu. Suat bütün bütün vuzuhla içinde canlanmış, serseri milyonerin de huzurunu kaçıran mevhum bir varlık olmuştu. Mavi ve sarı huzursuzluk Nilüferde tatlı bir mâzi hasreti halindeydi, serseri milyonerde ise, öfkesini kamçılayan bir ifrit!

Karısına bundan söz açamıyordu.

«..... biliyorum, hâlâ Suat'ı seviyorsun, onu bir türlü unutmana da imkân yok. Fakat sen onu unut, beni onun gibi sev!»

Diyemiyordu. En sarhoş anlarında bile diyemiyordu bunu. Erkeklik gururuna yediremiyor, kahroluyordu.

Annesi de oğluyla gelini arasındaki açıklığın farkındaydı. Gelini için,

«Soğuk» diyordu, «buz dolabı. Nerden rast gitti? Benim oğluma karı mı yoktu? Hem ne yapsın karıyı? Elini sallasa ellisi, başını sallasa tellisi gelir!»

Geniş omuzları, sağlam bedeniyle iri bir erkeği hatırlatan kaynananın dedikodusu, zamanla hizmetçiler yoluyla köşkün bahçe duvarlarını aşıp, memlekete yayıldı. Evliliklerinin henüz ikinci yılında kötü şekilde dile düşüşleri, bu evliliği vaktiyle kıskanmış olanları yeni ümitlere düşürmüştü.

«Tabii canım, o onun dengi miydi?»

«Olur mu? Olabilir mi?»

«Büyüyle kurulan bir yuva...»

«Kadın buz gibiymiş. kocasından kaçıyormuş. Zavallı Ahmet, kıskandırmak için yanında başka kadınları öpüyormuş da, beriki keleş keleş gülüyormuş...»

«Mâdem öyle, ayrılsın, bitti gitti. Ahmet'e karı mı yok? Hangimiz mes'ut edemeyiz?»

«.....»

«.....!»

Bu dedikoduların günden güne arttığı, çalkalandığı günlerden bir gün, sabaha karşı Süleyman Bey de kalp krizinden gözlerini hayata yumup, tekmil emvâlini serseri milyonere bırakınca, koca şehir, şimdiye kadar görülmemiş şekilde sarsıldı. Milyonların sahibi bir fabrikatör oluvermişti serseri milyoner. Böyle birinin karısı olmak herhalde buzları eritecek, Nilüfer normal bir karı olmanın yolunu tutacaktı.

Beklendi.

Günler geçti..

Ama, bütün gayretine rağmen, Nilüfer, serseri milyoneri tatmin edecek normal bir karı olamadı.

Köşk, fabrika, tarlalar, bankada milyonları yükselen câri hesap... Hayır hayır... Bütün bunlar, içinde, içinin derinliğindeki sarı saçlı, mavi gözlü huzursuzluğu silip atamadı. Babası, hâlâ akıl hastahanesinde yatan sevgili annesi bile bu huzursuzluğun gerisinde, ikinci plânda kalmışlardı.

Kaynananın ahbapları,

«Geçer» demişlerdi. «Bir çocuğu olursa geçer. Kolay mı? Babacığı, arkadan anneciği... Allah düşman başına vermesin!»

Kaynana bekliyordu. Öfkeyle, nefretle, kinle bekliyordu. Daha doğrusu, hiçbir zaman çocuk yapmasını istemiyor, bunu cânu yürekten temenni ediyordu. Ağabeysinin sağlığındaki nisbî tevâzuu da yitirmiş, azameti aşırı derecede artmıştı. Öyle ya, milyoner bir fabrikatör ve toprak sahibinin annesiydi artık. Küçük çapta bir «Ana Kıraliçe»

Her fırsatta Nilüfer'i iğneliyor, sırasını düşürdü mü, açıktan açığa hakaret bile ediyordu. Nilüfer'e acıyan tek insan gene de Gülpembe'ydi. Mecbur olmazsa yanından, dizinin dibinden ayrılmıyor. Nilüfer'in ufacık, bembeyaz elini avuçları içine alıp, gözlerine bakıyor, dakikalarca, hiç konuşmadan bakışıyorlardı.

Nilüfer neler hatırlamıyordu bu bakışlarda!

Tekmil çocukluğu, kış geceleri dinlediği masal-

lar, anneciği, babacığı, Nolân, babasının yanıbaşında küçücük çapasıyla zararlı otlarını çapaladığı çiçek bahçesi.

Babası her akşamüstü işinden dönünce Nilüfer'i kucağına alırdı. Bu sırada Nolân da yanlarındadır. Sürmeli, simsiyah gözleriyle gülümseyerek kuyruğunu sallar, yaltaklanır, sevilmesini beklerdi. Ufacık ve tombul eliyle Nolânı okşayan babacığı, kucağında yavrusuyla köşke doğru ağır ağır yürürdü... Annesi, sevgili anneciği orada, taş merdivenlerin başındadır. Kendine adamakıllı çeki düzen vermiş, sürmüş sürüştürmüş, takmış takıştırmış... Kocasını beklemektedir. Minnacık ayaklarıyla merdivenleri ağır ağır çıkan babacığı, annesinin önünde durur; güler, onu dudaklarından öperdi.

Ne tuhaf... Babasının, annesini öpüşünü kıskanırdı. Hiç belli etmemeye çalıştığı bir kıskançlıkla, yüreğinde sanki bir damar sızlardı. İsterdi ki babası, kendisini sevsin, yalnız kendisini!

Gülpembe'nin bakışları Nilüfer'e neler de neler hatırlatmıyordu...

En sonra Suat! En sonra, ama en kuvvetli, en silinmez hâtıralar... Suat'la ilk tanıştıkları günler... Zerrin bir sabah onu orta okulun kapısında, uykusuzluktan kıpkırmızı gözleriyle karşılamış müjdeyi vermişti: Suat abisi gelmiş... Nilüfer aldırmamıştı! Hattâ heyecanından dolayı Zerrine: «Noluyorsun kız? Bu telâşın ne?» diye sormuştu da Zerrin utanarak: «Çok güzel Nilüfer'ciğim, demişti. Ay o kadar güzel ki kız!»

Heyecanla sormuştu:

«Sarı saçlı mı? Mavi gözlü mü?»

«Hem de nasıl Nilüfer! Gözlerinin mavisi öyle tatlı ki...»

Sonra Zerrin dayanamamış:

«Ah canım Suat âbi!» demişti de, Nilüfer öyle utanmıştı ki...

Nerdeydi acaba Suat şimdi?

Gülpembe'yle Suat'tan da konuşurlardı. O zaman, işte o zaman Nilüfer, şaşılacak şekilde deği-

şiverir, gözleri parlar, yanakları al al olur, göğsü tatlı heyecanlarla kalkıp kalkıp inerdi.

Gülpembe her şeyin farkındaydı. Bir zamanlar onun bu köşke gelin gelmesini ne kadar istemişti! Şimdi istemiyordu artık, nefret ediyordu. Vaktiyle burayı bu kadar canı gönülden istemiş olmasına esef ediyordu. Bıkmıştı, usanmıştı. Eski günlerini çamla, çırayla arıyordu. Renkli muhayyilesi, avukat Nâfiz Bey köşkünü olduğundan çok daha renkli canlandırıyor, Gülpembe'nin gözlerini yaşartıyordu. Ah o günler ne güzel günlerdi! Şimdi ya? Köşkün tenha koridorlarında bir fırtına gibi esen kaynana, geliniyle birlikte gelen ve şüphesiz gelinine ait, gelininden bir parça olan Gülpembe'yi de sevmiyor, onu da sık sık azarlıyordu. Kaynananın sevmediği kapı yoldaşlarını hor görmeği vazife icabı sayan, köşkün öteki hizmetçileriyse, Gülpembe'nin aleyhine âdeta birlik olmuşlardı. Dayısının ölümüyle işleri birdenbire başından aşan serseri milyoner hâlâ Nilüfer'e karşı hastalık derecesinde aşırı ilgi duymasa, başta kaynana, bütün hizmetçiler hem de Gülpembe'nin gözlerini oyar, ilk fırsatta onları köşkten atabilirlerdi.

Serseri milyoner hâlâ eski serseri milyonerdi. Hattâ daha da yakın. Karısının kendisine karşı soğuk oluşuna bedel, onun dünyanın en namuslu kadınlarından birisi olduğundan şüphesi yoktu. Nilüfer'e öyle inanıyordu ki, «O, diyordu, bir tabur askerin içine girse, de asaletini muhafaza eder!»

Günler geçiyordu

Bir gün, Nilüfer'in hayat yolunda gene esaslı bir değişiklik yapacak olan, hiç beklenmedik yepyeni bir olayla karşılaşıldı.

Nilüfer, mide bulantılarıyla müthiş bir sancıya tutuldu. Karnında, dolaşan, öldürücü, dayanılmaz bir sancı. Serseri milyonere haber uçuruldu. Doktor, doktorlar Hemen müdahale edilmesi gereken bir

apandisit olduğu sonucuna varıldı. Nilüfer yarı baygın, hastahaneye kaldırıldı. Hemen ameliyat olması lâzımmış. Memlekete yeni gelmiş, son derece usta, genç bir operatör ameliyatı muvaffakıyetle yaptı.

Buraya kadar hiçbir fevkalâdelik yok. İşler normal gitti.

Buradan sonra, yâni Nilüfer gece yarısı gözlerini açıp da başucunda, nabzını dinleyen doktoru görünce, heyecanla sarsıldı ve zaptına kaadir olamayacak hafif bir çığlık attı:

«Aaa... Siz Suat âbi misiniz?»

Kıvır kıvır sarı saçları, duru mavi gözleriyle genç operatör tıpkı tıpkısına Suat'tı, Suat olması lâzımdı.

Gülümseyerek:

«Hayır,» dedi.

«O halde, affedersiniz...»

«Bir yakınınız mıydı?»

«Evet.»

Bakıştılar. Uzun uzun, hayran hayran bakıştılar. Nilüfer'in gözleri parlıyordu. Yanakları al al olmuştu. Yarasını filân unutmuş, heyecanlanmıştı. Aman yarabbi! Suat'a ne kadar da benziyordu! Suat'a bu kadar benzeyen bir insan, ne diye Suat olamazdı?

Yıllar yılı dut yemiş bülbül gibi susan Nilüfer'in dili çözülmüş, konuşuyor, konuşuyordu. Genç doktor da hazla, lezzetle, hattâ heyecanla dinliyordu. Fabrikatörün genç karısı olarak tanıdığı Nilüfer, tam da tipiydi... Bilhassa konuşurken içe dolan havası... Gece yarısına kadar hastasının başucundan ayrılmayışı, genç hasta bakıcı kızların dikkatinden kaçmamıştı. Onun ne kadar gururlu olduğunu biliyorlardı.

Çapkın iki hasta bakıcı koridorda şöyle fiskos ediverdiler:

«Kovadis Nurten?»

«Bilmem...»

«Hani o gurur, o ağır başlılık operatör beyde?»

«Haklısın...»

Hastabakıcı Nurten elbette haklıydı. Genç operatöre az mı cilve yapmıştı? Onu baştan çıkarmak için az mı kırıtmış, az mı dolaşmıştı etrafında?

Haklıydı ama, o kadar. Sarışın operatör, güzel hastasıyla ağız ağıza vermiş, dünyayı unutmuştu.

Nurten,

«Saat dokuza geliyor Vedat Bey!»

Demek zorunda kaldı.

Nurten'in ne demek istediğini gayet iyi anlayan operatör Vedat, Nurten'e bakmadı bile.

«Biliyorum» dedi.

Birbirlerinin isimlerini bile bilmiyorlardı henüz ama, hayatlarına dair çok şeyler öğrenmişlerdi. Bu öyle çabuk, öyle kendi kendine oluvermişti ki...

Nilüfer, Suat'a benzeyen bu sarı saçlı, mavi gözlü tatlı huzursuzluğun bekâr olduğunu, ihtisasını Viyana'da yaptığını, sevdiği tipleri, İstanbul'daki annesinden başka kimsesi olmadığını, şehrin dışında limon ve portakal ağaçlarına gömülü şipşirin bir köşkte tek başına oturduğunu öğrenmişti.

Birdenbire bir istifham kıvrılmıştı kafasında: Şehrin dışında, limon ve portakal ağaçlarına gömülü şipşirin köşk! Bu köşk, vaktiyle kendilerinin oturduğu köşk olmasın?

Eşeledi. Tam da üstüne basmıştı. O zaman, nedeni pek de bilinmediği bir düğümlenme oldu gırtlağında, sonra boşandı, hıçkıra hıçkıra ağlamağa başladı. Genç operatörün hayretten açılan mavi gözleri önünde sarsıla sarsıla, uzun uzun ağladı. Döktüğü göz yaşları teessürden çok, sevinç göz yaşlarıydı. Tekmil çocukluğunu çocukluğuyla beraber, en sevgili, en unutamayacağı, en tatlı hâtıralarının saklı bulunduğu köşk... Şimdi genç operatör, o hâtıralar yuvasında tek başına oturuyordu?

Genç operatör, sebebsiz göz yaşlarının sebebini sorunca:

«Çocukluk ve genç kızlığım orada geçti. Ne olursunuz oraya, oradaki hâtıralarıma bekçi olun. Dedem, babaannem, babam, anneciğim, Gülpembe, Nolân, kırmızı brik... Dedemi bilmezsiniz, ne şeker adamdı. Onunla komşu komşu oynardık, o bana

gelirdi misafirliğe, ben ona. Tıpkı tıpkısına iki hamfendi gibi konuşurduk onunla. Bana tahtadan oyuncaklar yapardı. Beni kıra götürür, dizinde uyuturdu...

Operatör, karyolanın kenarına ilişmiş, Nilüfer'in ağzının içine bakıyor, kalkıp gitmeyi düşünmüyordu bile. Zaman zaman kahkahalarla gülüyordu. Fakat bu gülüş alaycı, tırmalayıcı değildi asla. Çok beğendiğini, câzibesine kapıldığını açıklayan bir gülüş.

Gece yarısından sonra güzel hastasının yanından ayrılmak zorunda kalan doktor, yepyeni heyecanlar içindeydi. Odasına geldi. Gözlerinde Nilüfer, kulaklarında onun tatlı sesi... Gömleğini çıkardı. Ceketini giydi. Çantasını hep o dalgın haliyle topladı. Bir sigara yaktı. Koridoru dalgın dalgın geçti, hastaneden çıktı. Kapı önünde hususî spor arabası beklemekteydi. Direksiyona geçti. Ama bir türlü marşa basamıyor, gözlerini hastanenin o koğuşunun penceresinden ayıramıyordu. Orada, en üst kattaki sol pencerede... Genç güzel hastası orada yatıyordu işte. Ne renkli, ne zarif, ne hayatiyetli kadındı!

Nihayet marşa bastı. Araba yumuşacık sesiyle, yeni yağlanmış bir dikiş makinesi gibi tatlı tatlı işledi.

Sonra küçücük tekerlekleriyle yürüdü.

Genç operatör: «Fabrikatörün karısı...» diye düşündü. Kimin karısı olursa olsun, tam da istediği tipti. Bu kadar güzel, konuşkan, nefis bir kadınla şimdiye kadar böyle senli benli konuştuğunu sanmadı.

Henüz yarıya vardırmadığı sigarasını fırlattı, yenisini yaktı.

Amma da açıklı bir mâcerası vardı! Babası, arkasından annesi... Hayır hayır, bu kadar güzel bir kadına, bu kadar peşipeşine ıztırap fazlaydı. Bu kadın ıztırap çekmek için değil, sevmek, sevilmek için yaratılmıştı. Onu ilk gördüğü, sancıdan kıvrandığı anda sevmişti. Yahut, hayır.. Sevmişti değil, dikkatini çekmiş, pek beğenmişti. Böyle, tıpkı

tıpkısına bunun gibi bir karısı olmasını isterdi. Fabrikatör, karısının kadrini biliyor muydu acaba? Gözlerinin önünde serseri milyoner canlandı. Hayır, böyle bön oğlan bu kadının kıymetini bilemezdi. Gençti, güzeldi ama, böndü. Böyle bir kadın, kendini tam manasıyle istiyerek ona veremezdi.

Araba ana caddeyi ağır ağır geçti, asfalttan sola döndü. Sonra köşke geldi. Açık kapıdan girdi.

Direkisyondan atlıyan genç operatör, köşkü her zamandan daha çok sevdiğini sanıyor, limon, portakal ağaçlarının karanlık denizinde güzel kadının saklı hâtıralarını görmek istercesine bakıyordu.

Demek çocukluğu bu köşkte, şu bahçede geçmişti? Şu ağaçlar, şu çiçekler... Onun eli değmiş, eteği sürünmüştü demek?

Köşkün taş merdivenini ağır ağır çıktı. Hazdan kırılıyordu. Bu yeri hiç de sevmemişti bugüne kadar. Ama şimdi tamamen değişmiş, ona şirin görünmeğe başlamıştı.

Anahtarını çıkardı, kapıyı açtı. Girdi. Elektrik düğmesini çevirdi. Kuvvetle aydınlanan duvarlara dikkatle baktı. Küçük bir çizgi, kurşun kalemiyle yapılıvermiş bir ilkokul öğrencisinin mârifetli bir adam, yahut acayip bir at, bir ev... Yoktu. Tertemiz duvarlar iç açıcı bir ferahlıkla yüzüne gülüyordu. Ev sahibinin yeni badana ettirdiğini hatırladı. Keşke ettirmeseydi. Keşke yaramaz ilkokul öğrencisinin kaleminden çıkma insan, at, deve, araba, yahut ev resimleri silinmeseydi.

Yeni bir sigara yaktı.

Tuhaf şey. Odasına girip soyunmak gelmiyordu içinden. Tekrar arabasına atlayıp hastaneye dönmek için yanıyordu. Olmazdı ki... Henüz tanıştığı, ameliyatlı bir kadına karşı... Sonra evliydi de.. Hem de fabrikatördü, milyonerdi kocası. Birden kendini küçük görmeğe başladı Ondan hiç de aşağı değildi. Ünlü bir operatördü. Onun fabrikatörlüğü tesadüfün mesut bir cilvesiydi. Halbuki kendisi... Yıllarca dirsek çürüterek ulaşmıştı bu mertebeye. Bununla beraber, o kahredici elini ayağını buz gibi yapan histen, kendini küçük görme his-

sinden kurtulamıyordu. Ne yapmalıydı? En iyisi kafayı çekmek!

Âni bir kararla mutfağa yürüdü. Buzdolabından kulüp şişesini çıkardı. Hayatında ayyaşlık yoktu. Pek pek likör, bol apsent, viski, bira alırdı ama çok az. Dolaptaysa cinden rakıya kadar her cins içkiyi bulundurur, bundan zevk duyardı. Şampanya bile vardı.

Bu gece rakı içmeliydi!

Onun, o fabrikatörün güzel karısının şerefine!

Sigarasını ocakta ezdi. Dudağında neşeli bir ıslık, gülümseyen yüzüyle mesut, bir kutu sardalya açtı. Beyaz bir porselen tabağa devirdi, limon sıktı. Tarama falan... Ooooh! Çocuk gibi neşeliydi. Şu anda çocuklar gibi kaydırak, misket, futfol oynayabilir, mızıkçılık çıkarıp kavga edebilirdi. Öyle hafif öyle terü taze, öyle memnundu ki...

Onun şerefine içecekti!

Pırıl pırıl bir kristal kadehle iri Klüp şişesinden rakı koydu, sulandırdı, fabrikatörün hayâlindeki genç karısının şerefine kadehini kaldırdı:

«Şerefinize hamfendi!»

Hayâlindeki kadın,

«Âfiyet olsun efendim,» dedi sanki.

Yalnız içindeki, ikinci ben, kendisi, ukalâlık ediyordu.

«Peki ama,» diyordu, «nolacak yâni? Ne demek istiyorsun?»

Mırıltı halinde cevapladı:

«Ne demek isteyeceğim? Hiç. Tam da istediğim kadın.»

«Ekmek çıkaracağını mı sanıyorsun?»

«Onun hakkında banâl tâbirlerle konuşulmaz! Dilenci değilim ben...»

«Kabul, Sonu?»

«Adaaam sen de... Kopan koptuğu yerde kalsın!»

Kadehine yeniden rakı koydu, sulandırdı, ama hemen içmedi. Peşin yeni bir sigara yaktı, artık memnundu. Ellerini hazla sürtüştürdü. Bugün muhak-

kak ki bambaşka bir gün olmuştu. Yüreği kaynayıp taşıyordu. İnce, hafif, pırıl pırıl bir balon, havaya uçup gitmek için ipini çeken, yaramaz, haşarı bir balon kadar hafifti. İçmek, içmek... Sonra da coşup bağırmak, gücünün yettiği kadar bağırmak, saadetini dünyaya ilân etmek istiyordu. Henüz otuzunda yoktu. Hayatından kadın geçmemiş değildi ama, böylesi? Bunda bambaşka bir fevkalâdelik vardı. Coşturan, çıldırtan, gençleştiren, olduğu yerden alıp havalara uçuran bir fevkalâdelik. Bu fevkalâdelik nereden geliyordu acaba?

Kadehini aldı, dikti, yerine koydu. Sonra tabakta sıra sıra yatan sardalyalardan birini kuyruğundan tutup bütünüyle ağzına attı.

Henüz iki kadeh devirmişti. Daha şimdiden başı dönmeğe başlamış, heyecanları zaptedilmez hale gelmişti. Gözleri tatlı tatlı bulanıyor, yüreğindeki coşkun hisler, fırtınaya tutulmuş gibi ayaklanıyordu.

Üçüncü, dördüncü kadehler...

Gitti radyoyu açtı Tatlı bir Viyana müziği su gibi berrak ve tatlı yayılışıyla, köşkün havasını kapladı.

Hayret... Uçuyordu. Ne oluyordu böyle? Nilüfer'in hayâli olanca netliğiyle gözlerinin önünde... Gülüyordu. İnci dişlerini göstererek gülüyor, uzun kirpikli, iri gözleriyle çapkınca bakıyordu. En çok hoşuna giden, alnına düşen bir tutam saçını, başının bir hareketiyle arkaya atması... Sonra gülüşü... Su gibi yaş, su gibi ıslak, su gibi...

Nilüfer'in hayâline,

«Sizi seviyorum!» dedi.

Hayâl cevap verdi:

«Ben de sizi! Siz benim kurtarıcımsınız!»

Altıncı kadeh...

«...asıl siz benim kurtarıcımsınız Nilüfer Hanım. Emin olun nasıl siz benim yüreğime düştünüz, yıldırım gibi. Sizin için ölebilirim! Sizin büyünüze tutuldum. Havanızla doluyum Nilüfer Hanım.»

sinden kurtulamıyordu. Ne yapmalıydı? En iyisi kasizlikle,

«Fakat,» dedi, «ben evliyim biliyorsun. Benim kocam var!»

«Biliyorum.»

«Size zararım dokunabilir. İstemiyorum...»

Yedinci kadeh.

Her şeyi olduğu gibi bırakıp, köşkten çıktı, kapıyı çekti. Alev alev yanarak hususîsine geldi. Direksiyona geçti. Marş. Usta bir manevrayla bahçe kapısından asfalta çıktı.

Sonra büyük cadde. Yepyeni spor araba, asfalt caddede haşarı bir tay gibi koşuyordu. Hastaneye her zamandan çok çabuk gelişine şaştı.

İçindeki ukalâ «BEN» gene burnunu çıkarmıştı.

«Ayıp olmaz mı? Niçin gideceksin hastaneye? Kapıcı? Hasta bakıcılar? Nöbetçi tabip? Durumu nasıl izah edeceksin? Birdenbire şüyû bulur, kocasının kulağına gider. Sonra, meslek haysiyeti...»

«Meslek haysiyetine dokunacak bir hareket yapmıyorum ki. Seviyorum. Her zaman onunla birlikte olmak istiyorum. Onunla başbaşa, dizdize, yanyana.. Ayıp mı?»

«Ama bu başkasının karısı. Duyulursa, adın kötüye çıkar. Çapkın operatör diye hastalar senden ürkerler. Bilhassa hasta bayanların, güzel hasta bayanların kocaları!»

İçindeki «BEN»i susturamadı bu sefer. Yüzü nefretle buruştu. Arabayı çevirdi. Zarif araba, canı çekilircesine, istemiye istemiye gidiyordu. Gitmek istemiyordu sanki. Tuhaf. Gaza da basıyordu halbuki. Köşke bükülen dönemece geldi, dönemedi, durdu.

«Hayır hayır,» diye söylendi, «bütün bunlar, onu görmekten vazgeçmem için sebep değil!»

İçindeki «BEN»'e rağmen, arabayı usta bir manevrayla çevirip, tekrardan hastanenin yolunu tuttu.

Operatör beyin böyle vakitsiz gelişine şaşan kapıcı, gene de hürmette kusur etmedi, kapıyı açtı.

«Buyurun beyim!»

Girdi ve bir yalan atmak ihtiyacını duydu:

«İstilomu unutmuşum...»

Kapıcı sanki kurnazca baktı. Kızdı. Onu niçin geldiğini izah zorunda mıydı? Ne münasebet? Yüzü, onu büsbütün güzelleştirmekten başka bir şeye yaramıyacak şekilde, asıldı. Taş merdivenleri çevik adımlarla çıktı.

Nöbetçi tabip karyolasına sırtüstü uzanmış, Madam Bovari'yi okuyordu. Operatör arkadaşı içeri girince, karyolasında doğruldu. Şaşkınlıkla:

«Hayrola?» dedi.

Operatör gene attı:

«Uyku tutmadı da... Asabım fena halde bozuk.»

«Peki? Burada mı sabahlıyacaksın yâni?»

«Galiba.»

Nöbetçi doktor da yeni evliydi. İçinde genç karısı kımıldadı.

«O halde ben... İzin verirsen tabii...»

Operatörün canına minnetti:

«Eve mi gitmek istiyorsun?»

«İzin verirsen.»

Dünyada hiç bir şey genç operatörü bu kadar sevindiremezdi.

«Estağfurullah,» dedi. «Estağfurullah dostum. Derhal gidebilirsin!»

Nöbetçi doktor geç kalmış bir telâşla sırtından beyaz gömleğini çıkarıp, evinin yolunu tuttu.

Genç operatör yalnız kalmıştı. Yoklamak niyetiyle hemen Nilüfer'in odasına koştu. Nilüfer genç operatörü görünce kalbi duracak gibi oldu. Nilüfer yatağında doğrularak,

«Kalb kalbe karşı olur derler.»

«Çok doğru. Ben bu sözün doğruluğuna inanıyorum...»

«Yıllar var ki içime hapsolmuş, sıkıcı bir manastır hayatı yaşıyordum beyefendi. Beni kimse anlamıyordu. Yalnız, dadım Gülpembe...»

«Ne güzel isim!»

«Kendisi de çok tatlı kadındır efendim. Şimdi hayli yaşlandı. O kadar renkli masallar anlatır ki... Çocukluğum hemen hemen onun yanında geçti.

Şimdi koca köşkte tek can yoldaşım, beni anlıyan tek insan!»

Vedat küçücük bir tereddütten sonra, soruverdi:

«Ya eşiniz?»

Nilüfer'in yüzü karıştı. Ahmet'in bön suratı canlanmıştı kafasında.

«Bırakın şunu...»

«Niçin?»

«Bana karşı müthiş yakınlık göstermesine rağmen...»

«Evet?»

«Hiçbir zaman sevemedim!...»

Vedat gözlerini yere indirdi. Yumruk Niyazi'nin barındaki bir geceyi hatırlamıştı: Bir arkadaşıyle içiyordu Vedat. Arkadaşı, eski bir okul arkadaşı. Yerli toprak ağalarından birinin oğlu. Serseri milyoner diye bahsetmişti ondan. Gerçekten de serseri milyonerdi. Masasına beş kadın almıştı, içki su gibi akıyor, kahkahaları barı çınlatıyordu. Başta bar sahibi olmak üzere, şef garson ve bütün garsonlar, masası etrafında pervane kesilmişlerdi.

«...halbuki, gözlerimin içine bakar, tekmil arzularımı gözümden keşfe çalışır...»

«Çok müsrif galiba?»

«Çok.»

«Serveti babasından mı?»

«Hayır, dayısından.»

«Dayısından mı?»

«Evet. Bu yakınlarda kalb krizinden öldü. Ama neye yarar? Para her şey midir beyefendi?»

«Birçokları için belki ama ben bunu hiçbir zaman böyle kabul edemiyorum.»

«Çok doğru...»

«Bir şey sormama izin verir misiniz?»

«Buyurun.»

«Sizi anlamayan, sevemediğiniz bir insanla niçin evlendiniz?»

Nilüfer'in gözleri daldı. Onunla niçin, nasıl evlendiğini uzun uzun anlatmalı mıydı?

Başka çare yoktu.

Nurten gözünü kapının anahtar deliğine dayamış, onları gözetliyordu. Öfkeden kireç kesilmişti. Ağız ağıza vermiş konuşuyorlar, mırıl mırıl konuşuyorlardı. Sonra kadın anlatmıya başladı. Vedat, hınzır, hâin Vedat öyle yakın bir ilgiyle dinliyordu ki....

Ne yapmalıydı? Kapıyı açıp girmeli miydi? Niçin? Ne hakkı vardı? Gecenin bu saatinde, ne işi olabilirdi ki? İzahı yoktu. Hüngür hüngür ağlıyarak, onun, o sarı saçlı, mavi gözlü, uzun boylu hâinin yakasına yapışıp...

Sonra?

Hiç.

Ama bir şeyler yapması da lâzımdı herhalde.

Âni bir kararla döndü, odasına geldi, kapıyı filân örtmeden, karyolasına yüzü koyun kapandı, başladı hüngür hüngür ağlamaya.

Alacakları olsun, alacakları olsun!

Peşin tatlı tatlı gerindi. Başı dönüyordu. Sonra, beyaz gömleğini alıp giyindi. Masa başına geçti, herhangi bir kitap çekip açtı. Bu kitap ne kitabıydı? Niçin açmıştı? Okuyacak mıydı?

Masadan kalktı. Elleri pantolon ceplerinde, odanın içinde köşeleme gidip gelmeğe başladı. Kafasından dünya silinmişti. Fabrikatörün genç karısını, yalnız onu düşünüyordu. O kadar ki, bir an kapı yanındaki pencerede peydahlanan hastabakıcı Nurten'in ürkek hayâlini bile görmedi.

Nurtense, heyecan içindeydi. Genç operatörün böyle vakitsiz gelişini merak etmekte, meraktan da ileri, mânâlandırmağa çalışmaktaydı. Çünkü, o kadar ciddî adamdı ki...

Genç operatör kendi kendine konuşarak dolaşıyor, gülümsüyordu. Birden kapıya yürüdü.

Nurten tam zamanında, yandaki koridora çekilip köşeyi siper almıştı. Beriki, ayaklarının uçlarına basarak, son derece ihtiyatlı, koridoru geçti.

Nurten gözleriyle takip etti.

Genç operatör Nurten'in tahmin ettiği gibi, fabrikatörün genç karısının hususî odası önüne gelmişti. Ama girmiyor, daha doğrusu giremiyordu. Cesaret edemiyor da denebilirdi. Tereddütlü anlar yaşıyor, eli topuza kadar kalktığı halde, tutamıyor, tekrardan düşüyordu.

Nurten öfke ve kıskançlıktan kuduruyordu. Evet, kadın güzeldi, çok güzeldi hem de. Bunu düşünmek istememesine rağmen, Nilüfer'in hayâli gözlerinin önünden gitmiyor, Nurten'i çıldırtıyordu. Belki fazlaydı bu. Çünkü genç operatörle hiçbir alâkâsı olmamıştı. Ona kalsa olabilirdi, hem de çoktan Ama beriki o kadar ciddî, o kadar ağır başlı, o kadar cesaret kırıcıydı ki. Bütün bunlara rağmen seviyordu onu. Onun olması belki de mümkün değildi. Ne zarar? Seviyordu. Karşılığını beklemeden seviyor, onu herkesten kıskanıyordu.

Birden yüreği ağzına geldi:

Genç operatör topuzu çevirmiş, aralanan kapıdan içeri kayıvermişti.

Nilüfer de uyanıktı. İnci gibi dişleriyle gülerek,

«Buyurun,» dedi. «Bekliyordum zaten!»

Vedat, hiç beklemediği şekilde karşılanışına şaşmıştı.

«Sahi mi?» dedi. «Sahi bekliyor muydunuz?»

«Evet, bekliyordum.»

Hiç konuşmadan, uzun uzun bakıştılar. Sonra Vedat,

«Demek bekliyordunuz?» diye, tekrar sordu.

«Bekliyordum efendim. Çünkü beni, benim hayat maceramı o kadar candan dinlediniz ki...»

«Buna mecburdum hamfendi...»

«Mecbur muydunuz?»

«Evet, mecburdum.»

«Niçin?»

«Çünkü... İzaha lüzum var mı?»

«Sizi dinliyorum.»

«Çok güzel anlatıyorsunuz da...»

«O kadar mı?»

Vedat heyecanla,

«Hayır,» dedi, «hayır. Yalnız güzel anlattığınız için değil!»

«Ya?»

«Çok, çok güzelsiniz!»

Gene uzun uzun bakıştılar.

Nilüfer,

«Yıllar var ki, kiç kimse beni sizin dinlediğiniz ilgiyle dinlememişti. Halbuki... Siz bambaşkasınız. Beni, istediğim, beklediğim ilgiyle dinliyor, beni yalnız bırakmıyorsunuz. Ne iyisiniz...»

«Bu benden çok, sizden gelen bir şey hamfendi.»

«Niçin?»

«Beni bu türlü harekete zorlayan sizsiniz! Emin olun, ben de yıllardanberi hiç kimseye karşı böyle bir alâka duymadım, duymadım değil, duyamadım. Güzellik, sadece güzellik pek bir şey ifade etmiyor...»

«Muhakkak.»

«Fakat sizde her ikisi de bol bol mevcut. Evvelâ, çok güzelsiniz!»

Nilüfer'in başı dönüyordu:

«Rica ederim...» diye mırıldandı.

«Evet hamfendi, inanın bana, çok güzelsiniz. Sonra, çok da cana yakın!»

«Bu sözleri ihtimal pek çok erkek söyler, söylemiştir de. Fakat sizin ağzınızdan işitmek...»

«Kalb kalbe karşıdır derler ya...»

Apendisit yarası çabuk kapanır ama, kolay kolay kapanmıyacak yeni, yepyeni bir yara almıştı: Kalb yarası!

Bu ikinci sarı saçlı, mavi gözlü, uzun boylu tatlı huzursuzluk, birincisini bile gölgede bırakarak, içine, içinin tâ derinliklerine işlemiş, gönül köşesine geçip kurulmuştu. Memnundu. Suat'ı kaybe-

dişi babasının ölümü, annesinin çıldırıp timarhaneye yatışının korkunç huzursuzluğundan gelen karanlık ruh hali sanki yırtılmış, pırıl pırıl bir güneş oraları aydınlatmıştı.

Bütün acılar, çektiği bütün ıztıraplar gerilerde, çok gerilerde kalmıştı. Dünya ne güzeldi artık! Gözün çivit mavisi, yaprakların acı yeşili, muhteşem köşkün mermerleri, lükstü...

Seviyor, seviyordu. Ama kocası varmış, ama muazzam bir göz gibi, bütün hareketlerini inceden inceye kontrol altına almış kayınvalde ve onun emrindeki hizmetçiler varmış... Herşey, herkes vızgeliyordu!

Bütün gece onu, o sarışın, tatlı huzursuzluğu düşünerek sabahı sabah ediyor, sabahleyin küçücük spor arabanın gelişini kalb çarpıntıları, heyecanlar içinde takip ediyordu. Böyle anların hazzı, hazların en kuvvetlisi oluyor, o geçip gittikten sonra, tatlı sesiyle bülbül kesiliyordu.

Kaynana hayretler içindeydi.

«Ayol, diyordu, ne oldu buna böyle? Apandisit ameliyatı, yaradı galiba. Dut yemiş bülbül gibiydi düne kadar. Şuna bak, türküsünden, mânisinden geçilmiyor!»

Sonra hizmetçilerini etrafına topluyor, başlıyordu,

«Var var, bu işte bir bit yeniği var. Bu neşe, bu türküler, bu mâniler boşuna değil!»

Hizmetçiler açıktan açığa «Yoksa birisini mi seviyor?» demiyorlardı ama, kendi aralarında pekâlâ da konuşuyorlardı:

«Hastanede birisine mi vuruldu nedir?»

«Var bir şeyler... Kocakarı haklı!»

«Peki ama, kim olabilir?»

«Belli olmaz kardeş. Genç, güzel kadın.»

«O genç, güzel de beyimiz yaşlı, çirkin mi?»

«Değil, değil ama...»

«Aması ne?»

«Zevk meselesi kardeş. Tabiattan bahsolunur mu? Gönül!»

«Öyle gönüle köpek tükürsün. Bugüne bugün

koskoca fabrikatör karısının, otomobiller emrinde, kürkler içindesin!»

«Evet. Böyle bir şey varsa, nankörlük etmiş olur.»

«Tabii kardeş. Gözüne dizine durur insanın!»

«Ahmet Bey de Aladağdan serin...»

«Ne yapsın?»

«İstese ne yapamaz?»

«Yapar ama, dur bakalım. Ortada henüz fol yok yumurta yok. Hooş, onun için kadından çok ne var? Her gece barda, çeşit çeşit kadınlarla...»

«Erkeğin elinin kınası kardeş. Zengin, hatırlı, genç, güzel adam.»

«Doğru.»

Köşkte pek öyle iş olmadığından, hizmetçiler saatlerce çeneyi çeneye verebiliyor, ille geceleri, fındık fıstık, ceviz, üzüm gibi kuru yemişleri çatır çatır yiyerek, sabahlara kadar bu meseleyi indirip kaldırıyorlardı.

Bâzan üstlerine Gülpembe geliveriyordu. O zaman şıp diye keserek, başka konulara geçiyor, dedikodularını Gülpembe'den saklamaya çalışıyorlardı.

Ama Gülpembe aptal değildi. Hanımını çekiştirdiklerini gayet iyi biliyor, daha doğrusu, hissediyordu. Yoksa, hiçbir şeyin farkında değildi. Yalnız, **amelliyattan sonra Nilüfer'in birdenbire değiştiği gözünden kaçmamıştı. Günlerce insanlardan kaçıp, tenhalarda sessiz sessiz ağlayan, sıkıntıdan patlıyacak hale gelen genç kadının böyle birdenbire değişişi sıkıcı kabuğundan sıyrılıp çıkışını izah edememekle beraber,** gene de hayra yoruyor, Allaha şükrediyordu.

«Cenabıallah bu kadar ıztıraptan sonra, yüreğine serinlik vermiştir. Neye kadir değil ki...» diyordu.

Bir gün hiç hesapta olmıyan bir manzarayla karşılaşıp, herşeyi öğreniverdi:

Sabahleyin Nilüfer'in odasına girmişti. Genç kadın fevkalâde zarif ipek geceliğiyle balkona çıkmış, elinde ufacık kova, çiçekleri suluyordu. Gülpembe'

nin tuhafına gitti. Niçin kendisine söylememişti sanki?

Yaklaştı. Tam müdahele edecekti ki, birden geriledi: Hanımını ameliyat eden genç operatörün zarif spor arabası köşkün önünden ağır ağır geçiyordu, Nilüfer'in genç adamı eliyle selâmladığını gördü.

Her şeyi anlamıştı.

Zarif spor araba geçip gittikten sonra Nilüfer içeri çekilip de Gülpembe'yle karşılaşınca, onun donmuş bakışlarından âdeta ürktü ve hafif bir çığlık attı.

«Demek..»

Koştu, eskiden olduğu gibi kadının boynuna sarıldı. Gözlerinden iri iri yaşlar dökerek:

«Nolursun kimseye söyleme Pembe abla!» diye yalvardı. «Söylemeyeceksin değil mi?»

Gülpembe başını ağır ağır salladı:

«Söylemek ha... Sen beni ne zannediyorsun Nilüfer? Ben senin yalnız hizmetçin değil, bir az da annen sayılmam mı? Bir anne kızını elâleme rezil rüsvâ eder mi? Kaldı ki... Bana herşeyi anlat Nilüfer!»

Nilüfer sevinç gözyaşları dökerek her şeyi anlattı. Sonunda:

«Seviyorum,» dedi. **«Çıldırasıya seviyorum Pembe** abla. Elimde değil. Geceleri gözlerime uyku girmiyor.»

«Kocan ya?»

«Biliyorsun, onu hiçbir zaman sevemedim.»

«Fakat biliyor musun ki.»

«Neyi?»

«Kaynanan...»

«Cehennemin dibine kadar yolu var!»

«Peki Nilüfer, mâdem seviyorsun, kocandan ayrıl, onda var!»

«Henüz böyle şey teklif edemem Pembe abla.»

«Niçin? Seni sevmiyor mu?»

«Seviyor. Seviyor.»

«O halde mesele yok. Seven insan, sevgilisi-

nin herşeyine peki der. Aksi halde, Ahmet'i biliyorsun...»

«Ne olur?»

«Herşey olabilir evlâdım. Eli uzun kolu uzun. Zavallının başına bir çorap örebilir...»

«Nasıl?»

«Nasılını düşünmedim. Fakat örer veya öldürür!»

Nilüfer ürktü. Aklından Ahmet'in biraz bön, ablak yüzü, çatık kaşları geçti. Birden kızdı:

«Peki n'olacak? Ben kimi beğenir, kimi seversem, hep böyle uğursuz engeller mi araya girecek? Bir insanı istediğim gibi sevemiyecek miyim? Buna hakkım yok mu?»

Gülpembe'yi omuz başlarından tutup sarstı:

«Söyle Pembe abla! Sevmeğe, sevilmeğe hakkım yok mu benim? Ben yalnız sevilmeğe mi mahkûmum? Sevmek yasak mı bana? Söyle, bir şeyler söyle, bana bir akıl ver!»

Gülpembe hep o ağır başlı hâliyle:

«Fikrini öğrenmelisin,» dedi. «Daha doğrusu, öğrenmeliyiz... Şayet, izin verirsen...»

«Evet?»

«Ben gider...»

Nilüfer'in gözleri büyüdü:

«Eee?»

«Konuşurum!»

«Ya seni takip ederlerse?»

«Edilmemeğe çalışırım. Orasını bana bırak...»

Nilüfer dudağını yiyerek düşünmeğe başladı. Uzun uzun düşündü. Sonra:

«Hemen açma!» dedi. «Peşin git, tanış, belki bana verilmek üzere hazırladığı bir mektubu vardır, al gel. Bir müddet sonra da...»

«Peki.»

«Yahut Ali ağbeyim gitse nasıl olur acaba?»

Kocasının böyle şeyleri becerebileceğine pek de ihtimal vermiyen Gülpembe:

«Hayır hayır.. dedi. Onun böyle şeylere aklı ermez. Sen bana bırak dedim ya. Senin bu köşke gelin gelmene biraz da ben yardım ettim. Fakat

bedbaht olduğunu görüyorum. Hatâmı tâmir için bütün zekâmı kullanacağım. Korkma!»

Sarılıp öpüştüler.

Tam bu sırada kayınvalde, aralık kapıdan durmuş, onları gözetliyordu, tesadüfen. En üst kattan birşey lâzım olmuş, almış dönüyordu. Aralık kapının önünden bir kedi sessizliğiyle geçerken...

Sonra merdivenleri acele acele inip, hizmetçilere müjdeyi verdi:

«Bu kadında bir domuzluk yoksa, bileklerimi keserim!»

Dalkavuk hizmetçiler hemen etrafını aldılar:

«Ne var hanımcığım?»

«Gülpembe'yle sarılmış öpüşüyordu. Siz o Gülpembe olacak paçavraya göz kulak olun!»

«Demek sarılmış öpüşüyorlardı?»

«Gözlerimle gördüm. Demek ki aralarında bir anlaşma var. Gülpembe vazifesini lâyikiyle yaptı ki... Dışarı filân çıktıkça, gizliden gizliye takip edin, bakalım nereye gidip geliyor... Kim ne derse desin, bu kadın boş değil. Ameliyattan sonra birşeyler oldu kadına. Bir sevinç, bir türkü, bir mâni...»

Sinirli sinirli gözlerini kırpıştırıyor, yutkunuyordu.

«Geldiği gündenberi içime bir huzursuzluktur düştü. Geceleri rüyâlarıma giriyordu ayol. Söylemiyor muydum? Kaç kerre anlatmadım mıydı? Oğluma karşı o soğuk tavırlar... Sonra ayrı odada yatmak! Ne demekmiş o? Bir kadın bâhusus yeni evli, güzel bir genç kadın, ne münasebetle ayrı bir odada yatar? Ama kabahatin büyüğü benim oğlumda. Seni sevmiyor, sen neyini seversin sürtüğün? Seni sevmiyenin cehenneme kadar yolu var. Öyle değil mi amma?»

Hizmetçiler derhal tasdik ettiler:

«Çok doğru hanımcığım...»

«Ben onun yerinde olsam, ayrı oda ne demekmiş, benimle birlikte yatacaksın der içinden çıkarım. Yatmıyor mu? Veririm eline pasaportunu. Sana göre karı kız mı yok? Nesine? Güzellik karın

doyurmaz ki. Sen koskoca bir fabrikatörsün bugüne bugün. Elini sallasan ellisi... Öyle değil mi ama?»

«Çok doğru...»

«Bugün ayrılsın, yarın ona öyle kızlar bulurum ki...»

Birden eteklerini beline sokup, oğlunun odasının yolunu tuttu.

Ahmet gece bardan çok geç döndüğü için, hâlâ uyuyordu. Hep o kedi sessizliğiyle, karyolasının yanına kadar gitti, ama uyandırmağa kıyamadı.

Bir iskemle çekip oturdu.

Vardı vardı, bir şeyler vardı karıda! O türküler, mâniler, hele Gülpembe'yle, deminki sarmaş dolaş? Boşuna değildi bütün bunlar. Birisini mi seviyordu yoksa? Niçin olmasın? Pekâlâ da olabilirdi. Kimi? gözlerinin önünden birtakım yabancı erkek yüzleri geçti. Birden bir başka yüz. Bu yüz durdu, geçip gitmedi ötekiler gibi. Hastanenin genç operatörünün yüzüydü bu. Gelinini en son defa yoklamaya gittiği günü hatırladı: Adam yâni genç operatör Vedat, başucundaydı. Nilüfer'in bileğini tutmuştu. Yapayalnızdılar. Oğluyla içeri girdikleri zaman, nasıl da suç üstünde yakalanmış gibi... Hattâ Ahmet bile farkına varmış, annesine bakmıştı!

Nilüfer'in onu sevdiğine birdenbire öyle bir inandı ki... aynı heyecanlı sevinçle indi. Hizmetcilerin yanına gidecek, yeni şüphesinden bahsedecekti.

Kapı önünde durdu.

Bu yeni şüphesinden bahsetmek doğru olur muydu? Olmaz gibi geldi. Geldi ama, konuşmak, bilhassa bu yeni şüphe üzerinde konuşmak ihtiyacıyle yanıyordu. Hizmetcileri candan insanlardı, kendisine yüzde yüz bağlıydılar. Rahatları beyde yoktu. Yalnız Gülpembe... O, gelinin adamıydı. Ondan başkalarından niçin saklamalıydı?

Bununla beraber, gene de odaya girmekten vazgeçti.

Geri döndü. Hızla, heyacanlı bir sevinçle inip geldiği merdivenleri, ağır ağır çıktı.

Oğlu hâlâ uyumaktaydı. Briyantinli siyah saçları, ablak kırmızı yüzüne dökülmüştü. Annesinin birden kanı kaynadı, oğlunu öpmek geçti içinden. Ama uyanmasından korkuyordu. Ah şu kadın böyle bir halt karıştırsa da oğluna dehletse şöyle kafasına yatkın, dilediği gibi yeni bir kız alsa! Nesine gerekti avukatın kızı!

Aklına merhum ağabeysi geldi. Kızdı. Hep o icat çıkarmıştı. «Bizim işimizde, bizim yüzümüzden vuruldu..» Vurulduysa vurulmuştu. Kendileri vurdurmamışlardı ya! «Madem hak tanıyorsun, kızı bir kenara çeker, evlâdım, böyle böyle, Allah sana uzun ömürler versin filân fıstık, birkaç kuruş sıkıştırırsın avucuna, haydi Allah selâmet versin, sallarsın gider! Yeğenine nikâhlamaya mecbur değilsin ya!»

Birden telefon çalmaya başladı.

Ahmet, akları kanlı gözleriyle uyandı. Peşin annesine baktı, sonra hâlâ çalmakta olan telefona. Dinleyiciyi aldı:

«Aloooo.. Ben'im. Ne var? Bu gece mi? Ben gelinceye kadar idare memurunun odasında alıkoyun...»

Dinleyiciyi yerine bıraktı. Annesine döndü:

«Ne var anne?»

Kadın, oğlunun karyolası yanındaki iskemleye ilişti. Şüpheli şüpheli:

«Hiç yavrum,» dedi.

«Nasıl hiç?»

«Hiç işte. Uyuyordun da...»

Ahmet sinirlendi:

«Uyuyordum, evet. Sana ne?»

«Bana mı ne? Yarın baba olursan, bana ne olduğunu anlarsın...»

Ahmet'in yarasına parmak basmıştı. İçini çekti:

«Bu gidişle olamıyacağız...»

Tam bu sırada Nilüfer'in pırıl pırıl, berrak sesi işitilmeğe başladı. Zarif bir alafranga şarkı tutturmuştu. Ahmet annesini filân unutarak, karısının

sesine kulak verdi. Yüz çizgileri yumuşamış, gözleri gülümsüyordu. Kadın oğlunun bu halini hiç beğenmedi. Onu ne kadar sevdiğini, onu ne kadar düşkün olduğunu gayet iyi biliyordu. Halbuki o, yâni gelini, böyle içten sevilmeğe lâyık bir kadın değildi!..

Şarkı birden kesildi.

Ahmet iç çekerek karyolâdan atladı. İpek pijamasıyla odadan çıktı, koridorun nihayetinde kayboldu.

Annesi de peşi sıra kapıya kadar gitmişti. Kapıda, sinir içinde bekliyor, koridorun nihayetinde kaybolana kadar oğlunu gözleriyle takip ediyordu. Kaybolduktan sonra, öfkesi büsbütün artarak homurdandı:

...onun yanına gitti gene! Seviyor onu. O domuzu seviyor! Halbuki o... O muhakkak onunla.. Pekâlâ da yakışıklı.. Doktor da. Bunun babası avukattı, o doktor. İkisi de memur sayılır. Benim oğlumu aldatıyor. Benim oğlumu mutlaka aldatıyor. Zavallı yavrum, hiçbir şeyden haberi yok, Hâlâ karım diyor. Ona karım denir mi?»

Sarılıp öpüştüklerini tasarladı. Öfkesi daha da arttı. Kapının kenar tahtasına dayanmış, seyiren gözleriyle koridorun nihayetine, oğlunun kaybolduğu köşeye bakıyordu.

Nesiydi sanki... Niçin öpüyor, niçin seviyordu hâlâ?

Yüzü kireç gibi ağarmıştı. Oğlu dönüp geldiği halde, farkında olmadı. Kolundan tutulunca kendine geldi: Oğluydu, dönmüştü.

«Ne var anne? Neyin var bugün senin?»

Annesini içeri çekti.

«Ha? Neyin var anneciğim?»

Kaynana kupkuru sesiyle:

«O, niçin ayrı odada, senden niçin ayrı yatıyor?» diye sordu. «Seninle yatmaktan nefret mi ediyor yoksa?»

«Neler söylüyorsun anne?»

«Neler söyliyeceğim, dosdoğru şeyler!»

«Benden niçin nefret etsin?»

«Etmiyorsa neden ayrı odada yatıyor?»

Oğlunu kolundan tutup, sertçe sarstı:

«Ne var?»

«Ben o kadından şüpheleniyorum!»

«Hangi kadından?»

«Karımdan!»

«Nilüfer'den mi?»

«Evet.»

«Sebep? Sebebini şudur diyemem, fakat şüpheleniyorum evlâdım...»

«Peki ama anneciğim, bir sebep olmalı. Nesinden şüpheleniyorsun? Bir şeyini mi gördün? Yahut işittin?»

«Hiçbir şeyini görmedim de işitmedim de. Fakat şüpheleniyorum, elimde değil. Bu şarkılar, mâniler sebepsiz değil. Senin için, senin aşkından hele asla. Eskiden böyle miydi? Değildi. Bir köşeye çekilir, somurtur otururdu. Ameliyattan sonra bülbül kesildi. Sen seviyorsun, gözlerin kör. Ama ben? Asla! Ben anayım. Senin tırnağının inciındiğini istemem. Öyle bir değil, bin Nilüfer fedâ olsun senin kesip attığın tırnağa!

Ahmet taş kesilmişti. Annesi herhalde bir şeyler biliyor, söylemek istemiyordu herhalde.

«Bir şeyler biliyorsan söyle anne!»

«Hayır yavrum, hiç bir şey bilmiyorum. Yalnız, hissediyorum. Bana öyle geliyor ki, bu şırfıntı...»

Ahmet sözünü kesti:

«Hişt, anne!»

«Evet, şırfıntı! İstemiyorum. Bir türlü sevemedim. Sana göre karı mı yok? Bütün masrafları biz yaptık. Bize ne getirdi buna karşılık? Ne getirebilirdi? Nerden baksan bir avukat kızı, bir memur kızı. Çıplağın biri. Halbuki biz?»

«Sus Allah aşkına anne... Neler söylüyorsun? Bize yakışır mı böyle şeylerden bahsetmek?»

«Yakışır tabî. Zengin kızlar dururken şurda, gittik de deli karının kızını...»

Ahmet işitmek istemiyordu. Pencereye gitti. Dışarları seyre başladı. Hâlâ seviyordu. Nilüfer'i. Her gece çeşitli kadınlarla oturup eğlenmesine, Nilüfer'

in açıktan açığa kendisinden kaçmasına rağmen, onu seviyordu. Hem de tâ okul günlerinde olduğu kadar kuvvetle, heyecanla.

Annesinin sözleri kulağına çalındı. İşi azıtmıştı. Öyle fena şeyler söylüyordu ki, utandı. Nilüfer işitseydi bunları...

Döndü,

«Kâfi,» dedi, «kâfi anne!»

«Gözlerini aç oğlum!»

«Bir bildiğin varsa söyle...»

«Henüz hiçbir bildiğim yok. Fakat bu şarkılar, bu mâniler boş değil. Benim yaşım elli beş!»

«Peki, kimden şüphelenlyorsun?»

Kadının kafasından operatör Vedat'ın hayâli geçti. Az kalsın söyliyecekti. Kendini tuttu. Tuttu ama, tuhaf bir ön seziyle, Ahmet'in kafasında da aynı operatör hayâl meyal canlanmıştı. Nilüfer'l en son ziyarete gittikleri günü hatırladı. Nilüfer'in nârin bileği genç operatörün elindeydi. Gülümsüyordu. Kapı açılınca nasıl da ürküp sapsarı kesilmiştebessümü dudaklarında eriyivermişti...

Yoksa annesi de bunu mu kastediyordu? Yâni, operatör Vedat'ı.

İçine bir kurttur düştü.

Giyinmeğe başladı. Sinirleri bozulmuştu. Annesinin sarfettiği yığınla lüzumsuz söz vızgelmiştl de, bu hayâl bunu birden hatırlayış, canını adamakıllı sıkmıştı. Sonra bu Vedat çok iyi tanıdığı birisine benziyordu. O kadar benziyordu ki hem de... Kime acaba? Düşündü, uzun uzun düşündü, nâfile. Bulamadı, bulamıyacaktı da.

Annesl,

«Düşünme,» dedl. «Elini sallasan ellisi, başını sallasan tellsi gelir. Senin için kadından çok ne var?»

«Kâfl!»

Şapkasını aldı çıktı Nllüfer'in blllûr sesinin yayıldığı koridora ağır ağır geçti. Merdlven başında durdu, bir az bekledl.

Vedat kime benzlyordu?

Karısının yanına gitse miydi acaba?

Yolunu değiştirdi.

Nilüfer, aynalı dolabın önünde saçlarını tarıyordu. Kocasının odaya girdiğini aynada görerek, döndü. Şarkısını kesti.

Ahmet kapıda durmuştu.

«Devam etsene,» dedi.

Nilüfer ciddî ciddî sordu:

«Neye devam edeyim?»

«Şarkına.»

Nilüfer cevap vermedi.

Ahmet yanına sokuldu:

«Niçin devam etmiyorsun?»

Başını önüne eğen Nilüfer:

«Bilmem,» dedi.

Ahmet acı acı,

«Bilmezsin..» Diye mırıldandı, «bilmezsin, haklısın...»

«Neye haklıyım?»

«Şarkını niçin kestiğini bilmemekte...»

Nilüfer bu konuşmaları mânâsız buluyordu. Saçlarını taramaya koyuldu.

Ahmet tekrar yaklaştı. Nilüfer'i arkadan kucaklamak istedi. Nilüfer huysuzlandı. Ahmet:

«Peki,» dedi, «nolacak bu böyle Nilüfer?»

«Bilmem.»

«Beni sevmediğin malûm. Ama ben sevilmek istiyorsam?»

Nilüfer gülümsiyerek,

«Bu iş için bütün imkânlar emrinizde değil mi?»

«Öylesini istemiyorum.»

«Ya?»

«Senin tarafından sevilmemi...»

«Kabiliyetimin üstünde bir iş istiyorsunuz benden...»

«Ya!»

Nilüfer döndü, sertçe,

«Maalesef evet!» dedi.

Ahmet cevap vermedi. Ama olanlar olmuştu. Nilüfer'e karşı birden müthiş bir kin duymaya başlamıştı. Onu, o sarı saçlı, uzun boylu adamı, o operatörü seviyordu demek?

İçini çekti.

Şu anda herşey yapabilirdi. Elinden herşey gelebilirdi, hattâ cinayet işliyebilirdi.

Dikildi, dikildi, dikildi.

Sonra, sarı çantası, koyu nefti fötr şapkası ve iri gövdesiyle, devrilircesine odadan çıktı. Merdiven başında durdu. Geri dönüp, yanına gitmek, saçlarını eline dolayıp...

Tam bu sırada annesi yanına geldi. Elini oğlunun omuzuna koyarak:

«Düşünme,» dedi. «Canını sıkmıya değmez!»

Döndü, annesine baktı. Annesi haklıydı galiba.

Merdivenleri ağır ağır indi. Gözlerinin önünde sarışın operatör, bahçeye çıktı. Uşaklarla, hususîsini garajdan çıkarmaları emrini verdi.

Kime benziyordu bu sarışın operatör? Birisine benzediği muhakkaktı, muhakkaktı amma, kime?

Araba hazırlanıncaya kadar hep bunu düşündü.

Sonra pırıl pırıl arabaya girdi. Araba köşkün zarif demir kapısından çıktı, asfalta indi, peşinde hafif bir benzin kokusu bırakıp, aktı gitti.

Kenar mahallenin bozuk parkelerinde fena fena sarsılarak giderken ,etrafında yalın ayaklı, şipitik gözlü çocuklar koşuşuyor, neşeli çığlıklar atıyorlardı.

Ahmet hiçbir şeyin farkında değil, —Zâten her gün göre göre kanıksadığı şeylerdi— sarışın operatörü düşünüyor, kime benzediğini bulmaya çalışıyordu.

Araba fabrika kapısında durdu.

İndi. Kapının içinde selâma durmuş kapıcılarla bekçileri başıyle selâmlayıp odasına geldi. Şapkasını, ceketini odacısına verdi, siyah iş gömleğini sırtına geçirdi, masasına geçti.

Peki ama, sarışın operatör kime benziyordu?

Odaya fabrika mühendisleriyle bir kısım ustalar girinceye kadar hep bunu düşündü: Operatör Vedat kime benziyordu?

Bu böyle akşama kadar sürdü. Bulamıyor, bulamıyacağını sanıyordu. Mâdem bulamıyacaktı, düşünmesine ne lüzum vardı? Kafasından atmayı denedi, başka şeylerle meşgul oldu, Nafile. İllâki o: Sarışın operatör kime benziyordu?

Çok yakından, çok tanıdığı birisine benzediği muhakkaktı. Operatörün benzediği o adamı o kadar iyi tanıyordu ki... Bununla beraber, kime benzerse benzesin. Eğer karısı bu adamla tanışıyor da...

«Sevişiyorsa...» demeğe dili varmıyordu. Bunu demek şöyle dursun, düşünmeğe bile tahammülü yoktu. Birden, karısının çıplak vücudu canlandı hayâlinde. Yanında da o!

Çıldıracaktı. Gözlerinin önünden pırıl pırıl tabancası geçti. Böyle bir şey olursa... Nilüfer'i vurmasına imkân yoktu. Her şeye rağmen onu seviyordu, sevecekti!

«Merhaba yahu!»

Döndü Yumruk Niyazi'ydi, barcı. İçeri girmiş, kendisini seyrediyordu. Farkında bile olmamıştı.

«Ne dalgınlık bu?»

Altın yüzükler içindeki esmer elini uzattı.

Ahmet uzanan eli tutup sıktı.

Berikl tekrarladı:

«Ha? Ne dalgınlık bu?»

«Hiç...»

«Nasıl hiç? Bal gibi dalgınsın işte!»

Ahmet masasına geçti, Yumruk Niyazi masa yanındaki maroken koltuğa.

«Söyle,» dedi. «Sebebi ne dalgınlığının?»

Ahmet birdenbire sordu:

«Şu operatör Vedat kime benziyor?»

Yumruk Niyazi hiç düşünmeden:

«Suat'a!» dedi.

«Senin mektep arkadaşın...»

«Hangi Suat'a?»

Ahmet'in gözleri büyüdü:

«Sahiiiii!!»

Artık şüphesi kalmamıştı, Suat'a benziyen Vedat'ı seviyordu karısı. Elleri titremeğe başladı. Yüzünün rengi de adama kılı, dikkati çekecek şekilde

sararmış olmalıydı ki, Yumruk Niyazi telâşlandı:

«Ne oluyorsun yahu? Ha? Nedir bu halin?»

«.....?»

«...ellerin de titriyor...»

Ahmet masadan tekrar kalktı, odanın içinde gene çaprazlama dolaşmaya başladı.

Yumruk Niyazi ondaki fevkalâdeliği anlamıştı. Sebep neydi?

«Çok tuhaf adam» dedi.

Ahmet tam karşısında durdu:

«Kim?»

«Operatör Vedat.»

«Niçin?»

«Barda, bizim esmer Nevinle oturur çokluk. Karı bildiğin gibi değil, fena halde âşık. Gelgelelim...»

«Eee?»

«Berlkinde iş yok.»

«Nasıl?»

«Nasıl bilmem! Karı kalkmış evine gitmiş, içeri almamış...»

Ahmet,

«Tuhaf» dedi.

«Tuhaf ki tuhaf. Neyse boşver ona da... İstanbul'dan üç yeni karı getirtmek istiyorum...»

«Getirt.»

«Param yok.»

«Ee, sen de.. Su kaçırdın artık..»

«Param yok değil, var. Var ama yetişmez. Biliyorsun, ilâve inşaat yapıyoruz..»

«Allah gözünü doyursun. Ne kadar lâzım?»

«Çok değil. Bir üç bin lütfedersen...»

Serseri milyoner masasına geçti, çek defterini çıkarıp yazdı, uzattı.

«Mersi. Gitmiyelim mi?»

«Nereye?»

«Bara.»

«Saat kaç?»

Yumruk Niyazi saatına baktı:

«Sekize geliyor.»

«Sen git, benim bir az işim var, gelirim...»

«Masanı hazırlatıyorum.»

«Hazırlat.»

Yumruk Niyazi çıktı.

Serseri milyoner, yüreğindeki kurşun ağırlığıyla, masasından gene kalktı. Gene dolaşmaya başladı. Evet, tam da Suada benziyordu. Suadı ne çabuk unutmuştu.

İçini çekti.

Demek ki, Nilüfer şimdi de bu sarışına kaptırmıştı kendini... Ne yapması gerektiğini düşündü. Sabahleyin, karşısında, saçlarını tararken... Her halinden belliydi... Sonra, hastanede, en son ziyarete gitikleri gün. Acaba öpüşmüşler miydi?

Durdu. Masasının arkasına raslıyan köşedeki fotoğrafa baktı. Baktı, uzun uzun baktı. Ama neye, niçin baktığının farkında olmadı.

Öpüşmüşler miydi acaba?

Nilüfer'i gene çırılçıplak, onun kollarında hayâlledi. Çılgına döndü. Kendisine tercih edilen sarı saçlı, uzun boylu, mavi gözlü adam, demek o, onun karısını, ırzını...

Dişlerini gıcırdattı. Gözlerini diktiği fotoğrafta Operatör Vedat belirmişti, ona bakıyordu sanki.

Yumruğunu sıkarak, salladı:

«Seni gebertirim, anam avradım olsun gebertirim seni!»

Kapı vuruldu. Kendine gelerek:

«Gir!» dedi. Fabrikanın iplik ve bez mühendisleriydi. Şakacı bir kalabalık halinde, ustalarla birlikte içeri girdiler.

Masası her zamanki gibi, her zamanki yerinde bütün ihtişamıyle hazırdı. Fabrika mühendisleriyle birlikte geçip oturdular. Operatör Vedat daha önce gelmiş, esmer Nevinle tam karşısındaki masada oturuyorlardı. Karşıdan karşıya selâmlaştılar.

Operatör Vedat, serseri milyonerin bakışından huylanarak, gözlerini ondan kaçırdı. Bir his, tuhaf bir önsezi halinde bir şeyler... Sıkıntı çökmüştü içine. Nilüfer'le olan ilgisinden haberdarmış de, geriden geriye «Alacağın olsun. Senden hesap soracağım gün uzak değil!» demek istiyor gibi gelmişti.

Tekrar baktı. Hayret, gözleri üstündeydi. Bakışında her zamandan çok başka bir mânâ... Bir şey söylemek istiyor gibi.

Homurdandı.

Nevin,

«Ne var» dedi.

«Hiç, bir şey yok...»

«Var!»

Kadehini kaldırdı:

«Sıhhatına!»

Esmer Nevin mukabele etmedi.

Vedat bekledi.

«Hadi, seni bekliyoum!»

«Niçin bir şeyler mırıldandın? Ne var? Benden sakladığın ne? Ha! Cevep versene! Vedat! Sana söylüyorum!!!»

Vedat cevap vermedi. Bôl kadehini tekrardan önüne koydu. Pantolonunun arka cebinden çıkardığı tabakasından bir sigara aldı, zarif çakmağıyla yaktı.

«Bana da versene!»

Tabakayı uzattı:

«Pardon..»

Nevin bir sigara aldı, Vedat'ın çakmak ateşinde yaktı. Bol bir duman üfliyerek:

«Vedat!» dedi.

Vedat dalgın gözlerini Nevin'e çevirdi.

«Vedatcığım!»

«Efendim?»

«Allah aşkına neyin var? Birden bire değiştin! Rengin attı...»

Vedat, tekrar serseri milyonerin masasına gözlerini kaldırdı: Serseri milyonerin, üzerine dikili siyah gözleri! Hep aynı mânâlı bakışlar, tehdit eden edâ.

Operatör Vedat artık sinirlenmeye başlamıştı. Hattâ sinirli bir heyecan başlamıştı. Ne demek istiyordu yâni? Sabahleyin selâmlaştıklarını mı görmüştü Nilüfer'le? Görmüşse ne olacaktı? Sevinmiyordu kadın. Zorla sevindiremezdi ya! Boşasın, başka birini bulsundu.

Caz bir Slow'a başlamıştı.

Nevin elindeki sigarayı tablaya bırakarak:

«Haydi!» dedi.

Kalktılar.

Operatör Vedat'ın zarif figürleri hemencecik dikkati çekmişti gene. Masalarda onun hakkında konuşmalar başladı:

«Çok zarif adam!»

«Çok.»

«Son derece mâhir bir operatör olduğu söyleniyor...»

«Evet. İhtisasını Viyanada yapmış...»

«Dans stili fevkalâde..»

«Fevkalâde...»

Serseri milyonerin gözleri boyuna onu takip ediyor, kolları arasındaki kadını da Nilüfer farzettiği için, öfkesi artıkça artıyordu. Eğer böyle bir şey varsa gerçekten... Bir ara bakışları karşılaştı gene. Serseri milyoner soğukluğunu hissetti. Yüzünün çizgilerinde hiçbir değişme olmadı. Hep o kuşkulu, tereddütlü hal.

Serseri milyoner boyuna içiyordu.

Yerlerine geçip oturdular. Vedat'ın gözü tekrar onu kaydı. İçiyordu, kötü kötü içiyordu. Aşırı sarhoş olduğu zamanlara rastlamıştı. Daha şatafatlılarının da hikâyelerini dinlemişti bar kadınlarından. Sarhoşluğu çok cıvık, çok mütecaviz, çok rezilceydi. Bu bakışlar, bu ısrarlı bakışlar, bu birbiri arkasına içişler, bu aklarıkarışık gözler...

Korktuğundan değil, ama ne lüzüm vardı? Şuraya iki kadeh bir şey içip, dansetmeğe gelmişti, kavgaya değil. Herifin erkekçe kavga ettiği görülmemişti. Bir patırtıda hemen adamları işe karışırdı.

Ne olursa olsun, kavga hoş bir şey değildi.

Deminden beri göz hapsine alan Nevin:

«Vedat» diye başladı, «Vedatcığım... Neyin var Allahaşkına?»

Vedat adamakıllı sıkılmaya başlamıştı. Ağzını peçeteye silerek kalktı.

Nevin'in aklı gitti.

«Nereye?»

Attı.

«Başım ağrıyor, eve gidiyorum»

«Yalan söylüyorsun!»

«Nevin!»

Öyle bir baktı ki, kadın şıp, kesti. Tadını kaçırıyordu bu kadın da. Sırnaşıklıktan hoşlanmazdı.

Koşarak gelen şef garsona hesabı ödedi, bardan çıktı. Küçük, spor arabası barın önündeydi, direksiyona geçti. Araba yumuşak vınıltısıyla yürüdü.

Serseri milyonerin muhteşem köşkünün önünden geçerken, araba yavaşladı. Nilüfer'in gayet zarif panjuru hemen açılmıştı. Genç kadının beyaz hayâli belirdi. Eliyle selâmiayıp geçti, gitti.

Bahçe kapısından girdi, arabadan atladı.

İçinde bir öfke. Ne diye barı bırakıp gelmişti sanki? Ondan korktuğu için mi? Hiç de bile, amma, ya böyle bir intiba uyandırdıysa?

Eve girdi, elektriği yaktı. Bir bekâr eliyle düzenlenmişe benzeyen eşyalar meydana çıktı.

Ama Operatör Vedat bu gece her zamandan çok başkaydı. Şapkasını çıkarıp karyolasının üstüne rastgele attı. Hiç böyle âdeti yoktu halbuki. Her zaman her şeyini büyük bir intizamla çıkarır, askıya asar, savruk uk etmezdi.

Hep aynı sinirli hareketlerle pijamasını giyip, mutfağa geçti. Buz dolabından gene rakı çıkardı. Bir kutu sardalya açtı. Bir parça beyaz ekmek, geçti masanın başına.

«Keşke bekleseydim!» diye düşündü. Bekler, ne olacaksa olurdu. Kadın her şeyi uzun uzun anlatmış, Suat'tan bile bahsetmişti. Vedat Nilüfer'de son derece ince, hassas bir kadın bulmuştu. Tam da istediği gibi. O, bu türlü kadınları severdi. Evlenme teklif etse... Henüz çok yeniydiler. Aralarında hiçbir şey geçmemişti, geçemezdi de. Kadın amellyatlıydı bir defa. Sonra, o kadar kibardı ki evlenmek teklif etse belki de kabalık olacaktı..

Kadehine rakı koydu, sulandırdı, içti. Ağzına bir sardalya attı.

Geç vakte kadar kendi kendine oturdu.

Sonra kalktı. Öteberileri toplayıp, her şeyi yerli yerine yerleştirdi, yatak odasına geçti.

Karyolasına sırtüstü uzandı.

Evet, Nilüfer çok tatlı kadındı, bilhassa hayat mâcerası çok acıklıydı, onu seviyordu ama... Kocası! Durup dururken bozuşmakta ne menfaatı olabilirdi? Gerçi aşk bahislerinde menfaat filân düşünülmez, düşünülmezdi ama, sevgilisine kavuşmak elbette menfaat sayılırdı gene de.

Acaba imkân varmıydı buna? Nilüfer'e kavuşabilecek miydi?

Onun hayâliyle uyuyakaldı.

15

Bir sabah, gene iliklerine kadar Nilüfer'le dolu, giyinmiş tıraş olmuş, spor arabasına binerken, bahçe kapısında peydahlanan bir kadın dikkatini çekti. Orta yaşlı kadın etrafına korkuyla bakıyor, sanki görülmekten çekiniyordu.

Genç operatör arabasına binmekten vaz geçerek kadının yanına gitti.

«Birisini mi istiyorsunuz efendim?»

Kadın hep o çekingen halliyle:

«Sizi, dedi, sizi istiyorum doktor bey!»

Vedat'ın hayreti arttı:

«Beni mi?»

«Evet, sizi. Sizinle konuşacaklarım var!»

«Beni nereden tanıyorsunuz?»

Kadın kısa kesti:

«Nilüfer Hanımdan geliyorum efendim!»

Vedat'ın sevinçten başı dönmeğe başladı. Elleri titriyordu!

«Buyurun,» dedi. «buyurmaz mısınız? İçeri bubuyurun!»

Gülpembe bahçe kapısından içeri girdi. Spor arabanın yanında durdu.

«Bir gören oldu mu acaba?»

«Kimden çekiniyorsunuz?»

«Ah doktor bey çektiklerimizi bilmiyorsunuz. Nilüfer'in hayatı tam bir cehennem. Geceleri uyku

tutmuyor, gündüzleri zaten uyumaz. Üstelik kaynanası, kocası...»

«Bir şeyden mi şüpheleniyorlar?»

«Tahmin edersiniz efendim...»

Vedat dudağını yiyerek bir zaman düşündü. Demek barda serseri milyonerin öfkeli, sert bakışları, uzunuzun göz hapsine alışı boşuna değildi.

«Buyurun içerde konuşalım!»

Birlikte evin taş merdivenlerine yürüdüler. Gülpembe taş merdivenlerde durdu. Bahçeyi gözden geçirmeğe başladı. Bahçe gene o bahçeydi, etraf gene o etraf. Ama nerde Nâfiz Beyin zamanındaki çiçekler? Nolânın kulübesi yıkılmış, çiçekler kurumuştu. Bir ara küçücük Nilüfer'i hayâlledi: Küçücük lskarpinleri, kısa entarisi, beyaz çorapları... Babasının yanında. Babası, ufacık elleriyle tombul bir kadını hatırlatarak kızıyla şakalaşmaktadır. Sonra çapalarını alır, kümese gider, kümesin kapağını açardı. Bütün bu işler yapılırken, Nilüfer etrafında cıvıl cıvıl...

Gülpembenin gözleri doldu.

Vedat kapıyı anahtarıyle açmış, bekliyordu. Kadının yaşlı gözlerini görünce:

«Ne o? dedi. Hayrola?»

Gülpembe içini çekti:

Aaaah, beyefendi, ah!»

«Bu köşk...»

«Biliyorum.»

«Neyi biliyorsunuz?»

«Bu köşkün eski sakinliğini...»

«Kimden bahsedlyorsunuzğ?»

«Avukat Nâfiz Bey ailesinden...

«Demek...»

«Nilüfer hastanede her şeyi anlattı bana!»

Gülpembe içini çekti, gözlerinin yaşını sildi.

Vedat sordu:

«Nesi oluyorsunuz Nilüfer'in?

«Her şeyi. Hizmetçisi, arkadaşı, annesi, şimdi de babası!»

İçeri girdiler. Gülpembe çok iyi tanıdığı, tatlı acı hâtıralarının canlandığı sofrayı gözden geçirdi. Bu sofa... Bu odalar... Şu oda, işte karşıdaki oda büyük be-

yin odasıydı. Nilüfer'e oyuncaklar yapan, onu kırlarda gezdirip eğlendiren, çoğu sefer de onunla komşu komşu, evcik oynıyan ufacık ihtiyarın odası. Ya şu, karşıdaki? Orda da büyük hanım otururdu, Nafiz Beyin annesi. Gülpembe ürperdi. Ne zamandan beri unutmuştu onu... Nasıl canlı, nasıl da bütün teferrüatıyle canlanmıştı ya! Odasından şöyle, gölge gibi çıkar, sofaya süzülür, gelininin oda kapısında belirirdi. Sesi, sesi ya? Islık gibi. Tıpkı tıpkısına ıslık. Onun öldüğü geceyi hatırlamıştı ki, Vedat,

«Sizi dinliyorum,» dedi.

Gülpembe kendine geldi.

«Ah doktor bey, bilmezsiniz neleri hatırladım, neleri... Geçmiş zaman olur ki hayâli cihanı değer derler ya, öyle bir şey... Fakat bırakalım şimdi bunları. Zaten fazla oturacak değilim. Takip edilmiş olmaktan korkuyorum...»

Gözgöze geldiler.

«Nilüfer'in hayatı tam bir cehennem evlâdım. Varsa siz yoksa siz. Ama siz ne vaziyettesiniz? Onu öğrenmek lâzım!»

Operatör Vedat gülümsedi. Kadını pek babacan, pek cana yakın bulmuştu.

«Ben de tıpkı onun gibiyim,» dedi.

«Peki ne olacak bu böyle?»

«....?»

«Susmayın. Koskoca doktor beysiniz. Eliniz uzun, kolunuz uzun. Her şey sizden biter, öyle ya!»

Vedat bütün bunları pek erken buldu. Çeyrek saat içinde kadın lâübali oluvermiş, hanımının mukadderatına gidecek yolu tâyine çalışıyordu.

«Henüz hiçbir şey düşünmedim, dedi. Kendi fikirlerini öğrenmeden...»

«Kendi fikri...»

«Bir gün görüşmek kabil değil mi acaba?»

Gülpembe,

«İşte bu zor! dedi. Çok zor bir şey bu. Siz kocasıyle tanışıyorsunuz. Ahbaplığı ilerletseniz de...»

Vedat'ın kafasından serseri milyoner geçti: Bir az bön, ebiak yüzü, aptal bakışı...

Tam da Vedat'ın düşündüğü gibi, ablak yüzlü bön bön düşünüyordu karyolasında. Bütün geceyi onu, o Suat'a benzeyen sarı saçlı, mavi gözlü adamı düşünmekle geçirmişti. Evet, annesinin dediği gibi, elini sallasa ellisi, başını sallasa tellisi gelirdi ama, ne elini, ne de başını sallamaya niyeti vardı. Her şeye rağmen Nilüfer'i seviyordu. Ama Nilüfer ondan bucak bucak kaçıyor, sevmediğini, sevemediğini açık açık söylüyormuş... Ne çıkardı? Kendisi seviyordu ya!

Karyolasından kalktı, ipek pijamalarını çıkardı. Üstünü başını giyinmeğe başladı. Operatörü sahiden sevmesinden korkuyordu. Kendini sevmemesi, bunu açık açık söylemesi mühim değildi. Mühim olan onu, sarı saçlı, mavi gözlü, uzun boylu adamı sevmesiydi. Buna tahammül edemezdi.

Hınçla,

«Öldürürüm!» diye söylendi. «İt öldürür gibi öldürürüm onu!»

Odaya annesi girdi.

Serseri milyoner kendine gelerek toparlanmıya çalıştı. Ama ihtiyar kadın gene de farketmişti.

«Ne var oğlum? Niçin sinirlisin?»

«Hiç. Bir şey yok!...»

«Var.»

«Yok!»

Kadın büsbütün sokuldu:

«Saklama benden yavrum. Ben senin en yakınınım. Sana senden yakın bir insanım. Canının niçin sıkıldığını söyle. Biliyorum, şu kahrolasıcayı düşünüyorsun. Haklısın. Senden kaçıyor, odasını seninle birleştirmiyor. Karıkocalıkta görülmüş şey mi? Duyanlar ayıplıyor...»

«Neyi ayıplıyor duyanlar?»

«Odalarınızın ayrı oluşunu.»

«Demek duyuyorsun? Demek benim hususî, mahrem taraflarımı ilân ediyorsun elâleme? Demek beni rezil rüsva ediyorsun?»

Kadın şaşırdı. Söylediğine pişman olmuştu: Tevile çalıştı:

«Yerin kulağı var evlâdım. Benim söylememe hacet yok. Herkes her şeyi senden benden iyi biliyor!»

«Nasıl bilebilirler anne? Bu evin duvarları içinde geçen şeylerden yabancıların nasıl haberi olur?»

Şapkasını aldı, odadan öfkeyle çıktı.

Fabrikaya hep aynı öfkeyle, boğulacak kadar hırslı geldi. Ceketini, şapkasını odacıya verdi, masasına geçip oturdu. Dünden, evvelki günden beri gelmiş, açılmadan bekleyen yığınla mektup birikmişti. Az sonra odacı bir tutam yenilerini de getirip eskilerin üzerine bıraktı. Ancak o zaman kendine gelerek, zarflardan rasgele birini aldı, yırttı. Ürkek bir yazıyla, acemice yazılmış satırlar... «Muhterem beyefendi» diye başlıyor, karısından bahsediyordu. Karısından bahseden satırlar, gözlerini faltaşı gibi açtı. Korktuğuna uğramıştı nihayet. Demek karısı onunla sevişiyordu? Demek o sarı saçlı, mavi gözlü adam...

Masasından kalktı. Oda içinde köşeleme gidip gelmeğe başladı. Demek karısı... Demek Nilüfer... Onun, o uzun boylu, sarı saçlı mavi gözlü adamın kolları arasında...

Beyni uğulduyor, kafasında onlara dair hayâller canlanıyordu: Karısı, yabancının odasına ürkerek giriyor. Öteki derhal mantosunu alıyor sırtından, oturmasına yardım ediyor. Belki yanyana oturuyorlar peşin. Beylik sözler, protokol lâfları, ona çok yakışan şeyler... Sonra hep o son derece yakışan kibar haliyle karısını soyuyor, Çamaşırlar teker teker atılıyor. Karısının bembeyaz, pamuk kadar beyaz ve muntazam vücudu!

Elleri titriyordu. Bir sigara yaktı, kibriti sinirli sinirli söndürüp kutuyu fırlattı.

Masasına gitti, mektubu tekrardan aldı, göz gezdirdi:

«...belki de iş işten geçmemiştir beyefendi. Karınıza göz kulak olun. İsminize, şöhretinize leke sür-

dürmeyin. Şimdilik bunu yalnız ben biliyorum. Fakat herkes işitebilir. Size boynuzlu derler...»

Elinde mektup, gözleri daldı. «Boynuzlu» diye mırıldandı. «Bana boynuzlu diyecekler demek?»

Bir dergiden gördüğü, çok hoşuna giden bir karikatürü hatırladı: Bir maskeli baloda kapıdan içeri öküz başlı bir adam girmekte, bir kadınla bir erkek arkasından öpüşmektedirler. Kadını öpen adam, içeri girmekte olan boynuzluyu görmüştür. Kolları arasındaki kadına sorar: «Hamfendi! Şu adam kocanız mı?»

İrkildi. Demek kendisi de o adam gibi olacaktı?

Bütün gün dalıp dalıp gitti. Sinirli, aksi, huysuz. Ustaları haşladı, işçilere çıkıştı, her zaman şakalaştığı mühendisleri bile tersledi. Fabrika halkı hayretler içindeydi. Onu bu kadar sinirli gördüklerini hatırlamıyorlardı. Yer yer patron hakkında fiskoslar, dedikodular oldu. Böyle sürüp gitmesinden korktuklarını söylediler. Ama hiç kimse, genç patronlarının öfkesinin sebebini keşfedemedi.

Genç patron hiç eksilmiyen hususîsiyle bara gelmişti. Her zamanki gibi, gene Yumruk karşılamışsa da adamını her zamanki gibi neşeli bulmamıştı. Tam tersi. Somurtkandı. Sebebini sordu. Cevap alamadı. İstanbul'dan yeni getirdiği bar kadınlarının çevrelediği masa enfesti. Herkesin gözü masadaydı. Serseri milyonerin hiçbir şey gördüğü yoktu. Nefis kadınlara bile bakmıyor, tombul yanakları avuçlarında, düşünüyor, kara kara düşünüyordu.

Sonra ânî bir kararla içmeğe başladı. Şampanya, viski filân değil: Rakı içiyordu, düpedüz rakı.

Kadehler kadehlerin peşi sıra devrildi. Çok geçmeden serseri milyoner patlamaya hazır bir bomba halini aldı. Daha sonra, masaya bir tekme... Her şey altüst oldu. Kadınlar çil yavrusu gibi dağıldılar. Garsonlar etrafında pervâne kesilmişiti. Gözü hiç bir şey görmüyordu. Yumruk da şaşırmış kalmıştı. Garsonlara,

«Ellemeyin!» diye fısıldadı. «Karışmayın. Vur-

sun, kırsın, yaksın, yıksın isterce... Gene deliliği tuttu....»

Şef garson ürküntü içinde,

«Peki ama patron.. Sebep?»

«Bilmem,» dedi Yumruk. «Hiç bir şey bilmiyorum. Ama bir şeyler seziyorum. Ses çıkarma!»

«Ne seziyorsun patron?»

«Şimdilik bırak...»

Serseri milyoner onu aradı, o sarışın, uzun boylu, mavi gözlü adamı. Bu gece bara gelmemişti. Sormadı. Bu meseleyi hiç kimsenin bilmesini istemiyordu.

Bardan çıktı. Yumruk da yanında. Fakat kimsenin farkında değildi. Hastaneye geldi. Bu saatte içeriye kimse sokulmazdı ama, karısının ameliyatı sırasında şaşılacak derecede bol bahşiş vermiş olan genç fabrikatörü kapıcı tanıdı, önüne geçip de «Yasak!» diyemedi.

Serseri milyoner merdivenleri koşarak çıkmıştı bile. İçeri girdi. Işıklı, tertemiz koridorları hızlı geçti. Ameliyat odasının kapısı önünde hastabakıcı Nurten'e rastladı. Kız ürktü. Ne söyleyeceğini şaşırmıştı.

Kekeledi,

«Buyrun, buyrun efendim!»

Gittikçe artan bir heyecan içindeydi. Mektubu kendisinin yazdığını ne bilmişti fabrikatör?

«Affedersiniz,» dedi. «Samimiyetime verin beyefendi!»

Şaşırmak sırası serseri milyonere gelmişti.

«Neyi?»

«Emin olun gözlerimle gördüm. Sonra..»

«Neyi evlâdım? Neyi gördün gözlerinle?»

«Yazmak istemezdim ama, oldu bir defa!»

«Neden bahsediyorsun? Açık söylesene!»

Alkol kokulu nefesinden içi bulanmağa başlamıştı. Her şeyi bir çırpıda anlatıverdi.

Serseri milyoner,

«Ya!» dedi. «Demek mektubu bana sen yazdın?»

«Affedersiniz efendim. Bir câhilliktir ettim. Beni şikâyet etmezsiniz değil mi?

Serseri milyoner etrafına bakındı, kimseler yoktu Yumruk Niyazi koridorun altbaşında kalmıştı.

«Hayır,» dedi. «Fakat bir şartla!»

«Emredersiniz.»

«Onu takip et. Bu bahse dair yakaladığın havadisi bana iki satırla bildir ve bundan hiç kimseye sakın bahsetmel»

Nurten ferahladı.

«Emredersiniz efendim. Hiç kimseye bahsetmem.»

Serseri milyoner geldiği gibi hastaneden çıktı. Rahatlamıştı. Bir sigara yaktı.

Gülpembe'yi takip ettirmiş. Kadın sabahleyin çarşıya gitmek bahanesiyle köşkten çıkmış, operatörün evine gitmiş, kapıda bir şeyler konuşmuşlar Sonra içeri girip...

Artık şüphesi kalmamıştı.

Annesini filân bırakıp bir hamlede Nilüfer'in odasına geldi. İçerde lâmba yanıyordu. Kapıyı itip girdi. Nilüfer kitap okumaktaydı. Hırslı bir göz attı: MADAM BOVARİ!

Nilüfer kitabın yaprağını büküp kaparken sordu:

«Efendim?»

Serseri milyonerin tekmil öfkesi bir anda sinivermişti Dizlerine kapanıp hüngür hüngür ağlamak geliyordu içinden.

Diz çöktü.

«Karıcığım,» dedi. «Canım karıcığım!»

Nilüfer'in kaşları hemen çatıldı:

«Rica ederim odanıza dönün!»

«Niçin? Niçin Nilüfer? Seni seviyorum, çok seviyorum karıcığım!»

Nilüfer emretti:

«Odanıza dönün!»

Serseri milyoner hâlâ:

«Karıcığım, canım karıcığım...»

Sevmediği, sevemediği adamın temasından nefret ederek ayağa fırladı:

«Odanıza dönün diyorum size!»

Yüzüne düşen bir tutam saçı, ateş saçan göz-

leriyle korkunçtu. Serseri milyoner anladı ki, üstüne düşse, ısrar etse, yahut zor kullansa sonu felâket olabilirdi.

Felâket!

Evet felâket. O anda ona öyle geldi. Meselâ karısı basbas bağırabilir, tabancası olsa çekip vurabilir, kendini balkondan aşağı atabilir...

Kuzu gibi uysal:

«Peki,» dedi. «Odama gidiyorum.»

«Gidin ve lûtfen beni vakitli vakitsiz rahatsız etmeyin...»

Serseri milyonerin kulakları uğulduyordu.

Odasına geldi.

Peki ama, ne olacaktı bunun sonu? İşte nihayet göz göre göre kovulmuştu. Nurten'le annesine göre, aralarındaki münasebet hayli ilerlemiş, alev bacayı sarmak üzere? Ne yapması lâzım geliyordu? En doğru hareket, hemen şimdi tekrar odasına gitmek, fakat artık onun aşkının esiri, kölesi gibi değil, her şeye karar vermiş, soğukkanlı bir insan tarafsızlığıyla. Ve, artık bu tadsız hayatı sona erdirmek teklifinde bulunsa. Şüphesiz, derhal muvafakat cevabı alır, ertesi günden itibaren de ayrılma formalitesinin tamamlanmasına başlarlardı.

Sarsıldı.

Ondan ayrılmak! Tâ çocukluğundan beri taparcasına sevdiği, çıldırdığı, bir türlü doyamadığı, doyamıyacağı, doymasına imkân olmadığını sandığı sevgilisini ona o sarışın küstaha bırakmak!

Hayır, buna imkân yoktu. Yapamazdı bunu. Sevdiği, taptığı kadını rakibine bırakamazdı.

Bir sigara yaktı. Odanın içinde köşeleme dolaşmaya başladı.

Gene kendinden geçmişti. Peşin hafif hafif mırıldanırken, sonraları sesli sesli söyleniyordu:

«Kabil değil, kabil değil. Onsuz yaşayamam ben. Ölmek mi? Belki ölürüm. Ama onsuz yaşamak? Asla! Seviyorum, seviyorum onu!»

Birden bir ses,

«O seni sevmiyor ama!»

Döndü: Annesi. Öfkeden çatılmış yüzüyle kaşları, kireç kesilmiş yüzüyle kapıda dikiliyordu.

Cevap vermedi.

İhtiyar kadın fırsatı yakalamıştı, devam etti:

«Başkasını seven bir kadından ayrılmalısın. Mecbursun buna!»

Ahmet tükürür gibi:

«Biliyorum,» dedi.

«Biliyorsun mâdem. Ne bekliyorsun?»

«Bilmiyorum.»

«Bilmen lâzım oğlum. Çok acele, hiç vakit geçirmeden bir karara varman lâzım. Bu yalnız senin değil, ailemizin hepimizin şerefi, haysiyeti meselesi. Yarın şehre yayılırsa, herkes dedikodu etmeğe başlarsa daha mı iyi? Sokaktan geçerken, boynuzluya bak derlerse utanmaz mısın?»

«Boynuzlu... Ben? Ben ha? Ben boynuzlu muyum?»

Annesinden hesap sorarcasına, karşısına dikilmişti.

«Söyle anne, ben boynuzlu muyum?»

Oğlunun dönen gözlerinden ürken kadın,

«Hayır,» dedi. «Henüz hayır. Ama bir gün... Mazallah...»

«O gün gelecek mi?»

«Elini çabuk tutmazsan, kimbilir...»

«Gelir değil mi? Gelebilir... O zaman, o zaman işte...»

«Ne yaparsın?»

«Bilmiyorum.»

Dolaşmasına devam etti.

Öyle bir gün gelirse ne yapacağını gerçekten bilmiyordu. Ayrılsa bile, onsuz yaşıyamayacağını sanıyor, yaşasa bile bomboş, eksik, yarım bir hayat olacağını hissediyordu.

«Boynuzlu,» diye mırıldandı. «Bana boynuzlu diyecekler sokaktan beni birbirlerine gösterip, bak bak boynuzlu geçiyor diye gülecekler!»

Annesinin tam karşısında durdu.

«Ayrılırsam ya?»

«O zaman hiç kimsenin, hiç bir şey söylemeğe hakkı olmaz.»

«Namusumu, şerefimi kurtarmış olurum değil mi?»

«Yalnız kendi namus ve şerefini değil, hepimizin mezarında yatan babanın, sana bu serveti bırakan, seni adam eden dayının, ailemizin şerefini kurtarmış olursun. Buna mecbursun Ahmet. Başka türlü yapamazsın. Boynuzlu bir koca olarak memlekette dolaşamazsın, buna hakkın yok!»

«Yâni başkalarının şeref, namus ve haysiyeti uğruna kendimi fedâ öyle mi?»

Kadın öfkelendi:

«Yâni ne demek istiyorsun? Doktorla alâkasına göz mü yumacaksın?»

Ahmet cevap vermedi.

Kadının içi titriyordu. Oğlu bu kadar âdileşebilir miydi?

«İstersen onunla ben konuşayım oğlum?»

Etine ateş dokunmuş gibi irkildi:

«Ne?»

«Ben konuşayım karınla. Usulüyle söylerim, biter gider.»

Birdenbire acınacak kadar halsizleşmişti. Yalvarırcasına,

«Bana yardım etmek mi istiyorsun anneciğim?»

«Elbette.»

«O halde, beni lûtfen yalnız bırak!»

İhtiyar kadın tek kelime söylemeden çıktı. Koridor boyunca yürüdü. Mermer basamakları ağır ağır indi, aşağıki sofada durdu. Niçin? Niçin emirlerine bu kadar kolay itaat etmişti? Kendi doğurduğu, kendinden bir parça değil miydi? Onun her şeyiyle ilgilenmeğe hakkı yok muydu? Niçin olmasın? Ya düşüne düşüne dert sahibi olursa? Sonra daha mühimi, dert illet sahibi olmaz da, gider ötekini çeker vurursa? Niçin olmasın? Görülmemiş şey mi? Bu takdirde gelini, hiç de hakkı olmadığı halde mirasa girer, oğlu hapislerde inlerken o, başkalarıyle kırıştırarak...

Yanı başında birisi. Döndü: En sevdiği, sırlarına en çok ortak hizmetçilerinden biri:

Sordu:

«Ahmet onu çekip vursa da hapislere düşse, Nilüfer oğlumun mirasçısı olur değil mi?»

Hizmetçi kadın hiç beklemediği bu soru karşısında afallad..

«Allah göstermesin büyük hanım..»

Birlikte yan odalardan birine geçtiler.

16

Serseri milyoner sabaha kadar uyuyamamıştı. Tanyeri ağarırken, yanan gözlerinin acısına dayanamadı, elbisesiyle karyolasına sırtüstü devrildi.

Dalmıştı.

Birden saçları dimdik, gözleri yuvalarından uğramış, fırladı. Ter içindeydi. Etrafına şaşkın şaşkın bakındı. Gördüklerinin rüyâ olduğunu anlıyarak ferahladı.

Müthiş şeyler görmüştü.. Karısı doktoru eve almıştı! Sonra dudak dudağa gelmişler, daha sonra da...

Konsola gitti, billûr sürahiden su doldurup içti.

Ne fena, ne korkunç şeydi yarabbi! Onu, sevdiği Nilüfer'ini yabancının kollarında görmek, görmek te değil tasarlamak, hayâllemek!

İçinde, içinin derinliklerinde bir yer, yara gibi sızlıyordu. Ne kurtulması zor, hattâ belki de imkânsız bir cehenneme yuvarlanmıştı! Cehennem, gerçek cehennem olsa, bir anda yanar kavrulur, sonra bir avuç külden başka bir şey kalmaz, her şey mahvolur, ama kurtulurdu. Halbuki bu cehennem yakıverip kül ederek ıstıraplarına son vermiyor, uzatıyor, uzatıyordu. Yanmayı uzatıyordu bu cehennem. Ebedîleştiriyordu âdeta...

Bunaldığını sanarak pencereye gitti. Camı açtı.

Vakit henüz çok erkendi ama, dışarısı, kırlar ne güzel görünüyordu. Sonbaharın ilkbahar ve yaza benzemiyen, ama gene de kendine mahsus bir hüznü olan güneşi dünyayı kucaklamıştı.

Pencereden çekildi, camı örttü.

Dışarı çıksa, fabrikaya yürüyerek gitse, belki açılırdı. Öyle yaptı. Yürüyerek fabrikaya geldi. Kapıcılar şaştılar. Patron hiçbir zaman bu kadar erken gelmezdi.

Odasına girip kapandı.

Ne yapsa nâfile. İçindeki cehennemden kurtulamıyordu. Ne yapmalıydı? Kendi kendinden kurtulmak için ne türlü hareket etmeliydi?

Masadan kalktı. Odanın içinde köşeleme dolaşmayı denedi. Olmadı, olmadı, olmadı. Olmuyordu işte. Ne yapsa boş. İçinden, içinin cehenneminden kurtulamıyor, yanıyor, eriyip tükeniyordu.

Kırlara çıktı. Güneş, mavi gök, temiz hava... Ama bu da boştu. Bunun da boşluğunu anlamıştı. Ne kırlar, ne mavi gök, ne temiz hava... Bu yangını söndürecek bir kişi vardı, bir tek kişi: Karısı!

Karısı mı?

Hayır, karısı da değildi. Birtakım formalitelere göre, karısı. Resmen. Ama sarılıp, içten gelen bir rahatlıkla «Karıcığım!» diyemiyor, ona dilediği gibi sahip olamıyordu ki. Resmen değil, gayrî resmî hattâ birtakım formalitesiz karısı olmalıydı. «Men tâ senin vânında dahi hasretem sanal» mısraı galiba onun için söylenmişti. Aynı evin, aynı çatısı altında ona hasretti.

Evet, milyonerdi. Fabrika, tarlalar, emlâk... Herşeyi vardı. Hiçbir şeye ihtiyacı yoktu. Annesinin dediği gibi, elini sallasa ellisi, başını sallasa tellisi gelirdi ama, ne ellisinde gözü vardı, ne de tellisi, yahut zillisinde. O yalnız onu, Nilüfer'i istiyor, onun hasretiyle, hiçbir zaman sönmiyecekçesine tutuşuyordu.

Hepsi hepsi ya, hayâlinde çöreklenip oturan şu sarı saçlı, mavi gözlü, uzun boylu adam olmasa bâri. Onu her an içinde, kafasının içinde, gözlerinin önünde görmek, duymak, hissetmenin azabı... Bu ka-

dar da değil. Karısını, sevgili karısını onun kollarında hayâllemek...

Bu yabancıyı şu anda dişleri, tırnakları ile parçalıyabilirdi. Hattâ bütün bunlara lüzum yok. Onun memuriyetini başka bir yere kaldırabilirdi de ihtimal! Ama neye yarardı? Nilüfer kendisine kalmazdı ki. Peşinden gitmese bile, gönlü, aşkı, sevgisi, her şeyi giderdi peşinden!

Birden başka bir şey düşündü: Bu adam acaba halden anlar birisi olamaz mıydı? Meselâ gitse, **durumu anlatsa, Nilüfer'i çok seviyorum, onsuz yaşamama imkân yok. Ne olursun aradan çık, bizi yalnız bırak. Yalvarırım dese, ellerine, hattâ ayaklarına kapansa...**

Evet, biliyordu, bu çok haysiyetsizce bir şeydi. Müthiş bir küçülüş, misilsiz bir alçalış olurdu ama, bilse ki müsbet netice alacak, yapardı. Tereddütsüz yapardı. Onu, veya ötekini vurup öldürmek, yahut yalvarmak, merhamet dilenmekten başka yapacağı şey yoktu ki. Ama Nilüfer'e kıyabilir miydi? İçi cızzz.. etti. Ona tabancasını çevirmek belki kabildi ama tetiği çekip, ateşlemek? Mümkün müydü bu?

Bir başka şey geldi aklına: Genç operatöre para teklif etse. Yâni, büyük, çok büyük bir para karşılığında, Nilüfer'den vazgeçmesini sağlasa! Nasıl olurdu acaba? Kabul eder miydi?

Aklına hayli mülâyim geldi. Belki de ederdi. Herşeyi parayla ölçen zamanın her kapıyı açıveren bu hârika anahtarı belki bu kapıyı da açıverirdi... Niçin olmasın? Büyük bir para... Yıllarca sonra kavuşabileceği idealine genç yaşta ulaşmak!

Elinde olmıyarak, ayakları onu genç operatörün köşküne sürüklemişti bile. Bahçe kapısına geldi.

O sıra Vedat, yıkanmış, giyinmiş, taralı saçlarıyle çıkmıya hazır, köşkün taş merdiveninde dikiliyor, etrafı seyrediyordu. Bahçe kapısındaki adama biraz geç dikkat ederek, gözlerini dikti. Peşin inanmadı. Koskoca fabrikatörün sabah sabah köşkünün bahçe kapısında ne işi vardı? Acaba hayâlliyor muydu? Daha dikkatle baktı: Yoooo... Hayal meyal

değil, bal gibi gerçekti. Gelmişti. İçeri giriyordu hattâ. Ürktü. Yoksa bir fenalığa mı geliyordu? Duymuşmuydu? Ya tabancasını çekerse?

Eli beline gitti. Tabancası ordaydı. Ordaydı ama çıkarmak uygun düşmezdi. Adam belki de tamamen başka bir şey için gelmişti, kimbilir?

«Merhaba doktor!»

«Merhaba Ahmet Bey... Hayrola!»

«Hayır. Sizinle biraz konuşmak istiyorum da...»

Ne konuşacaktı? Sana çok para vereyim, karımı bana bırak. Çünkü beni değil, seni seviyor. Halbuki ben onsuz yaşıyamam... Çok çirkin, çok alçaltıcı, çok haysiyetsizce bularak, geldiğine pişman oldu. Ne diye gelmişti sanki?

Vedat,

«İçeri buyrun konuşalım,» teklifinde bulundu.

Ahmet,

«Sizi rahatsız edişimin sebebi, sadece bir vehim bey!» dedi.

«Ne gibi efendim?»

Eliyle sağ böğrünü bastırarak:

«Şurada, şuramda.. dedi. Akşamdanberi bir sancı... Apandisit olması ihtimalinden şüphe etmiştim de.»

Vedat ferahladı. Demek adam, karısından dolayı gelmemişti.

«Buyrun muayene edeyim...»

Girdi. Vaktiyle Nilüfer'in dedesinin marangozluk yaptığı odayı doktor şimdi muayenehane olarak kullanıyordu.

«Yatın şuraya!»

Gösterilen yere sırtüstü uzandı.

Doktor usulünce muayene edip işini bitirdikten sonra:

«Hiçbir şeyiniz yok,» dedi.

«Peki.. Sancı?»

«Üşütmüş olabilirsiniz. Yahut sıkışmış bir gaz tazyiki. Veyahut da, mide veya bağırsaklarda sancı.. »

Tesekkür ederim. Apandisit diye ödüm kopmuştu da...»

«Korkocak bir şey yok beyefendi. Apandisit ameliyatı, asrımızda nihayet bir sünnet kadar ehemmiyetsizleşmiştir.»

Ahmet bir espri savurdu:

«Tekrar sünnet olmak istemem.»

«Öyle mi?»

«Borcum?»

Söyledi. Ahmet çıkardı iki mislini verdi. Ama Vedat, paranın fazlasını derhal iade etti.

«Kalsın doktor bey...»

Doktor küfredilmiş gibi,

«Ne münasebet?» dedi.

Kaşları çatılmıştı. Öyle sert bakıyordu ki, serseri milyoner bu bakışın «İşin bitti. Hâlâ ne dikiliyorsun?» demek istediğini anlıyarak doktorun iade ettiği parayı aldı, iç cebine soktu. Hırslı, adamakıllı hırslı,

«Eyvallah,» dedi.

«Güle güle.»

Köşkten çıktı.

Rezil olmuştu. Gözleri kararıyordu. Hiç kimse bundan daha fecî duruma düşmez, hiç kimse bundan daha berbat şekilde rezil olamazdı. Ne yapmalıydı şimdi? Kırılan gururunu nasıl tamir etmeliydi?

Vaktiyle Nâfiz Beyin kırmızı brikiyle geçip ana caddeye çıktığı yolda, elleri arkasında yürüyordu. «Rezil oldum» diye mırıldandı. «Herif beni mat etti! Küstah, şımarık demek istedi...»

Durdu.

Doktor arkasından ne düşünmüştü acaba? Durumu hatırlamaya çalıştı: Sabahın erken saatında, karısının âşıkının köşküne gelmiş, karısını kendisine bırakmasını yalvarmaya, icap derse para vermeye, bu işi para ile halletmeğe gelmişti. Ama bunu olsun başaramamış, daha doğrusu, başarmak değil, açmaya bile cesaret edememişti. Adamın şakası yoktu. Ehemmiyet bile vermemişti. Fabrikatörlüğü, milyonerliği filân vızgelmişti...

Köşkün önünde durdu. Ne yapmalıydı şimdi? Karısının âşığı tarafından hakarete uğrayan bir koca ne yapardı? Ne yapması lâzımdı?

Köşkten içeri girdi. Merdivenleri çıktı. Birtakım sofalardan geçti...

Karısıyle konuşacaktı.

Oda kapısında durdu. Kapının buzlu camında bulanık bir ışık. Demek yatıyordu henüz. İçeri girip girmemekte tereddüt etti. Girse, onunla açık açık konuşsa... Ne konuşacaktı? Nilüfer'in: «O halde beni boşa, ayrılalım!» diyeceği besbelliydi.

Tam o sırada Nilüfer de rüyâ görmekteydi. Sarışın doktorla beraberdi. Onun köşkünde. Doktor piyanosu başında, tabureye yarım oturmuş, tuşlara sol eliyle vuruyor. Bir tutam saçı yüzüne düşmüş, bakıyor. Tatlı mavi gözleri gülümsüyordu.

Sonra kalktı. Ağır, ağır, yanına geldi, onu kucakladı, yatak odasına götürdü.

Birden kapı. Kimin açtığı belirsiz, kocası. Elinde tabanca...

Heyacanla uyanıp, yatağında oturdu. Ter içindeydi. Oda kapısının buzlu camına korkuyla baktı. Birisi dikilmekteydi. Kocasına benzeyen bir gölge vurmuştu buzlu cama. Kısık bir ses, onun sesi:

«Nilüfer!»

Diye fısıldamıştı. Kapının topuzu oynamış... İyi ki içerden kilitlemişti kapıyı. Aldırmadı. Ses tekrar fısıldadı, topuz tekrar oynadı. Sonra gölge kayboldu.

Evet evet, kocasıydı, muhakkak. Ne için gelmişti acaba? İstediği neydi? Sevmiyordu, sevmiyordu. İğrenmiyorsa bile, nefret ediyordu ondan. Evet, birtakım formaliteler filân falan ama, zorla değil ki, sevemiyordu. Birtakım kâğıtlara nazaran onun karısı, meşrû karısıydı ama gönlüne göre? Aslolan gönluydü. Gönlüne göre ötekinin karısı olması lâzımdı. Olabilirdi de. Olamadıysa hâlâ, suç kendisinde, yalnız ve yalnız kendisindeydi. Yoksa doktor, «Seviyorum, ben de onu seviyorum, onu istiyorum. Korkmasın. Gelsin!» diye Gülpembe'yle haber göndermişti.

Kalktı. Sert memelerinden kayan sutyeni büstünü çekip attı. Ayna karşısına geçti. Darmadağın saçları, dimdik göğsüyle sahiden güzeldi. Bu güzel-

liği dört duvar arasına hapsetmeğe hakkı var mıydı? Sonu ne olursa olsun, biraz cesaret göstermeliydi. Gülpembe: «...cesur ol! demişti. Bana kalırsa, işi sen bitireceksin!»

Anlıyordu... İşi o bitirecekti. Hem niçin ayıp olsundu? Kocasından ayrılıp başkasına varmak günah mıydı? Suç muydu? Bu işi dünyada yapan, yapacak olan yalnız kendisi miydi? Milyonerse, fabrikası varsa, zenginse... Ona neydi? Dünyada başka kadın yok değildi ya!

Pencereye gitti. Kalın ipek perdeleri araladı.

Kristâl aynada sabah oldu.

17

Son sözün kendisinde olduğu kanaatine vardığı gün, Gülpembe'yle haber gönderdi: Geliyordu, ona geliyordu!

Bu haberi, daha doğrusu bu havadisi çoktandır bekliyen sarışın operatör, hiç şaşmadı. Yalnız;

«Teenni ile hareket edelim,» tavsiyesinde bulundu.

Gülpembe bu «Teenni» sözünden hiçbir şey anlamamıştı:

«Nasıl yani?» dedi.

«Yani akıllıca halledelim işi...»

«Gece yarısından sonra, el ayak çekilince birlikte geleceğiz.»

«Siz kalsanız daha iyi olmaz mı?»

«Yahut öyle yapalım. Ben köşkte kalır, etrafa göz kulak olurum. O gelir. Konuşursunuz...»

«Kararımızı birlikte veririz.»

«Sonra da...»

Herşey büyük bir itinayla hazırlandı. Nilüfer, köşkün arka kapısından çıktı, aysız gecenin serin karanlığına karışıp gitti.

Gülpembe kapıyı örttü. Hiç renk vermeden geri döndü. Nilüfer'in şuradan kurtulup, sevdiği adamla mesut olmasını öyle istiyordu ki...

Koca köşk derin bir uykuya gömülmüş horluyor.

O saatte serseri milyoner de ya barda, ya kimbilir hangi zenginin bezik masasında kendini avuttuğundan, korkulacak birşey yoktu.

Serseri milyoner bu gece hiç iyi hissetmiyordu kendini. Epeyce alkol almıştı, masasında renk renk, cins kadınlar... Caz çılgın gibi çalıyor, çiftler büyük bir neşeyle dönüyorlardı. O, yüzünü avuçları içine almış düşünüyordu.

Sıkıntı vardı içinde. Karısı, hep karısı... Ne olacaktı sonu bunun? Bir taraftan annesi, öbür taraftan Yumruk Niyazi ısrarla, boşanmasını söylüyorlardı. Hattâ ısrar ediyorlardı: Elâlem ne derdi?.. Gençliğine, delikanlılığına, erkekliğine yakışır mıydı? Tekmelesindi, bitsin gitsindi.

İhtimal yanlış da değildiler. Böyle bir kadını tekmelemesi en akıllı hareketti. Kendini sevmiyor, nefret ettiğini saklamıyordu. Şu halde?

Omuzunda bir el.

Döndü: Yumruk Niyazi.

«Gene ne düşünüyorsun?»

İçini çekti:

«Hiç.»

Yumruk Niyazi elinden tutup kaldırdı. Arka odalardan birine gittiler. Masa kuruluydu. Ama nerde? Serseri milyonerin canı hiç bir şey istemiyordu.

Yumruk,

«Düşünme!» tavsiyesinde bulundu.

«Elde olsa,» dedi.

«Olmayacak ne var? Elini sallasan ellisi...»

«Malum nakarat.. Ben gidiyorum...»

«Nereye be?»

«Eve.»

«Gene onu mu görmek istiyordun?»

«Haydi hoşça kal!»

Bardan çıktı. Bu saatte eve döndüğü vâki değildi.

Hususîsine girdi. Araba yumuşak vınıltılarla bomboş asfaltta kaydı. Köşkü. Durdu. İndi arabadan. Öyle bir bezginlik içindeydi ki, arabayı garaja sok-

mak bile gelmiyordu içinden. Kapısını kilitleyip bıraktı, anahtarıyle köşk kapısını açtı, girdi.

Cümle kapı, koridor, sofa. Durakladı. Gülpembe'nin penceresinde ışık vardı. Acaba Nilüfer Gülpembe'yle beraber miydi? Pencereye usulcacık yaklaştı. İçeri baktı. Gülpembe yalnızdı. Endişeli, birşeyler bekler gibi bir hal. Gene annesiyle kavga ettiklerine, yahut annesinin gene onu azarladığına hükmederek, üzerinde durmadı.

Yukarı çıktı. Gene müthiş bir arzu, Nilüfer arzusu... Halbuki kaç vakittir peşini bırakmış, kadını kendi haline terk etmişti. Milyonda bir ihtimal de olsa, günün birinde iliğine tak edip özür dileyerek kendine geleceğini umuyordu.

Elinde olmayarak, adımları Nilüfer'in yatak odasına doğruldu. Kapının kilitli olduğunu, Nilüfer'in gene kapıyı açmayacağını bildiği halde, topuzu kıvırdı: Hayret! Kapı açılmıştı. Acaba karısı, iliğine tak deyip, onu arzuladığı için mi kilitlememişti?

Karyolaya gitti. Karanlıkta hiç bir şey fark olunmuyordu. Karısı ordaymış gibi yokladı. Sonra koştu elektrik düğmesini çevirdi: Yoktu! Karyola bomboştu. Yorgan, çarşaflar filân örselenmemişti bile. Demek karısı yatmamıştı bu gece. Gülpembe'nin odasında da olmadığına göre... Acaba tuvalette olmasın? Peki ama bu saata kadar niçin yatmasındı?

Elektriği söndürüp odadan çıktı, kapıyı çekti.

Gülpembe hâlâ tek başına oturuyordu.

Tereddütsüz girdi.

Kadın karşısında beyi görünce kireç kesildi. Belden aşağısı âniden tutmaz olmuştu. Ayağa kalkmak istedi, olmadı.

Gülpembe kekeledi:

«Bi bi bilmiyorum beyefendi...»

«Odasında yok. Hattâ karyolasına bile girmemiş...»

«.....?»

«Sen niye yatmadın hâlâ?»

«Uyku tut tut tutmadı..»

«Sende bir şeyler var...»

«Yok, yok beyefendi, hiç bir şey yok.»

«Peki Nilüfer nerede diyorum sana?»

Gülpembe cevap veremedi.

Serseri milyoner âni bir kararla Gülpembe'nin odasından çıktı, kapıyı çekti, kilitleyip anahtarı yanına aldı. Birşeyler hissetmişti. Aklına fena, çok fena şeyler gelmişti. Koridorları hızla geçti, merdivenleri dörder beşer indi. Annesinin odasına geldi. Girdi. Elektriği çevirdi. İhtiyar kadın horlamaktaydı.

Sarstı, tekrar sarstı. Kadın zorla kendine gelip de karşısında oğlunu görünce yataktan fırladı. Oğlunun dönen gözlerinden çok şeyler sezmişti.

Serseri milyoner:

«Nilüfer odasında yok,» dedi.

Hâlâ uyku sersemliğl içindeki kadın,

«Nerede olabilir?» diye sordu.

«Bilmiyorum.»

«Tuvalette filân olmasın?»

«Yok. Tuvalette de yok. Hattâ hiç yatağa girmemiş bu gece.»

«Ne biliyorsun?»

«Odasından geliyorum. Sonra, Gülpembe, o kadın... Gecenin bu saatinde, hâlâ oturuyor!»

Anayla oğul bir an manalı manalı bakıştılar: Yoksa?

Oğul:

«Bilmem, neni.»

«Allah sen gösterme yârabbî...»

«Çıldırırım anne, eğer öyle bir şeyse...»

İhtiyar kadın oğlunun kireç kesilmiş yüzünden korktu.

«Hiç bir şey olmazsın,» dedi. «Aklını başına topla. Arslan gibi erkeksin, bir kadın için..»

Serseri milyonerin kulağına söz girmiyordu. Hüngür hüngür ağladı. Annesinin karyolasına oturmuş, başını avuçları arasına almıştı. Kadın tam bir dişi pars öfkesi içinde, ama gene de kendini tutuyordu. Odadan çıktı, koridorlar, merdivenler... Gülpembe'nin odasına geldi. Kapı kilitliydi.

«Aç kapıyı!» diye bağırdı.

Gülpembe ölü yüzünü hatırlatan yüzüyle pencereye gelmişti.

«Ahmet bey kilitledi büyük hanım,» dedi.

«Nilüfer nerede?»

«Bilmiyorum.»

«Nasıl bilmezsin?»

«Vallahi bilmiyorum büyük hanım..»

«Sana Nilüfer nerede diyorum kaltaaak!!!»

Kapıyı tekmeliyerek avaz avaz bağırmaya başladı. Gecenin bu saatinde ıpıssız köşk çın çın ötüyordu. Az sonra köşkün erkek, kadın tekmil uşakları, hizmetçileri başlarına toplanmış, büyük hanımı yatıştırmaya çalışıyorlardı. Ama o kabına sığamıyor, gözlerinin önünde oğlunun, biricik oğlu Ahmet'in kireç kesilmiş yüzü, bir kadın gibi hüngür hüngür ağlayışı... Avaz avaz bağırıyor. Gülpembe'ye, Nilüfer'e söğüp sayıyordu.

Bir ara yanına oğlu yaklaştı. Bir kenara çekti. Şuursuzca sordu:

«Ona mı gitti anne?»

«Kime?»

«Ona işte, doktora...»

«Gittiyse gitti evlâdım, cehennemin dibine kadar yolu var.»

«Anneciğim?»

«Yavrum?»

«Ben artık boynuzlu oldum değil mi? Bana boynuzlu derler değil mi?»

Bir an eşya kafasında ters döndü. Gözleri kararadı ve her şey silindi. Sarışın operatör, yalnız o. Kafasında, kafasının içinde. Bakıyor, «Karını, diyordu, karını... Karını elinden aldım. Sen artık boynuzlusun!»

Merdivenleri indi, koridorları, sofaları geçti. Kendini sokakta buldu. Koşuyor, çılgın gibi koşuyordu. Asfalt caddenin kaldırımında tek başına, gücünün yettiği kadar koşuyordu. Sola saptı. Böğürtlenlerin acı yeşili arasındaki yolda hep aynı hızla koşuyordu. Bir ara durakladı. Eli beline gitti. Ordaydı. Kılıfından çıkarıp eline aldı. Küçücük demir

parçası titreyen elinde, koşuyor, sarışın operatörün köşküne doğru yıldırım gibi koşuyordu

Köşk pencerelerinde ışık vardı.

Bahçe kapısının önüne gelince durdu. Ses çıkarmamıya dikkat etmeliydi. Öyle yaptı. Kapıyı usullacık açtı, girdi. Ayaklarının uçlarına basarak taş merdiveni buldu. Ağır ağır çıktı. İçerden tatlı bir piyano sesi geliyordu. Kapının yanında pencereden içeri baktı:

O, piyano başında, Nilüfer de yanında dikilmekteydi. Öyle tatlı bakışıyorlardı ki...

Köşk kapısına geldi, zile bastı.

Nilüfer herşeyi gözüne aldığı halde, gene de korkudan kireç kesilerek sevgilisinin elini tuttu.

Genç operatör piyanodan kalktı.

«Her ihtimale karşı yan odaya geç!» dedi.

Kapının zili üstüste, sinirli sinirli çalınıyordu. Bir şeyler seziyor, ama korkmuyordu. Oysa bile, olsundu. Saklı gizli değildi ki. Sevişiyorlardı. Bâhusus kadın, kesin kararını vermişti.

Kapıya gitti, sürgüyü çekti, açtı: Tahmin ettiği gibi, Oydu!

«Efendim?» dedi. «Ne istiyorsunuz?»

Ahmet kapıya yüklendi!

«Ne mi istiyorum? Bir de soruyorsun ha? Karımı istiyorum!»

«Yok burada.»

«Az evvel buradaydı, gözlerimle gördüm. Çekil kenara!»

Nilüfer, karanlık odada kıvranıyordu. Münakaşanın gittikçe sertleştiğini hissediyor, çıkıp da, «Evet, buradayım! Seni sevmiyorum, boşa beni!» diyemiyordu.

Tam bu sırada arka arkaya iki el silâh sesi!

Nilüferin iradesi eridi. Artık hiçbir şey düşünemiyordu. Pencereye çılgın gibi koştu, kanadı açtı, mantosu, portmeniyle kendini bahçeye attı. Bu alçak pencereden çok atlamıştı çocukluğunda.

Karanlık bahçeyi hızla geçti, asfalta çıktı.

Hemen o gece İstanbula hareket edecek ekspresе atladı.

Uzun yıllar geçti. Kocasının hapse girdiğini işitmişti. Ayrıldı. Çeşitli mâceralardan sonra yolu bara düştü. Hattâ birinde Yumruk Niyaziyle de karşılaştı. Niyazi hiç şaşmadı. İsterse dolgun ücretle, kaçtığı memlekete, kendi barına götürmek teklifinde bile bulundu.

.....

Sarışın kemancı solosunu bitirip kemanını tekrardan bırakmıştı. Sevgilisinin yanına geldi:

«Ne düşünüyorsun gene?»

Prenses silkindi:

«Hiç.»

«Haydi birer kadeh bir şey içelim.»

«İçelim.»

Esmer Ayten,

«Bu kadının kimseye söylemek istemediği bir derdi var» dedi.

Mücellâ başını salladı:

«Var kardeş. Dalıp dalıp gidiyor!»

«Derdini söylemiyen derman bulamaz ki!»

Aynı şeyi uzun bacaklı iskemlelerde karşılıklı oturduğu sevgilisi sarışın kemancı da söyledi:

«Derdini söylemezsen derman bulamayız ki Nilüfer!»

Elindeki viski kadehine bakarak hafifçe gülümsüyor, ama derdinin ne olduğundan söz açmıyordu. Gün geçtikçe içindeki karanlık koyulaşıp, derinleşiyor, eski kocasının günün birinde karşısına çıkıvermesinden korkuyordu. Çünkü bir hafta önce ilân edilen afla çıkmış olabilirdi. Pek mümkündü. Bahusus Yumruk Niyazi'den de öğrenmiş olacaktı.

Acaba hâlâ seviyor muydu? Barda çalıştığını öğrenince ne demişti?

28

Hiçbir şey dememişti. Duymamıştı ki.

Yumruk Niyazi asla bundan söz açmamıştı. Hapishaneyi her ziyaretinde Yumruktan yalnız Nilüfer'i

sormuş, hattâ zaman zaman ağlamıştı. Nilüfer'in ayrılma meselesinde ise, çılgına dönmüştü âdeta.

Af imdada yetişmeseydi, daha dört yıldan çok cezası vardı.

Çıkınca ilk iş onu, o sekiz yıldır içinden söküp atamadığı kadını aramak olmuştu. Yumruğa bakılırsa, kadın Türkiye'de değildi. İşittiğine göre Avrupa'ya gitmişti. Ama kimle gitmişti? Bilmiyordu. Tabiî atıyordu Yumruk.

Hapisten çıktığının onuncu günü İstanbul'a tek başına geldi. Onu günlerce aradı. Bir gün Tünelin önünde Suat'a rastladı. Hiçbir şeyden haberi yoktu. Yıllarca önceki o rezaletten sonra dayısının yanına gelmiş, dayısıyle çalışmaya başlamış. Dayısının küçük kızıyla evliymiş, iki çocuğu olmuş, geçinip gidiyormuş.

Serseri milyoner İstanbul'da üç gün boyuna dolaştı. Nilüfer'in mutlaka İstanbul'da olduğunu sanan bir tarafı vardı. Bulmalıydı, bulacaktı. Daha doğrusu, bir gün sokakta filân rastlayıverecekmiş gibi geliyordu.

Bulamadı. Ümitleri kırıldı. Memlekete elleri boş dönecekti. Bu kadar yorgunluk, bu kadar merak fena yormuştu. Yorgunluğunu gidermeliydi.

Son gün tekmil sazları, gazinoları dolaştı. Boyuna içti. En son, bariara uğradı. Peşin ara sokaklardan birindeki küçük bir barda bir müddet oturdu. Sarmadı. Kalktı. Hiçbir şeyden zevk almıyordu. İçinde koyulaşan bir sıkıntı. O kadar içtiği halde sarhoş bile olamıyordu.

Büyük barlardan birine esneyerek girdi. Şapkasını filan teslim edip boş masalardan birine geçerken birden durakladı: Ne? O muydu?

İkindiden beri içtiği içkiler âdeta çarpmış, yeni sarhoş etmişti. Birbirine dolaşan bacaklarıyle o'nun oturduğu masaya koştu:

«Nilüfer!»

Nilüfer sarhoş gözlerini endişeyle kaldırdı: Oydu, günlerden beri tasasını çektiği eski kocası!

Hiç bozmadan, angaje olduğu adama döndü:

«Kim bu adam?»

Nilüfer'i konsomasyon eden fitil gibi sarhoş adam:

«Ne istiyorsun arkadaş?» diye ayağa fırladı.

Serseri milyoner onu kenara itip kendini âdeta masaya attı:

«Karıcığım, Nilüfer'ciğim!»

Mezeler yüklü masa, Nilüfer filan devrildiler. Caz durmuştu. Nilüfer'in sarışın kemancısı kemanını bırakıp koşmuştu. Hâlâ deli gibi bağırıp çağıran, devrilen içkilerle ıslanarak kaçan Prensesin arkasından koşmak için çırpınan, sağa sola tekme, yumruk sallayan adamın yanına geldi, karşısına dikildi:

«Ne var? Ne istiyorsun?»

Garsonlar serseri milyoneri zor zaptediyorlardı. Bir an sarhoş gözlerle sarışın gence baktı: Bu da onlardandı. Suat ve operatör Vedat gibi uzun boylu, sarı saçlı, mavi gözlü!

«Karımı istiyorum!»

«Deli misin sen!»

«Deli sensin serseri!»

Sarışın kemancı aniden bir tokat attı.

Serseri milyoner yepyeni bir hamleyle kemancının üzerine atıldı. Bir an birbirlerine girdiler, havada iskemleler, tabaklar uçtu. Sonra fazla sarhoş olan serseri milyoner, burnunun üstüne yediği bir yumrukla betona yuvarlandı.

Gene o geceki gibi olmuş, gözlerinden herşey silinmişti. Belinden tabancasını çıkarıp yıldırım gibi kalktı. Kaçmaya olsun vakit bulamayan sarışın kemancıya iki el ateş etti.

Sarışın kemancı yere yuvarlanırken, barda panik başlamış, müşteriler, garsonlar, konsomatris kadınlar birbirlerine girmişlerdi.

Serseri milyoner elinde tabanca, can çekişen kemancının üzerinden atlayıp, Nilüfer'in kaçtığı arka kısma doğru koşarken, garsonlardan birinin ayakları önüne fırlattığı iskemleye takılarak feci şekilde yuvarlandı. Elinden tabanca fırlamıştı. Kıskıvrak yakaladılar.

Çok geçmeden polislerle bekçiler de sökün etti.

Nilüfer'e gelince...

Arka kapıdan aşırılıp bindirildiği taksinin içinde Ayaspaşa asfaltından Dolmabahçe'ye doğru iniyor, sarışın sevgilisinin can çekiştiğini henüz bilmiyordu.

İKİ DAMLA GÖZ YAŞI

1

Aralık ayı içinde yazdan kalma nefis bir geceydi.

Müteahhit Süreyya Tunç, pırıl pırıl ayın altında su gibi akan hususîsinin direksiyonunda bir sigara yaktı. Ağız dolusu bir duman bıraktı harikulâde geceye.

İşleri tıkırındaydı. Eğer üvey oğlu Haldun, zarif köşkünün duvarları arasında olmasa ve uzun boyu, geniş omuzları, mavi gözleri, sarı kıvır kıvır saçlarıyle ona ömrünün en büyük ıstırabı mühendis Vedat'ı hatırlatmasa, saadeti sonsuz olacaktı.

Sigarasının külünü sinirli sinirli çırptı.

Evet, sonsuz olacaktı saadeti ama, olmuyordu işte. Çünkü Haldun, geçtikçe babasına, yani karısının ilk âşıkı, ilk kocası Vedat'a benziyor, on yedi, on sekiz senenin ardında küllenmiş acı hatıraları tazeliyordu.

On yedi, on sekiz sene evvel... En samimî arkadaşlarından birisi olan mühendis Vedat da, tıpkı Haldun gibi, uzun boylu, geniş omuzlu mavi gözlü, sarı lüle lüle saçlarıyle komşu köşklerin etekleri havalı kızları için bir idealdi. Kalpler onun için tatlı tatlı çarpar, geceleri rüyalara yalnız o girerdi. Yaz akşamları o kadar delikanlının içinde yalnız onun etrafı alınır, onunla şakalaşılır, onunla dansedilmeğe can atılırdı. Ama o, uzun bacaklı, mağrur şimal ilâhlarını hatırlatarak iri yeşil gözlü, âhu bakışlı biri

müstesna hiç birine yüz vermez, lâubali hareketleriyle canını sıkanları tersleyiverirdi.

Üvey oğlu Haldun gibi!

Haldun da, yıllarca öncenin mağrur mühendisi gibi, kızların arasında dimdik durmuyor muydu? Lâubali hareketleriyle canını sıkanları azarlayıvermiyor muydu?

Sigarasının külünü tekrar çırptı. Aklından asıl oğlu geçti. Kendi gibi kara kuru, iri burunluydu. Etekleri havalı komşu kızları üvey oğlunun etrafını cıvıltılarla aldıkları zaman, asıl oğlu, bir kenarda bükük boynuyla pek zavallı kalıyordu. Zavallı?

Evet. Yıllarca önce, Mühendis Vedat'la kızların yanında kendisinin kaldığı gibi.

Ne içerler, ne içerlerdi Yarabbi! Vedat'ı parçalamak, gözlerini oymak, kanını içmek geçerdi aklından. Eğer gücü yetse, yahut da yeteceğine aklı kesse, onu kızların, etrafında pervane olan, etekleri havalıların önünde yumruklarıyle ezmeğe can atardı ama, hiç bir zaman bunu denememiştl. Denese kaybedeceğini biliyordu. İçini çekti. Acaba öz oğlu Kâmuran da bugün, dün onun çektiği ıstırapları çekip, ağbeysi Haldun hakkında bu türlü şeyler düşünüyor muydu? İşte Süreyya Tunç'u haftalardan beri meşgul eden tek ciddî mesele!

Komşu köşklerin cıvıl cıvıl kızları yalnız öteklnin gözleri içine bakarlar da, ondan nihayet bir buçuk yaş küçük olan Kâmuran kıskanmaz olur muydu hiç? Acaba sevdiği bir kız var mıydı? Sigarasının izmaritini bir fiskeyle fırlattı. Vardı da, ötekine mi yüz veriyordu? Ötekine yüz veriyordu da, Kâmuran bu yüzden ıstırap mı çekiyordu? On altı yaşın ne demek olduğunu bilmez değildi. Bu yaş deli gibi âşık olmak, ikl kadehle çıldırmak, en olmayacak şeyleri yapabileceğinl sanmak yaşı değil miydi? Bu yaşı kendi de geçirmemiş mlydi?

İnsan hayatının en renkli, en tasasız, en çılgın yaşı.

Karısı Melek'i bu yaşta sevmeğe başlamamış mıydı? Aklında Melek, sabahlara kadar göz kırpmadan pencere önünde oturur, gözlerinl Melek'lerin

karanlık pencerelerine diker, zaman zaman da hıçkırırdı. Hıçkırıklarına sebep Mühendis Vedat'tı şüphesiz. O, öyle Apollon gibi ortadayken, Melek kendisine yüz veremezdi. Bazı geceler, Melek'i çıldırırcasına sevdiği Melek'i boğmak bile geçmişti aklından. Hele bir gece, hiç beklemediği bir anda... Yeni bir sigara yaktı. O ân ne müthişti Yarabbi! Ay gene bu geceki gibi iri ve pırıl pırıldı. Ama aralık değil, temmuz ortaları. Ay öyle parlaktı ki, yıldızlar silinmişti âdeta.

Yemekten sonra kendini bahçeye atmış, adımları onu Melek'lerin bahçesine sürüklemişti. Meleğin pencereye düşen gölgesi, billur kahkahası, yahut cıvıl cıvıl konuşuşu...

Demir parmaklığı bir sıçrayışta aşmıştı. Melek'lerin çiçekleri, Melek'lerin ağaçları, Melek'lerin havası içindeydi. Ayaklarının uçlarına basarak köşke adım adım yaklaşmıştı. Bütün geceyi orada, Meleğin penceresi altında geçirebilirdi. Taflanların arasından geçerken... Off... Bunu düşünmek bile istemiyor. Kabil olsa bu acı hatırayı içinden söküp atardı. Atamıyordu, kabil değildi. Ne zaman böyle olsa, mutlak o geceyi hatırlar, içi kanardı: Melek onun, o Apollon'un kollarındaydı, dudak dudağaydılar! Bu hiç sevmediği nefret ettiği hatıradan kurtulmak istercesine gaza bastı. Araba homurtuyla sıçradı. Ama kurtulamıyordu. Ne yapsa nafile. Sevmediği hatıralarının seli içinde boğulacak gibi oluyordu.

Babasını kandırıp Avrupa'ya savuşmuştu. Onların saadetini görmeğe tahammül edemeyecekti. Uzak uzak kaçmakla, Avrupa şehirlerinin kalabalığına karışmakla Meleği unutacağını sanmıştı. Paris, Londra, Niş, Montekarlo... Fakat nafile. Barlar, kafeşantanlar, dansingler, nefis kadınlar, çeşitli içkiler... Nafile, nafileydi. Başdöndürücü Avrupa âlemi yüreğinden Meleği silip atamıyordu. İçi yanıyordu. Çıldıracaktı. Kendini öldürüp kurtulmak istiyordu. Ama yapamıyordu bunu.

Çaresiz, memlekete döndü. Döndü ama, olanlar olmuş, Melek Apollon'la evlenmişti. Gebeydi de,

Ne olursa olsun, önemli değildi hiç biri. Evlenmesi, gebe oluşu... Sekiz çocuk anası olsa gene gözü ondaydı. Bekleyecekti. Ömrünün sonuna kadar bekleyecekti.

Melek de bütün bunların farkındaydı ama, aldırdığı yoktu. Dünyalar kadar sevdiği kocasının yanında, aşktan sarhoş, gözlerinden kâinat silinmişti. Karı koca birbirlerinin gözlerinin içine bakıyorlardı. Akşamları işinden köşke dönen kocasını bigudelerle toplanmış başı, içleri gülen iri yeşil gözleriyle karşılayan Melek, bir kenardan saadetlerini kıskanarak seyreden Süreyya'yı görmüyor, görse bile aldırmıyordu... Karı koca şen, şakrak, köşklerinin kapısını kıskanç bakışlara çevirmiş, çılgın anlar yaşıyorlardı. Ama, her saadetin bir sonu vardır!

Günün birinde mühendis Vedat çok kârlı bir taahhüt işi için güzel karısını birkaç ay için bırakıp, Doğu'da bir yerlere gitmek zorunda kalınca, onların saadetleri de gölgelenmişti. Birkaç ay Melek için birkaç yıl, hattâ birkaç asır hükmündeydi. Sevdiği, sevdiği değil taptığı kocasından ayrı kalmanın azabına nasıl dayanacaktı? Dayandı. Lâzımdı çünkü. İstikballeri için lâzımdı bu. Hem nihayet birkaç ay... Ondan sonra, bir daha hiç ayrılmamak üzere birbirlerinin olacaklar, birbirlerinden ayrı geçirdikleri ayların acısını daha coşkun, çok daha ateşli çıkaracaklardı. Gitti.

Melek, giden sevgilinin mektuplarını değil, telgraflarını, hemen hemen her gün, birkaç sefer alıp, mesut gözyaşları dökerek okuyor, cevap verememenin, taşkın hislerini ifadeye fırsat bulamamanın ıstırapları içinde kıvranıyordu.

Nihayet o da oldu. Vedat Doğu'daki şantiyenin adresini bildirmişti. Melek coşkun hislerinden kopan ateşli mektuplar yazdı. Daha coşkun, daha ateşli cevaplar aldı.

Ama bir gün...

O gün Melek Haldun'un doğum sancıları içinde kıvranıyor, bir yandan da kocasının, sevgili kocasının gelip gelmediğini soruyordu. Gelmeliydi. Karnındakinin babası mutlaka gelmeliydi. İki eli

kanda da olsa gelmeli, ilk çocuğunun doğumunda, daha doğrusu, sevgili karısının çektiği ıstırapların yanıbaşında bulunmalıydı.

Gelmiyordu, gelemiyordu bir türlü. Haftada bir iki gelen mektuplar da kesilivermişti. Melek o kahredici doğum sancıları arasında en çok bunu merak ediyor, etrafındakilerden bunu soruyordu. Etrafındakiler müthiş bir sırrı saklar gibiydiler. Onunla karşılaşmamak, sorularına muhatap olmamak için bucak bucak kaçıyorlardı.

Haldun doğdu, aradan on beş gün, sonra kırk gün geçti. Melek hâlâ müthiş haberi işitmemişti. Ama bir şeyler sezmiyor, rüyalarına kötü kötü şeyler girmiyor değildi.

Günün birinde bir gazeteden, nasılsa unutularak komodinin üzerine serilmiş eski bir gazeteden müthiş haberi aldı: Oğlu Haldun'un babası, karısının doğumuna yetişmek için çıktığı yolda bir otomobil kazası neticesi ölmüştü! Acı bir çığlıkla düştü bayıldı. Doktor, ilâç, su mu para etmedi. İkide birde bayılıyor, ağzından köpükler saçılıyordu. Aylarca humma alevleri içinde sayıkladı. Ağlamaktan yaş kalmadı gözlerinde. Aylar geçti. Alevler söndü, kendine geldi. Zamanın her şeyi düzelten, ıstırapları dindiren şefkatli eli onun ıstıraplarına da son verdi. Kendine geldiği zaman yanıbaşında Süreyya Tunç'u buldu. Kocasının en yakın arkadaşı ne de olsa sevgili kocasının taptaze hatıralarıyle doluydu. Üstelik herkesten daha tesirli şekilde teselli ediyor, oyalayabiliyordu. Öyle ki Süreyya, zamanla Melek için ayrılınamaz hale geldi:

«Hatıralarına hürmet edeceğim. Vedat'ın yadigârı Haldun'u kendi öz evlâdım gibi bağrıma basacağım!» dedi.

Evlendiler. Ama Melek, gözlerini yumduğu zaman kendini Vedat'ın kollarında farzetmekten kurtulamıyordu. Bu hislerle Kâmuran'a gebe kaldı. Haldun bir buçuk yaşında, çat pat yürürken, Kâmuran'ı doğurdu.

Ama Kâmuran hiç bir zaman Haldun'un yerini tutamadı. Babası gibi kara, kuru, iri burunlu, çir-

kindi. Haldun'un yerini tutmak şöyle dursun, Meleğin ana kalbini bile bir an sevgi hisleriyle dolduramadı. Melek hanım için varsa Haldun, yoksa Haldun. Aradan yıllar geçtiği, bir buçuk yaş farklı koca delikanlılar oldukları halde, Melek hanım için Haldun her şeydir. Kâmuran'sa hemen hemen hiç bir şey. Bunu Kâmuran da bilir, babası da. Bilhassa yaz akşamları etekleri havalı komşu kızlarının Haldun'u aralarına aldıkları sıralar Süreyya Tunç, çoğu sefer köşkün bahçeye bakan pencereleri gerisindedir. Kâmuran'ın bir kenarda nasıl mahzun, nasıl zavallı kaldığını görür, kan tepesine çıkar. Bu yüzden karısına bile kin beslemeğe başlamıştır. Bir zamanlar yanıp tutuştuğu bu hâlâ güzel, hâlâ alımlı kadını kıskandığı olmuştur. Melek hanımsa bu kadarını tabiî karşılamakta, kocasının haklı olduğunu teslim etmektedir. Bir annenin evlâtları arasında güzel, çirkin farkı gözetmesinin yakışık almayacağını o da bilir ama, elinde değildir.

Süreyya Tunç yolda birdenbire beliren iri bir köpeği ezmemek için arabayı yavaşlattı. Tembel hayvan, canından bezmiş, ölmek istiyordu sanki. Pırıl pırıl hususînin sağ ön çamurluğu dokunduğu halde, acele etmedi. Hatta başını isteksizce çevirip, arabaya şöyle bir baktı.

Köpeğin hâli Süreyya Tunç'un çok tuhafına gittiyse de üzerinde durmadı. Geçti. Kafasına oğlu, sevgili oğlu canı kadar daha da çok sevdiği Kâmuran... Karısı Haldun'u sevdikçe, o da Kâmuran'ın üstüne düşüyor, hatta koskoca oğlanı dizine oturtup okşuyordu.

İki kardeş arasında her bakımdan tam bir zıtlık vardı. Haldun güzel, Kâmuran çirkin, Haldun zeki, Kâmuran aptal değilse bile sönük; Haldun çalışkan, Kâmuran tembel... Tembel ama, babası, «Aldırma,» demişti. «Dilediğin zaman dersleri de, hatta mektebi de bırak. Benim servetim senin torunlarının torunlarına bile yeter.»

O da aldırmıyordu. Zaman zaman babasının hususîsinin direksiyonuna kuruluyor, zarif köşklerin arasında tur atıyordu. Kâmuran babasının husu-

sîsiyle görünmez mi, kızlar hemen birbirlerini dürterlerdi:

«Don juan geliyor!»

Niçin tura çıktığını bilirler, asfalta inerlerdi. O, kızları arabasıyle gezdirmenin ümidiyle gelir, önlerinde dururdu:

«Gezmek ister misiniz?»

«İsteriz tabiî...»

«Buyrun!»

Kızlar arabaya dolar, hemen unuturlardı Kâmuran'ı. Kâmuran'sa, direksiyonda, onları memnun edebilmek için gözlerinin içine bakar, en küçük arzularını bile emir telâkki ederdi.

Bunlardan birisi azıcık sevse, yahut seviyormuş gibi görünse, Kâmuran sabahlara kadar uyumamağa, yalnız ve yalnız sevgilisini düşünmeğe öyle hazırdır ki. Fakat nerde? Mutlaka bir münasebetsizlik yapacaklardır. Sanki sözleşmişler gibi, Haldun'u sorar, Haldun'un güzelliğinden söz açarlardı. O zaman dünya zindan olurdu. Gereken cevabı verirdi ama neye yarar?

2

Zarif hususî köşke geldi. Süreyya Tunç arabayı uşağa bırakıp köşkünün taş merdivenini ağır ağır çıktı.

Melek hanım yatmak üzereydi. Kocasını pembe ipek geceliğiyle karşıladı.

«Geç kaldın?»

Kurşunî fötr şapkasını oracıktaki askıya geçirdi.

«Kulüpte, beziğe daldım da... Kâmuran yattı mı?»

«Bilmem. Galiba...»

Karısına sertçe baktı. Melek hanım gözlerini indirdi. Verdiği cevapla ilgisizliğini pek belli etmişti.

Adam hırsla Kâmuran'ın odasına gitti. Elektriği yaktı: Kâmuran elbiseleri, hattâ pabuçlarıyle karyo-

lasına uzanmıştı. Karyolasının yanı başındaki komodinin üzerinde yarısı içilmiş bir şişe şarap duruyordu. Yere bir defter düşmüştü. Maroken kaplı, küçücük bir defter. Bu defteri üç gün evvel kendisi hediye etmişti oğluna.

Aklı gidecekti. Kâmuran niçin soyunmadan yatmıştı? Canı mı sıkılmıştı bir şeye? Kavga filan mı etmişti?

Yerden defteri aldı. Sahifeleri rasgele açtı, hayretler içinde kaldı. Oğlu, hatıralarını çok acı, fakat bütün hislerini belli ederek yazmıştı. Oracıktaki iskemleye ilişerek, baştan okumağa başladı:

12 Aralık

«Ben de 307 Celâl gibi, hatıralarımı yazmağa karar verdim. Evet, 307 koca burun gibi. Sahiden de, yalnız sınıfta değil, koca mektepte herkes çocuğun burnuyle meşgul. Öyle içerliyor ki. Bir gün, «Dayak yemekten korkmasam, burnumla uğraşanları yumruklardım!» demişti. Haklı. Ben de dayak yemekten korkmasam, ilk peşin Haldun'u yumruklardım. Gerçi Haldun beni dövmez, babamdan çekinir ama, benden dayak da yemez. Bileklerimi tutup beni kızların önünde hareketsiz bıraksa, gene kötü. Yeniden alay mevzuu olabilirim.

Lânet olsun kızlara!»

13 Aralık

«İriyarı, son derece yakışıklı olmayı ne kadar isterdim. İnsan iriyarı ve yakışıklı olsa, etrafını kızlar alır. Gülen, söyleyen, gözlerinin içine bakan. Ben, bizim Haldun gibi kendini beğenmiş olmam. Kızları hiç azarlamam. Güzel kızları ne diye azarlamalı? Meselâ doktorun Neclâ, eczacının Handan, avukatın Şermin... Üçü de güzel, üçü de cicl. İnsan onun üçünü de idare edebilir pekâlâ. Ya Şahika? Mürvet? Sevim'e ne demeli? En çirkinleri İclâl ama, o bile bana yüz vermiyor. Yüz verse... Yüz vermelerinden geçtim, yerli yersiz beni Haldun'la

mukayese etmeleri olmasa. Anladık, o güzel, bense çirkinim. Ne yapayım?

Allah her taraftan vurmuş. Bari yumruklarım sıkı olsa da onlara —kızlar hariç tabiî—, hadlerini bildirsem. Nerde? Sen de benim gibisin değil mi kardeşim koca burun?»

17 Aralık

«Bıktım şu Haldun'dan. Her zaman, her yerde, her vesileyle o. Herkes ondan, onun güzelliğinden bahsediyor. Annem bile onu benden çok seviyor.

Çirkin oluşum hayatımın tek ıstırabı. Peki ama, niçin ağabeyim yakışıklı da ben değilim? Ben tıpkı babama benziyorum. Babamın beni bu yüzden çok sevdiğini bilmiyor değilim. Kendisine benzediğim için.

Haldun ağabeyim yanıbaşımda, burnumun dibinde olmasa bu kadar mustarip olmayacağım. Bilmem babam da hayatında, daha doğrusu gençliğinde benim gibi çirkinliğinin ıstırabını çekmiş midir? Herhalde çekmiş olacaktır. Onun için babam, benim şeker babam beni herkesten çok daha iyi anlıyor. Babacığım babacığım, sana bunları bir anlatabilsem, sen herhalde beni anlar, bana hak verirdin.

Acı ama gerçek: Yarın evlenmeğe kalksam, sevdiğim kızın Haldun ağabeyim dolayısıyle benden nefret edeceğine şüphe var mı? Yakışıklı bir erkeğin yanındaki çirkine kim yüz verir? Daha acısı, karımın bir gün bu yakışıklı adama gönül vermeyeceğini sanabilir miyim?»

Defter bu tempoyla uzayıp gidiyordu. Süreyya bey gençliğinde aynı ıstırapları çektiği için, oğlunu gayet iyi anlıyordu. O da sarışın mühendis yüzünden aynı şeyleri duymamış mıydı?

Gözlerinde biriken yaşları elinin tersiyle sildi. Tam bu sırada dışarda açılan bir kapının gıcırtısı. Elindeki defteri yere atıp kapıdan usullacık baktı: Üvey oğlu Haldun'du. Elini yüzünü yıkamak için tuvalete gidiyordu.

Her akşam yalnız elini yüzünü değil, ayaklarını

da güzelce yıkar, dişlerini mutlaka uzun uzun fırçalardı.

Gene öyle oldu. Sonra kurulanarak odasına dönerken, sofanın öbür başındaki kardeşinin odasına gözü ilişti: Hâlâ yatmamış mıydı?

Merakla gitti. Kardeşi elbisesi, hatta ayakkaplarıyle karyolasına uzanmıştı. Komodinin üzerinde yarısı içilmiş bir şarap şişesi duruyordu. Maroken kaplı defteri karyolanın yanına düşmüştü.

Eğildi, yerden defteri aldı, komodinin üzerine koydu. Sonra kapıya gitti. Annesini mi uyandırsaydı acaba? Fakat yatmış olacaklardı. Rahatsız etmekten çekindi. Geri döndü, kardeşinin yanına geldi. İyi ama, bu şarap şişesi de ne oluyordu? Haylâz arkadaşlarıyle sık sık mektebi asarak kırlara açıldığını, sigara içtiğini biliyordu. Hatta babasının bütün bu haylazlıkları âdeta memnunlukla karşıladığının da farkındaydı ama, evde bu işi yapabileceği tuhafına gitti.

Karyolaya yaklaştı. Kolundan hafif hafif sarsmağa başladı:

«Kâmuran, kardeşim, Kâmuran!»

Kâmuran kımıldadı. Bir şeyler mırıldandı. Sonra «Hıh!» diye doğruldu. Akları kanlanmış gözleriyle ağbeysine peşin tatlı, uykudan sıyrılıp da karşısında onu görünce hemen asılan yüzüyle, sertçe baktı:

«Ne var?»

«Elbisenle filan yatmışsın...»

«Sana ne?»

«Böyle yattığını annem görürse... Üzülür kardeşim.»

«Hadi be, git odana, işime karışma! O yalnız senin için üzülür, benim için değil!»

Haldun ısrardan vazgeçerek, odadan çıktı. Ne diye karışmıştı sanki? Belki de haklıydı kardeşi.

Odasına geldi. Yatacaktı. Tam lambayı söndürürken, kapıda Kâmuran elindeki maroken kaplı defteri sallayarak sordu:

«Bu defteri komodinin üstüne sen mi koydun?»

Haldun suçlu suçlu,
«Evet...» dedi.
«İçindekileri de okudun mu?»
Etine iğne dürtülmüş gibi irkildi:
«Hayır, okumadım. Kapağını bile açmadım...»
«Yalancı. Yalan söylüyorsun bir de!»
«Vallahi, açmadım bile Kâmuran!»
«Sen git de o martavalları...»
«Annemin ölü yüzünü öpeyim ki okumadım!»
Kâmuran hırsla,
«Bir daha benim odama girme!» dedi.
Çekildi gitti.

Haldun dikildi kaldı. Fena bozulmuştu. Sanki hırsızlık yaparken yakalanmıştı. Az evvel gözlerinden uyku döküldüğü halde, şimdi uykusu kaçmıştı. Karyolasına gireceği yerde, geçti iskemleye oturdu. Başını avuçları içine aldı. Neydi bu çektiği? Ne yapsa, ne türlü hareket etse ne babasına, ne de üvey kardeşine yaranamıyordu. Hatta birinde, onunla eğlenmeğe kalkan bir arkadaşını yumruklamıştı, kardeşi bunu da biliyordu. Bildiği halde...

İkisi de ters ters bakıyor, yerli yersiz haşin davranıyorlardı. Niçin böyleydiler? Ne yapıyordu onlara? Hele babası! Son günlerde işi adamakıllı azıtmış, nefretini açıktan açığa belli etmeğe başlamıştı.

Hele ikindi üzerleri, Komşu kızlarıyle filan toplaşıp şakalaşmaya başladığı sıralar üvey babası mutlaka panjurların gerisinde bir gölge gibi belirir, onları gözetlerdi. Niçin? Ne yapacaklarını mı kontrol etmek istiyordu? Maksadı neydi? Kaç kere bütün bunlardan annesine söz açmak istemiş sonra caymıştı. Kadıncağızın üzülmesini istemiyordu. Şurda ne kalmıştı? Gelecek seneden sonra İstanbul'a Üniversiteye gitmesi gerekecek, birbirlerinden kurtulacaklardı.

Eğer annesini üzmekten korkmasa, üvey babasının evini de, ekmeğini de çoktan terk edip giderdi. Fakat annesi, zavallı annesi üzülecek, gözyaşı dökmekten hâl olacaktı.

Asıl üzüldüğü, Kâmuran'ın durumuydu. Her fır-

satta, her vesileyle kayırdığı, o yokken bile arkasından edilen alaylara karşı koyduğu halde oğlana bir türlü yaranamıyordu. «Donjuan» diyorlardı, «Keçiboynuzu» diyorlardı, «Ayva suratlı» diyorlardı! İçini çekti. En iyisi, annesine yalvarsa da, babasının İstanbul'da bir yatılı liseye yollamak fikrine peki demesini sağlasa. Ama hiç ümidi yoktu. Üvey babası belki de vermezdi yatılı ücretini. Gözlerinin içi güldü. Annesi ısrar ederse verirdi belki de. Kendini İstanbul'daki liselerden birinde yatılı farzetti. Ah ne iyi olurdu. Arkadaşları geçende, sesinin fevkalâdeliğinden bahsetmişlerdi. Bunu yalnız onlardan işitmemişti, herkes söylüyordu. Sesi bütün semtte meşhurdu. İhtiyarlar, «Babana çekmişsin.» diyorlardı. «Onun sesi de çok güzeldi!»

İstanbul'a giderse bir taşla iki kuş vurmuş olurdu. Bir taraftan okur, öbür taraftan da ses ve müzik kültürünün ilerlemesine gayret ederdi.

«Sen hâlâ yatmadın mı evlâdım?»

Yüzü derhal güldü ve tatlılaştı:

«Derse çalıştım anneciğim. Yatacaktım...»

«Ne düşünüyorsun?»

«Hiç... Derslerimi geçiriyordum zihnimden!»

«Yat artık, haydi.»

«Peki anneciğim. Beni öpmeyecek misin?»

«Öpmez olur muyum?»

Ana oğul sarılıp öpüştüler. Sonra Haldun karyolasına girdi. Annesi arkasını bastırıp, lambayı söndürdü, çıktı.

Sabahleyin babasıyle kardeşinin yüzlerini görmeden evden erken erken çıktı.

3

Bu sırada Süreyya bey oğlunun karyolasına oturmuş, saçlarını okşayarak onu uyandırmağa çalışıyordu.

Şımarık oğlan nihayet gözlerini açtı. Babasının boynuna sarıldı, yüzünü yüzüne sürdü. Sonra birden aklına gelerek, ciddileşti.

«Baba be!»

«Ha?»

«Şu ağbeyim var ya?»

«Evet?»

«Çok terbiyesiz!»

Süreyya Tunç ehemmiyetle sordu:

«Ne yaptı gene?»

«Ben yatarken odama girmiş, dolabımı, kitaplarımı her şeyimi karıştırmış. Hatıra defterimi okumuş. Hatıra defteri sahibinden izinsiz okunur mu?»

«Okunmaz oğlum.»

«Terbiyesizlik değil mi?»

«Çok. O zaten terbiyesizin biri. Ne düşünüyorum biliyor musun? Annen razı olsa da, onu İstanbul'daki bir yatılı mektebe defetsek!»

Kâmuran tekrar babasının boynuna sarıldı:

«Ah babacığım, ne iyi olur! Baba?»

«Söyle yavrum...»

«Defterimi sen de okumuşsun galiba?»

Az evvel, sahibinin izni olmadan hâtıra defterini okumanın terbiyesizlik olduğunu söylediği için, inkâr etti:

«Ne münasebet yavrum? Sahibinin izni olmadan okunur mu? Ben Haldun muyum?»

Kâmuran inandı:

«Şaka ettim babacığım. Ben de aynı kanaattayım da... Gönderin gitsin!»

«Annen razı olsa...»

«Annem mi? Aman siz de. Anneme ne bakıyorsunuz? Arkadaşları diyor ki, İstanbul'a git, orda ses sanatkârı olursun diyorlar.»

«O ne diyor?»

«Can atıyor ama, annem...»

«Demek mektepte de şarkı söylüyor?»

«Söylüyor ya.»

Süreyya Tunç'un aklından Haldun'un babası geçti. Onun da sesi çok güzeldi. Arkadaşları ısrar

ettiler mi eli kulağa atar başlayıverirdi. Bir evlâdın babasına bu kadar benzemesi tuhafına gidiyordu. Dalmıştı. Kâmuran:

«Baba!»

«Söyle yavrum.»

«Ne düşünüyorsun?»

«Hiç yavrum.»

«İstanbul'a göndereceksiniz onu değil mi?»

«Kabil olursa...»

O gün Kâmuran okulda bu havadisi yaydı: Babam ağbeyimi İstanbul'daki liselerden birine yatılı olarak gönderecek!

Akşamüstü okuldan dönerlerken Haldun dayanamadı, sordu:

«Babamın beni İstanbul'a göndereceği doğru mu?»

«Doğru.»

Ağbeysinin sinirleneceğini sanmıştı. Hiç de öyle olmadı. Gözlerinin içleri gülüyordu.

«Ne zaman söyledi?»

«Sabahleyin.»

«Annemin haberi var mı?»

«Bilmiyorum.»

Haldun'un yüzünden can sıkıntısının hafif gölgesi geçti.

«Annemin haberi yoksa neye yarar...»

«Babam istedikten sonra...»

«Evet ama...»

«Sen karışma. Babam ne yapar yapar, razı eder onu!»

Haldun'un gözleri tekrar parladı:

«Eder değil mi? Edeceğim dedi mi?»

«Dedi. Sen anneme hiç bir şey açma. Babamı kurarım ben. Nasıl?»

Haldun kardeşinin boynuna sarıldı:

«Çok iyi olur Kâmuran. İstanbul'a bir gidersem.. Ama, bak, akşam kalbimi kırdın benim...»

«Niçin?»

«Hatıra defterini okuduğumu sandın.»

«Okumadın mı yani?»

«Bak, şu iki gözlerim önüme aksın ki okumadım!»

«Ne bileyim ben. Okudun sanmıştım.»

«Başkasına ait yazılar, sahibinin izni olmadan okunur mu?»

«Neyse... Demek İstanbul'a can atıyorsun?»

«Ne söylüyorsun be Kâmuran? Hem sesimi ilerletirim, hem de...»

«Maçlara gidersin değil mi?»

«Tabii.»

O günden sonra Haldun'la Kâmuran arasında, başta Melek hanım olmak üzere, herkesi şaşırtan, yadırgatan bir ahbaplık başladı. Okula birlikte gidip geliyor, Süreyya beyin hususîsiyle birlikte geziyor, tenhalarda ağız ağıza vererek gizli gizli konuşuyorlardı.

Herkes hayretler içindeydi. Hiç kimse buna bir mâna veremiyor, ama bu âni değişişin sebebini müthiş merak ediyorlardı.

Aynı merak Süreyya Tunç'u da sarmıştı. İşin esasını Kâmuran'dan öğrenince, merakı geçti. Yıllar yılı yapmadığı bir şey yaptı: İki oğlunu hususîsine alıp küçük bir tura çıktı. Yolda üvey babayla oğul anlaştılar. İstanbul'a gitme işini gene Haldun halledecekti. Ne Süreyya Tunç, ne de Kâmuran işe karışmayacaklar, Haldun annesini razı edecek. O kadar ki, kadın gelip kocasına meseleyi açacak, o da zorla razı olacaktı.

Artık Haldun'un neşesine son yoktu. Annesini ne yapıp yapıp razı edeceğinden emin, okula gidip geliyor, fırsat kollayadursun, bu fırsat kendiliğinden zuhur etti:

Haldun'un İstanbul'a yollanacağı havadisi okuldan öğrenciler vasıtasıyle evlere yayılmıştı. Misafirlikte Melek hanıma o kadar çok sordular ki, o da şaştı. Böyle bir şeyden haberi yoktu. Ama sesi mademki güzelmiş, onun için bir çeşit İstikbâl olacakmış, mesele yoktu. Bir zamanlar babası istediği halde şiddetle itiraz etmişti. Acaba şimdi açsa, ne derdi adam?

Sonra oğlu... İstiyor muydu bakalım gerçekten?

Haldun'un hiç bir şeyden haberi yokmuş gibi bir gece saçlarını okşamağa başladı. Haldun annesinin gene bir şeyden bahsetmek için zemin hazırladığını sezerek sordu:

«Hayrola anne?»

«Hiç yavrum...»

«Hiç değil, dilinin altında bir şey var!»

Oğlunu dikkatle, uzun uzun süzdükten sonra,

«Ortalıkta çalkanan sözleri işittin tabii?» dedi.

«Hangi sözleri?»

«İstanbul'a gidiyormuşsun ya?»

Haldun şaşmış göründü:

«Yok canım? Sahi mi? Hani o günler...»

Melek hanım,

«Hani o günler mi? Göndersek gidersin demek?» dedi.

Annesinin boynuna sarıldı.

«Giderim ama, bir tek üzüntüm olur!»

«Nedir?»

«Sen. Seni bırakmak üzüntüsü anneciğim!»

«Canım evlâdım benim...»

Ana oğul sarılıp uzun uzun öpüştüler. Melek hanım iyice yumuşamıştı. Hele Haldun'un da içten arzuladığına kani olunca, mesele kalmamıştı.

«Mademki İstikbalinle ilgisi var, ben senin muvakkat ayrılıklarına tahammüle çalışırım yavrum! Şimdi bütün mesele babanda. Onu razı edersek, mesele yok!»

Haldun, içten içe gülerek,

«Siz istedikten sonra babam da razı olur anneciğim...» dedi.

Melek hanım bütün gün zihnen bu meseleyle meşgul oldu. Neresinden başlasa da kocasının itirazını değil, alaylı telmihlerini bertaraf etse?

Akşam yemeğinden sonra, çocuklar odalarına çekildiler. Hizmetçi sofrayı kaldırmış, kahvelerini getirmişti. Süreyya bey birçok akşam olduğu gibi gene gazetesine gömülmüştü. Melek hanım bir kenarda bu meseleyi kendi kendine ölçüp biçerek kocasına bakıyor, fırsat kolluyordu.

Süreyya beyse, her şeyin farkındaydı. İki oğlu, inkişaf etmekte olan durumu babalarına en ince teferruatına kadar anlatmışlardı. Karısının meseleyi kendisine açmak üzere olduğunu da biliyordu. Elindeki gazetenin kenarından baktı: Karısı dudağını düşünceli düşünceli kemirerek ölçüp biçiyordu. Ufak bir fırsat zuhurunda da hemen açacağı meydandaydı. Gazetesini bir kenara attı. Gözlüğünü çıkardı. Altın kaplama tabakasından bir sigara alıp yaktıktan sonra, karısına gözlerini kaldırdı. Son derece samimî,

«E... Anlat bakalım...» dedi.

Melek hanım sanki uykudan uyandı.

«Ne anlatayım?»

«Yok mu anlatacak bir şeyin?»

Söylese miydi acaba?

Süreyya bey,

«Oğlunun sesi dillere destan...» dedi. «Hatırlarsın ya, babası gibi!»

Melek hanımın içinden mühendis Vedat geçti. Az kalsın gözleri yaşaracaktı. Kendini tuttu.

«Bir evlât babasına bu kadar benzer yani. Onun sesi de dillere destandı...»

Melek hanım taşı gediğine koymanın tam sırası olduğuna kani,

«Evet,» dedi. «Güzel sesi var ama...»

«Ama?»

«Burada kalırsa ziyan olacak!»

Süreyya Tunç da taşın gediğine konma zamanının geldiğine kaniydi.

«Ne yapalım o halde?» diye eşeledi.

«Bilmem ki?»

«Hoca mı tutalım?»

«Burada iyi hocalar yoktur ki...»

«Peki?»

«İstanbul'da var. Oraya da sen razı olmazsın. Ben seni memnun etmek için hiç bir fedakârlıktan kaçınmam. Söyle, bulsun iyi bir hoca. Masrafı neyse...»

Melek hanım başını iki yana salladı:

«Burada iyi hoca yok. İsterseniz...»

«Evet?»

«İstanbul'a yollayalım. Tabiî siz razı olursanız!»

Süreyya Tunç birdenbire rıza göstermenin uygun düşmeyeceğini bildiği için,

«Oğlunla senin bileceğin iş...» dedi. «İster hoca tutalım burada ders alsın, ister gitsin. Görüş, konuş, anlaş. Bana neticeyi bildir. Dedim ya, ben masraftan kaçmam. Yeter ki senin gönlün olsun!»

Kalktı. Elini yüzünü yıkamak üzere lavaboya gitti. Melek hanım arkasından uzun uzun baktı. Kocası lavabodan dönünceye kadar ölçtü, biçti. Adamın samimiliğine şüphesi yoktu. Hatta çok da fedakâr buldu. Bu suretle kendinden başka hepsi memnun olmuş olacaklardı. Hatıra defterini okuduktan sonra Kâmuran'ın ıstıraplarına da üzülmeğe başlamıştı.

Haldun'un odasına gitti, müjdeyi verdi:

«Babanın gönlünü yaptım yavrum!»

Haldun yerinden heyecanla fırladı:

«Gidiyor muyum?»

«Gidiyorsun yavrum!»

«Gidiyorum ha?»

Haldun az daha çıldıracaktı. Annesinin boynuna sarıldı, yanaklarını öptü öptü...

4

Oğlunun İstanbul'a gidişine Melek hanım çok ağladı, çok üzüldü ama, ailenin dirlik, düzeni için bu lâzımdı. Kocasının dediği gibi, buradaki de evlâttı. Bir anne olarak buradakini de öteki kadar düşünmek zorundaydı.

Sonra, kaldırılıp atılmamıştı ya. İstanbul'un en büyük liselerinden birine yatılı verilmişti. Seve seve gitmiş, zorla yollanmamıştı. Onun için daha fazla ağlayıp üzülünecek bir şey yoktu.

Öte yandan Kâmuran sevinç içindeydi. Yakın arkadaşlarına, «Onu ben defettirdim. Bir numara çevirdim, soluğu İstanbul'da aldı!» diye öğünmüştü. Babası da güya, «Bir değil, beş, on, yüz Haldun feda olsun senin kesip attığın tırnağa yavrum!»

demiş ki, bu söz pek de yanlış değildi. Öyle, yahut böyle... Önemli olan, Kâmuran umduğunu bulamamıştı. Haldun giderse, etrafın alaylarından kurtulacağını sanmıştı. Nerede? Haldun'u defettirdim, sözü az zamanda büyüye büyüye koskocaman bir çığ olmuştu. İlle kızlar, burnundan getiriyorlardı: «Kıskanç. Fena insan!»

Okulla arası açıldı. Okul dışında tanıştığı işsiz güçsüz arkadaşlar çok daha enteresan geliyordu. Bol para harcadığı için etrafında toplanıyor, aşırı önem verir görünüyorlardı.

Bütün gün, gelsin tavla, iskambil bilardo. Bol bol sigara tellendiriliyor, şarap içilip kızlara kadınlara sarkıntılık ediliyordu. İlle Kâmuran. Her takıldığı kadın yahut kız, hatta çirkin kadınlar, kızlar bile fena halde tersliyorlardı. O bunu bir çeşit iltifat sayıyordu. Çünkü serseri arkadaşlarından böyle öğrenmişti: «Keskin zamparaya kadınların küfürü en büyük iltifattır!»

Babası bütün bunlardan habersiz, fakat oğlunun okuldan kaçtığını, birtakım arkadaşlarla gezip eğlendiğini, su gibi para harcadığını biliyordu. Sağdan soldan ikazlar eksik olmuyorsa da, aldırmıyordu. Mektepten kaçıyorsa ne oluyordu?

Kaçmasa da sınıfını muntazaman geçse, liseyi, arkasından hukuku yahut bir başkasını bitirse ne olacaktı? Kendisi okumamış, yüksek tahsil yapmamış, hatta liseyi bile bitirmemiş de ne olmuştu? Aç mıydı? Sürünüyor muydu? Ne açtı, ne de sürünüyordu. Vaktiyle, tıpkı oğlu gibi, o zamanki ismiyle Sultanî'ye üç gün gitse, beş gün gitmez, sınıfta kalır, babasına tezkereler gelir, hatta ham sofu babasından kıyasıya dayak yerdi. O da oğlu gibi mektep hayatını sevememişti. Mektep dışındaki haylaz arkadaşları, onların kumarı, sigarası, âvareliği daha cazip gelmişti.

Süreyya Tunç'a göre mektepte boşuna vakit geçirmeğe lüzum yoktu. Mektep, sermayesi olmayan âciz insanlara mahsus bir çeşit «kolay ekmek fabrikası» idi. Oraya gidenler, kabiliyetsiz, mücadeleden yoksun insanlardı. Halbuki kendisi iliklerine ka-

dar mücadeleciydi. Oğlunun da tıpkı kendi gibi olmasını istiyor, bunun için de mektepten kopmasını temenni ediyordu. Hayata ne kadar erken atılırsa, hayatın mantığını o kadar erken öğrenirdi. İnsanlara lâzım olan da buydu: Bir mücadeleden ibaret olan hayatın mantığını bellemek! Yani, bu mücadelenin gerekli silâhlarıyle silâhlanmak!

Lise müdüründen bir mektup aldı. Okudu. Yırttı attı. İkinci, derken üçüncü mektuplar... Onları da yırtıp attı. Fakat dördüncü mektupta öfkeden kuduracak hale geldi. Elinde mektup, bürosunda hırslı hırslı dolaşıyor, gidip gitmemek arasında bocalıyordu.

Gitmeğe karar verdi.

Lise müdürü, burundan sıkma kelebek gözlük, lâcivert papiyonu, tepe saçları adamakıllı dökülmüş iri başıyle masasında azametli azametli oturuyordu. Süreyya Tunç kapıyı usulen vurup da müdürü o vaziyette görünce, büsbütün içerledi. Ayda pek pek iki, üçyüz lira arasında bir para kazanabilen «kılkuyruk»un, kendi gibi ayda birkaç bine para demeyen birini ayağına kadar getirmesi olur saygısızlık değildi. Üstelik aldırdığı da yoktu. Önündeki kâğıtlara başını eğmiş, bakmıyordu bile.

Koltuğa kendini bıraktı, altın kaplama sigara tabakasını çıkardı, bir sigara yaktı.

Müdür, kelebek gözlüğünün üstünden baktı nihayet. Adam bacak bacak üstüne atmış, sigarasını yakmıştı bile. Peki ama, kimdi? Neciydi? Ne için gelmişti?

«Efendim?» dedi.

Süreyya Tunç küçümseyerek,

«Talebelerinize de bu türlü hareket etmelerini mi öğretiyorsunuz müdür bey?» dedi.

Müdür şaşırdı:

«İhata edemedim...»

«İhata edemeyecek bir şey yok. Bir misafir gelince böyle mi davranılır?»

Bürokrat müdür, yumruk yemişçesine sarsıldı:

«Ne demek istediğinizi iyice ihata edemedim.»

«Yanınıza bir misafir gelirse ne türlü hareket

edileceğini bilmez değilsiniz herhalde. Hem davet edersiniz, hem de bir takım ıvır zıvırla meşgul olarak misafirinizi manen tesirinizin altına almak istersiniz...»

Müdür, kelebek gözlüğünü çıkardı. Gözlerini kırpıştırarak baktı:

«Ne için teşrif etmiştiniz?»

«Bilmem?»

«Tuhaf!»

«Daha tuhafı, ne için çağırıldığımı bile bilmiyorum...»

Müdür yumuşadı. Çabucak anlaştılar. Ama içerlemişti. Oğlu hakkında kaç vakittir edindiği intibaları, bu sene sınıfı geçmek şöyle dursun, imtihanlara bile girme hakkını kaybetmek üzere olduğunu önemle belirtti.

Süreyya Tunç müdürü alayla dinledikten sonra,

«Demek,» dedi, «imtihanlara girme hakkını da kaybedecek ha?»

«Maalesef öyle.»

«İmtihanlara girmezse ne olur?»

«Sınıfta kalır.«

«Sınıfta kalırsa?»

Müdür hâlâ saf,

«Gelecek sene aynı sınıfa devam etmek zorunda kalır...» dedi.

«Bu yüzden kıyamet filan kopar mı dersiniz?»

Müdür kulak memelerine kadar bir istakoz gibi kızardı.

«Kopmaz beyefendi, kopmaz ama...»

«Evet?»

«Hayata bir sene geç atılır!»

«Tek mahzur bu mu?»

«Değil şüphesiz. Mektep dışında, başıboş, uygunsuz arkadaşlardan kötü huylar kapabilir!»

«Meselâ?»

«Meselâa... İçkiye alışır, kumara alışır, kötü kadınlara alışır...»

«Bütün bunları yapmazsa, yani ne içki içer, ne

kumar oynar, ne de kötü kadınlara alışmazsa, bir iki bin sene yaşar mı dersiniz?»

Müdürün tepesi attı nihayet,

«Yanlış kapı çalmışım beyefendi...» dedi. «Affedersiniz...»

Süreyya Tunç kalktı:

«Umarım ki mektuplarınızla beni bir daha rahatsız etmezsiniz...»

«Emin olabilirsiniz beyefendi...»

Küstah adamı unuttu. Fakat Süreyya Tunç son bir yumruk atmış olmak için, kapıda durdu:

«Sizin koca bir ay çalışıp devletten aldığınız parayı, daha şimdiden oğluma cep harçlığı olarak veriyorum müdür bey!»

Çıktı.

Müdürle konuştuklarını akşam oğluna tafsilâtıyle anlattı.

Kâmuran kahkahalarla gülerek babasının boynuna sarıldı.

«Demek istakoz gibi kızardı ha?»

Odaya Melek hanım girdi.

«Ne o? Deminden beri baba oğul keklik gibi şakıyıp duruyorsunuz... Neye gülüyorsunuz?»

Ne baba, ne de oğul niçin güldüklerine dair tek kelime söylemediler.

Melek hanım bir parça da bu yüzden içerliyordu Kâmuran'a. Babasına kendinden çok yakın diye. Gerçi o da Haldun gibi öz evlâdıydı ama, niçin babasının sakalı altına bu kadar çok giriyordu.

Bu yüzden onlara sık sık içerliyor, başını alıp alıp komşulara gidiyordu. Komşuları içinde en çok sevdiği bitişik köşkün fabrikatör sahipleriydi, Nadir beyler... Efkârını dağıtmak için Nadir beylere geçti.

Nadir beyin hanımını terasta buldu. Yüz mumluğun altında beyaz hasır iskemlesine oturmuş, yumuşak tirşe renkli bir yünden kazak örüyordu. Zaman zaman dertleştiği bitişik komşusunu görünce çok sevinerek yerinden kalktı.

«Buyurun Melek hanım, buyurun komşum...»

Melek hanım güldü:

«Buyurduk bakalım, ne ikram edeceksin...»

«İkram mı? Ne istersen...»

«Sağ ol, eksik olma...»

«Birer sütlü kakao içer miyiz?»

«İçeriz ama, ne o? Efkârlı görünüyorsun gene...»

Saçları bigudelerle zarifçe toplu kadın içini çekti:

«Sorma. Dur kakaolarımızı pişirip getireyim de...»

Elinde tuttuğu genç kız fotoğrafını uzattı:

«Sen şuna baka dur...»

Melek hanım fotoğrafı aldı. Bilhassa gözleri harikulâde, zarif bir genç kızdı. Bakışından saflık, biraz çocukluk akıyorsa da, gerçekten güzeldi. Elinde olmayarak Haldun'unu hatırladı. Haldun'la birbirlerine ne yakışırlardı ya!

Az sonra iki koca fincan sütlü kakaoyla gelen komşusuna sordu:

«Kim bu?»

«Yeğenim.»

«Allah bağışlasın, bebek gibi...»

Karşılıklı oturdular. Hanım tekrardan örgüsünü aldı:

«Kendini görsen ya?»

«Evlâdım... Ağız kutu gibi, kaşlar, burun... Allah talihini yâver kılsın bari... Okuyor mu?»

«Okuyordu, çalışmaya mecbur oldu. Şimdi doktorlar tebdilhava etmişler. Yakında buraya geliyor!»

Melek hanım fotoğrafa tekrar baktı:

«Yaa.. Demek buraya geliyor?

«Rahmetli abimin biricik emaneti... Başka gidecek yeri yok ki...»

«Annesi?»

«Annesi kocaya vardı. Çok cefakeş bir kızdır İstanbul'da bankalardan birisinde memurdur. Bizimki çok ısrar etti, buraya gelsin, fabrika muha

sebesinde çalışsın diye, gelmedi. Çok haysiyetli kızdır. Bilmem, ben çok severim.»

«Allah bağışlasın...»

«Seninkinden ne haber?»

Melek hanım fotoğrafı masanın üzerine bırakıp, geçti koltuklardan birisine oturdu. Ne zaman Haldun'un lafı olsa gözleri dalar, oğlunu hayallerdi. Gene öyle oldu. Mırıldandı:

«Mektuplarına bakılırsa rahatmış çok...»

Gerçekten de rahattı. Liseye adımını atışından itibaren, kendini herkese sevdirmişti. Hele mükemmel voleybol oynadığı da anlaşılınca, ona karşı gösterilen ilgi büsbütün artmıştı.

Sonraları, çalışkanlığı, güzel sesi de spordaki üstünlüğüne eklendi ve Haldun lisenin gözbebeği oluverdi.

Yağmurlu günlerde lisenin sigara dumanı yüklü kantininde toplanılır, Haldun'un etrafı alınıverirdi. Hadun hiç nazlanmadan eli kulağa atar, ya alaturka nefis bir parça, yahut da alafranga bir şeylerle arkadaşlarına unutulmaz anlar yaşatırdı. Öğretmenler bile.. Böyle basık, kasvetli havalarda öğretmenler odasında can sıkıntısı içinde pineklemektense, kantine gidip, öğrencilerin arasına katılmayı çok daha eğlenceli bulur, kantinin sigara dumanı yüklü havasına bile aldırış etmezlerdi. İsteseler, bu dumanların sebebini pekâlâ da sorar, sigara içenleri yakalayıp idareye teslim edebilirlerdi halbuki.

Etmezlerdi. Haldun'un harikulâde sesi, öğretmenlerdeki «disiplin»i eritiverirdi.

İlk zamanlar cumartesi paydoslarında o da arkadaşları gibi çıkıyor, sinemaya, yahut stadyuma futbol maçına gidiyor, akşam da okula dönüyordu. Evci çıkmak isterdi ama, geceyi geçirecek kimsesi yoktu İstanbul'da.

Sonraları iş değişti. Aynı sınıfta, yanyana oturdukları Sedat, hafta tatilini kendi apartmanlarında geçirmesini teklif etti. Haldun şiddetle çekindi. Kimseyi rahatsız etmek istemezdi. Babası, annesi kimbilir ne derler, nasıl ayıplarlardı.

Sedat temin etti:
«Seni asıl isteyen babam!»

5

Gerçekten de, Sedat'ın o kadar öğdüğü Haldun'u pek merak eden, Sedat'ın babasıydı.

Tahsilini Avrupa'da yapmış, güzel sanatlara meraklı Servet bey, bilhassa güzel sese meraklı, keyif ehli bir insandı. Oğlunun bu kadar methettiği bir delikanlıyla tanışmak, şayet söylendiği gibiyse, gereken her türlü yardımı yapmak istemişti.

Ertesi hafta Haldun da öteki yatılı arkadaşları gibi, evci çıktı. Sedat'la birlikte Maçka'daki apartmana geldiler. Haldun öyle bir karşılanış karşılandı ki, derhal endişelerinden sıyrıldı. Hele Servet beyin espri dolu konuşmaları, Haldun'u bu aileye hemen ısındırdı.

Sedat'ın annesi de babası kadar şakacı, şakacı olduğu kadar da iyi bir ev hanımıydı. Çifte çifte hizmetçiler olduğu halde, mutfakta bizzat meşgul oluyor, yaptığı yemeklerle misafirini ağırlamaktan ayrı bir zevk duyuyordu. Geç vakte kadar yenildi, Servet beyin hususî surette Avrupa'dan getirttiği nefis köpüklü şarap bol bol içildi. Haldun'un zaten renkli yanakları, köpüklü şarabın da tesiriyle büsbütün pençe pençe oldu, tatlı mavi gözleri buğulandı.

Servet bey lâcivert papiyonunu düzelterek,

«Haldun bey,» dedi. «Gerçekten de Sedat'ın anlattığı kadar tatlıymışsınız! Şimdi gelelim ses bahsine... Bakın ben biraz, güzel sesi anlarım. İmtihan olmak ister misiniz?»

Haldun derhal razı oldu:

«Hay hay...»

«O halde bir şey söyleyin bize.»

«Ne emrediyorsunuz?»

Servet bey düşündü, düşündü... Gençlerin ala-

turkadan çok alafrangayla uğraştıklarını, hattâ alafrangayı alaturkaya tercih ettiklerini biliyordu.

«Tabiî alaturka biliyorsunuzdur...» dedi. «Meselâ...»

Haldun düzeltti:

«Alaturka, alafranga... Nasıl isterseniz!»

«Alaturka mı? Meselâ Zekâî Dede'den bir şeyler isterim?»

«Emredersiniz. Bir hüzzam şarkı nasıl?»

«Fena değil. Hangisi?»

«Meselâ: *Ey hüsnü cemâl, âleme sen darbı meselsin!*»

Servet bey, umduğundan çok şey bulmuşların heyecanıyle,

«Bravo,» dedi. «Bravo delikanlı!»

Haldun tatlı sesiyle başladı. Köpüklü şarabın tesiriyle daha ilâhî bir hal alan sesi, klâsik tablolarla dolu apartımanın yağlıboya zarif duvarlarında olanca haşmetiyle akisler yapmaya başlayınca, mutfakta hizmetçiler bile işlerini bırakıp kapıya çıktılar.

Şarkının sonunda Servet bey, altın madeni bulmuşların heyecanıyle,

«Yaşa, var ol!» diye bağırdı. «Şimdi de bir karcığar şarkı...»

«Emredersiniz. Leon Hancıyan'dan bir şey ister misiniz?»

«Hangisi?»

Haldun düşündü düşündü:

«Meselâ,» dedi, *«Bilmem ki safa, neş'e bu ömrün neresinde.»*

«Güzel. Güzel amal Bu makamda başka neler biliyorsunuz?»

«Ne emrederseniz...»

«Ya! Demek bu kadar tereddütsüz?»

«.....»

«O halde, Şerif İçli'den bir şey okuyun!»

«Mestoldu gönül gözlerini gördüğüm akşam... İyi mi?»

«Hayır! *İki de turnam gelir*'i söyle!»

Haldun ter içinde kalmıştı. Şarkının sonunda Sedat'ın annesi araya girdi:

«Kâfi artık Servet. Yazık değil mi çocuğa? Bak nasıl terledi!»

Haldun terini silerken,

«Ne beis var efendim?» dedi. «Başka bir şey emrediyor musunuz?»

Servet bey ince çerçeveli gözlüğünü çıkarıp, camlarını hohladı. Beyaz ipek mendiliyle ağır ağır silerken:

«Evet, kâfi...» diye söylendi. «Ben tahsilimi Avrupa'da yaptım. Garp musikisini, bilhassa garp musikisinin büyük üstatlarını da çok severim ama, ne olursa olsun Şarklı tarafım ağır basıyor. Çünkü, damarlarımda akan kanın içinde Dede Efendiler, Rahmi Beyler, Zekâi Dedeler filan var. Ne olursa olsun, bu silinmiyor. Çeşni olarak Garp musikisi, ama, kendi benliğimizin, aslımızın, kökümüzün ve millî varlığımızın, daha doğrusu, tarihî haşmetimizin...»

Sarhoş olmuştu. Karısı yanına gitti. Servet beyin sarhoşluğu çok fenaydı. Kolay kolay olmazdı. Sarhoş olması için coşması, hâlâ şiddetle bağlı bulunduğu mazisini hatırlaması lâzımdı.

Annesi tarafından mensup olduğu sarayı hatırlamıştı şu anda! Başını, masaya çaprazlama koyduğu kollarının üzerine indirdi. Çeyrek saat böylece kaldıktan sonra, kendine geldi. Özür diledi. Sonra,

«Evet,» dedi. «Bizim kendi musikimiz... Bir çok gençlere bakıyorum. Bugi bugi, Mambo filan. Evet, o da lâzım ama, asıl lâzım olan bizim kendi sesimiz. Millî varlığımızı yapan bu sestir! Bu ses...»

Kapının zili deli deli çalmaya başladı.

Servet bey,

«Deli geldi gene!» dedi.

Hizmetçiler, arkalarından hanımefendiyle Sedat koştular. Az sonra gıcırdayan bir ses kalabalığı harlinde, Sedat'ın büyük bir tüccarla evli ablası salona girdi: İri simsiyah gözler, hafifçe esmer, kişmirî ten, uzun boy, incecik bel, zarif bacaklar...

«Bıktım bıktım bu adamın elinden babacığım. Ne olursunuz ayırın beni bundan!»

Servet bey kollarını açmıştı. Handan heyecanla koştu. Beş, altı yaşındayken olduğu gibi, kendini babasının kucağına attı. Baba kız sarmaş dolaş oldular. Sonra babasının dizine oturdu:

«Babacığım?»

«Emret kızım!»

«Beni ayır bu adamdan!»

«Niçin yavrum?»

«Bilmem. Sevmiyorum...»

Annesi araya girdi:

«Buldukça bunuyorsun Handan. Adamın eli ne kadar açık. Sana vizon bile aldı!»

Handan babasının kucağından hırsla kalktı:

«Vizonu başında parçalansın anne! Sen de mi aşkı vizonla filan karıştırıyorsun? Sevmiyorum, sevemiyorum... A... Kim bu güzel çocuk? Niçin beni tanıştırmıyorsunuz onunla? »

Kafasından kocası, vizon, annesi, babası, apartman her şey silinivermişti. Yıllar yılı rüyalarına giren «Erkek», karşısındaydı.

Elini uzattı. Sedat onları birbirlerine tanıştırırken, Servet bey kahkahayı atmıştı:

«Gördün mü hanım.. Kız nasıl ispat ediyor benim kızım olduğunu!»

«Ne demek o?»

«Ağzının tadını biliyor!»

«Aşkolsun. Ben ağzımın tadını bilmez miyim?»

Bu sefer hepsi kahkahalarını bastılar. Haldun kulak memelerine kadar kıpkırmızı kesildi.

Fakat kuvvetli erkek eli, hâlâ Handan'ın yumuşacık avuçları arasındaydı. Çekmek istedi. Handan bırakmadı. Uzun kirpikli iri gözleri hazla yumulmuştu: Ne güzel çocuktu! Sarı kıvır kıvır saçları, mavi gözler, duru beyaz ten, boy, pos, geniş omuzlar... Zarif lâcivert kostümü içinde, şaraptan pençe pençe kızarmış yanaklar...

«Haydi kızım. Pek daldın. Sofraya gelsene»!

Tatlı bir rüyadan uyanır gibi, babasına döndü:

«Dalmamak kabil mi babacığım?»

Handan masaya yaklaştı. Haldun'un ikram ettiği iskemleye otururken, delikanlıya kendinden geçercesine baktı:

«Çok mersi.»

«Rica ederim...»

Servet bey el çırptı:

«Kızlaaar.. Küçük hanıma tabak, çatal, bıçak!»

Koşturuldu.

Handan aç değildi, canı içki de istemiyordu ama, içecekti. Yanıbaşında oturan, sarı saçlı mavi gözlü geniş omuzlu delikanlı için içecek, çoşacaktı. Babasının doldurduğu şarap bardağını aldı. Haldun'un sıhhatine bir nefeste dikti. Sonra ikinci, üçüncü.. Tabak dolusu önüne sürülen mezelere bakmıyordu bile.

Geç vakit salona geçilmişti. Handan, sesinin methini işittiği delikanlıdan bir alafranga tango istedi. Haldun bunu da, alaturkada olduğu gibi rahat bir ustalıkla söyledi.

Alkışlandı. Sonra geç vakte kadar dansettiler. Handan şarabın sarhoşluğu içinde kendini kaybediyor, Haldun'un kolları arasından çıkmak istemiyordu.

Haldun, kolları arasındaki nefis kadının farkındaydı ama, dost evinde, arkadaş ablasına karşı fena fikirler beslemek istemiyordu. Genç kadının sokuluşu, gözlerini gözlerinden ayırmayışı, hatta sımsıkı sarılışını bile iyiye yoruyor, içindeki şeytanın ayaklanmaması için kendini tutuyordu.

Geç vakte kadar tatlı tatlı eğlenildi. Sonra Haldun'a yatacağı oda gösterilerek, iyi geceler dilendi.

Ne şen, ne şakrak, ne cıvıl cıvıl bir aileydi! Servet bey gibi bir babası olmasını isterdi. Servet bey ailesi de onu çok beğenmişlerdi. Pazartesi sabahı Sedat'la birlikte okula giderken, başta Servet bey ve Handan, haftaya mutlaka beklediklerini söylediler. İlle Handan. Kapıda delikanlının voleybol-dan sertleşmiş, kuvvetli elini avuçları arasına almış, bir türlü bırakmak istemiyordu. Gözleri dolu dolu,

«Mutlaka, mutlaka beklerim!» dedi.

Haldun gülümsedi.

Genç kadın ısrar etti:

«Söz ver: Geleceksin değil mi?»

Haldun,

«Geleceğim,» demek zorunda kaldı.

Ertesi hafta sözünde durdu. Sedat'la birlikte geldiler. Gene yenildi, içildi dans edildi. Handan fevkalâde şık kavuniçi bir tuvalet giymişti. Yüklü göğsü sımsıkı memelerinin oluğuna kadar meydandaydı. Haldun'un kollarında çılgın gibi dönerken, sert memeleri delikanlının kuvvetli göğsünde eziliyor, kuduruyordu.

Servet beyle karısı da farkındaydılar işin. Handan'ın Haldun'a kendini kaptırdığını anlıyorlardı. Ne çıkardı? Varsın böyle bir delikanlıyla anlaşıp sevişsindi. Kocasına gelince... Handan'ın ona karşı en küçük bir meyli yoktu ki.

Handan, genç adamı ilk gördüğü andan itibaren kendini vermeye hazırdı.

Hazırdı ama, ilk tanıştıklarının akşamı, odasına girmeğe cesaret edememişti. Sabaha kadar uyuyamamış, birkaç sefer karyolasından kalkıp kapıya kadar gitmiş, cesareti yetmemişti. Henüz tanıştığı, doğru dürüst konuşamadığı bir erkeğe karşı aşırı ilgi göstermenin çok tehlikeli olabileceğini hesaplamıştı. Olabilirdi ki Haldun, «Amma da hazır, amma da yüzsüz!» diyebilirdi.

Ama bu gece... Bu gece ne olursa olsun gidecekti artık odasına! Herkesin uykuya vardığını tahmin ettiği bir saatta karyolasından usulcacık kalktı. Her tarafı yanıyordu. Kuvvetle çarpan kalbinin sesini duyuyordu âdeta.

Kaba tüylü halının üzerinde ufacık çıplak ayaklarıyle aynaya gitti. Sırtından geceliğini attı. Ufacık jarse kilotu,, ipek sutyeniyle kaldı. Sutyene ne lüzum vardı. Çekti attı. Ya kilot? Onu da. Anadan doğmaydı...

Sonra sırtına ipek sabahlığını aldı.

Haldun uyuyor muydu acaba? Oda kapısına gitti. Elini kapının topuzuna uzattı, yavaşça çevirdi. Geçen haftaki gibi cesaretsiz değildi. Ne olursa

olsun, neye patlarsa patlasındı. Karanlık koridoru geçti. Haldun'un oda kapısı önünde durdu. Kalbi yaralı bir kuş gibi çırpınıyordu. Girecek miydi? Gerçekten girecek miydi? Niçin korkuyordu? Bütün bir hafta bu ânı beklememiş miydi? Bu bir cüretse bile, tehlikesi kendisineydi. Ona göre hava hoş olmalıydı. Erkekti, erkek! Kaybedecek neyi vardı?

Elini topuza uzattı. Fakat kıvıramadı; Ya Haldun istemezse? Ya terslerse? Ya «Ne münasebet! Ben seni sevmiyorum ki!» derse? Elini çekti.

Peki ama, ne diye büyütüyordu sanki? Bu çocuk melek miydi yani? Onun gibi nice nicelerini biliyordu ki, küçük, küçücük bir tebessümü için peşinden kilometrelerce yol yürümüşlerdi.

Bu onlardan değil miydi? Yoksa kadından anlamıyor muydu?

Aklına, geçen hafta, onun kolları arasında dans edişi, ona abanışı geldi. Memeleriyle göğsüne nasıl yaslanmış, belini nasıl kuvvetle sıkmıştı da.. Sinirlendi. Ne olursa olsun. Erkekti. Her şeyi, hatta kovulmayı göze alarak girmeli, melekse bile baştan çıkarmalıydı. Buna ihtiyacı vardı şu an. İsterse arkasından kıyametler kopsun yer yerinden oynasındı.

Topuzu yavaşça kıvırdı.. Fakat... Kapı arkasından sürgülü olmalıydı ki, açılmamıştı. Bir an mahvolduğunu sandı!

Gözleri kararıyor, başı dönüyordu. Nasıl olur, nasıl olurdu bu? Ne için kapıyı sürgülemişti? Kadın mıydı ki korkuyordu? Birden aklına başka bir şey geldi: Kapıyı yumruklamak, uyandırıp kapıyı açtırmak, kapı açılınca da boynuna sarılmak...

Tam elini uzatacaktı, koridorun derinliğinde babasının kaba öksürüğünü işiterek odasına kaçtı.

Tam zamanında kaçmıştı. Babası koridoru boydan boya geçip, tuvalete girdi. Servet beyin kaba öksürüğünü Haldun da işitmişti. Zaten uyumuyordu. Kapısının topuzu çevrildiği zaman da işitmişti ama, üzerinde durmamıştı. Karyoladan atladı. Ser-

vet bey tuvaletten çıkıp odasına gittikten sonra, tuvalete gitti.

Handan'ın geçen ve bu akşamki halleri aklından çıkmıyordu. Genç, güzel, harikulâdeydi ama...

Dost ellerini uzatmış bir ailenin evli kızına uzanacak kadar... İsterse teşebbüs ondan gelsindi. Sonra, evliydi. Arkadaşının ablasıydı. Sınıfta yanyana oturduğu Sedat'ın yüzüne nasıl bakardı? İşini bitirip odasına döndü, kapısını tekrardan sürgüledi. Tam karyolasına girecekti ki, Handan! Bembeyaz örtülerin arasında, çırılçıplak yatıyordu.

«Neee?» dedi. «Siz burada ha?»

Handan kollarını açmış, uzun kirpikli iri siyah gözlerini şehvetle kısmıştı.

«Haldun,» dedi, «Halduncuğum, canım...»

«Peki ama...»

«Pekisi mekisi yok. Gel yanıma yavrum. Seni nasıl arzuladığımı tasavvur edemezsin!»

Haldun az kalsın iradesini kaybedecekti ki, kafasında peşin lâcivert papiyonu, ince çerçeveli zarif gözlüğüyle Servet bey, hanımı, sonra Sedat canlandı. Dalgın dalgın bakıyorlardı: «Ya.. Demek sana karşı gösterdiğimiz dostluğa böyle karşılık veriyorsun? Teessüf ederiz sana!»

«Hayır,» dedi, «hayır, istemiyorum. Derhal odamdan çık!»

Odasının kapısını işaret etti.

Handan şaşırmıştı. İstiklâl caddesindeki çapkınların yanıp tutuştuğu, böyle bir gece için canlarını bile vermeğe hazır oldukları halde, bu...

Karyolada öfkeyle doğruldu:

«Beni reddediyorsun demek?»

«Evet, reddediyorum. Odamdan derhal çıkmazsanız...»

«N'olur?»

Haldun cevap vermedi. Genç kadın korkunç bir ihtirasla yere atladı. Genç adamı kollarından sımsıkı yakaladı:

«Beni niçin reddediyorsun, niçiiin? Odadan kovulacak kadar çirkin miyim yoksa? Kocam benim

ayaklarıma kapanır, ayaklarımı öper, üstüme titrer, dizlerimde ağlar!»

«.....?»

Sarstı:

«Cevap ver! Bir tek işaretimle etrafımda pervane olmaya hazır yığınla erkek varken, ben seni tercih ettim. Beni reddetmene sebep ne? Cevap ver!»

Haldun, genç kadının çıldırdığına hükmederek:

«Sâkin olun,» dedi. «Size çirkinsiniz dedim mi?»

«Demedin ama, beni odandan kovdun!»

«Estağfurullah, kovmadım. Sadece, odamdan çıkın dedim.»

«Niçin? Sebebini öğrenmek istiyorum!»

«.....»

«Sen erkek değil misin? Sende kalp yok mu?»

«Var.»

«Varsa ne duruyorsun, karşındayım! Kadınca meydan okuyorum sana. Erkekliğini göstersene!»

Haldun'un da tepesi attı:

«Beni, dost evinde ihanete teşvik etmeyin!»

«Budalalığı bırak. Sen yakın bir dosta gösterilmesi mümkün en büyük sevgiyi göstermekten kaçıyorsun! Kaçak! Evet, sen bir kaçaksın!»

«Peki. Ama telâkkilerimin sınırını zorlayamam!»

Genç kadın karyolaya kapandı, hıçkırmağa başladı. Kadınlık gururu yıkılmış, mahvolmuştu. Ayağına kadar geldiği, kadınlık izzeti nefsini hiçe sayarak ayağına kadar geldiği erkek tarafından reddedilmiş, bir paçavra gibi atılmak istenmişti.

Öfkeli bir dişi pars gibi karyoladen kalktı.

«Sen,» dedi, «sen bir âcizsin!»

«.....?»

«Erkekliğinden şüphe ediyorum senin!»

Haldun soğukkanlılıkla,

«Şüphe et, fakat odamdan çık!» dedi.

Genç kadın sarsıldı. Artık yapacağı, söyleyeceği hiç bir şey kalmamıştı. Odadan çıktı. Odasına

bitmiş vaziyette döndü. Mahvolmuştu. Kadınlık gururu yıkılmıştı.

Kendini karyolasına boş bir çuval gibi attı. Şimdi ne yapacaktı? Gerçekten erkekliği mi yoktu? Yoksa... Ama o erkek, o tam manasıyle erkek görünüş... Efemine olmasına imkân yoktu ki. Peki, ne yapacaktı? Sineye mi çekecekti? Kabil değildi. Sineye çekmesine imkân yoktu. O halde?

Odasının gece lambasıyle pembelenmiş yalnızlığında öfkeli bir erkek gibi köşeden köşeye gitti, geldi, gitti, geldi.

Bir sigara yaktı. Birşeyler yapmalıydı! Ne, yapacağı şey neydi?

Sabaha kadar sigara üstüne sigara içip dolaştı. Ölçtü, biçti. Güneş pencerenin tül perdelerine sarı, solgun bir leke gibi vurduğu sıra kendini karyolaya attı, derin bir uykuya geçti.

Uykusunda da Haldun'la uğraşıyordu: Beyoğlu'nda onu genç bir kızla gördü. Peşlerinden gitti. Kızın saçlarını eline doladı. Onu seven onun da sevdiğine şüphesi olmadığı genç kızı yerlerde sürüdü... Tam bu sırada şoför Fikret peydahlanmıştı. Bir gece, buhranlar içinde bocalayıp, yarı çıplak apartmandan çıktığı, kendini taksisine attığı belâlı Fikret! O Fikret işte, peydahlanıvermişti. Bileğinden tutup Galatasaray'ın köşesine sürüklemiş, kaçırmıştı. Peşlerine polisler düşmüştü. Arkalarında gittikçe büyüyen bir kalabalık, polis düdükleri, Koşmaktan nefesi kesilmişti. Birden yere yuvarlanırken...

Uyandı. Kantere batmıştı. Ne pis, ne berbat rüyaydı yarabbi! Birden Fikret'i hatırladı. Sahi, belâlısı Fikret'e bu gece randevu vermişti. Daha doğrusu geçen hafta, Haldun'u görüp ondan çok şeyler umduğu gündenberi boşverdiği Fikret evvelki gün önünü kesmiş, artık neden görünmediğini sormuştu. Atmıştı: «Hastaydım» demiştl. Fikret, «Bu gece mutlaka, saat onda, Maksim'in önünde!» demişti.

Fakat ne olursa olsun, istemiyordu artık onu, Haldun'dan sonra asla tahammül edemezdi. Ya Hal-

dun, yahut hiç kimse. Kocasına filân da zaten boşvermişti. İsterse sonu ölüm olsun, Haldun'dan sonra herkese boşverecekti.

Tekrar kafayı vurdu, uykuya geçti. Uyandığı zaman saat on birdi.

Annesi,

«Ne var kızım? Hasta mısın?»

Demek ki Haldun, akşam olanlardan hiç bir şey bahsetmemişti..

«Hayır anneciğim, yorgunum sadece. Babam burda mı?»

«Saat on bir kızım. Baban bu saata kadar evde durur mu? Yazıhanesine gitti.»

Sedat'la Haldun'un da okullarına gittiklerine şüphe yoktu. Sormadı. Lavobaya gitti. Elini yüzünü güzelce yıkadı. Sonra hafifçe boyandı ve giyinip sokağa çıktı.

Gözü dünyayı gördüğü yoktu. Şu mağrur oğlandan nasıl intikam alacağını düşünüyordu. Birden yanında bir taksinin durduğu dikkatine çarptı. Döndü: Şoför Fikret!

Kim olursa olsun, yoluna devam etmek istedi.

Araba öfkeyle yaklaştı. Fikret direksiyondan atladı. Genç kadının önünü kesti. Elleri arkasındaydı. Kaşları da öfkeyle çatıktı.

«Ne bu çalım?» dedi.

Genç kadın aynı sertlikle cevap verdi:

«Ne var? Ne istiyorsun?»

«Ne mi var? Ne mi istiyorum? Dün akşam Maksime niçin gelmedin?»

Genç kadın şoförün aksi yüzünden ürktü.

«Hastayım,» diye attı.

«Peki bana niye boşveriyorsun?»

«Bilmiyorum.»

Genç adam arabanın kapısını açtı, genç kadını bileğinden tutup içeri soktu.

«İşim var Fikret, vallahi işim var!»

Fikret cevap vermedi. Sertçe baktı, o kadar Sonra araba rüzgâr gibi uzaklaştı.

Sarıyer sırtlarında durdular. Genç kadın dehşet-

li bir korkunun heyecanı içindeydi. Buraya niçin getirilmişti? Maksadı neydi? Ne yapmak istiyordu?

Fikret seri bir hareketle yere atladı. Bir sigara yaktı:

«İn aşağı!»

Emre uydu. Çeneleri titriyordu.

Genç adam korkunç bir tehdit gibi yaklaştı:

«Maksim'e niçin gelmedin?»

«Hastaydım.»

«Yalan söylüyorsun. Sedat'ın yanındaki güzel çocuk kimdi?»

«Bilmiyorum.»

«Kimdi diyorum sana?»

Öyle bağırmıştı ki, Handan iliklerinden sarsıldı.

«Kardeşimin arkadaşı!» dedi.

«Sizde ne işi var?»

«Bilmiyorum.»

Fikret âniden bir tokat attı. Handan yere yıkıldı.

«Fikretçiğim!»

«Cevap ver: Sizde ne işi var?»

Tokat yiyen yüzünü eliyle tutuyordu. Gözlerinden süzülen iki damla yaş yanaklarından yere yuvarlandı.

«Kardeşimin arkadaşı, hem de misafiri.»

«Bir haftadır kocanın evine dönmedin. Niçin?»

«Kocamla kavgalıyız.»

Fikret titreyen elindeki sigaranın külünü sinirli sinirli çırptı:

«O parlak oğlanı seviyorsun değil mi?»

«Hayır» diyemedi. Tek kelime söylemeğe kadir olmadan, bakıyor sâdece bakıyor, inkâra dili varmıyordu. Aklından şeytanca, çok şeytanca, hatta belki de kahpece fikirler geçti. Ondan intikam almak için başka türlü hareket edemezdi. Derhal karar vermeliydi.

Fikret aynı suali tekrarlayınca,

«Evet,» dedi. «Seviyorum Fikret elimde değil!»

Halbuki Fikret'in top gibi patlayacağını, belki de bıçağını çekip delik deşik edeceğini sanmıştı.

Öyle olmadı. Fikret'in sanki kolu kanadı kırılmış, iradesi uçup gitmişti.

Yüzü küskün, dargın bir hal alarak oradan üç beş adım uzaklaştı. Elindeki sigarayı hırsla atıp çiğnedi.

Ne yapmalıydı? Kadın erkekçe laf etmişti. Seviyor onu. Saklamamış, mertçe itiraf etmişti...

Boğulacak gibi oldu. Sanki nefes alamıyordu.

O da onu seviyor muydu acaba?

Genç kadının yanına geldi. Bitmiş, harap olmuştu. Ümitsizce sordu:

«O da seni seviyor mu?»

Genç kadın hâlâ yerde, korku içindeydi.

«Evet!» dedi.

Şoför Fikret'in ağlayacak kadar üzülmesine dayanamayarak ekledi:

«Ben seni de seviyorum Fikret!»

Genç adam ümitle baktı:

«Beni de mi seviyorsun?»

«Evet.»

«Peki, ne olacak? Hangimizin olacaksın. Benim mi, yoksa onun mu?»

Cevap vermedi. Fikret etrafa baktı. Hiç kimseler yoktu. Kış ortası, fakat günlük güneşlikti. Uzun zamandır kar yağmadığı için, yazdan kalma bir gündü. Aşağıda, çok aşağıda Boğaz, Boğaz'ın mavi suları. Genç kadını bileğinden yakalayıp kaldırdı. Kadın razi, çekilen tarafa gitti. Sonra delikanlının kuvvetli kollarında arabaya taşındı.

«Burada olmaz Fikret!»

Genç adamın elleri titriyordu. Cevap vermedi. Tatlı yükünü arabanın arka minderi üzerine attı. Genç kadının etekleri savrulmuş, bacakları beline kadar açılmıştı.

Tırnakları ojeli ufacık eller, etekleri toplayıp çekmek için uzandı, fakat genç adamın kıllı kocaman elleri mâni oldu.

Genç kadın ümitsizlikle,

«Ayyy.. Fikret!» diye inledi.

Sonra, erkeğin kalın enseli geniş sırtı, kadına doğru gitti, abandı. Genç kadını kapladı.

Uzaklardan bir beygir kişnemesi aksedene kadar altüst oldular. Beygirli yanlarından geçerken uslu uslu oturuyorlardı. İhtiyar adam,

«Selâmünaleyküm!» dedi.

Fikret'in dargın ve pişman yüzü adama bakmadı bile:

«Aleyküm selâm!» dedi sadece.

Neden sonra genç kadın sordu:

«Dönmeyecek miyiz!»

Genç adam bir rüyadan uyanır gibi,

«Onunla alâkanı kes!» dedi.

Genç kadın cesurca,

«Elimde değil,» cevabını verdi.

«Niçin?»

«Bilmiyorum. Ama önümde adamakıllı döğülür, yahut tahkir edilirse. Yahut da...»

«Evet?»

«Haysiyetsizce kaçarsa belki soğurum. Yoksa Fikret, yoksa kaabil değil!»

Şoför Fikret kalktı. Direksiyona geçti. Araba usta bir manevrayla döndü. Gelişinden daha büyük bir hızla yolları yutmaya başladı.

6

Fabrikatör Nadir beyin hanımının yeğeni Zühal köşke geleli bir haftayı geçiyordu. Halası ona köşkün en güzel, en havadar odasını vermişti. Zarif karyolası, kaba tüylü kocaman taban halısı, küçücük çini sobası, duvarlarda güzel tabiat manzaraları taşıyan tablolariyle oda bir mücevher kutusunu hatırlatıyordu. Beyoğlu'ndaki pansiyon odasının gürültüsü yanında burası âdeta uçurum sessizliği içindeydi. Zühal'in bu sükûna öyle ihtiyacı vardı ki.

Sabahları dokuzdan önce kalkmıyordu. Şayet kalkacak olsa, halasıyla eniştesi azarlayıveriyorlardı: Buraya ne için gelmişti? İstirahat için değil mi?

Madem istirahat için, o halde, uyumasa bile, karyolasında sırtüstü yatmalıydı.

Zühal,

«Peki ama,» diyordu, «beni aşırı rahatlığa alıştırmaya ne hakkınız var?»

«Cezamızı çekmeğe hazırız Zühal abla.»

Nadir bey, evlâdı gibi sevdiği Zühal'e böyle hitap ediyordu çokluk: «Zühal abla!»

«Peki ama enişte, çalışmak zor gelecek sonra..»

«Zor gelirse, sen de çalışmazsın!»

«A... Olur mu hiç?»

Nadir beyle hanımının ne çocukları vardı, ne de yakın akrabaları. Onun için, Zühal'e dört elle sarılmışlardı. Çalışmazsa varsın çalışmasındı. Ne vardı İstanbul'da? Kendi yanında çalışsın, Nadir bey bankadan aldığının iki mislini vermeğe hazırdı.

Zühal belki de İstanbul'a bir daha dönmiyecekti. Ama, bütün güzelliğine, olanca tabiat zenginliğine rağmen bu taşra şehrinde uzun zaman kalamıyacağını biliyordu. Çünkü, İstanbul'a, İstanbul'un başıboşluğuna, taşrada kolay kolay bulunamayacak olan medenî hürlüğüne âşıktı o. Üç arkadaş, istedikleri her an, Beyoğlu'nda her hangi bir eğlence, hattâ içkili eğlence yerine gidip kafaları çekebilirler. dost meclislerini dolaşıp eğlenebilir, gönül avutabilirlerdi.

Sonra bankadaki arkadaşları... Kızlar, erkekler tam bir âhenk içinde, kardeş gibiydiler. Birbirlerinin tatlı veya acılarına ortak olur, âdeta birbirleri için yaşarlardı. Kadın erkek münasebetinin cinsî olmaktan çok başka bir yönüydü bu. Herşey apaçık konuşulabilir, en mahrem meseleler erkek arkadaşlara açılmaktan çekinilmezdi.

Daha sonra, Zühal, Nadir bey köşkündeki gevşetici rahatı da fazla buluyordu. Üzerine titrenmekten, oldu bitti hoşlanmazdı. Hayatın mücadelesini seviyordu o. Romantikti. Kimsesi olmayışına üzülüyor, bunu bilhassa güneşin kıpkırmızı battığı gu-

ruplarda duyuyor, hazin gözyaşları döküyordu. Ama hiç bir zaman da, gerçekten bir sahibi olmasını istememişti. O, hüznü seviyordu. Pis bir kedi yavrusu, yahut gazete satmaya çalışan yalınayak, ufacık bir çocuk uzun uzun ağlatmaya yetiyordu. Bu ağlatmayı seviyordu işte. Daha doğrusu, ağlamak ta bir neticeydi. O, ağlamayı hazırlayan sebebi seviyordu. Yoksa, kedi yavrusu, yahut gazete satmaya çalışan çocuğun o hayattan çekilip alınması, yâni kurtarılmaları bahis konusu değildi. Kurtarılmaları hiç de enteresan değildi hatta. Kedi, kediler, çocuk, çocuklar sefalet içinde olabilirlerdi. Hoş olan, sefalet içindeki zavallılıklarıyle başkalarına, yani duymasını bilenlere hüzün vermeleriydi.

Halbuki köşk ve köşkün bulunduğu semt ne kadar da sıkıcıydı! Besili besili çocuklar, kedi yavruları, boynu zincirli pırıl pırıl köpekler... İnsan bütün bunlara acımak şöyle dursun, kızıyordu.

Sabahları erkenden kalkıyor, mevsimin kış, yerlerin kar içinde olmasına rağmen, odasının pencerelerini açıyor, karlı buz gibi havada yarım saat, kırk beş dakika jimnastik yapıyordu.

Bu arada, komşu köşkün penceresinde, komşu müteahhidin çirkin oğlu Kâmuranı görmeğe de alışmıştı. Kırmızı sivilceler dolu, ayva yüzüyle sırıtarak Zühal'i selâmlamak için can atıyordu âdeta.

Selâmını istemeye istemeye alıyordu ama, en basit bir aile terbiyesine riayet etmeden gözetlemesine de içerliyordu.

Bir gün halası,

«Pencereleri açmasan olmaz mı Zühal?» dedi.

«Olmaz halacığım.»

«Niçin?»

«Çünkü bol ve temiz havaya çok ihtiyacım var!»

«Haklısın. Tülü indir bâri.. O oğlan bakıyor..»

«Aman siz hala. Ben ona ehemmyet vermiyorum ki...»

Ayşe hanım da biliyordu bunu. Israr etmedi.

Zühal bir çeşit sinir içindeydi. Ne demek istiyordu yani? Kur mu yapıyordu? Elde etmek mi? Kafese mi koymak?

Belki. Belki ama, hodri meydandı. Koyabilirse koysundu.

Sonraları annesiyle tanıştı. Ne güzel, ne alımlı, ne şeker gibi kadındı! Oğlu ne diye kendinden hiç almamış da, hık demiş babasının burnundan düşmüştü? Sonra, o, güzel kadın, niçin yakışıklı bir koca bulamamıştı da... Belki de servetine tamah etmişti. Ne olursa olsun, Süreyya bey köşküne, Melek hanımı ziyarete her gidişinde etrafında pervane kesilen Kâmuran kızılmaktan çok acınmaya layıktı. Hele yakın köşlerin etekleri havalı kızlarıyle ahbaplığı artırıp Kâmuran'la ağbeysi Haldun'un okul maceralarını öğrenince, ona karşı acıması ziyadeleşti.

Demek çocuk, çirkinliğinin korkunç kıskançlığı içindeydi?

Sabahları jimnastik yaparken bakıyor diye azarlamadığına sevindi. Varsın baksın, ne çıkardı? Ama annesi, sözü sohbeti yerinde, çok güzel, çok da tatlı bir kadındı. Bir gün, bu kadar güzel olduğu halde, neden Kâmuran'ın aynı, çirkin Süreyya beyle evlendiğini sordu. Bu soruda:

«Serveti için mi?» demek isteyen bir mana sezen Melek hanım, macerasını uzun uzun, göz yaşları içinde anlattı:

Hayatında büyük, çok büyük bir aşk vardı. Öyle bir aşk ki, aradan yıllar geçtiği halde silinememiştir.

«Büyük oğlum, o ilahî aşkımın meyvesi ve yadigârıdır Zühâl!» dedi.

Zühal, etekleri havalı kızlardan da Haldun'a dair çok şey işitmiş, merak ediyordu. Ediyordu ama, hiçbir zaman «Artist gibi» denilen, çok güzel erkekleri sevmemişti. Ya, manasız şekilde mağrur oluyorlardı, ya küstah, ya da aptal. Hem güzel hem ağır başlı, hem de zekisine rastlamamıştı henüz. Onun için, ufak-tefek maceralara giriştiği erkekler çoğu sefer çirkin değilseler bile, yüzlerine bakılır cinsten, ama müthiş zeki şeylerdi.

Kâmuran'ın, ağbeysinden konuşulduğu zaman nasıl sinirlendiğine dikkat ettiği için, bir gün Melek hanımdan sordu:

Kâmuran ağbeysini kıskanır mı?»

«Hem de nasıl!»

«Tahmin etmiştim...»

Bir gün de Zühal, kapısı daima kapalı bir odayı Melek hanıma göstererek, sordu:

«Bu odayı niçin hiç açmıyorsunuz Melek abla?»

Melek hanım,

«O oda Haldun'un» dedi.

«Gelmesini mi bekliyorsunuz?»

«Evet.»

«Yılbaşında, sömestr tatilinde gelecek!»

Zühal çabucak hesapladı:

«Az kaldı öyleyse?»

Sonra, kabilse odayı görmek istedi.

Kâmuran arkalarındaydı. Farkına varmadılar, onu tamamiyle unutmuşlardı. Annesinin Zühal'i kırmıyacağını bilen Kâmuran, odasına usullacık sıvıştı.

Melek hanım kapıyı açıp da, tam karşıdaki köşede Haldun'un gözleri oyulmuş, agrandise fotoğrafını görünce, ikisi birden birer çığlık attılar

Kâmuran koşarak geldi:

«Ne var anne?»

Melek hanım ters ters baktı. Kâmuran gözlerini indirdi. Zühal işi anlamıştı.

«Neden yaptın bunu Kâmuran?»

«Neyi anneciğim?»

«Ağabeyinin resminin gözlerini niçin oydun?»

«Ben oymadım.»

«Kim oydu ya?»

«Bilmiyorum.»

Odasına geçti.

Ondan başka bu işi kim yapardı? Kocası mı? Sebep? Yok değildi ihtimal ama, Melek hanım bu işi kocasının yapacağını sanmıyordu. Nitekim akşam kocası çakır keyif geldiği zaman sormuş, adam hayretler içinde kalmış, sonra oğluyla bakışları karşılaşınca, işi anlamıştı. Yaptığı işin çok çirkin bir hareket olduğunu söyleyeceği yerde, koca oğlanı kucağına oturtmuş, başlamıştı tatlı tatlı muhabbete:

«E? Ne var ne yok bakalım?»

«Hiç baba, sağlık.»

«Zühal geldi mi?»

«Geldi. Nadir bey amcayla konuştunuz mu?»

«Hayır yavrum, fırsat düşmedi. Ama, ilk fırsatta...»

«İlk fırsat» iki gün sonra, klüpte zuhur etti. Nadir bey kahkahalarla briç salonundan çıkarken, Süreyya beyi görmüş koluna girmişti. Süreyya bey aziz ahbabını büfeye götürdü.

«Biraz aperatif alalım mı?»

«Hay haaay...»

Masalardan birisine geçtiler. Pikapta yumuşak Viyana müziği... Renk renk, şık hanımların göz kamaştırdığı salonda nefis kadın kokuları uçuşuyordu.

Nadir bey,

«Ne güzel kadınlar!» diye mırıldandı.

Teklifsizdiler.

Süreyya bey,

«Sen sus bari!» dedi.

«Ben mi? Niçin?»

«Niçini var mı monşer? Senin Zühal'in yanında bunlar kaç para eder?»

Nadir bey derhal ciddîleşti:

«Yoo... Zühal benim kızım!»

«Aksini iddia etmedim. Yalnız...»

«Evet?»

«Benim de kızım olamaz mı diye düşünüyorum.»

«Nasıl?»

«Basbayağı. Akraba olabiliriz.»

Nadir bey hiç beklemediği anda, hiç ummadığı bir teklifle karşılaşmış, şaşmıştı ama, sonra şaşkınlığı geçti.

Kızı Kâmuran'a değil, Haldun'a istiyordu herhalde.

«Allah kısmet etmişse,» dedi.

Demek adam, üvey oğluna karşı söylediği kadar insafsız değildi.

Akşam meseleyi karısına açtı. Hanımefendi şüpheyle sordu:

«Hangisine istiyor.»

Nadir bey omuz silkti:

«Kâmuran'a değil herhalde.»

«Ne malûm?»

«Ne malûm ne demek? Zühal'in Kâmuran'a varmak istemeyeceğini tahmin edemez mi?»

«Edemez. Çünkü Kâmuran'ı çok seviyor. Sonra, daha mühim emareler...

Anlattı: Zühal odasında sabahları jimnastik yaparken, Kâmuran'ın nasıl gözetlediğini, kız onlara gezmeğe gittiği zaman etrafında nasıl pervane kesildiğini uzun uzun anlattı.

Nadir bey hayretler içindeydi.

«Sonra?» dedi.

«Sonrası sağlık. Bana kalırsa Süreyya bey, Zühal'i Kâmuran için istiyor. Halbuki Zühal...

7

Evet, Zühal dünya dünyaya geçse Kâmuran'ı istemezdi. Çünkü Zühal'in çok mağrur olduğunu, paraya pula, mala mülke değer verecek takımdan olmadığını gayet iyi biliyordu. Biliyordu ama, doğru muydu? Gençlik, güzellik bâki değildi ki. Peki dese, o kadar malın mülkün içine girse...

Ayşe hanım kesti attı:

«Değil mal mülk, dünyaları ona verseler benim bildiğim Zühal peki demez!»

Öte yandan Süreyya beyi uzun uzun dinleyen Kâmuran'ın annesi Melek hanım da:

«İş eniştesiyle bitmez,» dedi.

«Ya?»

«Zühal'in fikri çok mühim bence!»

Süreyya bey kızdı:

«Zühal de kim oluyor? Alt tarafı beş kuruşluk bir banka memuru. Benimse tekmil malım, mülküm yarın oğluma kalacak. Ben bu meseleyi Nadir beyle perkiştiririm!» dedi, elini yüzünü yıkamak üzere lavaboya gitti.

Dönüşte Kâmuran'ın odasına uğradı. Çirkin oğlan bir taraftan hatıra defterine günlük notlarını yazıyordu.

Babasını görünce yerinden fırladı. Boynuna atıldı. Baba, oğul sarılıp öpüştüler.

Süreyya bey müjdeyi verdi:

«Gözün aydın oğlum!»

Kâmuran'ın gözleri ümitle parladı:

«Hayrola babacığım?»

«Senin meseleyi Nadir beye açtım!»

«Sahi mi? Ne dedi?»

«Benim teklifime karşı ne der? Usulen, Allah kısmet ettiyse,» dedi. «Hiç merak etme. Bu iş oldu demektir. Onun güzelliği varsa, bizim de servetimiz var. Ne sanki, nerden baksan beş kuruşluk bir banka memuru...»

Kâmuran bunları duymadı. Onun dehşetli bir endişesi vardı: Ağabeysi! Süreyya bey birden oğlunun yüzündeki kederi sezerek sordu:

«Ne o oğlum? Ne düşünüyorsun?»

«Hiç babacığım.»

«Hiç değil. Sevinçten çıldırman lâzımken, birden durgunlaştın!»

Kâmuran cevap vermedi.

Babası ısrar edince içini çekerek:

«Yakında ağabeyim gelecek,» dedi.

Süreyya bey birden anlayamadı:

«Gelirse gelsin. Ne var?»

«Saadetime darbe atmasından korkarım babacığım...»

Doğruydu. Yakışıklı Haldun sömestr dolayısıyle bir haftalığına İstanbul'dan köşke gelince, elbette Zühal'le tanışacak, şüphesiz kızın gönlü ona akacaktır.

Oğluna boş gözlerle baktı. Bakıştılar. İkisinin aklından da aynı şeyler geçti: Köşke gelmesini önlemek!

Kâmuran,

«Nasıl?» dedi.

Süreyya bey bir sigara yakıp, oğlunun odasında ağır ağır dolaşmaya başladı. Bu çocuktan oğluna rahat yoktu vesselâm. Bir zamanlar babası nasıl onun işlerine ket vurmuşsa, şimdi de oğlu, canı

kadar sevdiği Kâmuran'ının saadetini baltalamak üzereydi.

Oğlunun tam karşısında durdu:

«Ben o işi iyi surette halle çalışırım oğlum. Sen...»

Kâmuran lâfın gerisini bekliyordu. Sordu:

«Ben ne yapayım babacığım?»

«Sen kıza hulûl etmeğe çalış!»

«Nasıl?»

«Aman Kâmuran, evlâdım.. Sen de pek beceriksizsin. Nasılı var mı? Otomobile at, dolaştır. Gönlünü çel, ne bileyim ben?»

O günden sonra Kâmuran sabahleyin Zühal'in jimnastiğini seyretmeğe boşverip, babasını yazıhaneye bıraktıktan sonra arabayla köşke gelmeğe. Zühal'i saatlerce dolaştırmağa başladı.

Camları sıkı sıkıya kapalı hususiyle, lapa lapa yağan karın altında dolaşmak genç kızın çok hoşuna gidiyordu. Çok hoşuna gidiyordu ama, o kadar. Bütün zorlamasına rağmen Kâmuran, henüz tek kelime söyleyememiş, aşkını ilân edememişti.

Bir gün hiç beklenmedik bir hadise oldu:

Yerlerde kar vardı. Güneş pırıl pırıldı, karları naftalin gibi parlatıyordu. Şehirden hayli açılmışlardı. Uzaklardaki dağ yamacına serilmiş bir köy, havada geniş daireler çizen alıcı kuşlardan başka kimseler yoktu.

Birden arabada hiç beklenmedik bir arıza oldu. Şıp diye durdu.

Kâmuran yalnız direksiyon kullandığı için, şoförlükten pek anlamıyordu. Kapağı kaldırdı. Sağa baktı, sola baktı... Nafile! Lafla peynir gemisi yürümüyordu ki!

Ağlayacak kadar hırslı, dikildi kaldı.

Zühal,

«Ne yapacağız şimdi?» diye sordu. Bildiği yoktu. Uzaklardaki şehre melûl melûl baktı. Ama ne gelen vardı, ne giden.

Saatler birbiri peşinden aktı. Ortalık kararardı. Ne yapacaklarını şaşırmışlardı. Geceyi orada geçirmelerine imkân yoktu. Akşamları ortalık don bağlı-

yor, dehşetli soğuk yapıyordu. Arabayı orada bırakıp gitmeleri de kabil değildi. Kâmuran'ın köye kadar uzanmasından başka çare yoktu.

Zühal,

«Madem şoförlükten anlamıyorsun, ne diye direksiyona geçersin?» deyince, Kâmuran kulak memelerine kadar kızardı.

«Haklısınız,» dedi.

Az sonra şehir tarafında yuvarlak bir ışık peydahlandı. Sallana sallana, büyüye büyüye geliyordu. Tek lambalı bir taksi, yahut kamyon veyahut da motosiklet olabilirdi.

Sarhoş dolu bir taksiydi. Yanlarında durdu. Kâmuran motöre bakmasını şoförden rica etti.

Şoför de sarhoştu. Arkadaşlarıyle bir şeyler fısıldaşdıktan sonra, Kâmuran'a yaklaştı:

«Bir yüzlüğünü alırım!»

Kâmuran birden, enayi yerine konulduğunu anlayarak, dikildi:

«Haydi oradan be!»

Ötekiler etrafını çeviriverdiler:

«Ne?»

«Kafa mı tutuyorsun, hanım evlâdı?»

«Sökül bakalım yüzlüğü!»

«Ne yüzlüğü be. Cüzdanı, cüzdanı...»

Ağızları leş gibi rakı kokuyordu. Kâmuran nerdeyse ağlayacaktı. Etrafına imdat aranır gibi bakındı. Fakat... Ortalık iyice kararmış, gökyüzü kalın ve simsiyah bulutlarla sımsıkı kaplanmıştı. Tek yıldız pırıldamıyordu.

Kâmuran'ı tartaklamaya başladılar.

«Sökül mangizleri ulan, züppe!»

Kâmuran yalvarmaya başladı. Bereket, arabadaki genç kızdan haberleri yoktu. Arabanın arkasında, köşeye büzülmüştü. Karanlıkta belli olmuyordu. Kopuklardan koca bıyıklı biri arkadaşını kenara itti:

«Sen geç kenara. Bak ben onu nasıl davrandırırım!»

İriyarı bir başkası Kâmuran'ın karşısına dikildi. Kuvvetli bir tokat attı. Kâmuran sendelerken, hiç beklenmeyen bir şey oldu: Zühal arabadan atlamış, küçücük tabancasını doğrultmuştu:

«Çekilin kenara bakayım!»

Sarhoşların arabasının tek lambası elindeki tabancayı parlatıyordu. Afallladılar. Bu da kimdi? Nereden çıkmıştı? Elindeki gerçekten de tabanca mıydı?

Kenara çekilip ellerini havaya kaldırdılar.

Zühal'ın sesi tekrar çınladı:

«Şoför, tamir et motoru!»

Avurtları çökük, ufak tefek şoför, Kâmuran'ın arabasının bozuk motoru başına geçti. Çeyrek saat içinde bozuğu tamir edip arabayı işletti.

Zühal öteki arabanın numarasını almıştı.

«Binin arabanıza!» dedi.

Gık bile diyemeden bindiler.

«Haydi yallah, cehennem olun!»

Tek lambalı araba hızla uzaklaştı.

Zühal Kâmuran'a döndü, işleyen arabayı işaret etti.

«Sen de geç direksiyona!»

Kâmuran emre derhal uydu. Zühal de bindikten sonra araba geç kalmış gibi, şehrin yolunu tuttu.

Yolda tek kelime konuşmadılar. Köşke gelip de, inerlerken, Zühal,

«Bir daha tedbirli hareket et!» dedi. «Sana düşen vazifeyi bir kadına, hele bir kıza yaptırmaya kalkma!»

Hızlı adımlarla uzaklaştı.

Kâmuran mahvolmuşçasına arkasından uzun uzun baktıktan sonra, köşke geldi. Babasına,

«Dolaşıyorduk,» dedi.

Süreyya bey keyifli keyifli sordu:

«İşler yolunda mı?»

Kâmuran tokatlanan yanağını bile unutmuştu: «Yolunda babacığım,» dedi.

8

Her şey sanki Kâmuran'ın aleyhine çalışıyordu. Haldun'un sömestr tatilinde köşke gelmemesi için ellerinden geleni geri koymayan baba-oğul, Melek hanımı bir türlü ikna edip de, İstanbul'a yollayamamışlardı.

«Bu kışta kıyamette ne işim var İstanbul'da?» diyordu. Koskoca bir haftayı nerede geçiririm?»

Süreyya bey diller döküyordu:

«İstanbul'un en büyük, en güzel, en şahane otellerinden birinde. Canın hangisini isterse karıcığım!»

Fakat nafile. Melek hanım onların maksatlarını sezdiği için, yanaşmıyor, oğlunun gelmesini istemekte inat ediyordu. Biricik oğlunun doğup büyüdüğü yerlere getirilmek istenmeyişi içine büyüyordu.

Öte yandan Zühal:

«Oğlunuzu öyle merak ediyorum ki,» diyordu.

Zühal'in merakı, semtin etekleri havalı kızlarının ona dair anlattıklarından ileri geliyordu. İri yarı, fevkalâde yakışıklı olduktan başka, zekiymiş de. Zühal belki de ilk defa böyle biriyle karşılaşacaktı. Hem güzel, hem de zekiye pek rastlamamıştı.

«Allah aşkına gitmeyin Melek abla. Bu kışta kıyamette ne yapacaksınız?»

Gitmedi.

Haldun sömestr tatilini geçirmek üzere, geldi. Bir hafta, bir haftacık olsun başını dinleyecek, öte yandan Servet beyin isterik kızından da kurtulacaktı.

Deli karı, çocuğun peşini bırakmıyor, hafta arasında bile okula uğrayıp, Haldun'u çağırtarak konuşuyordu.

«Niçin benden kaçıyorsun Haldun?»

«.....»

«Kafamı kızdırırsan...»

«Ne olur?»

«Ne mi olur? Sana, bir kadının onuruyle oynamanın çok tehlikeli olduğunu ispat etmemi mi istiyorsun?»

«Yooo...»

«Yooo'sa, hiç olmazsa ziyaretlerime göz yum!»

Şaşırmış kalmıştı Haldun. Ne yapışkan, ne cıvık, ne sıkılmaz bir kadındı yarabbi!

Gözlerinin içine bakıyor bakıyor... Sonra hıçkırarak boynuna sarılıyor, ağlıyor ağlıyordu.

«Niçin, niçin beni istemiyorsun Haldun? Çirkin miyim? Herkes benim için yanıp tutuşurken, sen niye lâkayıtsın? Nolursun, biraz sev beni. Hiç olmazsa reddetme. Seviyorum de. Yalan söyle istersen!»

Haftada birkaç defa tekrarlanan bu ve buna benzer şeylerden bunalmıştı. Memleketine, evine arkadaşlarına kavuşursa ferahlayacağını sanıyor, can atıyordu.

Handan'dan habersiz kaçtı.

Ama istirahat edebilmesi ne mümkün. Semte gelişi âdeta bomba gibi patladı. Erkek arkadaşlarından başka etekleri havalı kızlar etrafını sarıverdiler. Bugün filâna çaya, yarın falana yemeğe, öbürgün pik-nike.

Soruyor, soruyor, soruyorlardı. İstanbul'daki âlemi nasıldı? Sınıfta gene birinci miydi? Spor ne âlemdeydi? Voleybol, futbol oynuyor muydu? Kızlar? Kadınlar? Sinemalar?

Haldun sudan cevaplarla savuşturuyor, hele Handan'dan asla bahsetmiyordu.

Geldiğinin üçüncü günü bir sabah Handan köşke çıkageldi.

Hizmetçi kız gelip haber verdiği sıra, ev halkı kahvaltı yapıyordu. Haldun kıpkırmızı kesilerek masadan fırladı. Kapıya gitti. Handan'dı. Yalvaran fakat dikilir, yahut kovarsa hemen tehdide başlayacak haldeydi.

Haldun,

«Beni burada da mı buldun?» diye sordu.

Handan öyle şık, öyle zarifti ki. Haldun'dan başka herhangi bir erkek için ideal olabilirdi.

«Bana haber vermeden niçin kaçtın?»

«Sana haber vermeğe mecbur muyum?»

«Haldun, benimle böyle konuşmaktan sakın!»

«N'olur?»

«Sana o kadar söylüyorum!»

Bu sırada arkada üvey babasının sesi,

«Haldun, misafirini yukarı buyur etsene!»

Handan gülerek içeri girmişti bile. Taş merdiveni ağır ağır çıktı. Süreyya beyle el sıkıştı:

«Günaydın efendim.»

«Günaydın hanfendi. Buyurun!»

Haldun'un annesiyle Kâmuran da ordaydılar. Melek hanım,

«Buyrun kızım,» dedi. Ne şık, ne kibar tavırlı bir genç kadındı! Hatta kızdı. Peki ama, neydi? Neciydi? Oğluyla münasebetinin derecesi?

Handan bayıltıcı esans kokusuyla salona girerken, Haldun hâlâ köşk kapısında, dertli dikiliyordu. Ne diye gelmişti sanki? Nasıl izah edecekti?

Onunla hiç bir alâkası olmadığına bilhassa üvey babasını nasıl inandıracaktı? Biz onu okumaya gönderdik, o zamparalık peşinde, demeyecek miydi?

Hafif bir öksürük. Döndü: Zühal. İri yeşil gözleriyle pencerede, gülümsüyordu. Haldun birden dikkat kesildi: Kimdi bu kız? Tam da istediği gibi simsiyah bir çerçeve içinde iri yeşil gözler!

Genç kız başıyle hafif bir selâm verdi.

«Günaydın Haldun bey!»

Haldun şaşırdı. Çok tuhaf. Nereden biliyordu onu?

«Günaydın,» dedi.

Bu sırada merdiven başında annesi belirmişti:

«Haldun yavrum... Soğukta ne bekliyorsun?»

«Geliyorum anneciğim!»

Penceredeki iri yeşil gözlü kıza döndü:

«Müsaadenizle!»

Merdivenleri çevik sıçrayışlarla çıktı, annesinin yanına geldi.

Melek hanım sordu:

«Kim bu hanım Haldun?»

Haldun çaresiz, her şeyi anlattı. Melek hanım hayretler içindeydi:

«Vay yüzsüz karı vay!» dedi. «Ne yapacaksın?»

«Bilmiyorum.»

Melek hanımı bir düşüncedir almıştı. Kovulamaz, kovulmaya kalkılsa bile, her türlü rezillikten çekinmez cinsten biri olduğu anlaşılıyordu. En iyisi, işi idare etmekti.

«Hiç renk verme evlâdım!» dedi. «Başa gelen çekilir, İdare etmeğe çalışalım...»

«Siz bilirsiniz anneciğim.»

Süreyya bey genç kadına bayılmıştı. Kâmuran da, Zühal'i unutmuş, gözlerini Handan'a dikmişti. Ne güzel, ne kibar, ne tatlı kadındı!

Beybabası Servet beyden, Haldun'la nasıl tanıştığından bahsediyor, öyle yalanlar atıyordu ki, Süreyya bey duymuyordu bile. Bu harikulâde kadınla yalnız kalabilmek için birkaç bin vermeğe hazırdı.

Altın kaplama tabakasını uzattı, genç kadına sigara ikram etti. Handan zarif bir uzanışla sigarayı aldı. Süreyya Tunç'un çakmağından yaktı.

«.....her yıl bu mevsimde kayak için gelirim efendim. Bu yıl da aklıma koymuştum. Kayak otelıne indim. Bir hafta kadar kalacağım. Gelmişken hazır Haldun beyi de ziyaret edeyim dedim. Beybabam, bilhassa görmemi tembih etmişti de...»

Bu sözleri söylediği sıra Haldun da salona girmiş, kadının kıvırdığı yalanı işitmişti.

«Hoş geldiniz!»

«Hoş bulduk Haldun bey. Ben size demedim miydim? Kayak için geldiğimde sizi mutlaka bulurum demedim miydim?»

Haldun da annesi de durumu kavramışlardı.

«Çok iyi ettiniz,» dediler.

Dereden, tepeden, hoşbeşten sonra, Süreyya Tunç sordu:

«İsterseniz kahvaltıyı birlikte edelim?»

Hiç nazlanmadı:

«Hay hay» Sigarasını söndürüp kalktı.

Mükellef kahvaltı masası yeni baştan tanzim edilmişti. Oturdular. Bir yandan Süreyya Tunç, öte yandan oğlu Kâmuran'ın aşırı ikram ve iltifatlarıyle Handan kahvaltı ederken, bocalayıp duruyordu.

Bu arada, Haldun'u nasıl tanıdığını anlattı. Süreyya Tunç'la Kâmuran hasetle dinliyorlardı. Her ikisi de Haldun'un yerinde olmak isterlerdi. Hayatlarında hiç bir zaman böyle bir tesadüf olmamıştı. Onu kıskanıyorlarsa da ,bir yandan da memnun oluyorlardı. Kahvaltıdan sonra genç kadın kalktı. Oteline dönecek, oradan da dağdaki kayak oteline gidecekti. Kendilerini topluca orada bekleyecek, gelirlerse memnun olacaktı.

Haldun usulen refakat etti. Köşkten çıktılar.

Süreyya bey de işine gittikten sonra, Zühal merakla geldi. Fakat hiç bir şey sormadı. Nesine gerekti? Onu ne ilgilendirirdi? Yakışıklı delikanlıydı. Elbette sağlı solla alâkası bulunacaktı.

Kâmuran saçmalamaya başlamıştı.

Annesi tersledi:

«Sen sus bakayım! Bir insanın hususiyeti rastgele bahis mevzuu edilmez!»

Kâmuran Zühal'in önünde fena bozulmuştu.

«Babam diyor ki, ben onu okusun diye yolladım. Oysa karı peşinde dolaşıyor!» diyor.»

Daha büyük bir saçmaydı.

«Baban da haltetmiş, sen de haltetmişsin!» dedi Melek hanım. «Savuş şurdan bakalım!»

Kâmuran,

«Eeeeeh sen de anne...» diye salondan çıktı.

Melek hanım arkasından ters ters baktıktan sonra, misafirle oğlu arasındaki tek taraflı münasebeti izah etti. Zühal hayretler içinde kaldı.

«Ah yarabbi!» dedi. «Ah yarabbi... Ne fena, ne haysiyetsiz kadınlar var!»

Kafasından, lütr mantosu, abanoz siyahı saçları, etrafları çürümüş iri siyah gözleriyle Handan geçtl.

Handan henüz gelmiş, okuldan aldığı adresle evi bulmuştu.

Hava kalın kurşuni bulutlarla kaplıydı. Kar yağmıyordu. Yerdeki bembeyaz karları çiğneyerek, yan yana yürüyorlardı.

«Peki ne zaman gideceksin?»

«Sen İstanbul'a ne zaman dönersen.»

«Hafta tatilim bitince döneceğim.»

«Ben de o zaman dönerim.»

«Sen hemen dönemez misin?»

«Hayır. Babanları kayak oteline davet ettim.»

«Gelmezler ki.»

«Sen öyle sanırsın. Baban senden çok hayatiyetli!»

«İyi ya. Onunla baş göz ol!»

«Allah yazdıysa bozsun. Ne çirkin adam o öyle... Kardeşin de tıpkısı. Sen üvey misin Allah aşkına?»

Haldun cevap vermedi ama, Handan anlamıştı.

«Annen çok güzel kadın. Hâlâ fevkalâde. Peki ama, bu güzellikle ne diye varmış o çirkin adama? Serveti için mi?»

Haldun hakarete uğramış gibi,

«Annem hiç kimsenin servetine âşık değildir!»

Kısaca anlattı: Babasıyle annesi aşk izdivacı yapmışlar. Babası yüksek mühendis ve müteahhitmiş. Doğuda bir yerlerdeki işinden dönerken, içinde bulunduğu kamyon bin sekiz metreden bir uçuruma yuvarlanmış...

Handan elleriyle yüzünü kapadı:

«Ayyy... Sonra Haldun?»

«Sonrası, işte. Aradan bir buçuk yıl geçmiş, üvey babamla evlenmek zorunda kalmış.»

«Üvey babam babamın en yakın arkadaşıymış. Anneme boyuna babamdan bahsederek teselli ediyormuş... Babamdan yığınla para kalmış anneme. İçinde oturduğumuz köşkün yarısı annemin!»

«Üvey baban çok zengin mi?»

Haldun sinirlendi:

«Bilmiyorum. Sen demek kayak oteline gideceksin?»

«Evet. Beni oraya sen götürüp yerleştireceksin!»

«Ben mi?»

«Evet, sen. Çünkü oraları hiç bilmem.»

«Hani her kış gelir kayak yapardın?»

«Attım be.»

Haldun çaresiz, genç kadını dağa, kayak otelîne götürüp yerleştirdikten sonra döndü.

Genç kızlar hemen etrafını aldılar. İstanbul'dan gelen genç kadın kimdi? Niçin gelmişti? Aralarındaki münasebetin derecesi neydi?

Canı sıkılmaya başlamıştı. Gene de her şeyi bir bir anttı: Zannettikleri gibi bir münasebet yoktu aralarında. Babasını tanıyordu. Kardeşi sınıf arkadaşıydı, o kadar. Her yıl olduğu gibi, bu yıl da dağa, kayak yapmak için gelmiş, babası tembih ettiği için de köşke uğramıştı.

Genç kızlardan biri ortaya bir teklif attı:

«Bir gün biz de dağa gidelim mi?»

«Niçin?»

«Kayak yapmak için. Hem de Haldun sevgilisini ziyaret etmiş olur!»

Bir kenarda dikilen Zühal kıpkırmızı kesilmişti.

Haldun,

«Bir daha bu tarzda laf istemem,» dedi.

Genç kız bozulmuştu:

«Şaka,» diye düzeltmeğe çalıştı. «Ciddî mi sandın?»

Öteki kızlarla delikanlıların da ısrariyle, Haldun peki demeğe mecbur oldu. Bir gözü Zühal'e ilişti.

«Tabiî siz de geleceksiniz?»

Zühal,

«Benim kayak elbiselerim, skim filan yok ki!...»

Hep birden cevapladılar:

«Bizim de yok. Hem çoğumuz kaymasını bile bilmeyiz. Maksat bir değişiklik. Gidelim, gidelim...»

Zühal gene de,

«Halamdan izin alabilirsem, hay hay...» dedi.

O işi Haldun üzerine aldı. Zühal'ın halasını gördü. Kadın memnunlukla razı oldu ve Zühal'i Haldun'a emanet etti.

«Hiç merak etmeyin teyzeciğim. Zühal'i yanımdan ayırmayacağım!»

Bütün bunları sinirli bir hassasyette takip eden Kâmuran, ağlayarak babasına koştu, bire bin katarak anlattı. Süreyya Tunç küplere bindi. İşte nihayet korktuğuna uğramıştı. Haldun'un sömestre buraya gelmesini bunun için istememişti ya!

Karısını öfkeyle bir kenara çekti:

«Senin bu oğlun köşkün içinde daha ne zamana kadar huzursuzluk vesilesi olacak?» diye sordu.

Melek hanım zaten bekliyordu. Ama birden parlamadı:

«Ne demek istiyorsun?»

«Ne demek istiyeceğim? Şimdi de Zühal'e el atmış!»

«Nasıl el atmış?»

«Kızı dağa, kayak yapmaya götürüyormuş...»

«Götürüyormuş deme. Gençler böyle bir arzu gösterdiler. O da uymak zorunda kaldı. İşin içyüzünü biliyorum ben. Oğluma iftira edip durma!»

Süreyya Tunç hop kalktı, hop oturdu. Basbas bağırıyor, köşkün kıymetli levhalar asılı duvarlarını çınlatıyordu:

«İstemiyorum, istemiyorum onu efendim! Cehennemin dibine kadar yolu var! Derhal defolsun evimden!»

Melek hanım itiraz etti:

«Yalnız senin evin değil. Bu evde benim de hakkım var!

Bu kavga olurken Haldun, üvey babasından arabasını rica etmek için merdivenleri çıkmış bulunuyordu. Üvey babasıyle annesinin kavgalarını işitince, hayretler içinde durdu.

Kıyametler kopuyor, babası lüzumundan çok fazla kabalaşıyordu. Demek Kâmuran, âdeti üzere Zühal'e âşık olmuştu? Bu sebepten, kendisinin onunla meşgul oluşu oğlanı sinirlendirmiş, babası da küplere binmişti?

Peki ama kız? Kız ne fikirdeydi? O da onu seviyor muydu?

Zühal'in hiç bir şeyden haberi yoktu. Üvey babasından otomobil müsaadesini almak için eve bir koşu giden Haldun'un dönmesini bekliyordu.

Haldun valizi ve asık yüzüyle döndüğü zaman, Zühal şaştı.

«Nereye?»

Haldun,

«İstanbul'a!» dedi.

«İstanbul'a mı? Niçin?»

Gözleri dolu dolu olmuştu. Kısa kesip yürüdü:

«Annem beni ararsa, İstanbul'a gittiğimi merak etmemesini lütfen söyler misiniz?»

«Peki ama Haldun bey...»

İradeli adımlarla uzaklaştı.

Kar başlamıştı. Zühal delikanlının arkasından uzun uzun baktı. Sonra, annesine haber verip, bir şeyler yapmak için, Süreyya beyin köşküne koştu. Hâlâ kıyametler kopuyordu. Süreyya bey, o kibar görünüşlü adam, çirkin küfürlerle bir hamal, bir şoför gibi söğüp sayıyordu.

İçeri giremedi. Ayrılıp gidemiyordu da. Elinde olmayarak dikiliyor, kaba sesiyle aile sırrını fâş eden adamı dinliyordu.

Her şeyi öğrendi: Demek mesele bir parça da kendi yüzünden, Kâmuran'ın kıskançlığındandı ha?

Bu sırada Kâmuran kapıya çıkmıştı. Zühal'i görünce kulaklarına kadar kızararak,

«Buyrun,» dedi. «Niçin girmiyorsunuz?»

Zühal,

«Ne var? Ne oluyor?» diye sordu.

Kâmuran omuz silkerek,

«Hiç,» dedi. «Ağabeyimin yüzünden!»

Zühal her şeyi bildiği halde, gene de sordu:

«Ne oldu?»

Kâmuran cevap vermedi. Ama Zühal'in artık tahammülü kalmamıştı.

«Bana bak,» dedi, «ben her şeyi biliyorum. Sen Haldun'un kesip attığı tırnak kadar bile olamazsın anladın mı?»

Nefretle merdivenleri indi, köşkten çıktı.

Halası onu öyle sapsarı görünce şaşırdı. Peşisıra odasına gitti. Genç kız karyolasına kapanmış, hüngür hüngür ağlıyordu.

«Ne var Zühal? Ne oluyorsun?»

Peşin cevap vermedi. Sonra her şeyi bir bir anlattı.

Halası,

«Üzülme!» dedi. «Babayla oğul kendi kendilerine gelin güvey olmuşlar. Hatta Süreyya bey seni resmen istemiş eniştenden!»

Zühal hırsla doğruldu:

«Eniştem ne demiş?»

«Ne diyecek? Lâzım gelen cevabı vermiş tabii..»

Artık ağlamıyordu. Gözlerini avuçlarının içiyle kurulayıp, karyolaya oturdu:

«Haldun gitti!» dedi.

«Nereye?»

«İstanbul'a.»

«İstanbul'a mı? Niçin?»

«Üvey babasının hakaretine tahammül edememiş... Hala!»

«Söyle yavrum.»

«Peşinden gidip geri çevirsem mi acaba?»

Cevap beklemedi. Karyoladan fırladı. Mantosunu filân giyinip, başını da kalın eşarpiyle bağladıktan sonra, halası dikkat edebildi.

«Çıldırdın mı Zühal? Ne hakla, ne cesaretle gideceksin? Sana ne demez mi? Sen benim neyimsin ki karışıyorsun demez mi?»

Demez gibi geliyordu. Aralarında henüz hiç bir münasebet, verilmiş alınmış söz yoktu ama, gene de kendini ona adamakıllı yakın sayıyordu. Köşkten fırladı.

İçerde hâlâ kıyametler kopuyor, kocasının hiç bir zaman bu kadar kaba ittihamlariyle karşılaşmamış olan Melek hanım baygınlıklar geçiriyordu.

Birden kafasında her şey ters döndü ve köpükler saçarak düştü bayıldı. Ancak bunun üzerine akli başına gelen Süreyya bey, şaşaladı. Karısının

bayılacağını hiç akıletmemiş, ummamıştı. Korkmaya başladı. Etrafına boş gözlerle bakındıktan sonra seslendi:

«Oğlum, Kâmuran!»

Kâmuran büsbütün aptallaşmış ayva suratıyle geldi:

«Efendim?»

«Bak annene oğlum, bir şeyler oluyor!»

Kâmuran annesine baktı.. Hiç bir şey anlamamıştı.

«Ne oluyor baba?»

«Bilmem. Ağabeyin nerde?»

«Ağabeyim mi?»

Odasına koştu, yoktu. Dışarı çıktı, içeri girdi, hizmetçiye sordu, hiç kimsenin haberi yoktu.

Hizmetçinin koşarak çağırdığı komşu doktor, Melek hanımı karyolasına kaldırtıp, ayılttı. Melek hanım peşin etrafa şaşkın şaşkın baktı. Sanki hiç bir şey olmamış kocasıyle kavga etmemiş, aşırı sinirlendiği için de bayılmamıştı. Kafasından her şey silinmişti sanki. Ama bu birkaç saniye sürdü. Sonra aklı başına geldi. Bayılmadan az evvelki teessür yeniden başladı. Her şeyi hatırlıyordu artık. Kocasiyle yaptığı kavgayı, ondan şimdiye kadar işitmeğe alışkın olmadığı küfürleri...

«Çık!» diye bağırdı, «çık dışarı. Gözüm görmesin seni!»

Süreyya bey doktorun da işaretiyle dışarı çıktı.

Melek hanım hizmetçiye:

«Haldun geldi mi?» diye sordu.

Hiçmetçi kız suçlu suçlu:

«Hayır,» dedi.

«Gelince bana yolla!»

9

Şoför Fikret, Handan'ı korkunç bir öfke içinde arıyordu. Gene söz verdiği halde, randevusuna gelmemişti!

Aklından kötü, çok kötü şeyler geçiyordu.

Servet bey apartımanın önünde arabasını durdurdu. Nasıl olsa çarşıya, yahut hiç olmazsa hava almıya çıkacaktı. Bu seferki gibi değil, başka türlü yapacak, canını adamakıllı yakacaktı.

Bir sigara yaktı. Kibrit çöpünü sinirli sinirli kırıp fırlattı.

Belki de bıçağın ucuyla hafif tertip hacamatlar, buna kıymazsa bile, mutlak mutlak tokatlardı.

Az sonra Handan'ın kardeşi Sedat, arkasından babası Servet vey çıktı.

Tokatlamakla da iş bitmezdi. En iyisi delikanlıyı ürkütmekti. Kadın, «Boksör» filan diye bir şeyler karıştırmıştı ama, mekteplilerin boksörlüğünden ne olacaktı.

Saat ona doğru Handan'ın annesi de çıktı.

Peki, kurtlu karıya ne olmuştu da çakmıyordu?

On bir, on iki.. Sedat, arkadan Servet bey, az sonra da annesi döndü eve. «Belki de hastadır. Acaba hasta mı?» diye düşündü. Karnını oracıktaki küçük bir lokantada çabucak doyurup tekrar geldi. İkide Servet bey, üçe doğru Sedat, dördü geçe anneleri çıktı. Ama Handan çıkmadı.

Ertesi gün de aynı şekilde geçince, Fikret, «Acaba kocasının yanına mı gitti?» diye düşündü. Olabilirdi. Kocasıyle sık sık bozuşup babasının evine geldiğini, sonra tekrardan kocasiyle barışıp döndüğünü biliyordu.

İki gün de Bebek'teki evin önünde nöbet bekledikten sonra, genç kadının ne hasta, ne kocasının, ne de babasının evinde olmadığı kanaatına vardı. Peki, neredeydi?

Bir cumartesi öğleden sonra Sedatların okulu önüne gitti. Arabadan indi. Her zamanki paydos saatini bekledi. Fakat hayret. Okulda sanki hiç kimseler yoktu. Paydos saati geçtiği halde, ne zil çalıyordu, ne de paydos olan vardı. Merakla okuldan içeri girdi. Bahçeyi geçti. Hâlâ kimselere rastlıyamamıştı. Okul tatil miydi yoksa? Koridorda rastladığı hademeye sordu:

«Okul tatil mi?»

Hademe yukardan aşağı süzdükten sonra,

«Tatil,» dedi. «Sömestr tatili. Ne vardı da?»

«Hiç. Bir arkadaşı soracaktım.»

«Kimi?»

«Haldun'u.»

«Hangi Haldun bu? Şu sesi güzel biri var, o mu?»

Fikret Haldun'un sesi güzel olup olmadığını bilmiyordu.

«Sedat'ın arkadaşı,» dedi.

«Tamam, o.»

«O izinli gitti!»

«Nereye?»

«Memleketine.»

«Memleketine mi? Neresi memleketi?

Hademe parmağıyle koridorun altbaşındaki bir kapıyı işaret etti:

«Oraya git, muallim beyden sor, o bilir...»

Fikret gösterilen yere gitti. Kapıyı vurup girdi. Maksadını anlattı.

Nöbetçi öğretmen Haldun'u tanımaz olur muydu hiç? Kantinde az mı sesini dinlemişti?

«İzinli gitti,» dedi.

«Bana adresini verebilir misiniz?»

«Hay hay.»

Büyük bir defterden Haldun'un adresini buldu, küçük bir kâğıda yazıp uzattı.

Fikret kâğıdı teşekkürle alıp çıktı.

Artık şüphesi kalmamıştı. Demek Handan genç mektepliyle birlikte basıp gitmişti? Damarlarındaki kan kaynamaya, müthiş bir kıskançlık benliğini kemirmeğe başlamıştı. Ne yapmalıydı? Dönmelerini mi beklemeli? Yoksa bir delilik yapıp, peşlerinden mi gitmeliydi? Arabayı gündelikçi şoför arkadaşlarından birine verip, Eminönü Balıkpazarı'ndaki meyhanelerinden birine daldı. Buraya Handan'la da sık sık gelirlerdi ilk zamanlar... Hey gidi günler hey? Masalardan birine geçtl, rakı ve lüfer ızgarayla roka salatası, turşu, istedi. Handan'ı tatlı tatlı düşünmeğe başladı:

Tanışmaları ne alâminüt, ne cici olmuştu!

Eminönü'nden bankalar yoluyla Taksim'e dolmuş yapıyordu. Şişhane'de yolcu bırakıp yeni bir yolcu almıştı. Az sonra bir yolcu daha. Ama ne yolcuydu. Haziran ortaları. Lüzumundan fazla dekolte beyaz elbisesi içinde nefis mi nefis, enfes mi enfes. Hovardaca gülerek elini kaldırmıştı. Derhal durmuştu. Tatlı tatlı sormuştu: «Taksim'e mi?» «Evet!» Binmişti. Binmesiyle beraber hârikulâde fam esansı. Yolda bir sürü müşteri değiştirdikten sonra, Taksim'de: «İnecek misiniz?» diye sormuş, «İnmemi istemiyorsanız inmem!» cevabını almıştı.

Bir şoför, hem de lisede okumuş, aklı başında, buluttan nem kapan bir şoför için bu kadarı elbette fazla olacağından, derhal: «Emredin!» demişti. Genç kadın ateş parçasıydı sanki. Şakacı, çapkın. Tekrar sormuştu: «O dikiz aynası ne işe yarar kuzum?». Fikret «Sizin gibi hârikulâde bayanları seyredip, göz banyosu yapmaya!» deyince, genç kadın gıdıklanıyormuş gibi öyle bir gülmüştü ki. Sonra: «Seninle anlaşacağız,» demiş, «canım çok sıkılıyor. Beni eğlendir!»i yapıştırmıştı. Ama Fikret nedense genç kadının orta malı olduğunu düşünmemişti. Hiç bir hâli orta malına benzemiyordu. Arnavutköyü'ne direksiyon kırmıştı. Rakısı, roka salatası, turşusu, daha sonra da lüfer ızgarası geldi. Kadehini ağzına kadar doldurup dikti. Oldu bitti susuz içerdi. Roka salatasını çatalladı. Mayhoş yapraklar dişlerinin arasında hazla eziliyordu.

Çok zengin birinin karısı olduğunu çok sonra öğrenmişti. Fakat nesine gerekti kocası, anası, babası? O, kendisine çılgın gibi âşık nefis kadını dehşetli bir arzuyla kolları arasına alıp, unutamayacağı saatler geçiriyordu ya!

Ya şimdi? Bütün tatlı hatıralar silinip uçtu sanki. Şimdi de acı, çok acı hâtıralar başlamıştı. Daha birkaç gün evveline kadar gelip dayanan, düşünülmesi bile sinirleri berbat eden hâtıralar...

Dolu kadehini hırsla dikti. Boş kadehi bıraktı.

Bir zamanlar; «Sen benim Allahımsın, sana taparım Fikret!» diyen, kollarının arasında iri bir

balık gibi kıvranırken, «Sık, daha sık, daha daha... Kır kemiklerimi yavrum!» diyen, ateşli kadın.. Demek şimdi aynı şeyleri ona, o mektepli parlak oğlana söylüyordu ha?

Kadehini doldurup gene bir nefeste dikti. Sarı kehribar gibi bir parça hıyar turşusunu kuvvetli dişleri arasına attı, Hazla çiğnerken aklında o, hep o. Ona okadar ihtiyacı vardı ki... Bir sigara yaktı. Hafif hafif yükselen dumanlara gözlerini dikti. O sanki dumanların arasındaydı. Kollarını açmış, hep o çıldırtıcı gülümseyişiyle, bakıyor, sanki: «Senden bıktım artık, senden usandım. Biraz de başkalarıyla gönlümü eğlendireceğim!» demek istiyordu.

Sonra, kafasının içindeki yatak odasında mektepliyle birlikte hayallemeğe başladı onu. Tıpkı kendisine yaptığı gibi: «Soy, diyordu, soy beni!»

Mektepli soymaya başlıyordu. Peşin fermuarları indirilip çıkarılan elbise, sonra ipek kombinezon, daha sonra sert bir el hareketiyle sökülüp bir kenara fırlatılan sutyen, daha sonra...

Kadehini doldurup gene hırsla içti.

Daha sonra, genç mekteplinin ihtirasla titreyen elleri. Genç kadının çıplak vücudunu kucaklıyan kolları, birleşen dudaklar, yumulan gözler. Ve yuvarlanılan karyola..

Çıldıracaktı. Ne olursa olsun gidecek, onları bir arada rast getirirse, bir iki demeden şişleyecekti! Meyhaneden körkütük çıktı. Ayakta duracak hâli kalmamıştı. Halbuki başka zamanlar bu içtiği hiç tesir etmezdi.

Yalpalayarak taksilerin bulunduğu tarafa yürüdü. Ayakta durmaya çalıştı. Gidecekti, ne olursa oldun, kaça patlarsa patlasın, mutlak mutlak gidecekti!

Ertesi gün gitti.

Bu şehre ilk defa gelmiyordu ama, gene de elindeki adresi sora sora buldu. Şehrin belki de en güzel semtinde, çok güzel bir köşktü aradığı ev. Gerek bu köşk, gerekse komşu köşkleriyle semt, Suadiye, Bostancı, hatta Pendik'i,» hatırlatıyordu. Yollar asfalt, planlı.

Köşk kapısında durdu. Görünürlerde kimseler yoktu. Zile bassa, çıkacak insana ne soracağını tasarladı. «Haldun beyi arıyorum» mu diyecekti? Dedi. «Niçin arıyorsunuz?» derlerse? «Handan isimli bir kadınla birlikte mi» demeliydi? Ya vaziyeti çakarlar da, «Yok» derlerse?

En iyisi beklemekti. Kenara çekildi. Köşkü en iyi görebileceğine kanaat getirdiği bir kenarda beklemeğe başladı.

Arada gözlerini köşke kaldırıyor, odalardan hangisinde olabileceklerini kestirmeğe çalışıyordu. Bir ara yan pencerelerden birinin kanadı açıldı. Gözlerini oraya ümitle dikti. Onun yüzü, hiç olmazsa kolunu, yahut herhangi bir tarafını görebilmek.. Fakat nerde? Çirkin bir delikanlı başı uzanıp geri çekildi. Baş tekrar uzandı. Kaldırımda dikilen şoför Fikret'e uzun uzun baktı. Ne beklediğini, kimi, niçin beklediğini soracaktı, vazgeçti.

Kâmuran'dı bu. Gözlerini köşke dikmiş, kaldırımda bekliyen adam tuhafına gitmişti. Yoksa Zühal'i mi bekliyordu.

Salonda gazete okumakta olan babasına koştu:

«Şurda, kaldırımda birisi dikiliyor baba, gel de bak!»

«Kim?»

«Bilmiyorum. Zühallerin köşküyle bizimki arasında!»

Süreyya bey küçük bir tereddütten sonra koltuğundan kalkarken, gazeteyi bir kenara bıraktı. Oğlunun gösterdiği adama kapalı panjurlar gerisinden baktı: Kasketli, kalın kemikli, yakışıklı biri. Üzerinde lâcivert bir kostüm vardı. Arada köşke dönüyor, birisini arar, yahut çıkıvermesi mümkün birisini kollar gibi bir hali vardı.

Danayamadı, panjuru itti.

Adamın başı, itilen panjurun sesine döndü. Süreyya beyle karşılaşınca, kendisinden şüphelenildiğini anlayarak, kasketini çıkardı, yaklaştı:

«Günaydın beyefendi!»

«Günaydın.»

«Sizden bir istirhamım var...»

«Buyurun.»

Yutkundu, iki yanını kolladı. Sonra:

«Haldun beyi soracaktım. Burada oturuyormuş da...»

Penceredeki babayla oğul mânalı mânalı bakıştılar.

«Evet,» dedi Süreyya bey. «Burada oturur. Oturur da değil ya, neyse. Niçin arıyorsunuz Haldun'u?»

Yabancı, etraftan duyulmaktan korkuyor, hiç olmazsa çekiniyor gibiydi. Bunu anladılar.

«İsterseniz içeri buyurun...»

Fikret küçük bir tereddütten sonra,

«Peki,» dedi.

Ne çıkardı? Nasıl olsa her şeyi gözüne alarak gelmemiş miydi?

Misafir odasına buyur edildi. Süreyya beyin uzattığı sigarayı alıp yaktıktan sonra, maksadını çabucak anlattı: Handan isimli bir sevgilisi vardı. Haldun bey onu iğfal edip buraya kaçırmıştı...

Süreyya bey rahat bir nefes aldı. Sonra oğluna döndü:

«Hastaneye gittiğin zaman annene müjdeyi ver, ver de anlasın oğlunun marifetini!» dedi. «Benim oğlum şöyle, benim oğlum böyle! Al senin toz kondurmadığın oğlunu!»

Şoför Fikret'e döndü:

«Haldun benim üvey oğlumdur. Yakışıklı bir çocuk. Ben İstanbul'a yatılı mektebe okuması için gönderdim. Halbuki o... Demek elâlemin karısı, sevgilileri peşinde dolaşıyor? Annesi pek düşkündür. Sömestr tatili dolayısıyle buraya gelmek istedi. Ben mâni olmaya çalıştım .Fakat annesine dinletemedim. Gelsin, gelsin, gelsin. Geldi.»

Arkasından da bir gün Handan hanım çıkageldi...

«Haldun beyle birlikte gelmediler mi?»

«Hayır. Haldun'dan iki mi, üç mü ne gün sonra geldi.»

«Buraya birlikte gelmemişler mi acaba?

«Orasını bilmem. Belki de birlikte geldiler. Bir-

likte gelmiş olabilirler. Bakın ben bunu akledememiştim.»

Kâmuran'a baktı:

«Öyle değil mi oğlum?»

Kâmuran dehal tasdik etti:

«Evet evet.. Hanımı kayak oteline bırakmış, filân gün bize gel, beni ara, babandan selâm getirdim de, demiştir. Ne numaracı o!»

Fikret heyecanla dinliyordu. Gözlerini dört açmıştı..

«Demek kayak otelinde kalıyor?»

«Kalıyordu.»

«Sizin anlayacağınız, ben hanıma evimde yüz vermedim. Kalktı. gitti. Ama bizimki bir kadınla yetinecek cinsten değil ki. Komşu köşkün güzel bir kızı var, Zühal. Bu oğlumla sözlü gibi bir şeydi. Sen tut, ayağının tozuyla kıza balta ol, baştan çıkar. Kız tutturmasın mı kayak oteline ben de Haldun'la gideceğim diye?»

«.....?»

«Açtım ağzımı yumdum gözümü. Annesi karıştı. Başladık onunla. Derken benden ağır lâflar işitmeğe alışkın olmayan zavallı karım düştü bayıldı. Şimdi hastanede. Şaşırdım kaldım.»

Fikret merakla sordu:

«Peki, Haldun bey nerde şimdi?»

«Bilmiyoruz ki. Dün Handan gelmişti. Sanki haberi yokmuş gibi, Haldun'u sordu. Ama ben yutar mıyım? Kaçın kurrasıyım ben? İt, aklı sıra köşkün durumunu kontrol ettirecek. Evime sokar mıyım? Gayet enerjik davrandım: «Bilmiyorum,» dedim. Cehennemin dibine gitsin, bir daha evime uğramasın, dedim. Çıktı gitti. Tabiî gitmiş Haldun'a anlatmıştır. Benim meselem ne Haldun, ne de Handan. Ben şimdi oğlumla meşgulüm. Şuna bak, sarardı soldu çocukçağzım.»

Fikret döndü, Kâmuran'a baktı.

«Niçin? Ne varda?»

«Zühal de ortalarda yok!»

«Zühal kim?»

«Şu komşu köşkün kızı. Oğlumla sözlü demiştim ya?»

Şoför Fikret kendi paketinden yeni bir sigara yaktı, dalgınlıkla Süreyya beye ikram etmeyi unuttu. O farkında bile değildi.

«Şu halde,» dedi, «üçü birlikteler?»

«Bilmem ki?..»

«İşler çatallaştı... Peki, ne yapmak kararındasınız siz?»

«Ben mı? Hiç. «Evime adımını atamaz bir daha. Mektep taksitini de yollamayacağım. Madem benim evimden, benim iznim olmadan çıktı gitti, cehennemin dibine kadar yolu var!»

Sinirlenmişti. Daha doğrusu, kendini sinirlenmemeğe, yumuşamağa zorluyordu. Yoksa aşırı sinirlilik için sebep yoktu.

Şoför Fikret'i uğurladıktan sonra, oğlunu bir kenara çekti:

«Bugün git annenİ ziyaret et!» dedi.

Kâmuran cmuz silkti.

«Dinle beni. Git, durumu anlat. Bu adam şofömüş. Ağbeyini arıyordu. Şoförler ekseriya belâlı olur. Taa İstanbul'dan kalkıp gelmiş. Herhalde fena bir maksadı vardı. Kimbilir, belki de vurmaya gelmişti? Annene anlat. Anlat da oğlunun ne mal olduğunu anlasın!»

Kâmuran'ın aklına yattı. Kalktı, annesini ziyarete gitti.

Melek hanım karyolasında hâlâ yarıbaygın.. «Haldun, Haldun...» diye sayıklıyordu. Başucunda hastabakıcının sesi:

«Gelecek hanfendi, merak etmeyin. Gelecek...»

Sözlerine kulak asmıyor, boyuna oğlunu sayıklıyordu.

Kâmuran geldiği sıra bu vaziyetteydi.

Kapının açılışına başı ümitle döndü. Kâmuran'ın, şimdi her zamandan çok kızgın yüzünü görünce, kaşları çatıldı. Eliyle: «Gelme!» demek isteyen bir hareket yaptı.

Fakat Kâmuran aldırmadı. Karyolaya yaklaştı.

«Haldun ağbeyimden haber var!» deyince, Me-

lek hanım, ondan beklenmeyen bir enerjiyle, karyolasında âdeta doğruldu:

«Geldi mi? Geldi mi oğlum?»

«Hayır,» dedi Kâmuran. «Kendisi meydanlarda yok. Bir şoför geldi İstanbul'dan. Belâlı bir şey Haldun'u arıyor!»

Melek hanımın gözlerindeki ışık kayboldu.

«Ne yapacakmış?»

«Adamın karısını kaçırmış. İkisini de vuracağım,» diyor!

Melek hanım boş bir torba gibi karyolasına yığıldı. Yeni bir kriz başlamıştı. Kesik kesik solumağa, ağzı köpüklenmeğe başladı. Hastabakıcı işi anlamıştı.

«Ne yaptınız,» dedi. «Böyle laf söylenir mi?»

Dışarı fırladı. Az sonra doktorlar koşarak geldiler. Lâzımgelen tedaviyi yaparlarken, Kâmuran azarlanmaktan korkarak sıvıştı.

Doktorlar onu bulamayınca, hastabakıcıya çıkıştılar:

«Bir daha bizim haberimiz olmadan yanına hiç kimseyi bırakmayacaksın!»

10

Haldun, üvey babasının annesiyle kavga ederken, «Defolsun. İstemiyorum, gitsin evimden!» sözleri üzerine ânî bir kararla valizini kaptığı gibi şehrin yolunu tutmuştu. Bu arada Zühal'in durdurmak isteyişini filan hatırlamıyordu.

Şehirden, hemen hareket etmek üzere olan bir taksiyle İstanbul'a gelmişti.

Vakit ikindiydi. Elinde valiz, koca İstanbul'da yapayalnızdı artık. Bundan böyle ne yapacaktı? Nereye girecekti? Okula mı? Hayır. Üvey babasının tek kuruşuna tenezzül etmiyecek, onun ismini bile anmayacaktı.

Birden annesini hatırladı. Ne tuhaf, sabahtan beri o öfkeyle nasıl da düşünememişti? Şimdide el-

bette öğrenmişti evi terk ettiğini. Kim bilir ne üzülmüştü ne üzülmüştü. Ama aldırış etmiyordu. Hayatını kazanıncaya kadar annesini de aramamalıydı. Hayatını kazanıp, müstakil bir evi olunc dâvet ederdi. O zaman gelir, kendisiyle otururşa oturur, oturmaz da, sevgili kocasından ayrılmak istemezse, ona da karışmazdı.

Zaten niçin kavga ettiklerinin de farkında değildi. Yalnız, kavganın kendi yüzünden çıktığını kuvvetle hissetmiş, adamın öfkeyle kendini kasdederek «Defolsun. İstemiyorum, gitsin evimden!» deyişi üzerine de çılgına dönmüştü.

Ne olursa olsun, kaç vakittir altında ezildiği büyük bir yükten kurtulmuştu ya. Zaten annesinin ısrarlı mektupları olmasa, sömestr tatilinde de gelmezdi. O adamın suratından bıkmış usanmıştı.

Aklına Servet beyin lâcivert papiyonu geldi.

Onlara da gitmeyecekti. Adam, insan olarak belki çok iyiydi. İyiydi ama, kızından nefret ediyordu. Bir kadın bu kadar alçalmamalı, içindeki şeytanın bu kadar esiri olmamalıydı. Hasta mıydı? İsterik mi? Şüphesiz. Belki de çok acınacak bir kadındı. Ona neydi? Hastaların, isteriklerin tedavi, yahut tatmini onun vazifesi miydi?

Cebinde henüz biraz parası vardı. Akşam olmadan önce herhangi bir otelde bir yatak ayırtmalıydı.

Sirkeci'ye geçti. Ucuz otellerden birinde bir yatak ayırtıp, valizini bıraktı. Şimdi ne yapmalıydı? Pardesüsünün yakasını kaldırmıştı. Elleri ceplerinde. Peşin Gülhane parkına doğru cadde boyunca ağır ağır yürüdü. Sonra durdu. Nereye gidiyordu? Bu kış kıyamette Gühane parkında işi neydi? Geri döndü. Hava karardıkça soğuk artıyor giblydi. Soğuğun arttığına dikkat edince, üstüste titredi. Birkaç kadeh şarap atsa mıydı acaba? Soldaki bir şarapçıya girdi. Şaraphane omuz omuzaydı. Kızarmış et kokusu iştahını birdenbire açtı. Taa gerilerde bir kişilik boş bir yer keşfederek, gitti, yüksek bacaklı iskemleye oturdu. Peşin şarap istedi Sonra ızgara köfte, salata, varsa turşu.

Annesi olmasa, yaptığına nâdim olmak değil, sevinecek, dünyalar onun olacaktı. Çocukluğundan beri hasretini çektiği yalnız, tek başına hayat başlamıştı işte. Çocukluk rüyalarını dolduran, fırtınalı gecelerde yorganın altında büzülerek, yumruklarını sıka sıka düşündüğü maceralı hayat. Henüz macera filân yoktu ama, olabilirdi. Hayatının dümenini macera yönüne çevirirse, fırtınalı bir hayatı pekâlâ da yaşıyabilirdi.

Şişeyle şarabı, turşusu, salatası, ızgara köftesi geldi. Bardağını geç kalmış gibi kırmızı şarapla doldurup dikti. Meze aldı.

Bu meyhane bir hayli modern olmakla beraber, şimdi ismini hatırlayamadığı bir romandan aklında kalmış «Kırmızı Köpek Meyhanesi»ne benzeyebilirdi. Niçin benzemesin? İnsan istedikten sonra, en benzemeyecek şeylerde bile birbirine benzeyen taraflar bulamaz mıydı sanki?

İkinci bardağı da içti.

Burası pekâlâ da «Kırmızı Köpek Meyhanesi» olabilirdi. Az sonra korsanlar basabilir, müthiş bir kavga başlayabilirdi.

Üçüncü, dördüncü, beşinci bardaklar... Gözlerini hafifçe yumdu. Kırmızı şarap çok tatlı bir sarhoşluk vermişti. Kafasından her şey silindi. Şimdi gerçekte de Kırmızı Köpek Mehanesi'ndeydi ve korsanlar da tam zamanında, en müdafaasız oldukları, en sarhoş anlarında bastırmışlardı. Ne yapacaklardı? Korsanlar bıçaklarını çekmiş, sürüye dalan kurtlar gibi saldırmışlardı. Reis yenilmişti. Reisin adamları yenilmişlerdi. Henüz yenilip teslim olmayanlarsa, şuraya buraya kaçışıyorlardı. Kendisi de onların arasındaydı. Geminin halat yığınları üzerinden atlayarak kamaralara inerken, reisin iri yeşil gözlü, harikulâde kızı Bargaret'e rastladı. Gözleri yuvalarından fırlamıştı. Müthiş bir korku içinde boynuna atılmış, «Robert,» diyordu, «Kurtar beni Robert!» Robert kendisiydi. Genç kızı belinden sımsıkı kucaklayıp kaldırdı. En dibe, kamaraların altındaki küçücük odaya indirdi. Bu oda, geminin kıymetli hazinesinin bulunduğu odaydı. Reisin tekmil

serveti buradaydı. Genç kızı yere indirdi. Duvarda asılı duran kılıçlardan en ince, en uzun, en kuvvetlisini aldı. Genç kıza döndü: «Burada bekleyeceğiz onları, korkma!» Genç kızın iri yeşil gözleri büyük büyük açılmıştı: «Ya buraya da gelirlerse?» «Dövüşürüz.» «Ben de mi?» «Hayır, ben.» «O kadar insanla nasıl başa çıkarsın?» Gururla gülümseyerek. «Yanımda sen varsın ya!»

Fakat ne tuhaf? Bu kızın, bu iri yeşil gözler, bu hafifçe esmer ten, simsiyah saçları...

«Ben sizi tanıyorum galiba? İsminiz ne?»

«İsmim mi? Bilmiyor musunuz? Zühal!»

«Zühal mi?»

Gözlerini açtı. Sahi, deminden beri Reisin kızı diye düşündüğü gerçekten de Zühal'di.

Zühal!

Üvey babasına içerleyip evi terk ederken önüne geçmek, onu yolundan çevirmek istediğini hatırladı. Kızcağızı nasıl da itip yürümüştü! Kim bilir, belki de «Kaba adam!» diye düşünmüştü.

Zühal iri yeşil gözleriyle kafasına fena takılmıştı. Onu ilk gördüğü anda sarsılmış, fakat aldırış etmez görünmüştü. Komşuydular da. Kim bilir, belki de Kâmuran budalası hemencecik âşık oluvermiştir!

Kabul edemedi. Zühal gibi bir kızın Kâmuran gibi bir aptala tutulmasına imkân yoktu. Dirseklerini masanın mermerine dayamış, başını avuçları arasına almıştı. Kafası, elinde olmayarak, deminki korsan macerasını yaşıyordu. Ama Reisin kızı, Zühal'di artık

Boynu mendilli, korkunç bakışlı korsanlar nihayet bulundukları yere de geliyorlardı. Zühal simsıkı sarılmıştı. «Beni bırakma,» diyordu, «nolursun onlara bırakma beni!»

Tiril tiril titriyordu. Kabil miydi? Bırakır mıydı hiç?

Korsanlarla kucak kucağa bir dövüş başladı. Kılıcını büyük bir fıçının üzerine bırakmıştı. Yumruk yumruğa girişti. Romanda okuduğu gibi, müthiş yumruklar atıyor, tek yumrukla bir kaçını birden

yuvarlıyordu. Bir ara Zühal kılıcını getirdi. Kızı yedeğine alarak, bu sefer kılıçla başladı.

Sonunda hafif birkaç yarayla kurtularak, korsanları tepeledi.

Güverteye çıktıkları zaman, Zühal'in babasının da dahil olduğu bütün tayfaların öldürülmüş olduğunu gördü. Zühal hıçkırıklar, çığlıklar içinde babasının üstüne atılmış, bayılmıştı.

Zorla kaldırıp, ayılttı. Genç kız durup durup ağlıyor, hayatta artık hiç kimsesinin kalmadığından bahsediyordu.

Temin etti:

«Bundan sonra sahibin benim!»

Genç kız, iri yeşil gözlerinde incilenen yaşlarla, genç adamın boynuna sarılarak:

«Sana taparım!» diye bağırdı.

Şişeye sarıldı. Şarabı bitmişti, şaştı. Yeni bir şişe getirtmek hem fazla, hem masraf bakımından ağır kaçacaktı. Zaten az parası vardı.

Gerçi sıkışırsa satacak altın yüzüğü, bilek saati, fazla elbiseleri vardı ama, bir iş bulup çalışıncaya kadar elindeki parayı dikkatle harcamalıydı.

Kafasında hep Zühal, Zühal'in iri yeşil gözleri!

O da hayatını kendisi kazanıyordu. Bunu annesinden işitmişti. Halbuki istese, Nadir beyin fabrikasında belki de hiç çalışmadan dünyanın parasını alabilirdi. İstemiyor, çalışmayı, hazır yemeğe tercih ediyordu.

İstanbul bankalarından birinde çalışıyormuş.. Hangisinde olduğunu ne diye sormamıştı sanki?

Kalktı. Hesap görüp çıktı. Ortalık iyice kararmıştı. Bilek saatına baktı, dokuz. Henüz erkendi. Bahçekapı'dan Köprü'ye kadar yürüdü.

Hava bozuyordu. Keskin bir soğuk çıkmıştı, esiyordu. Ama ona vızgeliyordu. Şarabın, içinde, damarlarında yaktığı alev terletiyordu, hatta. Keşke hava daha bozsa, keşke kar yağsaydı! Köprü'nün tam ortasında durdu. Koyu karanlığın içinde vapurlar makaslama, keskin projektörleriyle gelip gidiyorlardı. Kadıköy iskelesine indi. Bir vapura atlayıp,

daha doğrusu, bir vapurun güvertesinde Kadıköy'e kadar gidip gelse miydi? Tam karar verecekken, aklına bir fikir geldi: Ne diye Beyoğlu'na çıkmasındı?

İskeleden seri adımlarla çıktı. Tünel'e âdeta koşarak geldi. Elleri paltosunun ceplerinde, yakası kalkıktı, İstiklâl caddesinin sol kaldırımında Galatasay'a doğru yürüdü. Gözüne banka levhaları iliştikçe, Zühal'in bunlardan acaba hangisinde çalıştığını düşünüyordu.

Tam istediği gibi bir kızdı. Fizik olarak tam istediği ama, huy itibariyle nasıldı? Üzerinde bıraktığı ilk intiba müsbetti. O gözler, o ten, o yüzün sahibi asla fena huylu olamazdı. Ne iyi. Artık kendi de onun gibi çalışacak, hiç kimseye muhtaç olmayacaktı.

Galatasaray postanesinin önünden geçti. Birden kuvvetli bir dirsek yiyerek sarsıldı. Döndü. Uzun boylu beyaza yakın sarı saçlı, küstah bakışlı, sarhoş bir kadın. Henüz yirmi beş, yahut yirmi sekizlik.. Durmuş, sert görünmeğe çalışarak, meydan okurcasına bakıyordu.

«Aptal aptal bakacağına, pardon desene,» dedi.

Haldun kendini toplamaya çalıştı. O çarpışmamıştı ki.

«Sizin pardon demeniz lâzım sanıyorum. Çünkü bana çarpan sizsiniz!»

«Seni şimdi polise şikâyet edersem?»

«N'olur?»

«Ne mi olur?»

Derhal bir kalabalık birikivermişti. Sarhoş kadını tanıyanlar işi anlamışlardı. Haldun'u bir kenara çekerek:

«Uyma,» dediler. «Ona bitirim Muallâ derler. Yakışıklı genç meraklısıdır!»

«Seni parlak gördü, gözüne kestirdi, çamur oluyor!»

Haldun yoluna devam etti.

Taksim'de tekrar önüne çıktı. Bu sefer son derece tatlıydı. Yanına güzellikle yaklaştı:

«Çarparsan, polise haber veririm ha!» dedi.

Haldun, pek de öyle ağzı süt kokmadığını anlatmak istiyerek,

«Ver,» teklifinde bulundu.

Yanyana yürüyorlardı.

«Demek polisten korkmuyorsun?»

«Niçin korkacakmışım? Suçum yok ki?»

«Peki ama, şimdi bir çığlık atar, bana sataştı diye hakkında davacı olursam ya?»

«Olursan gideriz karakola.»

«Zabıt tutar, mahkemeye verirler seni.»

«Sonu ölüm değil ya!»

Bitirim Muallâ,

«Aferin,» diye koluna girdi. «Cesurmuşsun. Ben de seni..»

«Ne sanmıştın?»

«Hanım evlâdı!»

Haldun sordu:

«Beni nerden tanıyorsun?»

Bir zamanlar şoför Fikret tanıtmıştı. Sömestre tatilinden çok önce. Muallâ, Fikretin arabasıyle dolaşırken yolda Fikret Haldun'la Sedat'ı görmüş: «Şu ineği görüyor musun?» demişti. «Benim Handana asılıyor. Karı yüz vermiyor bereket. Yoksa namussuzum şişleyiverirdim!»

Muallâ bunlardan bahsetmeyi uygun bulmadı. Delikanlı ürker, tuzağa düşürüldüğünü sanır, kaçabilirdi. Ona neydi şoför Fikret'ten? Piliç gibi, toy mu toy bir delikanlıydı. Gününü gün etmeğe bakardı o.

Haldun'un «Beni nerden tanıyorsun?» sorusuna,

«Güzelliğin, tanımam için kâfi sebep değil mi?» dedi. Haldun kıpkırmızı kesildi.

Muallâ eğildi, yüzüne baktı. Aman yarabbî, nasıl da kızarmıştı!

«Yoğurt gibi kızardın be!» Gene cevap alamayınca, kolundan çekti: «Gel karşıya geçelim.»

Haldun durakladı:

«Niçin? Ne var karşıda?»

Genç kadın erkek gibi söğdü:

«Ananın..... var!»

Haldun, çekilen tarafa gitmek zorunda kaldı. Ne çıkardı yani? Pek pek, evine götürecek, yahut bir lokantada içirmek isteyecekti. Zaten doymamıştı şaraba. Nasıl olsa içindeki şeytana yenilip, kendi parasiyle içecekti.

Fakat Mualla lokantaya filan değil, köşe içindeki barlardan birine çekti. Haldun ürküntüyle durdu:

«Bara mı gideceğiz?»

«Evet Ne var?»

«Oraya yetecek param yok!» diyemedi. Zaten cevap vermesine de vakit kalmamış, genç kadının sürüklediği tarafa çekilip gitmişti.

Saat gecenin onuna geliyordu. Kapıda bar sahibi, genç kadına çıkıştı:

«Neredesin be Mualla?»

Genç kadın dikildi. Ona da anasının bilmem neresinde olduğunu söyleyip yürüdü. Haldun'u küçük localardan birine oturttuktan sonra,

«Ben şimdi soyunur gelirim,» dedi. Çıktı.

Az sonra locaya gelen siyahlar giymiş garson, ne içeceğini filân sormadı. Göz kırparak,

«Turnayı gözünden vurmuşsun,» dedi. «Mualla abla eli açık karıdır. Nasıl tavladın? »

Haldun güldü:

«Ben onu değil, o beni tavladı.»

«Sahi mi? Yaşadın öyleyse.»

«Niçin?»

«Birini sevdi mi o, tamam. Yemez yedirir, giymez giydirir. Bu barın en hovarda kızıdır!»

Masaya yeni örtü, yeni takımlar gelmişti. Arkasından şarap, bira, mezeler... Masa çeyrek saat içinde donanmıştı. Mualla fazla dekolte, kavuniçi bir tuvalet giymişti. Dik göğüsleri tuvaletten taşmış, taa göbeğe yakın yere kadar görünüyordu.

Bir iskemle çekip Haldun'un yanına oturdu.

«Her şeyden önce şunu bilmeni isterim: Benim misafirimsin. İstediğin gibi yeyip içeceksin. Para düşünme!»

Haldun'un dehşetli ağırına gitti. Gitti ama, ne yapılabilirdi? «Hayır, illâki masrafı ben ödeyece-

ğim!» diye tuttursa, burdan namusıyle çıkacak kadar parası yoktu. Yüzük, yahut bilek saatini de satamazdı. Hem şu sıra çok ta fena tesir ederdi. Çaresiz,

«Bir şartla!» dedi.

«Nedir şartın?»

«Ben de seni davet edeceğim bir gün...»

Muallâ bir kahkaha attı:

«Beniii? Neyle?»

«Ne demek neyle?»

«Ayol sen bir mektep çocuğusun. Beni nasıl ağırlarsın?»

Haldun şaşırdı:

«Beni nerden tanıyorsun?»

Genç kadın Fikret'ten işittiklerini anlattı.

«Fikret'i tanıyor musun?»

Haldun ilk defa işitiyordu:

«Yoo,» dedi.

«Tanımıyor musun?»

«Tanımıyorum.»

«Nasıl olur? Sevgilisiyle düşüp kalkıyormuşsun, nasıl tanımazsın?»

Haldun birdenbire,

«Siz beni başkasına benzetiyorsunuz galiba? Ben ne şoför Fikret'i tanırım, ne de sevgilisinden haberim var!»

«Ayol sen, Handan isimli bir kadın tanımıyor musun?»

Haldun birdenbire her şeyi kavrar gibi oldu.

«Evet?»

«Düşüp kalkmıyor musun?»

«Hayır.»

«Tuhaf şey. Seni görüp, tanıyan bir kadının senin cazibeden kurtulabilmesine imkân var mı?»

«Bilmem?»

«Ben meselâ. Öyle her erkeğe kolay kolay pabuç bırakmam. Öyle olduğu halde...»

«Şu şoför Fikret'ten bahsetsene biraz...»

Muallâ kadehlere şarap doldurdu. Kaldırıp tokuşturdular.

Sonra ona şoför Fikret'i anlattı.

Haldun'un gözleri dört açılmış, tepesi atmıştı. Demek hiç tanımadığı bir insan, hiç haberi olmadan diş biliyor, vurup öldürmekten bahsederek, övünüyordu?

Bardağını doldurup bir nefeste dikti.

Muallâ sinirlendiğini anlamıştı:

«Korkacak bir şey yok canım,» dedi. Her gece uğrardı buraya. Şu son bir iki gündür uğramıyor. Belki de düşer bu gece. Düşerse...»

Haldun sertçe başını kaldırdı:

«N'olacak?»

«Meseleyi anlatır, yatıştırırım!»

Haldun boğulacak kadar hırslandı:

«Hayır!» dedi. «Sen hiç karışma. Yahut, evet, sevgilisiyle yatıp kalktığımı, onu alıp memleketime götürdüğümü söyle. Söylemezsen dünyanın en âdi kadınısın!»

Muallâ,

«Breh breh...» dedi. «Niçin kızıyorsun? Sen değil, o inek kızsın. Sana ne, sana göre hava hoş!»

Haldun geç vakte kadar üstüste içerek, tam oldu. Artık şoför Fikret'ten başka hiç bir şey düşünmüyordu. Onunla karşılaşmak, hesaplaşmak kararındaydı.

Saat bire doğru kalktı.

Muallâ,

«Ne o?» dedi. «Hayrola?»

«Gidiyorum.»

«Nereye?»

«Otele.»

«Hangi otele?»

«Sirkeci'de bir otelde kalıyorum da...»

Bileğinden tutup oturttu:

«Bu gece benim misafirimsin. Benim pansiyonumda kalacağız...»

«Otel? Otel n'olacak?»

«Sen yoksun diye uçmaz herhalde. Yoksa orada hazinelerin mi var?»

Haldun hâlâ sinirli,

«Yok canım,» dedi.

Zühal bir haftadan beri İstanbul'daydı. Geldiğinin üçüncü günü peşi sıra koşup gelen yengesinin mütemadî ısrarlarına kulak asmamış, İstanbul'dan ayrılınca rahatsızlığının daha arttığını ileri sürerek, taşraya dönmeyi reddetmişti.

Maksad, ne yapıp yapıp Haldun'u bulmaktı. Bulamıyordu ama. İlk iş okula koşmuş, henüz dönmediği cevabını almıştı. Okullar açıldıktan sonra da dönmeyişi, genç kızı adamakıllı üzmeğe başlamıştı. Rengi belli şekilde sararmış, öksürükleri artmıştı. Geceleri bir nebze uyumasına imkân kalmamıştı. Haldun, kafasına öyle girmişti ki. Daha fotoğrafını gördüğü anda ona vurulmuştu. Çünkü Haldun, sadece yakışıklı değil, tam istediği tipte bir delikanlıydı. Birkaç seferden başka da konuşmamışlardı halbuki. Tebdilhava mezuniyeti henüz dolmadığı için, bankaya da uğramıyor, elindeki birkaç kuruşuyle başıboş dolaşıyordu. Okula da gelmediğine göre, Haldun, acaba İstanbul'a değil de başka bir yere mi gitmişti? Onu seviyor, fakat bulamıyordu. Zühal için aşkın tadı burdaydı. Sevecek, sevdiği adam için insanüstü gayretler sarfedecek, ona ulaşmak için çekmediği kalmayacak, tam kavuşacakken onu ebedîyen kaybedecekti! Buydu aşk. Hayatın tadı bundaydı. Yoksa evlenip, eskilerin deyimiyle bir yastıkta kocamaktan ne çıkardı? Bu maceradan daha harikulâde bir şeyler bekliyor, elinde olmadan, sevdiği delikanlı için hasretlerin en büyüğünü çekmeyi, henüz ortada böyle büyük fedakârlıkları gerektirecek hiç bir şey yoksa da, olmasını temenni ediyordu. Ona rastlarım ümidiyle, bütün gece, gece yarılarına kadar dolaşıyordu. Ne Beyoğlu'su ne İstanbul'u. Başında yumuşak siyah fötr bir şapka, sırtında hayli kirlenmiş bir trençkot, ayaklarında yarım rugan çizmeler... Çokluk Beyoğlu'nda, İstiklâl caddesi kaldırımlarında dolaşıyor, fakat ona rastlıyamıyordu. Bir gün, hiç beklemediği bir anda, banka arkadaşlarından İhsan'a rastladı. Genç adam peşin gözlerine inanamadı.

«Ne? Sen burdasın ha?»

Acı acı güldü:

«Hem de bir haftadan beri...»

«Bir haftadan beri buradasın da bankaya uğramıyorsun öyle mi?»

«Sakın şefe, hatta arkadaşlara duyurma.»

«Çok esrarengiz bir hâlin var. Hastalığın ne âlemde?»

«Fena. Bırak şimdi bunları da beni bir meyhaneye götür. Meyhane ama, meyhane gibi bir meyhane olsun!»

İhsan yeni nişanlı, yakışıklı bir çocuktu. Bankadaki öteki arkadaşları gibi, Zühal'i çok severdi. Kırmadı.

«Peki,» dedi. «Seni meyhane gibi bir meyhaneye götüreceğim. Gel!»

«Nereye?»

«Balıkpazarı'na. Eminönü Balıkpazarı'na. Fevkalâde nefis lüfer ızgara yapıyorlar. Kılıç filan da var. Seversen palamut...»

Zühal âni bir kararla,

«Peki,» dedi.

Bir dolmuşa atlayıp Eminönü'ne indiler. Taksi de, havanın bu gece karlıyacağı konuşuluyordu. Zühal havaya baktı, gerçekten de. Tek yıldız parlamıyordu.

İhsan'la kolkola meyhaneden içeri girdiler. Tekmil masalar tutulmuştu. Dört basamaklı merdivenle inilen aşağı kısımda, taa dipte küçük bir masa boştu. Gidip oturdular.

Zühal burasını gerçekten de meyhaneye benzetti. Eski, çok eski devirlerden kalmış kalın kalın kemerler, ızgarada kızaran lüferlerle ızgara palamutların iştah açıcı dumanı, roka salatası, turşu...

Zühal günlerden beri ilk defa, ellerini birbirine sevinçle vurdu:

«Yaşa İhsan, aferin sana!»

«Seni bir gün Samatya'ya götüreyim de meyhane gör!»

«Kumkapı, Yenikapı nasıl?»

«Oralar da hârikadır ama, asıl tadı yazın oraların. Ne içeceksin?»

Zühal düşünmeden,

«Rakı,» dedi.

İhsan şaştı:

«Maşallah!»

Genç kız arkadaşını büsbütün şaşırtmak için,

«Sevgilimin şerefine,» diye ilâve etti.

«Sevgilinin şerefine? Neler işitiyorum? Kız sendeki bu değişikliğin sebebi ne?»

Zühal koynundan Haldun'un fotoğrafın çıkarıp gösterdi:

«İşte, bu!»

Bu fotoğrafı bir gün Melek hanımın albümünden çalmıştı.

İhsan fotoğrafa uzun baktıktan sonra,

«Artist gibi be,» dedi.

Zühal anlattı, her şeyi olduğu gibi anlattı. Seviyordu. Ondan tek karşılık görmeden, beklemeden, hiç bir şey istemeden sevecekti. Kafasının, gönlünün, hislerinin adamıydı o. Onun için yanıp kül olmak, eriyip akmak istiyordu.

İçki, turşu, roka salatası, lüfer ızgaralar gelip, Zühal susuz musuz içtikçe, coşuyor, coştukça da içiyordu. İhsan onun tam mânasıyle tutulduğunu anlamıştı. Zaten romantiğin biriydi, zengin akrabası olduğu halde, tek yaşamayı akraba yanına sığınmaya tercih eder, nice nice zengin, forslu talipleri reddederdi. Öteki kızlar «Ah yarabbi,» derlerdi,» şuna çarpan kısmetlerin on da, yüzde biri bize çarpsa!»

İhsan gözlerini Zühal'in iri yeşil gözlerine dikmiş, sadece dinliyordu.

«... onun saadetinde gözüm yok. Ben onun felâket arkadaşı olup kalmak istiyorum. Onun yanında hizmetçilik etmeğe razıyım. Evlensin, hanımına oda hizmetçisi olayım!»

«Kıskanmaz mısın?»

«Kimi? Kadını mı? Çıldırırım. Gırtlaklamalık geçer içimden. Fakat o kadar. Ben bu hissi seviyorum. Onun koynuna girmekten ne çıkar?»

Tam bu sırada İhsan'ın gözü meyhaneden içeri girmekte olan Haldun'la Bitirim Muallâ'ya ilişti. Kadını pek beğenmişti:

«Bak, bak» dedi. «Kadına bak!»

Zühal döndü, Haldun'u görünce elinden çatal düştü. İğneyle delinmiş bir balon gibi, sönüverdi.

İhsan şaşırmıştı:

«Ne var? Ne oluyorsun Zühal?»

Haldun da onu görmüştü. Başıyle hafif bir selâm verip, az evvel boşalan masaya geçtiler.

Muallâ sordu:

«Kim o kız?»

«Hiç. Annemlerin komşusu. Annem bir de şöyle namuslu, böyle terbiyeli diyordu. Bir hafta önce (.....), daydı,

Muallâ,

«Ay,» dedi, «sevip sevilmeyi namusla alâkalı mı sayıyorsun sen?»

«Yok canım. Onların telâkkisi .Namusla aşkın ne alâkası var?»

«Ha şöyle, hizaya gel!»

Fakat genç kızın masalarına ısrarla dikilen iri yeşil gözlerinden rahatsız olmuştu.

«Boyuna bize bakıyor!» dedi.

Haldun döndü, gözgöze geldiler. Kalkıp yanlarına gitmeğe mecbur oldu.

Zühal müthiş bir darbe yemiş gibiydi.

İhsan kalktı, yer ikram etmek istedi. Fakat Haldun özür dileyerek elini uzattı:

«Haldun!»

«İhsan.»

«Memnun oldum. Neniz var Zühal hanım? Hasta mısınız?,

Zühal kendini zor tutuyordu.

«Evet,» dedi.

«Neniz var?»

Üzerine basarak,

«Verem!» dedi. Bunu âdeta şehvetle söylemişti. Sonra başladı yalan atmağa: «Üçüncü devre veremim. Onun için oradan ayrıldım...»

«Vah, vah, vah...»

«Evet!»

Sonra kendini topladı. Aralarında ne vardı da böyle hareket ediyordu? Ne hakkı vardı? Çocuğun onun aşkından haberi yoktu ki. Ok yaydan çıkmıştı bir defa. Zaten Haldun da şifalar dileyip elini uzatmıştı:

«Müsaadenizle.»

«Estağfurullah...»

Haldun masasına döndü. Muallâ sordu:

«Hasta mı o kız?»

«Evet, veremmiş. Hem de üçüncü devre.»

Muallâ irkildi:

«Ne söylüyorsun? Bir de elini sıktın değil mi? Çabuk, çabuk rakıyla dezenfekte et!»

Şişeyi kaptı, Haldun'un eline bolca döktü. Haldun genç kıza göstermemeğe çalışarak ellerini uğuşturdu ama, görmüştü. Yerinden şimşek gibi fırladı. Muallâ'nın masasına geldi:

«Sevgilinize gösterdiğiniz ihtimamdan dolayı sizi tebrike geldim.» dedi. Elini uzattı.

Muallâ dudak büktü:

«Tebrikinize lüzum yok. Vazifem.»

«Elimi sıkmıyorsun değil mi?

Muallâ,

«Hayır,» dedi.

Zühal dikildi, dikildi, dikildi.

Haldun ne yapacağını şaşırmıştı. Bir Zühal'e, sonra bir Muallâ'ya bakıyordu. Birden ayağa kalkmak istedi. Fakat Muallâ eteğinden çekti. Haldun tekrardan iskemlesine çökerken, bacağı masaya çarptı, şişe devrildi, kadehler tabaklara çarptı.

Zühal,

«Güzelliğinizle kıyaslanmayacak derecede kabaymışsınız,» dedi.

Muallâ hemen çamurlaştı:

«Bana bak! Defol şuradan, yoksa...»

Zühal ellerini arkasına meydan okurcasına koymuştu:

«N'olur?»

«Ne mi olur?»

O da ayağa kalktı, Fakat bırakmadı Haldun. Tekmil meyhane başlarına toplanmıştı.

Zühal,

«Senin sevgilin, âşığın olması bana vız gelir. Onu ben de seviyorum. Hem de çılgın gibi, ama, bu onu başkalarının sevmesine mâni olamaz!»

Haldun hayretler içindeydi. Neler söylüyordu? Deli miydi bu kız? Gerçi fena kız değildi, aklından sık sık geçiyordu, sevebilirdi ama.

Muallâ sertçe,

«Doğru mu söylüyor?» diye sordu.

Haldun hâlâ şaşkın,

«Bilmem,» dedi.

Zühal hep o sert haliyle,

«Öğrendiniz artık,» dedi, «sizden hanımefendi gibi aşk dilenmeden, aşkın en temizi, en kutsisiyle sizi sevmeğe devam edeceğimi! hanımefendiye ve başka hanımefendilere, hatta prenses, yahut düşeslere rağmen!»

Bir an durdu. Trençkotunun cebinden Haldun'un fotoğrafını çıkarıp masaya yaklaştı. Gösterdi:

«Bakın!»

Çıkıp gittiler.

Muallâ gık diyememişti. Çıkıp gittikleri kapıya gözlerini dikmiş, soluyarak, bakıyor, sadece bakıyordu. Birden ayağa kalktı. Haldun bileğinden tuttu:

«Nereye gidiyorsun? Peşlerinden mi?»

«Hayır. Bırak beni!»

«Niçin?»

«Senden nefret ediyorum artık!»

Haldun'un parmakları gevşedi. Genç kadının kuvvetli bileği düştü. Masadaki içkilere karşılık bütün iki onluk çıkarıp attı, meyhaneden çıktı.

Dışarda lapa lapa kar başlamıştı.

12

Şoför Fikret nihayet Handan'ı bulmuş, arabası-

na atıp soryuya çekmek üzere, «Allahın bol, kulunun az olduğu, hatta hiç olmadığı» Sarıyer sırtlarına götürmüştü.

Ama kadında zerre kadar korku yoktu.

«Sana evvelce de söylemiştim Fikret.» dedi. «Seviyorum. Elimde değil. Elimde olmadığı için de gittim!»

«Peki, beni severdin eskiden ya? Çıldırırdın benim için? Allahımsın derdin?»

«O, hayattayken, başkasına dememe imkân yok!»

Fikret'in yüzü karıştı ama, mertçe lâf etmişti kadın. «Elimde değil, seviyorum!» diyen bir kadına, «Hayır, illâki beni seveceksin!» diyemezdi ya

Peşini bırakır göründü. Ama asla ümidini kesmedi. Onunla, onun yanında hesaplaşacaktı. Bütün gün deli gibi içiyor, ona rasgelmek için, dolaşmadık yer bırakmıyordu.

Bu arada rastladı. Rastladı ama, yanında Handan olacaktı ki tadı çıksın.

O gece çoktandır uğramadığı bara gitti, Muallâ'yı buldu. Muallâ da kaç vakittir onu bekleyip duruyordu zaten. Bir locaya kapanıp, başladılar hem çekmeğe, hem de konuşmağa.

Ohooo... Muallâ da yanıktı. Kadın her şeyi, hiç bir şey saklamadan, hattâ bire beş katarak anlattı: Bu çocuk tam mânasıyle bir Don Juan, yahut Kazanova'ydı. Bir gün Balıkpazarı meyhanesinde içerlerken, iri yeşil gözlü, fevkalâde bir kız genç bir adamla gelmiş, karşılarındaki masaya oturmuştu. Yanındaki genç de yakışıklı olduğu halde, Haldun'u orada görünce gözlerini ayıramamış, hatta masalarına kadar gelip kendisine hakaret etmek küstahlığını göstermişti.

Fikret,

«Vay anasını,» dedi. «Sonra?»

«Sonra, tepem attı. Ağzının payını verdim. Ama kız haksız değil. Namussuz, tanıştıkları zaman kıza resmini vermiş meğer. Kız çıkarıp gösterince deli oldum. Yerimden fırladım. Öyle ya, ya o, ya ben. Bastım yürüdüm, arkamdan bile gelmedi!»

«Çok namussuz karısın!»

«Sensin. Siz nasıl, güzel bir karı, yahut kız görünce hemen balta olursunuz? Bizim canımız yok mu?»

«Peki peki felsefeyi bırak...»

«Beni gene karşısında görünce, işi çaktı. Ama bu sefer çarpıp sertleşmedim. Gülerek yanına gittim, derken girdim koluna, çektim buraya!»

Fikret bir sigara yaktı:

«Eee...»

«Senden konuştuk uzun uzun...»

Fikret sâfi kulak kesildi.

«Benim neyimden? İyisine mi kötüsüne mi?»

Muallâ da bir sigara yaktı. Sonra bardağına şarap doldurup içti.

«Ağzını aradım. Handan'dan söz açtım... Handan deyince, nasıl aranız?»

Şoför Fikret sigarasının külünü sinirli sinirli çırptı. «O da sizler gibi ona vurgun!» demeyi haysiyetine yediremedi.

«Geçen gün aldım Allahın bol, kulun az olduğu Sarıyer sırtlarına götürdüm. Çektim bıçağı. Aldım altıma, tam boğazlayacaktım, vicdanım razı olmadı. Elimi kana bulamak istemedim. Kullar gibi yalvardı. Eğer bir daha beni onunla görürsen, kanım sana helâl olsun, dedi...»

Muallâ kızdırmak için,

«Ben olsam, o varken sana boşverirdim...» dedi.

Fikret'in tepesi attı.

«Sıkıysa.»

«Ne yaparsın?»

«Ne mi yaparım? Anam avradım olsun peşin oğlanı lokma lokma doğrarım, ondan sonra da...»

«Cart!»

«Cart mı?»

«Cart tabii. Çocuk talebe malebe amma, öyle kolay kolay alt edileceklerden değil!»

Fikret birden sarhoş olmuştu:

«Muallâ, solağıma solağıma konuşma!»

«Ne yaparsın?»

«Ne yapacağımı az çok bilmen lâzım!»

Fakat kadının sözleri fena koymuştu. Hele,

«Ne diyor biliyormusun?» deyince, başını hırsla kaldırdı

«Ne diyor?»

«Diyor ki, sevgilisiyle yatıp kalktığımı, onu alıp memleketime götürdüğümü söylemezsen dünyanın en âdi kadınısın, diyor!»

Fikret sarsıldı. Onu bulabileceğini aklı kesse hemen kalkıp yakasına yapışacak, hesap soracaktı. Bardağına şarap doldurup içti. Muallâ gerçekten kızdığını anlamıştı, üstelemekten vazgeçti.

Fikret bir,

«Eeeeh,» diye içini çekti. «Eğer Allah varsa, onu karşıma çıkarır. Hem de nasıl biliyor musun? Senin yanında!»

Kalktı. Muallâ sordu:

«Nereye?»

«Canım çok sıkılıyor, patlıyorum. Şöyle bir hava alayım hele...»

«Tekrar gelecek misin?»

«Belki gelirim.»

«Gel de birlikte çıkıp biraz dolaşalım. Benim de canım çok sıkılıyor.»

«Senin canının sıkıntısı malum...»

«Doğru... Adamakıllı tutuldum ben o oğlana. Lâkin Fikret, laf aramızda, hiç biriniz onun kadar tahrik edemiyorsunuz insanı!»

«Ben de mi ulan?»

«Sen de, başkaları da.»

«Bizden farklı nesi var?»

«Nesi yok ki?»

«İt!..»

Bardan çıktı. Meşin ceketine iyice sarınmıştı. İstiklâl caddesine indi. Sağ kaldırımdan Taksim'e doğru ağır ağır yürüdü. Taksim sinemasının önünde durdu. Yerli film afişlerine baktı.

Karsız, dondurucu bir soğuk vardı. Sinema kapısı yanındaki kestaneciden kızarmış kestane aldı. Bir müddet de Maksim'in önünde durup, balerinlerin çıplak resimlerine baktıktan sonra, karşıya geç-

ti. Kestanesini yiyerek, ağır ağır Galatasaray'a doğru inmeğe başladı.

Muallâ'nın tahrik edici sözleri fena koymuştu. Demek oğlan şurda burda cart curt atıyor, vurup kırmaktan bahsediyordu? Muallâ'nın nasıl geveze nasıl insanı tefe alır takımından olduğunu bildiği için, şurda burda atıp tutmaktan çekinmiyen oğlanın haddini mutlaka bildirmeliydi. «Dayılık artık mektep çocuklarına mı kaldı?» diye aklından geçirdi. Sonra, Handan'ı hâtırladı. Muallâ'ya atmıştı ama, meselenin doğrusu anlattığı gibi değildi ki.Sarıyer sırtlarına götürdüğü halde onu sevdiğini pervasızca söylemekten çekinmemişti.

Ya hâlâ konuşuyorsa?

Handan o gün ikindi üzeri Beyoğlu'nda Haldun'a rastlayınca, kalabalığa filan aldırış etmeyip çocuğun boynuna sarılmış, başlamıştı ağlamaya. Haldun şaşırmıştı. Etrafın alayla bakan gözlerinden sıkılmış, daha tenha, daha kimsenin göremiyeceği bir yere alıp götürmeyi kurmuştu. Gerçi yüzüğünü satmış, cebinde topluca parası varsa da, henüz iş bulamadığına göre, parayı idareyle harcamak zorundaydı.

Sinemaya gitmişlerdi. Genç kadın sinema boyunca şoförden bahsetmiş, vaktiyle tanışmak hatasını işlediği bu sırnaşık adamın kendisine fenalık etmesinden korktuğunu saklamamıştı.

Handan'ın sözleri Muallâ'nınkine uyduğu için, Haldun da iyiden iyiye merak etmeğe başlamış, onunla karşılaşmayı temenni etmişti. Fakat Handan bu fikirde değildi. Onun ne gözü kanlı, ne budaktan sakınmaz, ne vahşî olduğunu tekrarlayıp durmuş, buysa Haldun'u şişirdikçe şişirmişti.

Sinemadan çıktıkları zaman ortalık kararmıştı. Haldun, şoföre belki de rastlarım ümidiyle Handan'ı bırakmamış, kadın bir şartla razı olmuştu: «Akşam babama gitmek şartıyle!»

Söz vermişti. Beyoğlu ara sokaklarından birinde, güzel Rum kızlarının alafranga şarkı söyledikleri, tertemiz, zarif bir gazinoya girmişlerdi. Rakı,

ançüez, turşu, sardalyayla filan hayli içmişlerdi. Genç kadın ikide birde saatına bakıyor, boyuna kalkıp gitmek teklif ediyordu.

Haldun da bilek saatına baktı:

«Onbir,» dedi.

Handan tekrarladı:

«Kalkalım artık..»

«Niçin acele ediyorsun?»

Genç kadın cevap vermedi ama.. Haldun anlamıştı:

«Kahraman şoförün geliverip bizi burada yakalamasından korkuyorsun değil mi?»

«İçim titriyor Haldun. Sana acıyorum!»

«Ben zavallı değilim...»

Garsonu çağırdı, yeni bir duble rakı istedi.

Handan,

«Haldun'cuğum,» diye inledi.

Rakı geldi, bir nefeste dikti, boş kadehi tekrar uzattı:

«Doldur!»

Genç kadın belli bir telâş içindeydi. Yerinde oturamıyor, korkuyordu.

Zaten gazino yavaş yavaş boşalmaya da başlamıştı. Kalktılar. Haldun kadının bütün ısrarına rağmen hesabı gördü.

«Bir taksiye atlasak da... »

Haldun,

«Hayır,» dedi. «Gir koluma!»

«Peki ama Haldun...»

«Gir diyorum!»

Girdi. Yanyana yürüyorlardı. Konak otelinin önünden geçtiler. İnceden bir kar başlamıştı. Postanenin yanındaki şerbetçinin önünden geri döndüler.

Handan,

«Artık kâfi,» dedi. «Atlayalım bir taksiye!»

Haldun cevap vermedi. Kadının kolunu sımsıkı tutmuştu.

«Babam yatarsa görüşemezsiniz...»

«Yarın görüşürüz, öbür gün görüşürüz...»

«İçimde fena bir titreme var Haldun. Ne olursun dinle beni!»

Durdu.

«Korkuyorsan seni bindireyim bir dolmuşa..»

«Hayır hayır...»

«O halde çeneni kes!»

Taksim'den geri döndüler. Kar fazlalaşıyordu. Handan,

«Donuyorum,» dedi.

«Yalan söylüyorsun.»

«Aşkolsun Haldun, beni yalancılıkla mı itham ediyorsun?»

«Evet. Çünkü kafi miktarda alkol aldık. Bense patlıyorum sıcaktan.»

Sağdaki köşeye gelince, Haldun tuvalete gitmeyi teklif etti. Handan'ın da ihtiyacı vardı. Saptılar. Handan kadınlar kısmına, Haldun da erkekler kısmına girmişlerdi ki, tuvaletin önünde vişne çürüğü pırıl pırıl bir araba durdu. Şoför Fikret direksiyondaydı. Muallâ da yanıbaşında. Adamın ellerine sarılıyor, yere atlamasına mani olmaya çalışıyordu:

«Fikret, yapma, Allahaşkına yapma!»

Fikret'se kireç kesilmişti. Kuvvetli bir hareketle kadını silkip yere atladı. Tam bu sırada Haldun da tuvaletten çıkıyordu. Peşin hiç bir şeyin farkına varmadı. Arabanın ön kısmındaki Muallâ'ya da dikkat etmedi. Ama az sonra yakasına kuvvetli bir elin yapıştığını görünce, dehşetle irkilerek geri sıçramak istedi.

Kuvvetli el yakayı bırakmadı.

«Gel buraya!»

Haldun'un gözü arabanın ön kısmındaki kadına ilişince, birden her şeyi anladı. Zaten Handan da kadınlar kısmından çıkmış, çekişip duran şoför Fikret'le Haldun'u görmüştü. Çığlığı bastı. Fikret bir an Haldun'u bırakıp ona koştu. Kadını saçlarından yakaladı, yere çarptı. Tam bıçağını çıkarırken, Haldun yetişmişti. Kuvvetli bir yumrukla adamı yere yuvarladı. İki kadın, tuvalet bekçileri, gitikçe kalabalıklaşan meraklı bir seyirci önünde iki adam yum-

ruk yumruğaydılar. Gözleri dönmüştü. Karşısındaki delikanlının, sandığı gibi, ağzı süt kokan bir mektepli olmadığını anlamıştı.

Polislerle bekçiler yetişinceye kadar olanlar olmuş, Haldun şoförün elinden bıçağı almış, adamın kasığına iki defa saplamıştı. Sonra şaşkınlıkla olduğu yerde döndü. Ellerine baktı: Kan içindeydi. Soluyordu. Birden dünya tepesinde fırıl fırıl dönmeğe başladı.

Yere kalıp gibi yıkıldı kaldı.

13

Zühal, eline tutuşturulan gazetede cinayeti öğrenince, karyolasından çılgınca fırladı. Haldun adamı mı öldürmüştü?

İhsan'la bankadaki öteki arkadaşları teskin etmeğe çalıştılar:

«Görüyorsun ya, itin biri... Biz sana, onun ne mal olduğunu göstermek için gazeteyi getirdik.»

«Artık unut onu. İstediği kadar yakışıklı olsun, nihayet bir katil. Kimbilir kaç yıl hapis yiyecek?»

«En aşağı on sekiz sene!»

«Belki de daha çok.»

Aynı konuşmalar, Haldun'un üvey babasının köşkünde de oluyordu. Babayla oğul sevinç içindeydiler.

«İsmi ne?»

Süreyya bey:

«Annene sakın gazeteyi gösterme, bizden duymasın!» dedi.

Kâmuran omuz silkti:

«Bana ne? Hasta kadın büsbütün fenalaşır.»

«Zaten kalp var...»

Melek hanım hâlâ hastanede, hususi bir klinikte tedavi altındaydı. Doktorlar yanına kimsenin bırakılmamasını tembih etmişlerdi. Hele üzüntüsünü çoğaltacak bahislerin asla açılmamasını tembih ediyorlardı.

Bir hastabakıcı, o gün gelen bir İstanbul gazetesiyle içeri girmiş, arkadaşına genç bir mekteplinin işlediği cinayeti haber veriyordu.

Kızlar her ne kadar usul usul konuşuyorlarsa da, Melek hanım işitiyordu.

«Ah yarabbi, çok da güzel çocuk!»

«Ah, sahi Melek gibi...»

Saf hastabakıcı, gazeteyi götürdü:

«Haldun!»

Melek hanımın gözleri açıldı. Dolaşan diliyle,

«Bana da, bana da gösterin!»

«İşte teyze, bakın.»

Melek hanım oğlunun resmini görünce, hastaneyi çın çın öttüren acı bir çığlıkla karyolasından fırladı:

«Yavruuuuum!!!»

Gazeteyi bağrına basmış, odanın içinde çılgınlar gibi dönüyordu. Birden nefesi daraldı. Doktorlarla öteki hastabakıcılar yetişip vilkanfire filan yapıncaya kadar, gözleri kaydı, kollar yanlara düştü.

Ölmüştü.

Haldun'un bundan uzun zaman haberi olmad.

Fakat bir gün hiç beklemediği bir hadise oldu:

Cezaevinde Koç diye anılan, her yeni gelen mahkûma postasını koyup, haraç alan köprüaltı itlerinden biri, geleni gideni olmadığı için avanta da veremeyecek durumda olan Haldun'a,

«Yatağını oradan kaldır ulan!» diye çıkıştı.

İhtikârdan içeriye düşmüş bir Yahudiye orayı verecek, adamı gelip gidip soyacaktı.

Haldun,

«Kime söylüyorsun?» diye sordu.

Koç yaklaştı:

«Sana!»

«Ben ulan değilim, efendiyim!»

«Efendi mi? Ulan senin gibi efendiler Kılıçali hamamında dolu! Bas haydi şurdan züppe!»

Omuzundan hırsla itti.

Fakat Haldun dimdikti.

Koç bozularak,

«Ne?» dedi. «Dikiliyorsun ha?»

Elini kaldırdı, tam tokatı atarken, Haldun bileğinden yakaladı, kıvırıverdi. Koç can acısiyle öyle bir çığlık attı ki, Koç'un kapı önünde maltız yakan, beton koridoru süpüren kendi gibi serseri adamları koşuştular:

«Ne var? N'oluyor?»

«Ne var Koç abi?»

Koç,

«Atın şunu dışarı!» deyince, dört beş kişi Haldun'a çullandılar. Fakat Haldun öyle kolay kolay atılacaklardan değildi. Yumruk yumruğa bir kavga başladı. Koğuşta tencereler, sahanlar, mangallar filan uçuşuyorlar, Haldun'dan yumruğu yiyen yuvarlanıyordu.

Serseriler baktılar ki olacak gibi değil, kenara çekildiler. Gardiyanlar geldiği vakit ortalık sütliman olmuştu. Koç, haklı çıkmak için başbaş bağırıyordu.

İşte o zaman bir namus meselesinden on sekiz yıl hapse mahkûm yaşlı bir öğretmen araya girdi:

«Hayır,» dedi, «hayır beyefendi. Koç yalan söylüyor. Haldun bey yerden göğe kadar haklı!»

Başgardiyana işin doğrusunu anlattı.

Ahbap oldular.

Hele bir gün de Haldun'u pencere demirine dayanmış, tatlı sesiyle yanık bir şarkı söyler bulunca, genç adamın sesindeki harikulâde tazeliğe hayran kaldı. Ses hem taze hem de kendine mahsus bir özellikteydi.

«Sesinizdeki müstesnalığın farkında mısınız?»

Haldun tevazuyla,

«Rica ederim,» dedi. «Hiç bir müstesnalık yok...»

«Var, var delikanlı. Kendinize has bir havanız var. Notadan anlıyor musunuz?»

«Biraz.»

«Peki, usulle filan uğraştınız mı?»

«Ayrıca ders almadım. Kendi kendime...»

«Peki, müzik nazariyatı?»

«O da öyle.»

«Batı mı? Yoksa Doğu müziğini mi tercih edersiniz?»

«Batı müziğinin üstatlarına hayranım. Başta Bethoven, List, Şopen, Brams...»

«Şark musikisi ya?»

«Dede Efendi başta tabiî, Rahmi Bey, Mahmut Celâlettin Paşa...»

Müzik öğretmeninin gözleri içlerinden ışık alıyormuş gibi parlamaya başlamıştı. Bu, kendi istidadının bile farkında olmayan ham elmasla uğraşsa, ondaki cevheri meydana çıkarsa mıydı? Sordu:

«Sizinle meşgul olmak istiyorum, ne dersiniz?»

Haldun tereddütsüz,

«Size minnettar kalırım üstadım,» dedi.

Şark musikisi üzerinde temriniere başladılar. Öğretmen, delikanlıyı adamakıllı hazır buldu. Yalnız ufak tefek eksikleri vardı ki, bu da zamanla giderilir, memleket müstesna bir ses şampiyonu kazanırdı. Yalnız, her ikisinin de tek eksiği, dışardan bakan kimselerlnin olmamasıydı. Öğretmen, bir namus meselesi yüzünden karısıyle, karısının aşığını öldürmüş, on sekiz yıl yemişti. İki yıldır yatıyordu. Altı ay önce ölen annesinden başka kimsesi olmadığı için, para filan da gelmiyordu. Haldun'un durumu da aşağı yukarı öğretmeninkinin aynıydı. Onun da annesinden başka kimsesi yoktu ama, annesi arayıp sormuyordu. Kimbilir, belki de cinayet işlemekle ailesine lekesürdüğü için, hiç bir zaman aramayacaktı.

Üvey babasıyle kardeşine gelince... Onları hesaba kattığı yoktu. Kafasından ebediyen silmişti. Fakat annesinin bu kadar kayıtsız kalışını anlayamıyordu. Öyle sanırdı ki, değil cinayet, dünyanın en ağır, en yüz kızartıcı suçuyla suçlansa bile, bu

anne kendisini arar, hele böyle cezaevi köşelerinde yapayalnız bırakmazdı.

Sonra, Handan, bar kızı Muallâ... Onların da geldikleri yoktu. Gerçi her ikisi de mahkemede lehine şahadette bulunmuşlardı ama, niçin arayıp sormamışlardı? İkisi de gayet iyi biliyordu bu cinayeti işlemeğe nasıl zorlandığını. Mahkemede nasıl kendisinin de bilmediği şeyleri bir bir anlatmışlardı!

Handan, kocası vardı, muhafazakâr babası, böyle rezaletlerden şiddetle sakınan annesi, bundan dolayı gelemiyordu. Ya Muallâ'ya ne oluyordu? En çok annesinden dolayı içleniyor, ders dışı, elleri pantolon ceplerinde, koğuşların önündeki beton koridorda bir aşağı, bir yukarı gidip gelerek annesini düşünürdü. Bu düşünceler çoğu sefer yüreğini kabartır, annesinin vefasızlığı üzerine neler düşünmezdi!

Demek annesi bile olsa, insan düşünce, dostu olmuyordu!

Böyle zamanlarda şairleşiyor, başlıyordu şiirler söylemeğe. İlk zamanlar söylediği fevkalâde içli şiirlerin farkında bile olmuyordu. Sonraları farkına vardı ve kâğıt üzerine geçirmeğe başladı.

Böyle günlerden bir gün, kendi kendine dolaşır, unutulmanın verdiği acıyla birbirinden hisli mısralar mırıldanırken, yanına Koç geldi. Dayağı yediği günden beri son derece hürmetkâr olmuştu.

«Merhaba Haldun bey,» diye sokuldu.

Haldun, ne olur ne olmaz diye ihtiyatla toparlandı:

«Merhaba!»

«Yeni çay demledim, koğuşa buyurun da içelim...»

Haldun kaç vakittir böyle şeylere hasretti ama, gene de,

«Mersi,» dedi. «Zahmet etmeyin.»

Koç ısrar etti:

«Ne zahmet be âbi, buyur gidelim!»

Cezaevlerinde hasımların bu türlü ikramlarla

vurulduğunu işittiği halde, gene de aldırmadı, gitti.

Koç'un koğuşu, kısmın en zengin koğuşuydu. Gardiyanlardan gizli kumar oynatıyor, içeriye yeni düşmüş, henüz sağı solu öğrenememişlerden tutturabildiğine para tırtıklıyordu. Duvarlarda halılar, kırmızı yağlı kâğıtlara sarılı takım takım elbiseler, yerlerde kilimler... Hizmetçiler çifte çifteydi. Her biri bir iş görüyordu. Kimi koğuş kapısı önünde ateş yakıyor, kimi çay demliyor, kimi de cezaevi bakkalından alınacak öteberileri gidip alıyordu. Yatakları serip toplayan, yerleri süpürüp, Koç'un el yüz yıkama suyunu hazırlayan da başkaydı.

Haldun baş köşeye buyur edildi. Arkasına yastıklar kondu.

Koç en pahalı sigara paketlerini önüne sermişti. Sonra hususî surette demlenmiş, tavşan kanı çaylar geldi. Başladılar içmeğe.

Haldun bütün bu ikramın sebebini anlayamıyor, yalnız, «Acaba mandepsiye bastırmak için mi bütün bu iltifatlar?» diye aklından geçirerek, alesta bekliyordu.

En seri şekilde ayağa fırlayabilmek için, dizlerinin üstüne oturmuştu. Gözler etrafta dört dönüyor, en küçük bir hareketi bile kaçırmıyordu.

Fakat öyle olmadı. Çaylar içildikten sonra Koç, «Abi,» dedi. «Bugüne kadar bana senin gibi karşı koyan olmamıştı. Anlıyorum ki, çok cevherli bir delikanlısın. Seni seviyorum. Elimde her türlü imkan var. Ama sana kalleşlik yapıp seni vurdurmak filan aklımdan geçmez. Ben erkek insanlara bayılırım. Şimdi beni dinle: Sana bir teklifim var!»

Haldun safi kulak kesilmişti.

Koç devam etti:

«Dikkat ediyorum, gelenin gidenin yok.. Para da gelmedi bugüne kadar. Demek dışarda da kimsen yok. Varsa bile, ya aran açık, ya da boş veriyorlar. Devletin verdiği kuru tayınla yıllar devrilmez. Doğru mu?»

Haldun başını salladı.

«Şimdi beni dinle: Seninle işbirliği yapalım!»

«Nasıl?»

«Basbaya. Öğretmene boşver, gel benim koğuşa yerleş. Bende yatağın, yorganın, battaniyenin daniskası var. Yiyecek içeceğin sözü bile olmaz. Sırt sırta verip...»

«Eee?»

«Hapishaneyi haraca keselim!»

Haldun şöyle bir düşündü: «Hapishaneyi haraca kesmek! Yani, birtakım zavallıların sırtına kene gibi, bit gibi yapışıp, kanlarını emmek!

«Hayır,» dedi. «Asla!»

Koç tam tersi bir cevap bekliyordu. Çünkü, cezaevinde her kime böyle bir teklifte bulunsa, hemen, minnetle kabul edeceklerini sanıyordu. Fena halde bozulmuştu.

«Niçin?» dedi.

«Çünkü, birtakım zavallıların sırtına kene gibi yapışıp kanlarını emmek insanlığa sığmaz da ondan!»

«Ne demek istedin yani!»

«Demek istediğimi açıkça söyledim.»

«Yani teklifimi red mi ediyorsun?»

«Hem reddediyorum, hem de sana mani olmaya çalışacağım!»

Koç'un gözleri dört açıldı:

«Nasıl olursun?»

«Nasıl olacağımı bilmem. Zaman gösterir!»

Bu sırada meydan yerindeki gardiyanın sesi derinden derinden duyuldu: Peşin şaşırdı. Bugün ziyaret günüydü ama, kaç vakittir hiç kimse ziyaretine gelmemişti.

Fırladı.

«Görüşmecin geldi,» dedi.

«Kim?»

Annesi sanmış, ağlayacak kadar heyecanlanmıştı!

«Genç bir kız!»

«Genç bir kız mı?»

Telörgüye geçti: Zühal'dil Başına kahverengi bir yün atkı almış, göze batmayacak, dikkati çekmiyecek şekilde babayani giyinmişti. İri yeşil gözlerinde yaş,

«Geçmiş olsun,» dedi.

«Teşekkür ederim.»

Fakat...

«Teşekkür ederim. Fakat..»

«Rica ederim niçin zahmet ettiğimi filan sormayın. Müsaade ederseniz sizi her hafta ziyaret edeyim!»

«Benim için minnet ve şükran ama...»

«Kaç vakittir ziyaretinize gelecektim, iki sebep engel oldu: Biri, hastaydım. İkincisi, o kadınlardan biri belki ziyaretinize geliyordur diye tereddüt etmiştim. Kontrol ettim, anladım gelmiyorlar... Sonra, metin olmayı vaad ederseniz, size acı bir haber vereceğim!»

Haldun sinirli, parmaklarını telörgüye geçirerek heyecanla haykırdı:

«Anneme mi bir şey oldu yoksa?»

«Bana, metin olacağınıza dair söz verdiniz ya!»

«Allahaşkına söyleyin, anneme bir şey mi oldu?»

«Peşin söz verin!»

«Söz veriyorum, emin olun metanetimi kaybetmiyeceğim!»

Genç kız, almak istediği metanet teminatına rağmen, kendisi metin olamıyordu. Gözlerinden iri taneler yuvarlanmağa başladı.

«Annenizden bir hatıra almak istiyorum Haldun bey, naçiz bir hatıra...»

Haldun başını telörgüye dayadı, hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Zühal hayatının en mesut dakikalarını yaşıyordu. İçi burkuluyor, ona acıyordu ama, bu burkulma, bu acıyış, bu elem, bu kederden zevk alıyordu.

Neden sonra Haldun başını kaldırdı:

«Benim yüzümden öldü değil mi? Sebep benim değil mi? Bu mesele şok tesiri yaptı değil mi?»

«Zaten uzun zamandır kendini bilmiyecek şekilde yatıyordu. Kalp vardı. Tedavi altındaydı. Sizin

meseleyi ihtiyatsız bir hastabakıcı bilmeyerek duyurmuş ve tabiî..»

Ağlamak, uzun uzun boğula boğula, tıkana tıkana ağlamak geliyordu içinden. Zavallı anneciğini bir de vefasızlıkla itham etmişti. Demek sebep kendisiydi? Peki ama ne suçu vardı? Bütün olandan sui taksiri neydi?

Başını sertçe kaldırdı:

«Zühal!»

Genç kız, bu yakınlıktan fevkalâde memnun,

«Efendim?» dedi.

«Beni her zaman arar mısınız?»

«Mısınızı bırak. Arar mısına da lüzum yok. Ara, de. Şu lâzım, bu lâzım, de. Bana emret Haldun. Seni seviyorum!»

O da parmaklarını telörgüye geçirdi. Ancak parmakları birbirinin parmaklarına dokundu.

Sonra uzun uzun bakıştılar.

Haldun,

«Ben de seni seviyorum Zühal,» dedi.

Görüşme bitmişti. Zühal istemeye istemeye, fakat dünyanın en mesut insanı olarak hapishaneden ayrıldı.

Hava karanlık, simsiyah bulutlarla kaplı olduğu halde, günlük güneşlikmiş gibi, bahar havasıymış gibi geliyordu. Doktorun şiddetle menetmesine rağmen, içmek geliyordu içinden. İçmek, fitil gibi oluncaya kadar içmek, sevdiğini, sevildiğini dünyaya ilân etmek istiyordu.

Haldun'sa, annesinin ölüm haberiyle fena sarsılmıştı. O kadar ki, Zühal'i, Zühal'in iri yeşil gözlerini bile hatırlıyamıyor, annesinin ebedî yolculuğu içini yakıp kavuruyordu.

Yukarı çıkarken, Başgardiyan,

«Haldun,» diye seslendi.

Döndü.

«Öteberilerini al!»

Ekmek, iki kavanoz reçel, on paket sigara, bir kese kâğıdında pirinç, mercimek, tarhana, tereyağı, çikolata...

Gözü hiç bir şey görmüyordu. Hepsini zembile doldurup yukarı çıktı.

Müzik öğretmeni kapıda karşıladı. Haldun onu görünce, yüreği büsbütün kabararak, zembili bırakıp boynuna sarıldı.

Öğretmen şaştı:

«Ne var Haldun? N'oluyorsun?»

«Annem, dedi, anneciğim...»

«Ölmüş mü?»

Cevap vermedi.

Öğretmen koluna girdi. İçeri soktu. Her zaman alnını demirlerine dayayıp uzaklara, taa uzaklara bakarak acıklı türkü söylediği pencerenin önüne oturttu. Teselli filan etmek istemiyordu. Ağlamanın çok iyi geleceğini biliyordu. Bol bol ağlamak, çayır çayır yanmak ve zamanla unutmak!

Öğretmen bunun böyle olduğunu nefsinde denemişti.

O gün, başsağlığına herkes geldi, yalnız Koç gelmedi. Adam adam çağırıp, tekliflerin şahını yaptığı halde reddeden, reddetmekle de kalmayıp kârına kesat vermeyi güden, bunu açık açık söyliyen insanı karşısına tam manasıyle düşman olarak almış, uğraşmaya karar vermişti.

Annesinin ölüm haberini duyunca,

«Oh olmuş,» dedi. «Yakında sıra kendinde..»

Bunu, Koç'un koğuşunda, fakat Koç'un korkusundan titreyen bir ihtilâs suçlusu işitmiş, bir suretle öğretmene haber vermişti. Öğretmen, bu acı arasında çocuğa duyurmanın doğru olmayacağı kanatında olduğundan idareye indi, peşin Başgardiyanı gördü.

Başgardiyan zaten Koç'a kızıyordu.

«Benim hiç bir şeyden haberim yokmuş gibi, gidin müdür beye, anlatın bana emir versin müdür bey, kısmını değiştirelim!» dedi.

Öylece yaptılar.

Akşam, gardiyanlar emri tebliğ edince, Koç beyninden vurulmuşa döndü. Bağırdı, çağırdı, söğdü saydı. Fakat emir emirdi. Adamları yataklarını toplarlarken basbas bağırıyordu:

«Yahu bu nereden çıktı? O kısımda hasmım var! Anam avradım olsun Adliye Vekâletine şikâyet edeceğim sizi! Başıma bir iş gelirse, doğrudan doğruya müdür mesuldür.»

«Peki peki...» dediler.

Gitti.

Bütün bunlardan haberi bile yoktu. Haldun'un. Bütün gün alnı pencere demirine dayalı, uzaklara, taa uzakara dalgın dalgın bakıyor, annesini hayalliyordu.

Geceleri rüyalarına giriyordu annesi. Onu çocukluğunda olduğu gibi, kucağına alıyor, öpüyor, seviyor, göğsünde baştırıyordu. Bir gece öğretmen, arkadaşının sayıklamasıyle uyandı. Kulak verdi: Haldun sayıklıyordu. Dikkat edince, bunun annesinin hicraniyle ilgili bir şiir olduğunu anladı. Öyle içten, öyle acıklıydı ki, hemen kâğıt aldı, not etmeğe başladı.

Ancak iki kuplesini notlayabilmişti.

Sabahleyin tekrar göz attığında, bunun harikulâdeliğini anladı. Haldun'a gösterdi. Delikanlının hiç bir şeyden haberi yoktu. Pek beğendi.

«Müsaade ederseniz not edeyim,» dedi.

Öğretmen güldü, durumu anlattı. Haldun hayretler içindeydi:

«Ben,» dedi, «ben söyledim ha?»

«Tabiî.»

«Biliyor musunuz öğretmenim ,bu çok güzel bir beste olabilir!»

«Çok.»

«Bestelesenize..»

Öğretmen,

«Hayır,» dedi. «Onu sen besteleyeceksin!»

14

Handan'ı kocası, istemeye istemeye boşamış, genç kadın babasıyle annesinin mutlak kontrolü al-

tına girmişti. Kızlarının bir çeşit ruh hastası olduğunu anlayan ana baba, onu artık başıboş bırakmamağa karar vermişlerdi.

Servet bey,

«En iyisi, alıp Avrupa'ya götürmek!» dedi.

Hanım,

«Ben de aynı kanaatteyim,» cevabını verdi.

Hemen ertesi gün Servet bey, lâzım gelen muamelenin tekemmülü için müracaat etti.

Handan'ın hiç bir şeyden haberi yoktu. Üzerine kilitli odada çılgınlıklar geçiriyor, kendini öldürmek geliyordu içinden. İnsan istediği zaman, dilediği gibi ölemiyordu da. Ölmek için de vasıta lâzımdı: Odanın pencereleri işe yarıyabilirdi ama, annesi çokluk yanından ayrılmıyordu. Elektrik, makas, havagazı... Handan henüz yüzde yüz karar vermemişti ölmeğe. O, Haldun için yaşamak istiyordu. Mahkemeden sonra görememişti onu, görmesine imkân verilmemişti. Kimbilir içerde nasıl ızdırap çekiyor, gelip aramadı diye kendisini kimbilir nasıl vefasızlıkla itham ediyordu?

Annesi Avrupa meselesini söyleyince, çıldıracak gibi oldu.

«İstemem!» diye bağırdı, «Avrupa mavrupa istemem!»

Fakat sonraları baktı ki kurtuluş yok, razı oldu.

«Bir şartla,» dedi.

Servet bey,

«Nedir o?»

«Haldun'a uğrarız. Avrupa'dan, bir isteği olup olmadığını sorarız. Onu son bir defa görmek istiyorum!»

Servet bey bunda hiç bir fenalık görmedi, razı oldu. Ahbabı Savcı vasıtasıyle cezaevi müdüründen hususi bir görüşme izni aldı, gittiler.

Cezaevi müdürü çok kibar bir adamdı. Babayla kızı nezaketle karşıladı. Onlara Haldun'dan bahsetti uzun uzun. Bilhassa, sesinin fevkalâdeliğini, aynı koğuşta birlikte kaldıkları mağdur bir müzik öğretmeninden dersler aldığını söyleyince, Handan'ın kafa-

sında şimşek çaktı: Avrupa'dan ona mükemmel bir keman, kabil olduğu takdirde bir İstradivaryüs getirebilirdi! Fakat babasına bile açmadı.

Haldun, uzun boyu, biraz zayıflamış, ama çok daha güzelleşmiş yüzüyle içeri girerken, Handan dayanamadı, koştu boynuna sarıldı. Servet bey yerlere geçti. Lânet olsundu böyle serseri, böyle deli, divane kıza!

Hırsla kalktı, kolundan şiddetle çekti. Zaten Handan da anlamıştı işin aşırılığını, yerine oturdu.

Çeyrek saatlık konuşma çok soğuk geçti. Haldun, Zühal'den sonra tekrar Handan'ı istemiyordu. Değil Handan'ı hiç kimseyi. Handan'ın ziyaretine gelişi Zühal'in kulağına gidebilir, kızı üzebilirdi. Onun üzülmesini istemiyordu. Çünkü o, ona annesinden yâdigâr, annesinden bir parçaydı.

Handan,

«Yakında Avrupa'ya gidiyoruz,» dedi.

Haldun iyi yolculuklar diledi.

«Oradan bir şey istemez misin?»

«Teşekkür ederim.»

Getirdikleri şokola ve bonbonları müdüre bırakıp, çıktılar.

Haldun koğuşa döndü. Az sonra tekrar çağırıldı. İndi. Bu sefer de Muallâ gelmişti. Telörgü gerisinde, dudaklarını kemirerek bekliyor, Haldun'un nasıl karşılıyacağını merak ediyordu. Ya bu kadar insanın içinde terslerse? Ya, şimdiye kadar neden aramadığını sorarsa?

Fakat Haldun hiç birini yapmadı. Gayet kısa, son derece soğuk cevaplar verdi.

Muallâ, onun dargın olabileceğini tahmin etmişti.

«Bir arzun, bir isteğin var mı?»

«Yoo, hayır.»

«Adana'ya gidiyorum!»

«Güle güle.»

«Mektup yazsam cevap verir misin?»

«Hayır.»

«Niçin?»

«Lüzum yok da...»

«Ya..»

Hırsla döndü. Fena bozulmuştu. Cezaevi kapısından çıkarken, içeri girmekte olan Zühal'le karşılaştılar. Birbirlerini sinirli sinirli gözden geçirdiler.

Zühal çıldırmışçasına,

«Ne geziyorsun burada?» diye sordu.

Muallâ kindar bir kahkaha attı:

«Ben de sana ayni şeyi sorabilir miyim?»

Zühal yumruklarını sıkarak:

«O benim sevgilim!» dedi.

«Sevsinler. Kendi kendine gelln güvey ol bakalım!»

Yürüdü gitti.

Zühal'in gözleri kararmıştı. Kadının arkasından uzun uzun bakarken, Haldun'u düşünüyor, onun hakkında çok fena şeyler geçiyordu kafasından: Hiç kimseyle hiçbir alâkam yok, senden başka da kimseyle alâkalanmıyacağım bundan sonra dedliği halde... Yoksa onu aldatıyor muydu?

Geri dönüp gidecekti ki, görüşme işlerini tanzim eden gardiyan gördü:

Hiç bir şey yokmuş gibi,

«Merhaba,» dedi.

«Merhaba. Çağırayım mı abiyi?»

«Çağır.»

Gardiyan, üstüne vazifeymiş gibi.

«Senden başkaları da var maşallah,» diye yapıştırdı. «Deminkini gördün mü?»

Zühal'in kafası gene bulanmıştı. Başkaları mı?

«Deminkinden başka da var mı?»

«Geçende otomobille bir hanım geldi, eh...»

«Ne zaman?»

«Dün değil ötegün.»

«Yaaa?»

Eli ayağı çözülmüştü. Bu Haldun, bu namussuz Haldun, demek...

Dönüp gidecekti ki, gardiyanın Haldun'a seslenen sesini işitti. Bekledi. Bakalım açacak mıydı?

Haldun telörgü gerisinde belirince, hiç bir şey

olmamış, az evvel bar karısı ziyaretine gelmemiş gibi, bozuntuya vermedi:

«Merhaba Zühal!» dedi.

«Merhaba.»

«Ne var ne yok?»

Haldun'un gözlerinin içi gülüyordu. Haftada bir ziyaretine gelen bu çok sevdiği kızı sabırsızlıkla, bütün bir hafta beklemişti.

«Güzellik,» dedi. «Anneme öyle güzel bir şarkı besteledim ki...»

«Sahi mi?»

«Sana söylemek isterdim bunu..»

Zühal,

«Yalnız bana mı?» deyiverdi.

Haldun şaşaladı:

«Ne demek istedin Zühal?»

«Yalnız bana mı söylemek isterdin diyorum. Yani seni, benden başka ziyaret eden olmuyor mu?»

Haldun işi anlayarak,

«Haklısın,» dedi. «Haklısın. Az evvel Muallâ gelmişti. Soğuk davrandım. Adana'ya gidiyormuş. Hatta bana yardım teklifinde bulundu, reddettim!»

«Yani bundan sonra seni ziyarete gelmeyecek değil mi?»

Haldun,

«Hayır,» dedi.

Peki ama, niçin öteki ziyaretçisinden söz açmıyordu Zühal? Saklıyor muydu? Saklıyordu, sevgilisinin üzülmesini istemiyordu. Nasıl olsa o da Avrupa'ya gitmişti. Bir daha kimbilir ne zaman gelirdi?

Zühal,

«Haldun,» dedi, hani benden hiç bir şeyini saklamayacaktın?»

«Saklamak mı?»

«Evet. Benden sakladığın şeyler oluyor.»

«Meselâ?»

«İyi düşün!»

«Aklıma gelmiyor,» dedi. «Neymiş, söyle?»

Zühal söyledi: O gün otomobille gelen kibar ziyaretçi kimdi.

Haldun sarsıldı. Demek ondan da haberi vardı?

«Cevap vermiyorsun Haldun? Niçin? Doğru da ondan değil mi?»

Haldun sıkılmağa başlamıştı. Hayatı hep böyle haksız ittihamlarla mı geçecekti?

«Emin ol, seni üzmemek için bahsetmedim. Zühal. Yoksa benim için onların her ikisi de değersiz şeyler! İnan bana sevgilim. Evet, babasıyle geldi. Avrupa'ya gidiyormuş. Bir arzum olup olmadığını sordu. Yok dedim, hiç bir arzum yok. Çok soğuk davrandım. Kalkıp gittiler. İnanmazsan bizim müdür beye çık sor!»

Öfke saflıkla, öyle inandırıcı şekilde söylemişti ki.

«İnandım,» dedi. «Ama çok rica ederim Haldun, benden hiç bir şeyini gizleme. Hatta aşklarını bile. İnsansın. Hep insanız. Benim senden gizli bir şeyim olursa sana söyliyeceğime söz veriyorum. Sen de verir misin?»

«Veririm Zühal! Benim senden başka kimsem yok hayatta!»

«Benim de senden başka...»

Kış geçti, bahar geldi. Dünya dallar dolusu çiçeklerle bezendi. Sevgililer yemyeşil bahçelerde el ele, kuşlar gibi cıvıl cıvıl sevişmeğe başladılar. Herkes memnun, herkes mesuttu. Çivit mavisi göğün altında barakadakiler bile kendilerini mesut hissediyorlar, kışı atlatıp bahara çıkan kırış kırış kocakarılar, cana can katan pırıl pırıl güneşe halsiz bedenlerini seriyor, güneşten hayat, yaşama gücü alıyorlardı.

Yalnız Zühal... Doktoru,

«Aksilik etme evlâdım. Sanatoryuma yatıralım seni. Mutlak bir Istırahata ihtiyacın var!»

Dediği, bunu kendi de pekâlâ bildiği halde, yatmıyor. Haldun'u haftada bir olsun görebilmek, ona yiyecek, nota kâğıtları filan götürebilmek için bankada çalışıp didinlyordu.

Arkadaşları,

«Zühal, canına acı! Bak süzüldün, aktın.» O yarın senin bütün bu fedakârlığını kimbilir nasıl bir vefasızlıkla ödeşiverir. Yakışıklı erkeklere güven olmaz. Bahusus, sesi de çok güzelmiş. Peşinde koşanları çok olur, onu senin elinden alırlar!» dedikçe, büsbütün sinirleniyor,

«Ondan bir daha bu şekilde bahsederseniz, sizinle vallahi konuşmam!» cevabını veriyordu.

Haldun'a gelince, o da, bu fedakâr kızı, yalnız fedakârlığı için değil, iri yeşil gözleri tatlı yüzü, boyu, posu, endamı... Her şeyi için seviyor, geceleri rüyalarında onunla meşgul oluyordu.

Yığınla güfte yazmış, bunları bestelemişti. İçlerinde çok acıları olduğu gibi, çok tatlı, hayal dolu, cıvıl cıvılları da vardı.

Öğretmen,

«Çıkınca ilk müracaat edeceğin yer seni derhal angaje edecek, göreceksin,» diyordu. «Ama, dikkat et. Kendini ucuza satma Haldun!» derken ortalıkta af şayiaları dolaşmaya başladı. Şayia gittikçe kuvvetleniyor, hakikat halini alıyordu. Birçok mahkûmlar, ya yakın akrabalarından, ya da yakın akrabalarının ahbaplarından aldıkları mektuplardan öğrendiklerini iddia ettikleri af haberinin hafta meselesi olduğunu iddia ediyorlardı.

Koca cezaevinde sinirli bir bekleyiş başlamıştı. Her sabah çifter çifter gazeteler alınıyor, kılı kırk yararcasına okunuyor, bitmez tükenmez mütalaalar sürüp gidiyordu.

Bir gün cezaevi, sabahın alaca karanlığında şimşek gibi çakan gardiyan düdükleriyle çınlamaya başladı. Millet yataklarından don paça fırladı. Kısımları birbirinden ayıran demir parmaklıkların önüne doluşuldu. Kısımların ortasındaki dört köşe beton meydanlıkta cezaevi kabadayısı Koç'la hasmı Kürt Resül'ün bıçak bıçağa girdiği görüldü. İki hasım birbirine kıyasıya saldırıyor, hasmının açık bir tarafını kolluyordu. Gardiyan düdükleri hâlâ acı acı öterken, jandarmalar içeriye doluştu. Fakat ayırmaya kalmadan, Kürt Resül'ün koca saldırması Koç'un sol böğrüne saplandı. Koç müthiş bir fer-

yatla sırtüstü yıkılırken, jandarmalar Kürt Resül'ü sımsıkı yakalamışlardı. Koç, Haldun'un sinirli sinirli dikildiği demir parmaklığın öbür tarafına yuvarlanmıştı. Bir an gözleri açıldı. Bebekler yuvalarından fırlayacakmış gibi oldu. Haldun'un gözlerine dikildi.

Haldun, vaktiyle yumruklad ığı adama şimdi sonsuz bir merhametle bakıyordu. Az ilerde iki mahkûmsa konuşuyorlardı. Biri,

«Su testisi su yolunda kırılır!» dedi.

15

Af haberi günün birisinde gerçekleşiverdi.

O gün Zühal bankayı astı. Ne iyi etmişti de doktorunun sözüne uyup sanatoryuma yatmamıştı!

Yepyeni bir hamle ve taptaze bir enerjiyle pansiyon odasını sildi, temizledi. Karyolayı düzeltti. Sandığından yeni çarşaflar, yepyeni örtüler çıkardı, yaydı. Demet demet çiçeklerle odayı bezedi. Sonra da arkadaşlarına telefon ederek, bugün öğle yemeğine kendisinde davetli olduklarını müjdeledi.

Müjdeledi, çünkü öyle kararlaştırmışlardı.

«Öğle yemeğine bana buyurun dersem, anlayın ki Haldun çıkıyor!»

Telefonu alan arkadaşları da heyecanlandılar, bir bayram neşesi bankayı dolaştı.

Zühal bütün bu işleri görüp, rahat bir soluk aldığı sırada saat dokuzu çeyrek geçiyordu. Yumrukları beline dayalı, odayı neşeli neşeli gözden geçiriyor, eksik bir şeyin olup olmadığını araştırıyordu. Eksik hiç bir şey yoktu. Her şey tamam, her şey yerli yerindeydi. Eksik olan tek şey, Haldun'du. O da pek pek bir veya iki saat sonra evinde, belki de kolları arasında olacaktı.

Haldun, «İlk iş, derhal nikâh!» demişti. Doğruydu ama, ne acelesi vardı? Alelacele şart mıydı? Bütün mesele, onu, o hayatından çok sevdiği koca de-

likanlıyı kucaklamak dudaklarını dudaklarına teslim etmekti.

Hiç bir şeyin eksik olmadığına kanaat getirince, neşeli bir şarkı mırıldanarak lavaboya gitti.

Kokulu sabunla elini yüzünü defalarca yıkadı, dişlerini üstüste fırçaladı. Rengini hayli soluk buldu ama, aldırmadı. Şimdi boyanırsa o da geçerdi. Sonra, şu af haberi çıktı çıkalı, eskisi gibi öksürmediğine, akşam üzerleri terlemediğine dikkat etti. Moralinin düzelmesiyle vücunun direnme kudreti artmıştı besbelli. Kurulandı. Odasına geldi, ayna karşısına geçti. Oooooh... Uçuyordu! Dünya ne güzel, bütün insanlar ne iyiydi! Birkaç saat sonra onunla içinde yuvarlanacakları karyolaya baktı. Yorganın altında onu hayalledi. Sonra dudaklarını aylardan beri ilk defa, karanfil kırmısiyle, itinayla boyadı. Mavi, kırmızı, pembe kalemler filan birbirine karışmıştı. Her şeyin istediğinden âlâ olduğunu görünce, kendi kendini beğenerek, kalemleri filan toplayıp kaldırdı. Beyaz teniyle kontrast düşen, onu çok dehşetli frapan yapan sarı biyelerle işli siyah kostümünü giydi. Yüksek ökçe iskarpinlerini... Çıktı.

Merdiven başında pansiyoncu madamla karşılaşınca, bıyıklı ermeni karısı gözlerine inanamadı:

«A... Zühal! Kız ne güzellik bu?»

«Elbette,» dedi. «Sevgilim geliyor bugün!»

«Sevgilinin yerinde olmak isterdim...»

Zühal'in billur kahkahası koca apartmanın alacakanlık dehlizlerinde çınladı.

Cezaevinin önüne geldiği sıra, oralı omuz omuza buldu. Babasını, oğlunu, sevgilisini, evlâdını, kocasını, âbeyini bekliyenlerin heyecanlı kalabalığı. Herkes, az sonra çıkacak adamına bir an evvel kavuşabilmenin heyecanı içindeydi.

O da aralarına karıştı. Çok geçmeden kalabalık dalgalanmaya, memurlar afdan faydalananların isimlerini okumaya başladılar. İsmi okunan mahpus, omuzunda yatağı, çıkıyor, kendisini bekliyenlerin heyecanlı kollarına atılıyor, sevinç göz yaşları dökülüyor, hıçkırıklar savruluyordu.

Nefesini kesmiş, gözlerini cezaevi kapısına dikmişti Zühal. Her an ismi okunabilir, her an çıkabilirdi. Az daha ilerlemek, kapıya az daha sokulmak istedi, kabil değildi.

Bu sırada bir taksi peydahlandı. Taksi kalabalığı yararak cezaevi kapısına yaklaştı. Durdu. İçinden kırmızılar giymiş Handan'la babası indiler. Handan'ın elinde kocaman bir keman kutusu! Zühal sarsıldı. Bu da ne demek oluyordu? Tam bu sırada memurun kalın sesi de Haldun'un ismini okumuştu. Fakat Zühal kıpırdayamadı. İçinden gelmedi. Tuhaf bir bezginlik, acaip bir oklu kanadı kırıklık, her şeyden geçiş... Handan elinde keman kutusiyle koşmuş genç adamın boynuna sarılıvermişti. Zühal onları bir an kalabalığın arasında kaybetti.

Haldun,

«Dur,» dedi, «ne yapıyorsun?»

«Niçin? Beni istemiyor musun? Bak sana Stradivaryüs getirdim!»

Fakat Haldun çırpınıyor, yapışkan kadının kollarından kurtarmak için boşuna çırpınıyordu.

Çünkü Zühal, artık kendisinin orada fazladan olduğuna kanaat getirerek geri dönmüş, kaçarcasına uzaklaşmıştı.

Dar, eğri büğrü yollardan giderken başı dönüyor, gözleri kararıyordu. Düşmemek için eski bir taş duvara tutundu. Kaç vakittir gelmiyen gıcık tuttu, zorla çıkardığı mendilin içine boğula boğula öksürmeğe başladı. Mendilin içi pıhtı pıhtı kan dolmuştu. Ağlayamıyardu bile. Hızla caddeye çıktı. Bankayı buldu:

«Alooo...»

«Ben, Zühal. Öğleyin bana gelmeyin kardeşim, lüzum kalmadı artık...»

Neden, niçin, sebep filandan bahsedecek vaziyette değildi. Telefonu kapadı. Sonra duvara dayadığı koluna yaslanarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Etrafını alanlar büyümüş gözlerle bakıyorlardı.

Neden sonra dükkândan çıktı. Ona kaç vakittir

sanatoryumu tavsiye eden doktorun muayenehanesine gitti.

Doktor ilk bakışta vaziyetin fenalığını anlamıştı..

Zühal nefes nefese,

«Artık sanatoryuma yatabilirim doktor!» dedi.

.....

Haldun, bir türlü peşini bırakmayan Handan'ı nihayet itip kurtulduğu zaman iş işten geçmişti. Bütün gayretine rağmen Zühal'i bulamadı.

Acaba bu manzarayı görmüş de içerleyip savuşmuş muydu? Akşama kadar oralarda bekledi, fakat nafile.

Ertesi, daha ertesi günler de gelmedi. Hırsından ağlayacaktı. Yumruklarını ısırarak, «Ne talihsiz insanım Yarabbi! diye söylendi. O cife kadının sataşmasında benim ne suçum var?

Elleri pantolon ceplerine sokulu, Beyoğlu'na çıktı. Zühal Beyoğlu'nda, bir pansiyonda oturuyordu galiba ama, hangisinde? Sarı çizmeli Mehmet ağa,

Taksim'e doğru yürürken, geçen kış şoför Fikret'i öldürdüğü sokağa saptı. Tuvaletin önüne geldi. Orada işte, oracıkta olmuştu o iş. Ama, onda da ne suçu vardı? Boğulacakmış gibi, sokaktan hızla çıktı.

Şu anda Zühal'e öyle ihtiyacı vardı ki. Evvelsi güne kadar hemen her gün hapishaneye gelen, yiyecek, içecek, çamaşır getiren, en son ziyaret gününde, gözlerinin ta içi gülerek aftan faydalanıp çıktıktan sonraki hayatlarına dair tasavvurlardan bahseden kız... O anı öyle içmek istiyordu ki. Çok az parası olmasa... Gerçi cebindeki para onu girdiği bir meyhane veya gazinodan çıkarırdı ama, yarın öbür gün ne yapacaktı?

Tepebaşı'na doğru ağır ağır indi. Köşe başında durdu. Patlayacaktı. Ne yapmalıydı? Ne yapabilirdi? Keşke aftan faydalanıp çıkmasaydı. Keşke çıkmasaydı da, şimdi içerde öğretmenin yanında olsaydı! İçi sızladı. O hâlâ oradaydı. Cezasının mühim bir

kısmı affa gitmişti ama, gene de birkaç sene yatması gerekiyordu. Bir iş bulup, para kazanıp öğretmeni ziyarete gidecekti güya.

Birden aklına öğretmenin sözleri geldi: «Sendeki bu ses, seni her zaman kurtarır. Gözünü aç. Kuvvetli ataklarla dikkati üzerine çek. Hiç kimseden iş isteme. İş senin peşinden koşsun!» Kendi kendine göz kırptı. Sonra, hızlı adımlarla oradan uzaklaştı.

Kararını vermişti. Biliyordu yapacağını. Artık hiç kimse önünde duramaz, kafasına takılandan onu vaz geçirmezdi. Zühâl bile arka plâna itilmişti. Hızlı adımlarla, İstanbul'un en büyük gazinolarından birine gitti, içeri girdi. Cebindeki para mühim değildi artık. Ya devlet başa, ya da kuzgun leşe idi.

Gazinonun içkili kısmına girip oturdu. Garsonlar, üstü başı pek de düzgün olmayan bu çok yakışıklı gence şüpheyle baktılar. Bu gazinoda içki içmek kolay değildi. İçki masraflarını ödemek için güzellik yetmezdi.

Aralarında şöyle bir görüşme geçti:

«Oğlan meteliksize benziyor, dikkat!»

«Bana da öyle geliyor.»

«Ayıp olmasa da paraları peşin istesek.»

«Siz bana bırakın, ben işi hallederim..»

Haldun'un masasına gitit. Son derece kibar jestler ve güler yüzlü sordu:

«Ne emrediyorsunuz efendim?»

Delikanlının üstüne başına çabucak bir göz attı. Kılık kıyafetinde gerçekten de iş yoktu.

Haldun,

«Rakı,» dedi.

«Meze ne emredersiniz?»

«Rakı mezeleri, ne getirirsen getir...»

«Buraya ilk defa geliyorsunuz galiba?»

Haldun hayretle baktı. Bir şeyler sezmişti:

«Evet,» dedi.

«Hani aklınıza bir şey gelmesin ama...»

«Fiyatlar pahalı mı demek istiyorsun?»

«İyi keşfettiniz beyfendi..»

«Borcumu ödeyemezsem ne yaparsınız?»

«Rica ederim, onu hatırımdan bile geçirmem.»

«Bütün müşterilerinize bu tarzda sormak âdetiniz o halde?»

«.....»

«Git. İstediklerimi getir. Borcumu ödeyemezsem, beni polise teslim edersiniz! Haydi!»

Garson, tekmelenmiş gibi, çekildi.

Haldun üzerinde durmadı. Kendinden o kadar emindi ki. Garsonu unutmuştu bile. İçki, mezeler geldi. Başladı çekmeğe.

Gazino İstanbul'un gerçekten de zengin, şık, kibar aileleriyle dolmağa başlamıştı. Millet hâlâ akın akın geliyor, iskemle bulunamıyordu. Etrafına bakındı: Omuz omuzaydı! Başdöndürücü güzel kızlar, kadınlar. Saçları briyantinli erkekler... Bütün bu şık, zarif, kibar insanların kendisine bakıp alay ettiklerini sandı. O kadar alkol almış olmasına rağmen müthiş utándı. Kalkıp kaçmak geçti içinden. Kabil değildi. Birden karşı masalardan birinde, fevkalâde güzel iki kızının arasında oturmakta olan yaşlıca bir kadına gözü takıldı. Kalbi hop etti.

Aman Yarabbi, annesine ne kadar benziyordu!

Gözleri, elinde olmayarak, kadına takıldı. Kafasından her şey silinmişti. Şimdi artık annesiyle başbaşaydı. Gözlerini yumdu. Ne sahne, ne şarkı söylemeye hazırlanan kadın, ne zarif, kibar, şık dinleyiciler, ne de dünya. Annesinin yanıbaşında, onun dizine başını koymuş. Annesi saçlarını okşuyor. «Yavrum,» diyor, «canım evlâdım. Haldunum!»

Ve şöyle konuşma sürüp gidiyor:

«Beni hiç aramadın anneciğim..»

«Üvey baban izin vermedi evlâdım.»

«Beni unutmadın değil mi?»

«Seni unutabilir miyim yavrum?»

«Adam öldürüp hapislere girdim ben...»

«Biliyorum yavrum, ama senin ne suçun vardı?»

«.....»

«.....»

Dinleyicilerin dehşetli alkışlarıyla kendine gelerek, gözlerini açtı. Seyirciler, sahnedeki okuyucu-

dan, «Her yer karanlık»ı istiyorlardı. Kadın bir, iki nazlandıktan sonra:

«Peki, dedi. Kabul. Sönsün lambalar!»

Lambalar söndü, kadın ürperten sesiyle şarkıya başladı.

Bu Haldun'u büsbütün kendinden geçirmiş, annesinin mezarını hatırlatmıştı. Yarım kiloluk şişedeki rakının geri kalanını olduğu gibi su bardağına boşaltıp, susuz filân içti.

«... Makber mi yoksa, mağrip mi Yarab?»

«Kabrin çiçekten bir türbe olmuş.»

Annesinin kabrini bile bilmiyordu. Birden ,içinin taa derinlerinden kopup gelen görülmemiş bir heyecanla, oturduğu yerden «Anneciğim!» şarkısını patlattı.

Hiç bir şey duymuyordu. Dünya silinmişti. Sahnedeki kadın susmuş, «Hâriçten gazel memnudur!» a rağmen, başta gazino sahibi, bütün dinleyiciler donmuş kalmışlardı.

Bu yepyeni, bu şimdiye kadar asla duyulmamış, bu, insanı yüreğinden vurup yaralayan ses ve melodiler... Koca gazino hıçkırıyordu. Garsonlar bile servisi bırakmış, bu yakan, kahreden, insanı bu dünyadan alıp başka dünyalara götüren sesin azameti karşısında dilsizleşmişlerdi.

Haldun şarkıyı tamamlayamadı. Aşırı heyecandan tıkandı, göz yaşları, hıçkırıklar içinde kendinden geçip yere yuvarlandı.

Gözlerini açtığı zaman, bir hastanenin bembeyaz örtüleri içinde, sırtüstü yatıyordu.

Gazino sahibi, doktorlar, hiç tanımadığı şık şık baylarla zarif bayanlar etrafını almıştı.

«Ne var? Noluyor?» diye sordu.

Her şeyi hatırlamıştı. Gözlerini yumdu.

O günden sonra ismi yurdun dört bucağına şimşek hızıyla yayıldı. Gazinolar gittikçe artan ücretlerle birbirleriyle rekabete girişmişlerdi. Davetler, güzel kadınlar, demet demet çiçekler, omuzlar üzerinde taşınmalar... Fakat, o bir çift yeşil gözü asla unutamıyor, iri yeşil gözler hâfızasından silinmiyordu. Öyle ki, Irl yeşil gözlerin sahibi kafasında ef-

saneleşmeğe başladı. Bir gün karşısına çıkıverse, belki de tanımayacaktı.

16

Zühal de, verem sanatoryumunun en ücra köşelerinden birindeki karyolasında öyle düşünüyordu:

«Günün birinde karşılaşıverirsek ne çıkacak? O artık çok, çok meşhur oldu. Etrafını kimbilir ne güzel kadınlar sardı. Beni ne yapacak? Bana söz verdiği halde aldattı. Şimdi ne yapacak beni?»

Güneş banyosuna çıkarıldıkları zaman öteki veremli kızlar, ellerinde gazeteler, dergiler, hep yeni parlayan yakışıklı, genç müzisyenden konuşuyorlardı.

Radyoda onun konseri olduğu saatler, kafalardan her şey her şey silinip atılır, tek his, tek düşünce, tek gaye olarak baş başa verilir, o dinlenirdi. Onun şarkıları dillerde geziyor, onun modası, onun giydiği elbise, onun bağladığı kravat, onun kullandığı mendile varana kadar her şey moda oluveriyordu.

Bütün bunları Zühal de duyup, işitiyordu. İşitiyordu amma, o kadar. Bir günden bir güne: «Ben onu tanıyorum. Ona hapishanede ben baktım. Sonra onu terk ettim. YEŞİL GÖZLER şarkısının sahibi benim!» demeyi aklından bile geçirmiyordu. İnsan üstü bir sabırla, onun bir çığ gibi, gittikçe büyüyen şöhretini, mütevazı karyolasında bir yabancı gibi dinliyordu.

Bir gün sanatoryumu sevinçli bir haber yıldırım gibi dolaştı:

«Meşhur sanatkâr konser vermek için, gelecek hafta sanatoryuma geliyormuş!»

Coşkunluk, çılgınlık derecesine vardı. Hasta kızlar yataklarından çılgınlar gibi fırlayıp birbirlerine sarıldılar, birbirlerini öptüler, hopladılar, sıçradılar.

«Geliyormuş ha?»

«Demek geliyor?»

«Ay ne mütevazı adam değil mi?»

«Çok.»

«Bizimle konuşur mu acaba?»

«Çok mütevazıymış. Niçin konuşmasın?»

«Şu, «Vefasız yeşil gözler»in kim olduğunu soralım mı?»

«Çok merak ediyorum...»

«Ediyorsan sor.»

Hastanenin en ele avuca sığmaz kızı Nedret kat'i kararını vermişti: Soracak!

Zühal bütün temkin ve bütün iradesine rağmen, kendini tutamıyor, Haldun'un konseri yaklaştıkça heyecanı artıyordu. Bereket hiç kimse ona dikkat etmiyordu. Etseler, kabil değil farkına varacaklar, gözlerindeki pırıltı, yanaklarındaki kırmızılığın sebebini soracaklardı. Nihayet o gün geldi. Herkeste olağanüstü bir heyecan: Gözler kapıya dikilmiş, verilecek müjde sabırsızlıkla bekleniyordu ki, içeriye bir hastabakıcı koşarak girdi:

«Geldi!»

Koca salon sanki dile gelip sordu:

«Geldi mi? Ne zaman? Şimdi mi? Ne giymişti? Sen gördün mü?»

Genç hastabakıcı gördüklerini heyecanla anlattı:

«Siyahlar giymiş, kırmızı kravat bağlamış, göğsünde kırmızı bir karanfil. Daha fazla dikkat edemedim...»

Haldun, hastabakıcının anlatıverdiği şekilde giyinmişti. Sarı kıvır kıvır saçları, mavi gözleri, pembe beyaz yüzü... Yanında da iki tane kız talebesiyle hastane kapısında baştabip ve tabiplerle hastabakıcılar, hastane memurları, hemşireler tarafından karşılandılar. Baştabibin odasında on dakika istirahat ettikten sonra,

«Hemen başlayabiliriz,» dedi. «Öteki vapura yetişmeliyim...»

Salonda zaten her şey hazırdı. Hep birlikte kalkılıp içeriye gidildi. Yanındaki kız talebeleriyle

salon kapısında gözükür gözükmez, koca salonun duvarlarını çınlatan müthiş bir alkış, alkış... Dakikalarca sürdü. Kızlar sanki uçacaklardı. Ellerinden gelse kucaklayıp koyunlarına sokacak, bir daha da bırakmayacaklardı.

Alkışlar zorla durdurulabildi.

Hep bir ağızdan:

«Anneciğim!» diye bağırdılar.

Haldun'un yüzünü bir elemin gölgesi dolaştı.

«Peki, dedi. Peki ama...»

Gerisini getiremedi. Başladı. Az sonra koca salon hıçkırmaya başlamıştı. Herkes ağlıyordu. Kendisi bile. Şarkıyı hıçkırıklar içinde bitirdi. Gözlerini ipek mendiliyle sildikten sonra, gülmeğe çalışarak:

«Beni ağlattınız,» dedi. «Başka ne istiyorsunuz?»

«VEFASIZ YEŞİL GÖZLER!» diye haykırdılar

Genç şarkıcı içini çekti.

Tam bu sırada, sanatoryumun en haşarı kızı iskemlesinden ayağa fırladı:

«Efendim affedersiniz,» dedi, «bir şey sormak istiyorum!»

Bütün başlar Nedret'e döndü.

Haldun,

«Buyurun!» dedi.

Nedret kulaklarına kadar kıpkırmızı kesilmişti.

«Arkadaşaria pek merak ediyoruz: Size bu VEFASIZ YEŞİL GÖZLER'i ilham edip de ortalardan kaybolan bu vefasız kız kim?»

Haldun başını salladı, acı acı güldü. Sonra gözlerini afacan kıza kaldırdı:

«İzin verseniz de bunun cevabını kendime saklasam... Ha? Ne dersiniz?»

Nedret,

«Çok merak ediyoruz da...»

Bir başkası atıldı:

«Size ıstırap çektirdiği için, ona kızıyoruz!»

Haldun başını iki yana salladı:

«Hayır. Ona kızmayın. O kızılacak değil, elleri öpülecek, mübarek bir kızdır. Bilmiyorum şimdi nerede? Eğer öldüyse Allah rahmet eylesin. Aziz ru-

hu şâd olsun. Ben, hayatım boyunca onun tatlı hayali peşinde koşacağım!»

Şarkıya başladı.

Zühal, başını yorganının altında saklamış, göz yaşlarıyle su gibi olmuş mendilini ağzına tıkmıştı. Şarkıyı dinliyor, hıçkırıklarını yorganın altında boğuyordu.

Madem onu ölmüş biliyordu, öyle bilsin, hayalinden ilham almaya devam etsindi. Hem karşısına çıkıp da: «İşte, buradayım!» demekten ne çıkacaktı? Bütün kızların kıskançlıktan dönen gözleri üzerine çevrilecek, belki de hayâl kırıklığına uğrayarak: «A.. Bu muymuş?» diye dudak bükeceklerdi.

Haldun, geldiği gibi alkışlar arasında gitti.

Kızlar onun dedikodusuyla hastaneyi günler, günlerce doldurdular. En çok içerleyen haşarı Nedret'ti. Bir gün Zühal'in karyolasına oturdu, onun simsiyah saçlarını okşayarak, sinirli sinirli:

«Öldüyse Allah rahmet etsin. Ölmedi de çocuğu üzmek için böyle yapıyorsa...»,

«.....?»

«İki gözü kör olsun!»

Zühal hafif bir çığlıkla gözlerini kapadı.

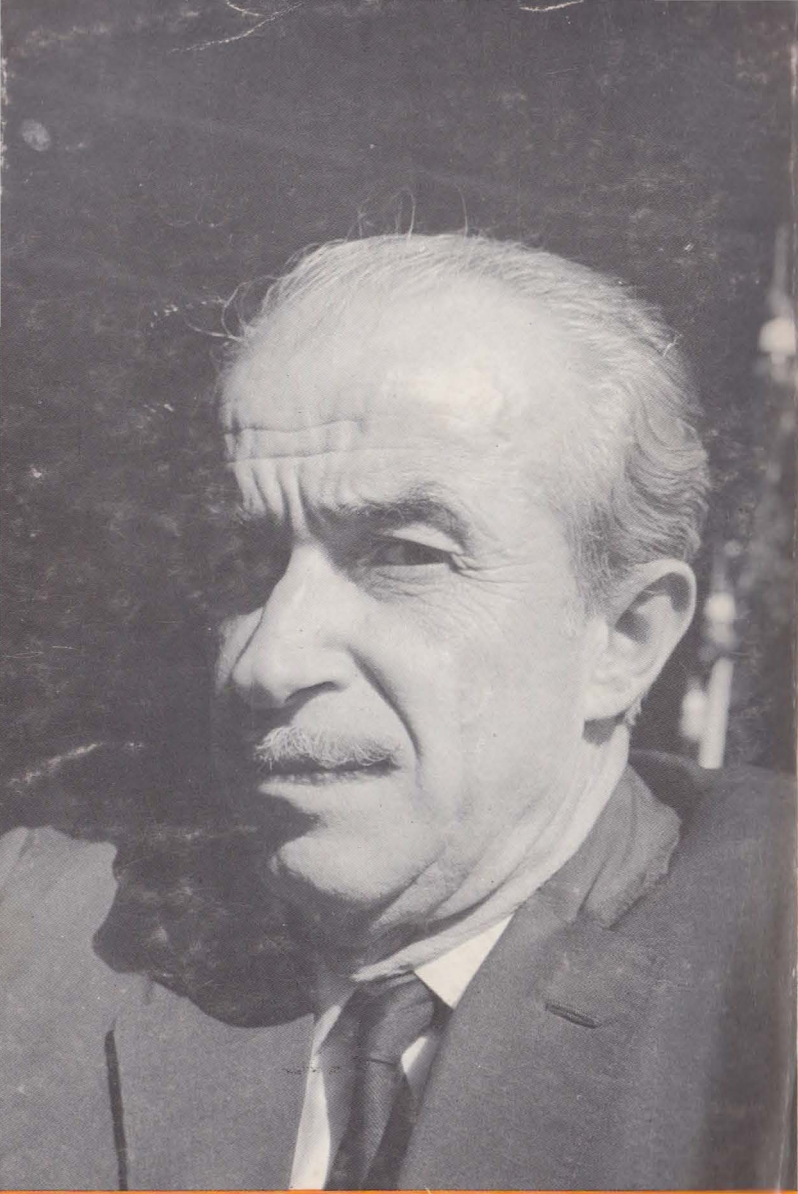
Nedret ayağa fırladı:

«Ne oldu Zühal?»

Zühal falsosunu anlamıştı. Gülmeğe çalışarak bir yalan attı:

«Gözüme bir şey kaçtı, üflesene!»

Nedret, Zühal'in gözünü üflemeğe hazırlandı.

BİLGİ BASIMEVİ- ANKARA

20 LİRA